การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2545

ห 187250

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์. (2545). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง, อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัย และเทคนิคต่างๆทางวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน ระเบียนสะสม สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณา

ผลการศึกษาปรากฏผลดังนี้

พฤติกรรมปัญหาทางวินัยมีสาเหตุมาจากตัวแปรด้านส่วนตัว คือนักเรียนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บิดามารดาไม่มีเวลา ขาดการดูแลเอาใจใส่ และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ทำให้เกิดการเก็บกด เมื่อทำการศึกษารายกรณีแล้ว พบว่า การศึกษารายกรณีทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ และยอมรับพฤติกรรมปัญหาทางวินัยได้ มีความตั้งใจอยากแก้ไขและปรับปรุงตนเอง อันเป็นแรงจูงใจซึ่งทำให้พฤติกรรมปัญหาทางวินัยลดลง

A CASE STUDY OF PRATHOM SUKSA VI STUDENTS ON DISCIPLINE PROBLEMS OF SACRED HEART CONVENT SCHOOL IN KHET KLONGTOEY, BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SIRIRAT LAUWATTANAPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements

for the Master of Education degree in Educational Psychology

at Srinakharinwirot University

May 2002

Sirirat Lauwattanapong. (2002). *A Case Study of Prathom Suksa VI Students on Discipline Problems of Sacred Heart Convent School in Khet Klongtoey, Bangkok.* Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Kamolrat Greethong, Mrs. Wilailuck Pongsopar.

The purpose of this research was to study the discipline problems of prathom suksa VI students of Sacred Heart Convent school in Khet Klongtoey, Bangkok in the academic year 2001. The research instruments were evaluation and record forms of discipline problem behavior and various psychological techniques; observation, interview, autobiography, diary, cumulative record, sociometry, home visit, questionnaires, tests. The data was analyzed by description.

The results were as follows :

The discipline problem behavior of students caused from personal factors was inappropriate personalities, caused from environmental factor was from family. After the students were studied by case studies, they understood themselves and perceived their discipline problem behaviors as their motivations to change their behaviors. Then discipline problem behaviors were decreased. They could behave correctly and appropriately.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย
โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาภรณ์ หะวานนท์)
วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธ์มณี และดร. พาสนา จุลรัตน์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ คณะครูของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณมหาธิการิณีคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพ ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย ขอบคุณเพื่อนๆในคณะที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน พี่ๆน้องๆ และเพื่อนๆวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ภาคพิเศษรุ่นรหัสปี 40 ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	ประชากร	3
	กลุ่มตัวอย่าง	3
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	ข้อตกลงเบื้องต้น	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี	6
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี	6
	ความหมายของการศึกษารายกรณี	6
	จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี	7
	ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี	9
	กระบวนการในการศึกษารายกรณี	10
	วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี	40
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย	42
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย	42
	ความหมายของวินัย	42
	คุณลักษณะของความมีวินัย	43
	ความสำคัญของวินัย	44
	สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัย	44
	พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย	46
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์	47
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย	51
	งานวิจัยต่างประเทศ	52
	งานวิจัยภายในประเทศ	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	55
	แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	125
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	128
	กลุ่มที่ศึกษา	128
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	128
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	129
	การอภิปรายผล	129
	ข้อเสนอแนะ	141
บรรณานุกรม		143
ภาคผนวก		148
ประวัติย่อผู้วิจัย		174

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยก่อนและหลังได้รับศึกษารายกรณี..... 126

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยี การสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ ได้รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วซึ่งก่อให้เกิดโลกที่ไร้พรมแดน อันเป็นผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและชาติเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผลต่อจิตใจของคนในสังคม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาความยากจน สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ อาชญากรรม และปัญหาด้านจริยธรรม เป็นต้น จึงจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้มีคุณธรรม และจริยธรรมควบคู่ไปกับความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาให้เป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม มีสุขภาพพลานามัยที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2540 : 2)

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งมิได้ขึ้นอยู่กับเงินทุน และทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับการพัฒนาบุคคลในด้านจริยธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะถ้าบุคคลในสังคมมีจริยธรรมดี ย่อมจะเป็นเครื่องชี้นำในการดำเนินชีวิตให้เป็นไปในทางที่ดี ก่อให้เกิดความสงบสุขแก่ตนเอง และส่วนรวม การพัฒนาคนในด้านที่สำคัญที่สุดคือ การปลูกฝังคนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรมต่าง ๆ อันนำมาซึ่งความสุข ความสงบในสังคม ความเป็นพลเมืองดีนั้นคือการมีจริยธรรมสูงได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเห็นแก่ประโยชน์สุขส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. 2520 : 4)

การมีวินัยถือเป็นพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมในสังคม และการอยู่ร่วมกันของกลุ่ม การปลูกฝังวินัยจะทำให้บุคคลยอมรับกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด (ปพาณี ฐิติวัฒนา. 2523 : 8) วินัยยังเป็นวัฒนธรรมของสังคม ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ทำให้เด็กพัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถควบคุมตนเองได้ มีมโนธรรมที่ดี และมีความมั่นคงทางอารมณ์ (Ausubel. 1968 : 59 - 60) ด้วยเหตุนี้การปลูกฝังและเสริมสร้างความมีวินัยแก่คนในชาติ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองแก่บ้านเมืองนั้นควรเริ่มต้นที่เยาวชน โดยให้ประพฤติและฝึกฝนจนเป็นนิสัย เพื่อจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัยในอนาคต (เปรม ติณสูลานนท์. 2527 : 15) นอกจากนี้ วินัยยังเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะวินัยเป็นเครื่องช่วยแนะแนวความประพฤติของเด็กในอนาคต วินัยที่ดีมีลักษณะที่เกิดจากแรงผลักดันภายในตัวเด็กมากกว่าแรงบังคับภายนอก และจะไม่มีความขัดแย้งในตนเอง จุดมุ่งหมายในการที่จะอบรมเด็กให้มีวินัยนั้นคือ ต้องการให้เด็กสามารถควบคุมตนเองได้ และสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้เรียบร้อยมีประสิทธิภาพ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ. 2520 : 177 - 178) ปัจจุบันเด็กขาดความมีวินัยมาก เด็กเอาแต่ใจตนเองได้รับการตามใจและขาดการควบคุมตนเอง เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเด็ก วินัยจึงไม่ได้รับการปลูกฝังที่บ้านซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งแรกของเด็ก ด้วยเหตุนี้จึงเป็นหน้าที่สำคัญของโรงเรียนที่จะอบรมเด็กให้มีวินัย โดยปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัยหรือในระดับประถมศึกษาให้มีทั้งความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนจริยธรรม

และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก (บุญยงค์ นิลภาวาณิชย์. 2525 : 2) เพราะการพัฒนาการของเด็กที่จะควบคุมตนเองได้นั้น จำเป็นต้องเริ่มจากการวางเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามและแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม (Edwards. 1997 : 18)

โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เป็นสถาบันการศึกษาคาทอลิกขนาดใหญ่ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 รับนักเรียนชายตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการศึกษาที่มุ่งสร้างนักเรียนให้ยึดมั่นในคุณธรรม ที่จะช่วยนักเรียนให้ดำเนินชีวิตในสังคมด้วยความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน้าที่ และต่อผู้อื่น สำนึกในความรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่อสังคม อีกทั้งเป็นผู้ที่รู้จักการให้ด้วย นอกจากนี้นโยบายของโรงเรียนยังได้ระบุไว้ว่า เป็นการศึกษาที่จัดเพื่อส่งเสริมจริยธรรมในด้านระเบียบวินัยและมารยาทของนักเรียน (คู่มือนักเรียน โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์. 2537 : 7) ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น ได้มีการเรียนจริยศึกษาทุกวัน และมีการเรียนศาสนาคริสต์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อปลูกฝังนักเรียนให้มีความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง และเป็นการรู้จักที่จะมีความสัมพันธ์ที่ดีในด้านศาสนาด้วย

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูฝ่ายปกครองและครูประจำชั้นระดับประถมศึกษาตอนปลายคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีปัญหาทางวินัยดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยร้อยละ 13 ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยร้อยละ 11 โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้ คุยกันในเวลาที่ครูสอน มาเรียนสาย ขาดเรียนบ่อย แต่งกายไม่สะอาดไม่เรียบร้อย ผิดระเบียบของโรงเรียน ไม่ส่งงานที่กำหนดให้ ผู้วิจัยได้ให้ครูประจำชั้น และครูฝ่ายปกครองตอบแบบสอบถามพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 426 คน จำนวน 8 ห้องเรียน โดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมความมีวินัย พบว่า เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกคือ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยเล่นกันในแถว คุยกันขณะที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งในขณะทำงานในห้องเรียน ผู้วิจัยยังได้สำรวจปัญหาโดยใช้แบบสอบถาม " ใครเอ่ย" ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตอบแบบสอบถามทุกคนพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งมีรายชื่อสอดคล้องกับครูประจำชั้นและครูฝ่ายปกครอง กล่าวคือเป็นนักเรียน 12 คนดังกล่าวข้างต้น โดยแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยดังนี้ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยเล่นกันในแถว คุยกันในขณะที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงานในห้องเรียน พฤติกรรมเหล่านี้เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กที่อยู่ในโรงเรียนที่พบมาก (สุชา จันทน์เอม. 2521 : 97 - 98)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งขณะที่ผู้วิจัยสำรวจปัญหานักเรียนเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ปัจจุบันนักเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ถึงแม้จะมีนักเรียนเพียง 12 คน แต่นักเรียนเหล่านี้ได้รับการตักเตือนแล้วจากครูประจำชั้นและครูฝ่ายปกครอง และจากการติดตามผลหลังการตักเตือน นักเรียนกลุ่มนี้ยังมีพฤติกรรมเช่นเดิม ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ยิ่งกว่านั้นครูประจำชั้นและครูฝ่ายปกครองไม่สามารถควบคุมนักเรียนอื่น ที่เริ่มจะเลียนแบบนักเรียนทั้ง 12 คนนี้ ผู้วิจัยเห็นสมควรว่าเพื่อเป็นการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของนักเรียนทั้ง 12 คนดังกล่าว และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้นักเรียนคนอื่น ๆ มีปัญหาตามมา จึงควรรีบแก้ไขอย่างใกล้ชิดด้วยวิธีการศึกษารายกรณี (Case Study) ซึ่งเป็นการศึกษาตัวบุคคลที่จะช่วยแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น เพราะการศึกษารายกรณีเป็นการศึกษาราย

ละเอียดของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่องกันในระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หรือไม่เป็นปัญหาก็ได้ ถ้าพฤติกรรมนั้นเป็นปัญหาก็จะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือ โดยหาทางป้องกันและแก้ไข แต่ถ้าในรายที่ไม่เป็นปัญหาก็จะได้ใช้เป็นแนวทางป้องกันและส่งเสริม หรือนำไปเป็นแบบฉบับแก่บุคคลอื่นต่อไปในปัจจุบันและอนาคต (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 3)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริง และรายละเอียดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัยว่ามีสาเหตุใดบ้าง เพื่อจะได้ช่วยเหลือได้ถูกวิธีและเหมาะสมกับสภาพของเด็กแต่ละคน โดยการใช้การศึกษาเป็นรายกรณี

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย ให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือโดยทำการศึกษาเป็นรายกรณี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครองและผู้ปกครองของนักเรียนได้นำการศึกษารายกรณี ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ไปช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัย-คอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 ที่มีปัญหาทางวินัยจำนวน 12 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 2 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัย คอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 ที่มีปัญหาทางวินัย จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรโดยมีข้อจำกัดดังนี้

2.1 เพศชายทั้ง 7 คน

2.2 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

2.3 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันคือ แบบปล่อยปละละเลย

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 การศึกษารายกรณี

3.2 ปัญหาทางวินัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การศึกษารายกรณี (Case Study) หมายถึง กระบวนการการศึกษารายละเอียดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย เพื่อจะได้เข้าใจสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีปัญหาทางวินัยและเป็นแนวทางในการช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการการศึกษา 7 ขั้นตอนดังนี้

1.1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน หมายถึง การที่ผู้วิจัยตั้งจุดมุ่งหมาย หรือกำหนดว่า จะศึกษาปัญหาทางวินัย และผู้วิจัยได้คาดคะเนว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางวินัยมีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ โดยการทดสอบหรือค้นหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีต่าง ๆ ว่า เป็นไปตามที่คาดคะเนไว้หรือไม่

1.2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง การที่ผู้วิจัยหาข้อเท็จจริงหลังจากได้กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐานแล้ว โดยการใช้เครื่องมือแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน อัตชีวประวัติ บันทึกประจำวัน สังคมมิติ แบบสอบถาม แบบทดสอบและระเบียนสะสม แล้วนำมาตีความ และแปลความหมายข้อมูลเหล่านั้นเพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

1.3 การวินิจฉัย หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หรือการตีความหมายของข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากหลาย ๆ วิธี มาเป็นพื้นฐานการประกอบพิจารณา เพื่อพิจารณาว่า นักเรียนมีปัญหาทางวินัยจริงโดยได้จากเทคนิคต่าง ๆ ในข้อ 1.2

1.4 การช่วยเหลือ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย สามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียนและสังคมได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งได้แก่ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหา การให้รายละเอียดของข้อมูล ตลอดจนวิธีการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมแก่นักเรียนที่มีปัญหาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

1.5 การทำนายผล หมายถึง การคาดการณ์หลังจากให้ความช่วยเหลือแล้วว่า จะสามารถทำให้ปัญหาทางวินัยลดลงได้มากน้อยเพียงใด

1.6 การติดตามผล หมายถึง การที่ผู้วิจัยกระทำหลังจากที่ได้ให้ความช่วยเหลือตามวิธีการต่าง ๆ ไปแล้ว และศึกษาว่านักเรียนมีวินัยมากน้อยเพียงไร หากมีข้อบกพร่องจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ หมายถึง กระบวนการขั้นสุดท้ายของการศึกษารายกรณีเพื่อสรุปผลจากการศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาทางวินัย จนกระทั่งวิธีการช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและถูกต้อง และยังให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เพื่อทำให้นักเรียนมีวินัยมากขึ้น

2. ปัญหาทางวินัย หมายถึง การที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่สามารถประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนได้ โดยแสดงพฤติกรรมดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียน ได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงานในห้องเรียน

2.2 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียน ได้แก่ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบ คุยเล่นกันในแถว

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนที่มีปัญหาทางวินัยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 คน รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ผู้วิจัยใช้ชื่อสมมติเพื่อเป็นการรักษาความลับส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

การศึกษารายกรณี

กระบวนการการศึกษา 7 ขั้นตอน

1. การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน
2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผลและข้อเสนอ แนะ

ตัวแปรตาม

ปัญหาทางวินัย

1. ปัญหาในห้องเรียน
   - 1.1 ทิ้งของในห้องเรียน
   - 1.2 ทำงานไม่เป็นระเบียบ
   - 1.3 ไม่ส่งงานที่ได้รับ
   - 1.4 คุยกับเพื่อนขณะครูสอน
   - 1.5 ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน
2. ปัญหานอกห้องเรียน
   - 2.1 มาโรงเรียนสาย
   - 2.2 ขาดเรียน
   - 2.3 แต่งกายไม่เรียบร้อย
   - 2.4 คุยเล่นกันในแถว

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
    1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
        1.1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี
        1.1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี
        1.1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี
        1.1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี
        1.1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี
    1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย
    2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย
        2.1.1 ความหมายของวินัย
        2.1.2 คุณลักษณะของความมีวินัย
        2.1.3 ความสำคัญของวินัย
        2.1.4 สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัย
        2.1.5 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย
        2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์
    2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

1.1.1 ความหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลอย่างลึกซึ้ง และวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนั้น หรือมีพฤติกรรมแปลกไปว่ามีสาเหตุมาจากอะไร รวมทั้งแปลความหมายของพฤติกรรมนั้น ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กับปัญหา และการปรับตัวของบุคคลนั้นอย่างไร (พนม ลิ้มอารีย์. 2538 : 8) ซึ่งสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 3) ที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณีคือ การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของหน่วยใดหน่วยหนึ่งในสังคม เช่น บุคคล กลุ่ม ชุมชน สถาบัน ฯลฯ โดยเฉพาะในปัจจุบันมักเน้นศึกษารายละเอียดของแต่ละบุคคล การศึกษารายละเอียดนี้จะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง แล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา หรือไม่เป็นปัญหาก็ได้เช่น

พัฒนาการด้านต่าง ๆ ความสามารถพิเศษในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน ถ้าในรายที่เป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไข แต่ถ้าในรายที่ไม่เป็นปัญหาจะได้ใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน ส่งเสริม หรือนำไปเป็นแบบฉบับแก่บุคคลอื่นต่อไปในปัจจุบันและอนาคต

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 70) กล่าวว่า การศึกษารายกรณีเป็นกระบวนการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลเป็นรายกรณีต่อเนื่องกันไประยะหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจะหาทางช่วยให้บุคคลปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นในทุกด้าน เช่น ด้านอารมณ์ สังคม เจตคติ ความสนใจ และการเรียน เป็นต้น

สุภาพรรณ โคตรจรัส (2528 : 1) กล่าวว่า การศึกษารายกรณีเป็นวิธีการศึกษาและวิเคราะห์สิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยละเอียด อาจเป็นการศึกษาบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง การศึกษารายกรณีมิได้หมายความเฉพาะการรวบรวมข้อมูล ประวัติของบุคคลที่ถูกศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องรวมถึงการนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่และหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การวินิจฉัย การให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการและติดตามผลตามลำดับ

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 7) ได้สรุปความคิดรวบยอดของการศึกษารายกรณีว่าเป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน เป็นการรวบรวมข้อมูลทุกด้านของบุคคลมาจัดไว้อย่างมีระบบ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหา เพื่อช่วยให้มองเห็นบุคลิกภาพรวมของบุคคล จนสามารถเข้าใจถึงธรรมชาติของบุคคลและสาเหตุของปัญหาอย่างชัดเจน แล้วจึงนำข้อมูลมาพิจารณาวางแผนให้การช่วยเหลือ แนะแนวให้บุคคลพยายามแก้ไข และพัฒนาสภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พรจันทร์ เจียรอดิศักดิ์ (2536 : 2) ได้ให้ความหมายในเชิงการแนะแนวว่า การศึกษารายกรณี เป็นการศึกษาหารายละเอียดของข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล หรือปัญหานั้น ๆ เพื่อนักแนะแนวจะได้รู้จักเข้าใจ และช่วยเหลือได้ถูกต้อง ซึ่งการศึกษาหาข้อมูลนี้ทำได้ด้วยการใช้เทคนิคและกลวิธีต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ จนกระทั่งได้ข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ เพื่อวางแนวทางการช่วยเหลือ แก้ไขแล้วแต่กรณีได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณี หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของบุคคลโดยผ่านกระบวนการศึกษารายกรณี ซึ่งจะต้องศึกษาต่อเนื่องกันไปในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อหาสาเหตุของพฤติกรรมนั้น ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาทางช่วยเหลือบุคคลให้สามารถปรับปรุงตนเองได้ และยังหาแนวทางป้องกัน ส่งเสริมให้บุคคลนั้น ๆ ได้ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีมีจุดมุ่งหมายหลายประการดังที่อารีย์ ตันฑ์เจริญรัตน์ (2526 : 219) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีมี 4 ประการดังนี้

1. เพื่อการรู้จักและเข้าใจเด็กดีขึ้น ทั้งพฤติกรรมที่แสดงออก เหตุผลการแสดงพฤติกรรมของเด็กในส่วนที่เด็กรู้และส่วนที่เด็กไม่รู้

2. เพื่อการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือเด็ก ทั้งในรูปของการส่งเสริมพัฒนาการลักษณะความสามารถต่าง ๆ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้งหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ๆ ด้วย

3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ทางจิตวิทยา หรือทางการแนะแนวในรูปของการปรับปรุงเทคนิคการใช้เครื่องมือต่าง ๆ

4. เพื่อติดตามผลของการใช้เทคนิคต่าง ๆ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 8-9) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณีว่ามีจุดมุ่งหมายหลัก 2 ประการคือ

1. เพื่อใช้ในการแนะแนวและให้คำปรึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นจุดมุ่งหมายย่อย ๆ ดังนี้

1.1 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวินิจฉัยและการรักษาในรายที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการปรับตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

1.2 เพื่อทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจบุคคลได้อย่างละเอียดลึกซึ้งทุกแง่ทุกมุม อันเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษา

1.3 เพื่อทำให้บุคคลที่รับการศึกษาได้รู้จักวิเคราะห์ตนเอง จนเกิดความเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้องตรงความเป็นจริง

1.4 เพื่อใช้อบรมครูประจำการให้เข้าใจวิธีการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณีได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้งานแนะแนวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อใช้ในกรณีอื่น ๆ ได้แก่

2.1 เพื่อใช้ในการวิจัย โดยศึกษาสาเหตุในอดีต และปัจจุบันเพื่อทำนายพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหาก็ได้

2.2 เพื่อการติดตามผลของการใช้เทคนิค หรือวิธีการต่าง ๆ อันเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่าง ๆ

2.3 เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาบุคคลทั่ว ๆ ไป ที่ผู้ศึกษาสนใจ เช่น ความสามารถพิเศษ บุคลิกภาพที่ดี เป็นต้น

พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 10) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ของการศึกษารายกรณีไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสืบค้นหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมผิดปกติ ซึ่งทางโรงเรียนจะได้ให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขอย่างถูกต้อง

2. เพื่อสืบค้นกระสวน (Pattern) ของพัฒนาการของนักเรียน ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ซึ่งทางโรงเรียนจะได้ให้การส่งเสริมพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง สามารถพัฒนาตนเอง สามารถวางแผนชีวิต สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางศึกษาต่อ และเลือกอาชีพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนได้ดีขึ้น และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ไขปัญหาของบุตรหลานของตน

5. เพื่อช่วยให้คณะครูได้เข้าใจนักเรียนอย่างละเอียด ลึกซึ้ง ถูกต้อง และนำผลของการศึกษารายกรณีไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการให้บริการต่าง ๆแก่นักเรียน ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ และความพร้อมของนักเรียน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหาของผู้รับการศึกษาอย่างละเอียด เพื่อการวินิจฉัยในการหาแนวทางการช่วยเหลือป้องกัน และส่งเสริมให้ผู้รับการศึกษามีพฤติกรรมที่เหมาะสม การศึกษารายกรณียังช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ระหว่างผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู บิดามารดา เป็นต้น

1.1.3 ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี เป็นเทคนิควิธีการศึกษาที่มีประโยชน์ต่องานของบุคคลหลายอาชีพ ซึ่งมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังที่กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 9-11) ได้แบ่งประโยชน์ของการศึกษารายกรณีออกเป็น 2 แนวทางคือ

1. ประโยชน์ทางตรง ได้แก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับแก่ผู้ศึกษาเอง คือทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น เข้าใจสาเหตุของปัญหาได้กว้างขวาง มีจิตใจหนักแน่น ให้เป็นคนใจที่รู้จักใช้เหตุผลในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. ประโยชน์ทางอ้อม ได้แก่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับการศึกษา คือทำให้ผู้รับการศึกษาได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ และในขณะเดียวกันผู้รับการศึกษาจะเข้าใจตนเองมากขึ้น รู้จักวิธีปฏิบัติตนเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง และสามารถพัฒนาตนเองได้

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษารายกรณีดังนี้

1. ทำให้ผู้ทำการศึกษาทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลหลายด้าน ทำให้รู้จักและเข้าใจ ธรรมชาติของบุคคลอย่างแท้จริง

2. ทำให้ผู้ทำการศึกษาเข้าใจถึงสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา จนทำให้ผู้ทำการศึกษามองเห็นแนวทางที่จะช่วยเหลือบุคคลได้

3. ทำให้ผู้ทำการศึกษามีความรู้และทักษะในการแนะแนวเพิ่มขึ้น รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้ข้อเท็จจริงมาประกอบพิจารณาตัดสินใจ

4. ทำให้ผู้รับการศึกษาเข้าใจตนเองมากขึ้น

5. ทำให้ผู้รับการศึกษามีโอกาสปรับปรุงตนเองหรือแก้ไขปัญหาให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น

6. ทำให้สถานศึกษาได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของบุคคล จึงสามารถนำข้อเท็จจริงมาใช้เป็นแนวในการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่บุคคลให้มีประสิทธิภาพขึ้น

7. ผลของการศึกษารายกรณี สามารถนำมาใช้เป็นตัวอย่างของการเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาวิจัย และการสอนเกี่ยวกับบุคคลที่มีรูปแบบการพัฒนาการพิเศษ

นอกจากนี้ พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 10-11) ได้สรุปประโยชน์ของการศึกษารายกรณีโดยจำแนกได้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อครูหรือผู้แนะแนวที่เป็นผู้ศึกษาโดยตรง มีดังนี้

1.1 ช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนวได้ทราบรายละเอียด เกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างกว้างขวาง ทำให้รู้จักและเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์อย่างแท้จริง ช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนวมีความเข้าใจและยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลดีขึ้น มีจิตใจเป็นกลาง ไม่มีอคติต่อบุคคลที่มาเกี่ยวข้อง

1.2 ช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนวเข้าใจสาเหตุและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ทำให้มองเห็นลู่ทางที่จะให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทันเวลาและเหตุการณ์

1.3 ช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนวมีความรู้และมีทักษะในการใช้เครื่องมือและกลวิธีต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน และยังช่วยให้เป็นคนมีเหตุผล รู้จักเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้มาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

2. ประโยชน์ต่อนักเรียนที่เป็นผู้ได้รับการศึกษา มีดังนี้

2.1 ช่วยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเอง มีการปรับปรุงตนเอง หรือแก้ไขปัญหาของตน เพื่อช่วยให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม

2.2 ช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจและมีความเต็มใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไป อย่างมีความหวังและอย่างเข้มแข็ง

3. ประโยชน์ต่อคณะครูและโรงเรียน มีดังนี้

3.1 ช่วยให้คณะครูรู้จักและเข้าใจนักเรียนของตนดีขึ้น ยินดีให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน

3.2 ช่วยให้โรงเรียนได้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของนักเรียน ทำให้สามารถนำข้อเท็จจริงเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

4. ประโยชน์ต่อผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้รับการศึกษา มีดังนี้

4.1 ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนดีขึ้น ทำให้สามารถปฏิบัติตนต่อบุตรหลานของตนได้อย่างเหมาะสม

4.2 ช่วยให้ผู้ปกครองเกิดความสบายใจ เพราะได้ตระหนักว่า โรงเรียนมีความตั้งใจและจริงใจในการป้องกัน ช่วยเหลือ แก้ไขและส่งเสริมพัฒนานักเรียน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษารายกรณีมีประโยชน์มากกับบุคคลหลายฝ่ายคือ ผู้ศึกษา ผู้รับการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา ซึ่งได้แก่บุคคลภายในครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา โดยการนำผลของการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาช่วยเหลือผู้รับการศึกษา และยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดปัญหากับบุคคลอื่นต่อไปได้

1.1.4 กระบวนการในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีเป็นวิธีการศึกษาบุคคลอย่างละเอียดทุกด้านอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยการใช้เทคนิคการแนะแนวหลาย ๆ อย่าง ในการรวบรวมข้อมูลของบุคคลโดยมีขั้นตอนในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพยายามทำให้เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ควรแก่การเชื่อถือได้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 22)

ธีระวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2520 : 16-17) ได้กล่าวว่า ในการศึกษารายกรณีจะต้องมีการชี้แจงให้ทราบว่า เพราะสาเหตุใดจึงเลือกศึกษาเด็กคนใดคนหนึ่งแล้วจึงเริ่มต้นทำการศึกษารายกรณีดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับตัวเด็ก ในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยการใช้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กมาประชุมปรึกษาหารือกัน

3. วินิจฉัยปัญหาโดยนำผลของการวิเคราะห์มาทำการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่าน่าจะมีอะไรเป็นเหตุของปัญหานั้น

4. สังเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม แล้วนำมาประกอบกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เข้าใจปัญหาและสาเหตุได้ดียิ่งขึ้น

5. แก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไป

6. ติดตามผล เพื่อที่จะทราบผลของการศึกษารายกรณีว่า มีผลดี หรือมีข้อ

บกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 12-13) มีแนวคิดว่า ในการศึกษารายกรณีที่สมบูรณ์นั้น อาจจำแนกเป็นขั้นตอนการดำเนินงานได้ 6 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวบุคคล (Collecting of the Necessary Data) ซึ่งจะช่วยให้รู้จักนักเรียนที่รับการศึกษา ตลอดจนช่วยให้ทราบภาวะความเป็นไปในปัจจุบันของนักเรียนผู้นั้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้รวบรวมเอาไว้มาวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงต่าง ๆ และจำแนกออกเป็นด้าน ๆ เพื่อสะดวกในการตีความหมายข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) ขั้นนี้เป็นการนำเอาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่สองเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณา เพื่อวินิจฉัยว่า อะไรน่าจะเป็นสาเหตุของปัญหา การลงความเห็นเกี่ยวกับปัญหานี้ อาจเป็นการชั่วคราวมิใช่ยุติ แต่ก็เป็นพื้นฐานของการสังเคราะห์ข้อเท็จจริงในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ข้อมูลหรือขั้นรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม (Synthesis) กล่าวคือ เมื่อตรวจวินิจฉัยว่าอะไรน่าจะเป็นปัญหาแล้ว ก็ควรจะได้ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหานั้นเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดสอบ และกลวิธีอื่น ๆ เป็นต้น แม้นำข้อเท็จจริงที่ได้มาสังเคราะห์เข้าด้วยกันกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้ว ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลแต่ละด้าน เกิดเป็นภาพรวมทางบุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้น อันจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจลักษณะของปัญหาอย่างถ่องแท้

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ความช่วยเหลือ (Treatment) เมื่อผู้ศึกษารายกรณีแน่ใจว่า การตรวจวินิจฉัยปัญหาของตนถูกต้องจริงแล้ว ก็ควรจะได้คิดหามาตรการต่าง ๆ ที่จะนำมาช่วยเหลือแนะแนวทางนักเรียนในการแก้ไขปัญหา แล้วดำเนินการให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง เพื่อช่วยให้นักเรียนผู้นั้นสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

ขั้นที่ 6 ขั้นติดตามผล (Follow – Up) เมื่อผู้ทำการศึกษารายกรณีได้ให้ความช่วยเหลือ หรือให้การแนะแนวกับนักเรียนที่รับการศึกษาไปแล้ว สิ่งที่จะขาดไม่ได้ในการศึกษารายกรณีก็คือการติดตามผล เพราะจะช่วยให้ทราบว่า การศึกษารายกรณีประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร มีข้อบกพร่องที่ควรจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง และจะต้องให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมอีกหรือไม่ เพื่อที่ผู้ทำการศึกษาจะได้ดำเนินการต่อไปอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 15-16) ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการในการศึกษารายกรณี ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกบุคคลเพื่อทำการศึกษา ในขั้นนี้ผู้ทำการศึกษาจะต้องทราบว่า ผู้ที่มาพบมีปัญหาอะไรบ้าง และต้องเข้าใจว่า ปัญหานั้นเป็นปัญหาด้านใดและเป็นปัญหาที่มีความลึกซึ้งเพียงใด แล้วจึงพิจารณาเลือกบุคคลเพื่อทำการศึกษารายกรณี โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ไว้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล เป็นการใช้เครื่องมือการแนะแนวเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เราศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ระเบียนสะสม แผนผังสังคมมิติ ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผลการทดสอบทางจิตวิทยา เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ผู้ทำการศึกษารายกรณีจะจำแนก แยกข้อมูลออกเป็นด้าน ๆ แล้วใช้ความรู้ทางจิตวิทยาและทางสถิติมาพิจารณาแปลความหมายข้อมูล เพื่อให้เข้าใจลักษณะของบุคคลแต่ละด้านดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเอาผลของการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละด้าน มารวมเข้าด้วยกัน ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลแต่ละด้าน เกิดเป็นภาพรวมทางบุคลิกภาพของบุคคล และมองเห็นสภาพชีวิต สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั้นชัดเจนขึ้น

ขั้นที่ 5 การวินิจฉัยปัญหา และการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา เป็นการนำเอาผล จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล มาพิจารณากำหนดปัญหาว่า ปัญหาที่แท้จริงคืออะไร มีสาเหตุมาจากใคร จึงมีการตั้งสมมุติฐานเป็นรายข้อ แล้วพยายามตอบข้อสมมุติฐานทีละข้อ โดยอาศัยความรู้ทางทฤษฎีจิตวิทยามาช่วยระบุปัญหา และเสนอแนวทางในการบำบัดรักษาต่อไป

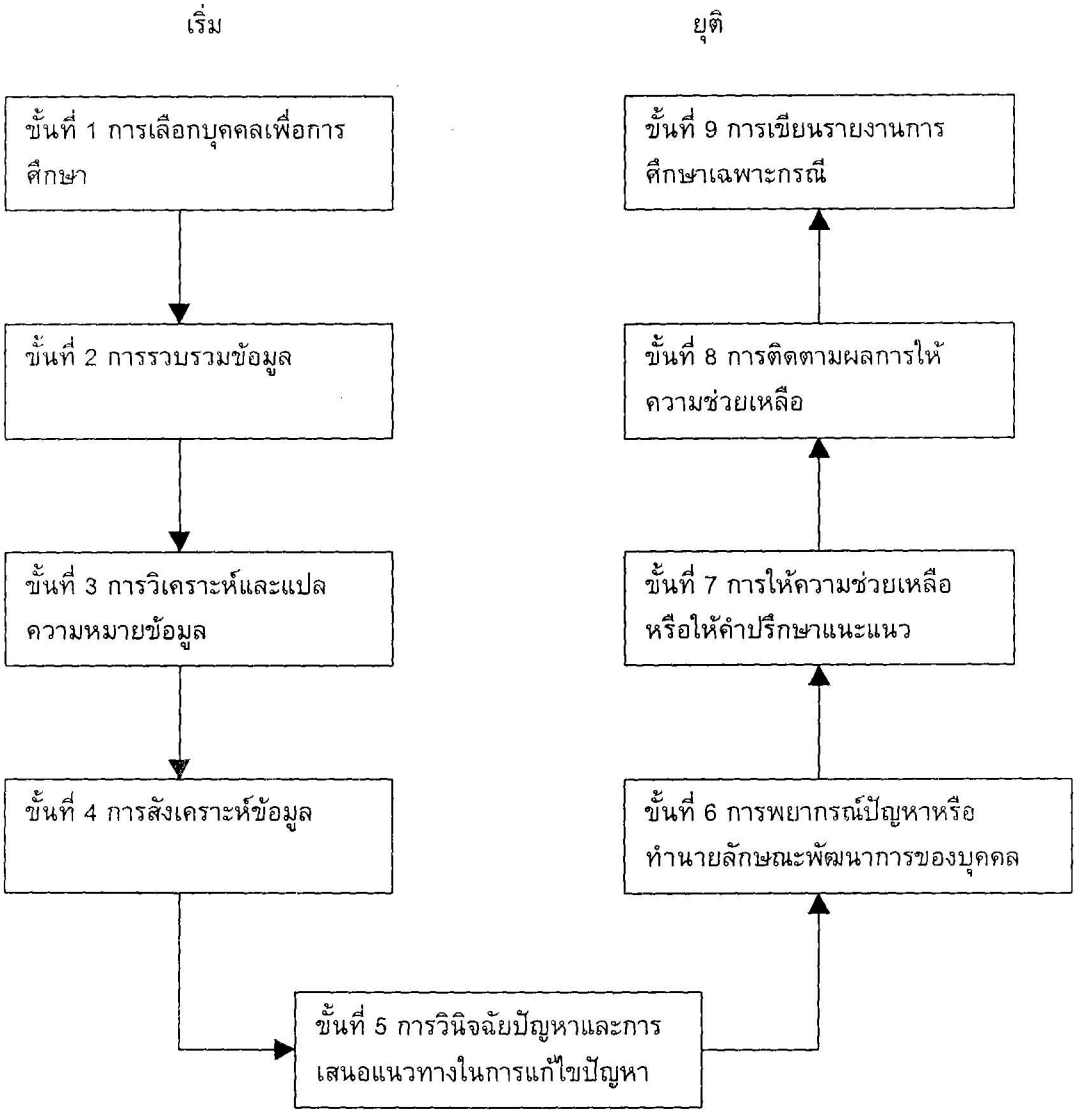
ขั้นที่ 6 การพยากรณ์ปัญหา หรือการทำนายลักษณะพัฒนาการของบุคคลในอนาคต เป็นการใช้ความรู้ทางจิตวิทยามาคาดการณ์ล่วงหน้าว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในปัจจุบัน ทำให้เขามีสภาพชีวิตเป็นอย่างไร ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมชนิดใดขึ้นอีก หรือถ้าเลือกวิธีการแก้ปัญหาวิธีใดแล้ว จะมีผลกระทบต่อสภาพชีวิตของเขาเพียงใด หรือพิจารณาว่าองค์ประกอบใดยังมีอิทธิพลต่อบุคคลนั้นอีกต่อไป เป็นต้น การพยากรณ์ปัญหาจึงจำเป็นต้องกระทำโดยคำนึงถึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทำการศึกษาด้วย

ขั้นที่ 7 การให้ความช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาแนะแนว เป็นการให้ความช่วยเราศึกษามีความเข้าใจในตนเอง และสภาพแวดล้อมของตนดีขึ้นกว่าเดิม จนเกิดการปรับตัวและดำเนินชีวิตเหลือแก่ผู้ที่เราเลือกศึกษา โดยผู้ทำการศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะแนว และผู้ที่เราศึกษาเป็นผู้รับคำปรึกษาแนะแนว ในขั้นนี้บุคคลทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้ที่อย่างเหมาะสม ทำให้ชีวิตมีความสุขขึ้น

ขั้นที่ 8 การติดตามผลการให้ความช่วยเหลือ หลังจากให้ความช่วยเหลือผู้ที่เราศึกษาไปได้สักระยะหนึ่งแล้ว ผู้ทำการศึกษาควรติดตามผลการให้ความช่วยเหลือว่า สภาพชีวิตของบุคคลนั้นเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด หรือเขามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นอีกหรือไม่ ข้อมูลที่ได้กลับคืนมานี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำการศึกษา ที่จะช่วยเหลือขั้นต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการศึกษารายกรณีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 9 การเขียนรายงานการศึกษารายกรณี ในการศึกษารายกรณีแต่ละครั้ง ผู้ทำการศึกษาควรต้องเขียนรายงานให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการศึกษา เลือกรูปแบบเขียนรายงานให้เหมาะกับสภาพของผู้ที่เราเลือกศึกษา เพื่อจะสามารถบรรยายลักษณะเด่น ลักษณะบกพร่องและลักษณะรวมของเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรสรุปแนวความคิด ทฤษฎี หรือระบุเทคนิคที่ใช้เพื่อช่วยเหลือเขาไว้ด้วย การสรุปในส่วนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เลือกทำการศึกษารายกรณีสำหรับรายนี้อีกครั้ง

แผนผังแสดงกระบวนการศึกษารายกรณีทั้ง 9 ขั้นมีดังนี้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า กระบวนการศึกษารายกรณีที่นักจิตวิทยาแต่ละท่านได้เสนอแนวคิดนั้นมีความใกล้เคียงกันมาก ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าการทำการศึกษารายกรณีนั้น จำเป็นต้องทราบว่าเพราะเหตุใดจึงเลือกศึกษาผู้ถูกศึกษารายนั้น ฉะนั้นจึงต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ชัดเจน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบกระบวนการศึกษารายกรณีของ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 22 – 23) ซึ่งแบ่งกระบวนการในการศึกษารายกรณีออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน
2. การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม
5. การทำนายผล

6. การติดตามผล

7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

กระบวนการศึกษารายกรณีทั้ง 7 ขั้นตอนดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาและการตั้งสมมติฐาน

การกำหนดปัญหา หมายถึง การที่ผู้ศึกษารายกรณีตั้งจุดมุ่งหมายหรือกำหนดว่า จะศึกษาสิ่งใดในบุคคลหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นปัญหาหรือมิใช่ปัญหาแต่เป็นความสนใจ ความสามารถพิเศษหรืออื่น ๆ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 23)

การตั้งสมมติฐาน หมายถึง การที่บุคคลที่ทำการศึกษารายกรณีได้คาดคะเนว่า พฤติกรรมของผู้รับการศึกษาซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นแล้วนั้น มีสาเหตุมาจากสิ่งใดบ้าง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา เพื่อจะได้พิสูจน์ต่อไปโดยอาศัยการทดสอบหรือค้นหาข้อเท็จจริงด้วยวิธีการต่าง ๆ ว่า เป็นไปตามที่คาดไว้หรือไม่ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 24)

ในการตั้งสมมติฐานนั้น ควรตั้งไว้หลาย ๆ สมมติฐาน เพื่อเป็นการป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ ในกรณีที่พบว่าข้อเท็จจริงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนั้นพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งที่คนเราแสดงออกมานั้น อาจไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียวกัน และในทำนองเดียวกันพฤติกรรมที่แตกต่างกันอาจเกิดจากสาเหตุเดียวกันก็ได้ ฉะนั้นจึงควรตั้งสมมติฐานไว้หลาย ๆ สมมติฐาน

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลคือ การหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงหลังจากที่มีการกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐานแล้ว โดยใช้เครื่องมือในการแนะแนว เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ที่เราศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น การทดสอบทางจิตวิทยา การสังเกต การสัมภาษณ์ และแผนผังสังคมมิติ เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูลคือ การตีความหรือการแปลความหมายข้อมูล ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลแต่ละวิธีหรือเทคนิค เพื่อที่จะอธิบายเหตุผลและผลของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีประชุมปรึกษา ด้วยการเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เราศึกษา มาร่วมกันพิจารณาข้อเท็จจริงที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่ดีนั้นควรจะต้องใช้หลาย ๆ เทคนิค และแต่ละเทคนิคควรใช้หลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคลอย่างละเอียด และตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด เทคนิคต่าง ๆ ที่นิยมใช้มี 9 เทคนิค ดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 29 – 30)

1. การสังเกต (Observation)
2. การบันทึกการสังเกต (Observational Record)
3. การสัมภาษณ์ (Interview)
4. การเยี่ยมบ้าน (Home – Visit)
5. อัตชีวประวัติและบันทึกประจำวัน (Autobiography and Diary)
6. สังคมมิติ (Sociometry)
7. แบบสอบถาม (Questionnaire)
8. แบบทดสอบ (Testing)
9. ระเบียนสะสม (Cumulative Record)

เทคนิคต่าง ๆ ทั้ง 9 เทคนิคดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation)

การสังเกต เป็นวิธีการหรือเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับผู้ถูกศึกษาในการศึกษารายกรณี เป็นวิธีการที่ใช้กันมากวิธีหนึ่ง บางครั้งอาจใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ไม่ต้องลงทุนมาก สามารถปฏิบัติได้ทุกวัน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมในแต่ละสถานการณ์ได้ดีขึ้น

1.1 ความหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 30) กล่าวว่า การสังเกตคือ การพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยการใช้อวัยวะสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งห้าส่วน ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง โดยเฉพาะตาและหูในการพิจารณาสิ่งนั้น

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 31) ได้ให้ความหมายของการสังเกตไว้ว่า คือ การมองอย่างมีจุดมุ่งหมาย และเป็นกลวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่เก่าแก่มากที่สุด การสังเกตเป็นการมองลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในตัวผู้ถูกศึกษา หรือเป็นการเฝ้าดูพฤติกรรมของผู้ถูกศึกษาอย่างเอาใจใส่ โดยใช้หูและตาเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา

พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 49) ได้ให้ความหมายของการสังเกตว่า เป็นวิธีการศึกษาเด็กเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก โดยการเฝ้าดูพฤติกรรมที่แสดงออกมา ในลักษณะที่เป็นจริงตามธรรมชาติ ไม่มีการควบคุมสถานการณ์ หรือสร้างสถานการณ์เพื่อให้ทราบพฤติกรรมที่ต้องการแต่อย่างใด ผู้สังเกตเพียงแต่เฝ้าดูพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและพยายามจดจำไว้เท่านั้น ผู้สังเกตจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เลยแม้แต่น้อย แต่จะพยายามช่วยให้การแสดงพฤติกรรมเป็นไปตามธรรมชาติมากที่สุด

จากเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า การสังเกตหมายถึง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล เป็นการพิจารณาสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง โดยใช้การพิจารณาเฝ้าดู มองพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้รับการศึกษาอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยใช้อวัยวะสัมผัสคือหูและตาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสังเกต และผู้ถูกสังเกตอยู่ในลักษณะที่เป็นไปตามธรรมชาติ

1.2 จุดมุ่งหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 32) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสังเกตในการแนะแนวดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง
2. เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกสังเกต
3. เพื่อค้นหาสเหตุบางประการของปัญหา
4. เพื่อทำให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบ และไวต่อการมีปฏิกิริยาโต้ตอบจากสิ่งแวดล้อมจนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดี และรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

1.3 ชนิดของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 33) ได้กล่าวถึงชนิดของการสังเกตไว้ว่า ในการแบ่งชนิดของการสังเกต มีการแบ่งแตกต่างกันไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นมา ซึ่งมีความถูกต้องทั้งนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจ และความพอใจเกณฑ์ใด และได้แบ่งชนิดของการสังเกตโดยใช้เกณฑ์ต่าง ๆ 3 เกณฑ์ ดังนี้

1. ใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งชนิดของการสังเกตเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 การสังเกตทางตรง (Direct Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตเป็นผู้ที่ไปสังเกตพฤติกรรมผู้ถูกสังเกตด้วยตนเอง

1.2 การสังเกตทางอ้อม (Indirect Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกต ให้บุคคลอื่นไปสังเกตพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกต ผู้สังเกตจะทราบพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตได้จากการบอกเล่าของบุคคลที่ไปสังเกตแทน

2. ใช้ผู้สังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตเป็น 2 ชนิดคือ

2.1 การสังเกตโดยการเข้าร่วม (Participant Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตจะต้องเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

2.2 การสังเกตโดยการไม่เข้าร่วม (Non-Participant Observation) เป็นวิธีการที่ผู้สังเกตไม่ได้เข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น แต่อยู่ภายนอกคอยสังเกตเท่านั้น ไม่มีบทบาทในกลุ่มนั้น

3. ใช้ผู้ถูกสังเกตเป็นเกณฑ์ แบ่งการสังเกตเป็น 2 ชนิดคือ

3.1 การสังเกตแบบเป็นพิธีการ (Formal Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวว่าถูกสังเกต เนื่องจากมีการนัดหมายกันล่วงหน้าก่อนการสังเกต

3.2 การสังเกตแบบไม่เป็นพิธีการ (Informal Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกต เนื่องจากไม่ได้มีการนัดหมายล่วงหน้า

1.4 หลักการสังเกต

พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 52 – 54) ได้สรุปหลักการสังเกตที่ดีไว้ดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่จะสังเกตให้ชัดเจนก่อนจะเริ่มการศึกษารายกรณี

2. การสังเกตพฤติกรรม ผู้สังเกตจะต้องสังเกตพฤติกรรมควบคู่ไปกับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมด้วยเสมอ

3. ควรทำการสังเกตเด็กเพียงคนเดียวในการสังเกตครั้งหนึ่ง ๆ เพื่อศึกษาพฤติกรรมได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

4. ควรสังเกตเด็กในขณะทำกิจกรรมปกติ เช่น ในห้องเรียน ห้องประชุม สนามเด็กเล่น เป็นต้น เพื่อทำนายพฤติกรรมในอนาคตได้ดีที่สุด

5. การสังเกตต้องทำเป็นระยะเวลานาน ผู้สังเกตจำเป็นต้องใช้เวลาสังเกตเป็นระยะเวลาหลาย ๆ วัน เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมมีอารมณ์แตกต่างกันไปในแต่ละวัน อาจเป็นระยะเวลา 3 เดือน หรือ 1 ภาคเรียน

6. ควรทำการสังเกตในสถานการณ์วิกฤต ซึ่งผิดแผกไปจากสถานการณ์ปกติบ้าง เพราะจะทำให้ทราบบุคลิกภาพที่แท้จริงบางประการของเด็กได้

7. การสังเกตเพื่อให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมที่แท้จริง ควรมีผู้สังเกตหลาย ๆ คน เป็นการช่วยป้องกันข้อบกพร่อง ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เที่ยงธรรม หรือการมีอคติของผู้สังเกต และยังช่วยให้สามารถทำการสังเกตพฤติกรรมได้กว้างขวาง

8. ควรสังเกตพฤติกรรมด้านใดด้านหนึ่งแต่เพียงด้านเดียว ในการสังเกตครั้งหนึ่ง ๆ

9. ผู้สังเกตต้องพยายามฝึกฝนตนเองอย่าให้เกิดความลำเอียง พยายามทำใจให้เที่ยงตรงมากที่สุด ขณะสังเกตอย่านำเอารูปร่างหน้าตา หรือคุณลักษณะประจำตัวของเด็ก หรือสิ่งอื่น ๆ มามีอิทธิพลต่อการสังเกตได้

10. การสังเกตจะมีคุณค่าเมื่อมีการบันทึกการสังเกตไว้อย่างถูกต้อง เพื่อเป็นหลักฐานนำไปคิดค้นหาสาเหตุแห่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และคิดหาทางช่วยเหลือต่อไป

11. การสังเกตที่ดีจะต้องตรวจสอบผลที่ได้ ด้วยเครื่องมือวัดที่แน่นอนอื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อให้เป็นที่เชื่อมั่นได้มากยิ่งขึ้น

12. ควรสังเกตในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน เช่น ขณะอยู่ในห้องเรียน ในโรงอาหาร ในชุมชนและในบ้าน นอกจากนี้ควรสังเกตขณะทำงานกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน เพื่อช่วยให้ผู้สังเกตได้มองเห็นกระสวนพฤติกรรมที่แท้จริง และแบบแผนพัฒนาการที่สำคัญของผู้ถูกสังเกต

13. ผู้สังเกตต้องระลึกไว้เสมอว่า การสังเกตเพียงครั้งเดียวไม่เป็นการเพียงพอที่จะเข้าใจเด็ก จำเป็นต้องสังเกตหลาย ๆ ครั้ง แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาประมวลกันเข้าจึงจะช่วยให้เข้าใจได้ถูกต้องแม่นยำ

1.5 ลักษณะพฤติกรรมที่ควรสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 41 – 42) ได้เสนอแนะลักษณะของพฤติกรรมที่ควรสังเกตไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่สนใจ หรือดึงดูดความสนใจ ซึ่งเป็นพฤติกรรมทั้งทางด้านบวกและด้านลบ เช่น คนเรียนเก่ง คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่แสดงถึงความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือจิตใจ เช่น เดินเขยกเท้า ชอบแยกตัวอยู่คนเดียว เป็นต้น

3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำซากหรือบ่อยครั้งเกินความจำเป็น ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาทางด้านจิตใจ เช่น การล้างมือบ่อยครั้ง การกระพริบตาบ่อยครั้ง เป็นต้น

2. การบันทึกการสังเกต (Observation Record)

2.1 หลักการบันทึกการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 43-44) ได้เสนอแนะหลักการบันทึกการสังเกตไว้ดังนี้

1. บันทึกพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน โดยเรียงตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหลัง

2. ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจ และสื่อความหมายเพื่อผู้อื่นจะได้อ่านเข้าใจง่าย และเข้าใจตรงกันกับผู้บันทึก

3. ควรบันทึกทันทีหลังการสังเกตเสร็จสิ้นลง หรืออาจบันทึกในขณะสังเกต หากมีการสังเกตในระยะเวลานาน และมีผู้สังเกตหลายคน โดยมีการแบ่งเวลาในการสังเกตและบันทึก

4. ควรบันทึกพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกต แยกไปจากการแสดงความคิดเห็นของผู้สังเกต และบันทึกเป็นพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกตในแต่ละครั้ง ไม่ควรใช้วิธีการสรุปพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตหลาย ๆ ครั้งเข้าด้วยกัน

2.2 วิธีการบันทึกการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 44-80) ได้เสนอวิธีการบันทึกการสังเกตไว้ 2 วิธีคือ

1. การบันทึกแบบอัตนัย (Subjective Record) เป็นวิธีการบันทึกที่ใส่ความคิดเห็นของผู้สังเกตไปพร้อม ๆ กันกับพฤติกรรมที่สังเกตได้ วิธีการบันทึกแบบนี้ที่นิยมกันมากคือ การบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณา (Descriptive Record) ซึ่งสามารถทำได้ง่ายโดยเขียนข้อความเรียงไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าผู้สังเกตมีอคติต่อผู้ถูกสังเกต ข้อมูลที่บันทึกอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงก็ได้

2. การบันทึกแบบปรนัย (Objective Record) เป็นการบันทึกเฉพาะพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและแยกความคิดเห็นของผู้สังเกตออกต่างหาก ซึ่งการบันทึกแบบนี้อาจกระทำได้ 2 วิธีดังนี้

2.1 การบันทึกแบบไม่เป็นระบบ คือการบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตตามจุดมุ่งหมายและตามลำดับเหตุการณ์ การบันทึกแบบนี้ที่นิยมใช้เรียกว่า ระเบียนพฤติการณ์ (Anecdotal Record)

เป็นวิธีที่นิยมมากกว่าการบันทึกพฤติกรรมแบบพรรณา เนื่องจากผู้อ่านสามารถเข้าใจพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ถูกสังเกตได้มากกว่า

2.2 การบันทึกแบบเป็นระบบ คือการบันทึกหลังจากที่มีการตีความหรือเข้าใจลักษณะของพฤติกรรมที่สังเกตได้อย่างถูกต้อง เป็นการบันทึกที่เป็นปรนัยมากที่สุด มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ ซึ่งการบันทึกพฤติกรรมแบบนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

2.2.1 การบันทึกพฤติกรรมโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Graphic Rating Scale) คือการบันทึกการสังเกตโดยทำเป็นมาตราส่วนประเมินลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดขึ้นให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการสังเกต

2.2.2 การบันทึกพฤติกรรมแบบกำหนดลักษณะพฤติกรรม (Behavior Descriptive Scale) คือการบันทึกการสังเกตโดยกำหนดลักษณะพฤติกรรม แล้วบรรยายลักษณะพฤติกรรมนั้น ๆ ไว้หลาย ๆ ข้อความ ให้ผู้บันทึกทำเครื่องหมายหน้าข้อความ ที่คิดว่าตรงกับลักษณะพฤติกรรมที่สังเกตได้

2.2.3 การบันทึกพฤติกรรมแบบให้คะแนน (Scoring Scale) คือการบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกต โดยการที่ผู้บันทึกประเมินลักษณะของพฤติกรรมที่สังเกตได้เป็นตัวเลข และตัวเลขนี้จะเป็นรหัสที่แปลความหมายออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ

3. การสัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์เป็นกลวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล เพราะในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคลนั้น ผู้ถูกศึกษาบางคนต้องการให้ข้อมูลโดยวิธีการตอบปากเปล่ามากกว่าการตอบด้วยการเขียน ยิ่งกว่านั้นการสัมภาษณ์ทำให้ผู้ศึกษาสามารถสังเกตสีหน้าท่าทางของเด็กได้ด้วย ทำให้เข้าใจพฤติกรรมกรรมได้ดียิ่งขึ้น (พนม ลิ้มอารีย์. 2538 : 92)

การสัมภาษณ์เป็นการสนทนา หรือพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยมีจุดมุ่งหมาย (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 93) ในการสนทนานั้นเป็นรายละเอียดที่เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลซึ่งต้องเก็บไว้เป็นความลับ ดังนั้นการสนทนากันนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะ และสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นอย่างมาก (อารีย์ ตัณฑ์เจริญรัตน์. 2526 : 96) การใช้เทคนิคและเครื่องมือชนิดนี้จะต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าไว้อย่างดี เช่น มีการนัดหมายเวลา สถานที่ และมีการเตรียมคำถามเพื่อจะได้ซักถามค้นหาข้อมูลทุกด้าน และถามในขอบเขตหัวข้อที่กำหนดไว้

3.1 ความหมายของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาหรือพูดคุยกันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป และการสนทนาจะต้องมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่อง

3.2 ชนิดของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ที่นิยมใช้ในวงการแนะแนวและจิตวิทยามี 2 ชนิด (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 94 – 96) ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เพื่อค้นหา หรือทราบข้อเท็จจริง (Fact Finding Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์สนทนา หรือซักถามข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ในด้านความคิดเห็น ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อเป็นการหาข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเพิ่มเติมจากที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งยังเป็นการตรวจสอบว่า ข้อมูลที่มีอยู่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือไม่

2. การสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา (Counseling Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์สนทนา หรือซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจ และมองเห็นสภาพปัญหาของตนเองได้ชัดเจน สามารถพิจารณาแก้ไขหรือตัดสินปัญหาของเขาได้ หลังจากการให้สัมภาษณ์ นอกจากนั้นการสัมภาษณ์ชนิดนี้จะช่วยสร้างความคุ้นเคย ระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์

3.3 กระบวนการสัมภาษณ์

กระบวนการสัมภาษณ์มี 3 กระบวนการดังนี้

1. ก่อนการสัมภาษณ์
2. ขณะสัมภาษณ์
3. การยุติการสัมภาษณ์

1. ก่อนการสัมภาษณ์ กระบวนการขั้นนี้ มีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1.1 การเตรียมบุคคล เป็นการเตรียมทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ ในเรื่องของความพร้อมของทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งจะต้องมีกำหนดวันเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ และอาจจะต้องมีการบอกจุดมุ่งหมายให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบ ในขณะเดียวกันผู้สัมภาษณ์ก็ต้องมีความสามารถในการสัมภาษณ์ เพื่อให้การสัมภาษณ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

1.2 การเตรียมจุดมุ่งหมายและหัวข้อในการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะถ้าเป็นการสัมภาษณ์แบบบอกจุดมุ่งหมาย ก็อาจมีการบันทึกหัวข้อก่อนการสัมภาษณ์ และมีการจดบันทึกในขณะสัมภาษณ์ด้วย แต่ถ้าหากเป็นการสัมภาษณ์ในลักษณะที่ไม่บอกจุดมุ่งหมายที่แท้จริง ก็ไม่ควรบันทึกหัวข้อที่สัมภาษณ์

1.3 การเตรียมสถานที่ ซึ่งจะต้องมีลักษณะสะดวก สบาย ควรเป็นที่มิดชิดเพื่อผลของการสัมภาษณ์

1.4 การเตรียมวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่มักให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นผู้เลือกวัน เวลาที่สะดวก พร้อมที่จะช่วยให้ได้ข้อเท็จจริงมากขึ้น

2. ขณะสัมภาษณ์ ในขณะสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคทั่วไป และเทคนิคเฉพาะ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 100) กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ชนิดใดจะต้องใช้เทคนิคทั่วไป 4 ประการ ดังนี้คือ

1. การสังเกต (Observation) โดยใช้อวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า
2. การฟัง (Listening) เป็นเทคนิคที่ดีที่สุดในการแนะแนว และให้คำปรึกษา
3. การใช้คำถาม (Questioning) ผู้สัมภาษณ์อาจจะต้องถามผู้ถูกสัมภาษณ์ในสิ่งที่ยังไม่กระจ่าง โดยการใช้คำถามที่มีลักษณะเป็นมิตร ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟังแล้วเข้าใจว่า ผู้สัมภาษณ์มีความตั้งใจที่จะช่วยเหลืออย่างแท้จริง
4. การพูด (Talking) การพูดที่ดีนั้นจะต้องแสดงการยอมรับเจตคติ และความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์ ใช้ภาษาและถ้อยคำที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันจะต้องพยายามพูด เพื่อควบคุมให้การสัมภาษณ์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้

นอกจากนี้ยังมีเทคนิคเฉพาะ ที่ผู้สัมภาษณ์จะต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ซึ่งเทคนิคนี้จะช่วยให้การสัมภาษณ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เทคนิคเฉพาะดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

1. การสร้างสายสัมพันธ์ (Rapport)

2. การแสดงความเห็นใจ (Sympathy)

3. การแสดงอารมณ์ร่วม (Empathy)

4. การทำให้เกิดความมั่นใจ (Assurance)

5. การแสดงความเห็นใจ (Approval)

6. การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarification)

7. การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling)

8. การใช้ความเงียบ (Silence)

3. การยุติการสัมภาษณ์ การยุติการสัมภาษณ์เป็นสิ่งสำคัญ ผู้สัมภาษณ์จะต้องทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกพอใจในการสนทนาที่ผ่านมา ดังนั้นการยุติการสัมภาษณ์จึงต้องพยายามให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อจะเป็นผลดีต่อการสัมภาษณ์ครั้งต่อ ๆ ไป จึงควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความมั่นใจว่า สิ่งที่เขาพูดไปนั้นจะเป็นความลับและเป็นผลดีแก่เขา

2. ผู้สัมภาษณ์อาจตั้งคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นำไปคิดก่อนยุติการสัมภาษณ์เพื่อจะได้มีเรื่องราวต่อเนื่องในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

3. ผู้สัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สรุปสิ่งที่เขาคิด หรือรู้สึกในขณะสัมภาษณ์เพื่อจะช่วยให้เขาเข้าใจสภาพปัญหายิ่งขึ้น และอาจจะต้องมีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในบางตอนโดยผู้สัมภาษณ์

4. ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้คำพูด และท่าทีนิ่มนวลมีความจริงใจต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่าต้องการสัมภาษณ์ในคราวต่อไปอีก

5. มีการนัดวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

เมื่อยุติการสัมภาษณ์แล้ว ผู้สัมภาษณ์จะต้องรีบบันทึกการสัมภาษณ์ในแบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์ทันที ทั้งนี้เพื่อป้องกันข้อมูลผิดพลาด

4. การเยี่ยมบ้าน (Home Visit)

การเยี่ยมบ้านเป็นกลวิธีอย่างหนึ่ง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล และร่วมมือกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองในการให้ความช่วยเหลือผู้รับศึกษา ข้อมูลที่ควรได้จากการเยี่ยมบ้าน เช่น สภาพทั่วไปของบ้าน สภาพแวดล้อมของบ้าน ลักษณะท่าทีของผู้ปกครอง ลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ตลอดจนเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อครู โรงเรียน และผู้รับการศึกษา เป็นต้น โดยทั่วไปผู้ไปเยี่ยมบ้านคือ ครูแนะแนว หรือครูประจำชั้น ซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษา

4.1 วัตถุประสงค์ของการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้าน

2. เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบ้านกับสถาบัน

3. เพื่อหาข้อมูลบางประการที่ไม่สามารถได้มาด้วยวิธีการอื่น ๆ

4.2 ข้อปฏิบัติในการเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านมีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 122–127)

1. ขั้นเตรียมการก่อนเยี่ยมบ้าน ควรปฏิบัติดังนี้

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมบ้าน

1.2 นัดหมายวัน เวลาที่จะไปเยี่ยมบ้านกับผู้ปกครอง

2. ขณะเยี่ยมบ้าน ปฏิบัติดังนี้

2.1 แสดงสัมมาคารวะต่อเจ้าของบ้านและแสดงความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2.2 ใช้ความสังเกตและจดจำสิ่งที่ได้พบเห็น

2.3 ระยะแรกของการสนทนา ควรหาวิธีสนับสนุนให้ผู้รับการศึกษาร่วมสนทนาด้วย เพื่อสังเกตสัมพันธภาพระหว่างผู้รับการศึกษากับผู้ปกครอง

2.4 พยายามกระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้รับการศึกษาและสถาบันให้มากที่สุด

2.5 กล่าวถึงผู้รับการศึกษาในด้านดีที่เป็นจริง

2.6 ไม่ควรทำตัวให้เป็นพิธีรีตรอง ให้เป็นธรรมชาติ เป็นกันเอง

2.7 ใช้เวลาในการเยี่ยมบ้านประมาณ 30-60 นาที หรือสังเกตจากกิริยาของเจ้าของบ้าน

3. หลังการเยี่ยมบ้าน ควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทันที เมื่อกลับจากเยี่ยมบ้าน

5. อัตชีวประวัติและบันทึกประจำวัน (Autobiography and Diary)

5.1 อัตชีวประวัติ (Autobiography)

5.1.1 ความหมายของอัตชีวประวัติ

อัตชีวประวัติ เป็นเครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล วิธีจัดทำคือ การให้บุคคลเขียนประวัติความเป็นมาและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง อัตชีวประวัติไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวทราบพฤติกรรมของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ความรู้ ประสบการณ์ ความปรารถนา อุดมคติ ฯลฯ ของนักเรียนอีกด้วย (พนม อารีย์. 2538 : 108)

อารี ตัณฑ์เจริญรัตน์ (2526 : 79) ได้ให้ความหมายของอัตชีวประวัติไว้ว่า เป็นการให้บุคคลเขียนเล่าประวัติตนเอง ตามที่ตนเองมองโดยมุ่งเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กที่มีต่อสิ่งต่างๆ เป็นสำคัญ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 138) ยังกล่าวอีกว่า อัตชีวประวัติคือ การที่บุคคลได้เขียนบรรยายประวัติความเป็นมาของตนเอง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนความหวังในอนาคต

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 82) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเขียนอัตชีวประวัติว่า เป็นการให้บุคคลเขียนประวัติและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้ประสบปัญหามีเวลาคิดถึงตัวเองและเข้าใจตนเองมากขึ้น และยังเป็นเทคนิคที่ช่วยให้อาจารย์แนะแนวเข้าใจถึงพื้นฐานทางครอบครัว นิสัย ความใฝ่ฝันและทัศนคติที่มีต่อตนเอง และสภาพแวดล้อมของผู้ประสบปัญหามากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดข้างต้นนี้ พอสรุปได้ว่า อัตชีวประวัติเป็นเครื่องมือที่ดีชนิดหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้เขียนได้เขียนบรรยายถึงเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง อย่างอิสระ ซึ่งเริ่มตั้งแต่อดีต ปัจจุบันและอนาคต เป็นการช่วยให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงภาพลักษณะของบุคคล

5.1.2 วัตถุประสงค์ในการเขียนอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลได้ระบายความรู้สึกที่มีต่อตนเอง เป็นการสำรวจตนเองอย่างมีหลักเกณฑ์ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลเกิดความเข้าใจตนเองได้ดียิ่งขึ้น

2. เพื่อให้ผู้อื่นได้เข้าใจบุคคลที่เขียนอัตชีวประวัติได้ดีขึ้น

3. เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้มากขึ้น จากการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีอื่น ๆ

5.1.3 หลักการเขียนอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติที่ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ควรคำนึงถึงหลักการเขียนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกับผู้เขียนก่อน ทำให้ผู้เขียนไว้วางใจ เพื่อผู้เขียนจะได้เปิดเผยเรื่องราวต่าง ๆ ของตนเองได้อย่างอิสระ

2. ผู้ศึกษาควรอธิบายให้ผู้เขียนอัตชีวประวัติทราบถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริง เพื่อทำให้เกิดความสบายใจ และเข้าใจที่จะเขียนให้ตรงจุดมุ่งหมายได้

3. ผู้ศึกษาควรให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้เขียนอัตชีวประวัติ โดยอธิบายให้ทราบว่าเรื่องที่เขียนทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ

4. ผู้ศึกษาควรอธิบายให้ทราบว่า การเขียนอัตชีวประวัติไม่ต้องวิตกกังวลในเรื่องภาษาให้เขียนเท่าที่เขียนได้ เนื้อหาเป็นเรื่องสำคัญ การสะกดผิดมิใช่เรื่องสำคัญ ผู้เขียนจะได้สบายใจและสามารถเขียนบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตตนเองได้อย่างเต็มที่

5. ผู้ศึกษาควรกำหนดระยะเวลาในการเขียน ตลอดจนสถานที่ในการเขียน แต่ความยาวสั้นของอัตชีวประวัติ ขึ้นอยู่กับความเต็มใจและความพอใจของผู้เขียน

6. ผู้ศึกษาควรรีบอ่านอัตชีวประวัติโดยเร็วหลังจากได้รับจากผู้เขียน เพื่อจะได้ทราบว่า มีปัญหาใดที่ต้องช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน และควรให้คำปรึกษาควบคู่ไปกับการเขียนด้วย

7. ผู้ศึกษาไม่ควรให้เขียนอัตชีวประวัติหลายครั้ง ในระยะเวลาใกล้เคียงกัน เพราะจะทำให้ผู้เขียนเบื่อ และไม่เต็มใจที่จะเขียนในครั้งหลัง ๆ ข้อมูลที่ได้จะไม่ตรงกับความเป็นจริง

5.1.4 รูปแบบของอัตชีวประวัติ

การเขียนอัตชีวประวัติโดยทั่วไปมี 2 รูปแบบคือ

1. การเขียนแบบกำหนดหัวข้อ (Structured or Controlled Autobiography) เป็นการเขียนอัตชีวประวัติ โดยการให้ผู้เขียนบรรยายเรื่องราวของตนเอง ตามหัวข้อที่ผู้ศึกษากำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการทราบ ดังนั้นการเขียนแบบนี้ผู้เขียนจะต้องเขียนให้ครบทุกหัวข้อที่กำหนดให้ ได้มีผู้พยายามคิดหัวข้อขึ้นมาเสนอแนะมากมาย โดยแบ่งระดับของผู้เขียน แบบฟอร์มมีหลายแบบฟอร์ม แต่ไม่ว่าเป็นแบบฟอร์มใดต้องมีเรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาในอดีต ตั้งแต่จำความได้จนถึงปัจจุบัน และกล่าวถึงความมุ่งหวังในอนาคตด้วย

ตัวอย่างหัวข้อของอัตชีวประวัติ เป็นแบบฟอร์มที่ยังนิยมใช้กันแพร่หลายคือ แบบฟอร์มของ ครอมเวลล์ (Cromwell) ซึ่งใช้ได้ในทุกระดับชั้น เขาได้เสนอหัวข้อไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1942 มีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวของฉัน
2. ความเป็นไปของฉันก่อนมาเข้าโรงเรียน
3. ชีวิตของฉันในโรงเรียนประถมศึกษา
4. สถานที่ที่ฉันเคยอยู่
5. การใช้เวลาว่างระหว่างปิดภาคเรียน
6. การท่องเที่ยวที่ฉันเคยไป

7. ฉันใช้เวลาในตอนค่ำภายหลังเวลาอาหารเย็น
8. ฉันใช้เวลาภายหลังโรงเรียนเลิกในตอนบ่าย
9. ฉันใช้เวลาในวันเสาร์และวันอาทิตย์
10. วิชาที่ฉันชอบเรียนมากที่สุด
11. วิชาและกิจกรรมบางอย่างที่ฉันต้องการให้โรงเรียนของฉันได้จัดขึ้น
12. สิ่งที่ฉันทำได้ดี สิ่งที่ฉันสามารถทำได้ดี สิ่งที่ฉันอยากทำให้ได้ดี
13. งานที่ฉันต้องการจะทำ (ให้เลือก 3 อย่าง และเหตุผลสำหรับการเลือก)
14. นิตยสารและหนังสือที่ฉันชอบอ่าน
15. ถ้าฉันสามารถมีสิ่งที่ฉันต้องการด้วยการขอสิ่งเหล่านั้นได้ ฉันควรจะขอสิ่งใดบ้าง

2. การเขียนแบบไม่กำหนดหัวข้อ (Unstructured or Uncontrolled Autobiography) เป็นการเขียนอัตชีวประวัติโดยการให้ผู้เขียนบรรยายเรื่องราวของตนเอง โดยเขียนเป็นความเรียงโดยอิสระเสรี ไม่มีการกำหนดหัวข้อ วิธีนี้นักจิตวิทยาเชื่อกันว่า เป็นวิธีที่บุคคลจะเปิดเผยเรื่องราวที่เป็นความในใจซึ่งซ่อนเร้นอยู่ภายในส่วนลึกของจิตใจ คล้าย ๆ กับการระบายความในใจ (Free Association) ของฟรอยด์ (Frued) วิธีนี้ยากต่อการตีความหมาย เพราะบุคคลมิได้เขียนตามรูปแบบใด ๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ผู้รับการศึกษาเขียนอัตชีวประวัติแบบกำหนดหัวข้อ โดยประกอบด้วยหัวข้อนี่คือชีวิตของฉัน นี่คือเพื่อนของฉัน สิ่งที่ฉันเป็นเจ้าของ งานอดิเรกของฉัน สิ่งที่ฉันอ่าน สถานที่ที่ฉันได้เคยไป สิ่งต่าง ๆ ที่ฉันชอบทำนอกโรงเรียน สิ่งอื่นๆที่เกี่ยวกับฉัน (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 150-153)

5.1.5 การวิเคราะห์อัตชีวประวัติ

การวิเคราะห์อัตชีวประวัติของโฟรช์ลิคช์ (Froehlich) ซึ่งเสนอไว้ตั้งแต่ปีค.ศ.1959 ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ขาดหายไปหรือการเว้นข้อความบางอย่าง (Omission)
2. ความยาวของอัตชีวประวัติ (Length)
3. คำศัพท์ที่ใช้ (Vocabulary)
4. ระดับความลึกของความรู้สึก (Level of Depth of Expression)
5. การจัดลำดับความคิด (Organization)
6. การกลบเกลื่อน (Gloss)
7. ลักษณะของการเขียน (Appearance)
8. การแต่งเรื่องขึ้นเอง (Fabrication)
9. ความผันแปรของปฏิกิริยา (Tonal Variations)

5.2 บันทึกประจำวัน (Diary)

5.2.1 ความหมายของบันทึกประจำวัน

บันทึกประจำวันหรืออนุทินส่วนตัวคือ การที่บุคคลเขียนบรรยายหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองโดยเน้นถึงประสบการณ์ในด้านกิจกรรม และความรู้สึกที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ซึ่งเป็นเหตุการณ์

ปัจจุบัน แตกต่างไปจากอัตชีวประวัติที่กล่าวถึงตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และความคาดหวังในอนาคต ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า บันทึกประจำวันเป็นส่วนหนึ่งของอัตชีวประวัติ

5.2.2 หลักการเขียนบันทึกประจำวัน

การเขียนบันทึกประจำวันควรมีหลักดังนี้

1. ผู้ศึกษาและผู้เขียนควรมีความสัมพันธ์และคุ้นเคยกันก่อน
2. ผู้ศึกษาควรชี้แจงวัตถุประสงค์ที่แท้จริง
3. ควรให้เขียนบันทึกประจำวันอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์

5.2.3 ประโยชน์ของบันทึกประจำวัน

1. ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวทราบว่าในแต่ละวันนักเรียนมีกิจกรรมอะไรบ้าง
2. ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวได้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนได้ทำ
3. ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวได้ทราบเกี่ยวกับการแบ่งเวลาของนักเรียนในแต่ละวันว่า เป็นไปอย่างเหมาะสมมากน้อยเพียงไร
4. ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวรู้จักและเข้าใจนักเรียนของตนดีขึ้น
5. ช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในแต่ละวัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง และรู้จักปรับปรุงแก้ไขตนเอง

6. สังคมมิติ (Sociometry)

สังคมมิติ เป็นเทคนิคหนึ่งที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยวิธีพิจารณาในแง่ของลักษณะของกลุ่ม และบทบาทของสมาชิกว่า มีธรรมชาติที่แท้จริงเป็นอย่างไร โดยความเชื่อพื้นฐานของนักจิตวิทยาที่มีต่อการทำสังคมมิติ มีดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนย่อมต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. การที่มีโอกาสอยู่ในสังคม ได้มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จะช่วยพัฒนาการด้านสังคมได้เป็นอย่างดี
3. ห้องเรียนเปรียบเสมือนห้องทดลองที่เด็กมีโอกาสจะเรียนรู้มนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอันมาก

6.1 ความหมายของสังคมมิติ

สังคมมิติเป็นวิธีการหนึ่งที่ครูหรือผู้แนะแนวใช้ศึกษานักเรียนของตนเอง เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่เรียนอยู่ห้องเดียวกันว่า มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างไร เป็นการศึกษาบรรยากาศทางสังคม และอารมณ์ภายในห้องเรียน โดยเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของนักเรียนในด้านพึงพอใจ รังเกียจ และเฉย ๆ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนแสดงต่อนักเรียนคนอื่น ๆ (พนม ลิ้มอารีย์. 2538 : 122)

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 184) ได้ให้ความหมายของสังคมมิติไว้ว่า คือเครื่องมือที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม หรือในกลุ่มว่ามีปฏิกิริยาโต้ตอบกันในลักษณะใด เช่น สามัคคีกลมเกลียวเป็นกลุ่มใหญ่ หรือแตกแยกเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกแต่ละคนได้รับการยอมรับ ในกลุ่มมากน้อยเพียงใด ฯลฯ

นอร์ทเวย์ (Northway) ได้ให้ความหมายของสังคมมิติไว้ว่า เป็นแบบทดสอบชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่ม และเป็นแนวทางในอันที่จะเข้าใจถึงโครงสร้างของกลุ่มโดยตรง (Evans. 1962 : 22)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สังคมมิติหมายถึง วิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการวัดความสัมพันธ์ทางสังคมภายในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากพบว่ามีผู้ใดผู้หนึ่งไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ก็จะได้หาทางช่วยเหลือให้เขามีการพัฒนาการทางสังคม เพื่อที่จะได้อยู่กับบุคคลอื่นอย่างมีความสุขต่อไป

6.2 จุดมุ่งหมายของการทำสังคมมิติ

การทำสังคมมิติมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ 5 ประการคือ

1. เพื่อทราบว่านักเรียนภายในห้องเดียวกันมีความสัมพันธ์กันอย่างไร แยกกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ กี่กลุ่ม

2. เพื่อทราบว่าในกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มมีใครบ้าง และลักษณะของกลุ่มเป็นอย่างไร

3. เพื่อทราบว่านักเรียนคนใดที่เพื่อนชอบ และนิยมยกย่องมากที่สุดและเพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

4. เพื่อทราบว่านักเรียนคนใดที่ไม่เข้าสังคมหรือถูกทอดทิ้ง

5. เพื่อทราบว่านักเรียนคนใดที่เพื่อนไม่ชอบ

6.3 หลักการทำสังคมมิติ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 186) ได้กล่าวถึง การทำสังคมมิติเพื่อให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ควรมีหลักในการทำดังนี้

1. สมาชิกในกลุ่มควรรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี

2. ก่อนทำสังคมมิติ ผู้ทำควรมีความสัมพันธ์อันดีและคุ้นเคยกับสมาชิกในกลุ่มพอควร

3. แจ้งจำนวนและรายชื่อสมาชิกให้ทุกคนในกลุ่มทราบ

4. การทำสังคมมิติแต่ละครั้ง ควรสมมติสถานการณ์เพียงสถานการณ์เดียว

5. ไม่ควรบอกล่วงหน้า เพราะจะทำให้ข้อมูลไม่เป็นธรรมชาติ

6. การทำสังคมมิติในแต่ละสถานการณ์ ควรให้สมาชิกเลือกมากกว่า 1 อันดับ แต่ไม่ควรเกิน 3 อันดับ

7. การแปลความหมายของสังคมมิติในแต่ละสถานการณ์จะแตกต่างกัน

8. ควรใช้วิธีอื่นควบคู่ไปด้วย เช่น กลวิธีใครเอ่ย

6.4 คำศัพท์ที่ใช้ในการทำสังคมมิติ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 188-189) ได้อธิบายคำศัพท์ต่าง ๆ ที่นิยมใช้ในการทำสังคมมิติดังนี้

1. Sociometric Question หรือ Sociometric Criterion คือคำถามหรือสถานการณ์ที่ผู้ทำสังคมมิติกำหนดขึ้นมา เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเลือกบุคคลบางคนในกลุ่ม

2. Sociogram คือแผนผังสังคมมิติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในกลุ่ม

3. Sociometric Clique หรือ Subgroup คือกลุ่มย่อย ๆ ในกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจมีหลายกลุ่ม กลุ่มย่อยที่เล็กที่สุด อาจมีสมาชิกเพียง 2 คนก็ได้

4. Mutual Choice คือการที่บุคคล 2 คน ต่างเลือกซึ่งกันและกัน อาจเป็นอันดับเดียวกัน หรือคนละอันดับก็ได้

5. Star หรือ Leader คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด

6. Rejectee คือบุคคลที่ไม่ได้รับเลือกจากกลุ่มเลย เพราะเป็นที่รังเกียจของสมาชิกในกลุ่ม แต่บุคคลนั้นยังเลือกสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม

7. Isolate คือบุคคลที่แยกตัวออกจากกลุ่มอยู่โดดเดี่ยว โดยไม่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม และบุคคลนั้นก็ไม่เลือกสมาชิกในกลุ่มด้วย

8. Neclectee คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากกลุ่มเพียงเล็กน้อย และบุคคลนั้นมักอยู่ห่างไกลจากสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

9. Sociometric Cleavage คือการขาดการเลือกซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลสองคนหรือมากกว่าสองคนขึ้นไปของกลุ่มย่อย

10. Sociometric Structure คือโครงสร้างทางสังคมมิติที่แสดงแบบแผนของการเลือกระหว่างสมาชิกของกลุ่ม โดยเน้นถึงความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกันของแต่ละคน

11. Sociometric Test คือวิธีการทดสอบเพื่อวัดโครงสร้างทางสังคมมิติ

12. Sociometric Score คือจำนวนครั้งหรือ คะแนนที่แต่ละบุคคลได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม

13. Sociometric Status คือสถานภาพของบุคคลในกลุ่ม เช่น Star, Rejectee, Isolate, Neglectee ฯลฯ

6.5 ลำดับขั้นของการทำสังคมมิติ

ขั้นที่ 1 การกำหนดสถานการณ์

การกำหนดสถานการณ์ คือการที่ผู้ทดสอบทางสังคมมิติสร้างคำถามซึ่งอาจเป็นคำถามทางบวกหรือลบก็ได้ แล้วแต่จุดมุ่งหมายที่ต้องการทราบ เพื่อให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเลือกสมาชิกคนอื่น ๆ โดยทั่วไปนิยมให้เลือก 2-3 อันดับ เพื่อความสะดวกและเข้าใจง่ายมักใช้ 2 อันดับ

ขั้นที่ 2 การทำตารางแสดงผลการเลือก

การทำตารางแสดงผลการเลือกจะทำเป็นแนวนอนและแนวตั้ง โดยเขียนทางแนวนอนว่าผู้ถูกเลือก ทางแนวตั้งเขียนว่าผู้เลือก แล้วผู้ทดสอบจะนำบัตรทั้งหมดของสมาชิกในกลุ่มที่มีชื่อสมาชิกมาเรียงตามลำดับ ในแนวนอนและแนวตั้ง ส่วนด้านล่างของตารางจะเป็นการรวมความถี่ที่ถูกเลือก

ขั้นที่ 3 การสร้างแผนผังสังคมมิติ

ผู้ทดสอบจะนำผลที่ได้จากตารางในขั้นที่ 2 มาแสดงเป็นแผนผังแสดงความสัมพันธ์ทางสังคม

ขั้นที่ 4 การตีความหมายจากแผนผังสังคมมิติ

ผู้ทดสอบจะตีความหมายของแผนผังสังคมมิติออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ลักษณะของกลุ่ม
2. บทบาทของสมาชิก

นอกจากนี้ กลวิธีที่ใช้ควบคู่ไปกับสังคมมิติที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ ใครเอ่ย

กลวิธี " ใครเอ่ย" เป็นขบวนการที่จะช่วยให้ครูแนะแนว และผู้ให้คำปรึกษาได้ทราบถึงเจตคติ (Attitude) ส่วนตัวระหว่างสมาชิกในห้องเรียน เป็นการหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน โดยการถามจากเพื่อนของนักเรียนเอง เป็นวิธีที่ให้ประโยชน์มากวิธีหนึ่ง เพราะในบางครั้งความคิดเห็นของนักเรียนต่อนักเรียน และครูต่อนักเรียนอาจไม่เหมือนกัน เช่น นักเรียนที่ครูเห็นว่าเป็นคนดี อาจเป็นบุคคลที่เพื่อน ๆ ไม่ชอบเท่าใดนัก เป็นต้น

การใช้กลวิธี " ใครเอ่ย" ครูจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยการเขียนลำดับของคำถามที่บรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักเรียน และนักเรียนแต่ละคนได้รับการขอร้องให้เขียนชื่อบุคคลในห้องเรียนที่เขาคิดว่า มีลักษณะที่ตรงกัน หรือใกล้เคียงกับคำถามเหล่านั้น โดยวิธีการนี้เท่ากับเป็นการเปรียบเทียบในการที่บุคคลหนึ่งมองเห็นตัวเขาเอง และจากการที่บุคคลอื่นได้มองดูและรับรู้เกี่ยวกับเขา การดำเนินการนี้ ครูจะต้องแน่ใจว่า นักเรียนทุกคนรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีแล้ว นักเรียนจึงจะสามารถตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ครูต้องทำให้นักเรียนไว้วางใจว่า การตอบคำถามของเขาจะเก็บเป็นความลับ

การวิเคราะห์ผลของกลวิธี "ใครเอ่ย" จะควบคู่ขนานไปกับข้อทดสอบสังคมมิติ ตัวอย่างคำถาม " ใครเอ่ย"

1. คนที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนมากที่สุดในชั้นคือ
2. คนที่ชอบแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ มากที่สุดในชั้นคือ
3. บุคคลที่ชอบพูดมากที่สุดในชั้นคือ
4. บุคคลที่ชอบทำตามคำแนะนำ หรือคำสั่งของคนอื่นคือ

7. แบบสอบถาม (Questionnaires)

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นแทนการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เป็นชุดคำถามหรือข้อความที่เป็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้ถามต้องการทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น คำถามส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับเรื่องความคิดเห็น ทัศนคติ ความรู้สึก ความต้องการ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสนใจ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นว่าแบบสอบถามสามารถหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้หลาย ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

7.1 ชนิดของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่แบ่งตามเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ 2 เกณฑ์ดังนี้

<u>เกณฑ์ที่ 1</u> ใช้เกณฑ์ของวัตถุประสงค์ ซึ่งใช้มากในการแนะแนว วาร์เตอร์ส (Warters) แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. แบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Blank) แบบสอบถามชนิดนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้นักเรียนที่ถูกถามได้กรอกข้อความลงไป เรื่องที่ถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงส่วนตัว ภูมิหลังและโครงการในอนาคต แบบสอบถามนี้นำมาใช้เพื่อยืนยันหรือตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้รวบรวมมาก่อน

2. แบบสอบถามแบบการประเมินผล (Evaluation Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่ใช้ประเมินผลของบริการ หรือโครงการต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา ที่จัดให้กับนักเรียน หรือนิสิตนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบว่าบริการและโครงการต่าง ๆ ที่จัดให้นั้น เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้รับบริการหรือไม่ เพียงใด

3. แบบสอบถามแบบการติดตามผล (Follow -up Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่รวมแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลและแบบสอบถามแบบการประเมินผลเข้าด้วยกัน เพื่อใช้สอบถามนักเรียน นิสิตและนักศึกษาที่ออกจากสถาบันการศึกษาไปแล้ว ไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จตามหลักสูตร เพื่อสถาบันการศึกษาจะได้นำข้อมูลที่ได้มานั้น เป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงสมรรถภาพและประสิทธิภาพของสถาบัน

<u>เกณฑ์ที่ 2</u> ใช้เกณฑ์ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ชนิดคือ

1. แบบสอบถามปลายปิด (Closed Form) คือแบบสอบถามที่มีข้อความที่เป็นคำถาม แล้วมีคำตอบไว้ให้พร้อม เพียงแต่เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งหรือหลาย ๆ ข้อที่กำหนดให้ ได้แก่

1.1 แบบสำรวจ

1.2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า

1.3 แบบเติมคำที่เป็นคำตอบเดียวที่แน่นอน

2. แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Opened Form) คือแบบสอบถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบที่แน่นอน เปิดโอกาสให้ผู้ตอบตอบคำถามอย่างอิสระเสรี ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด แบบสอบถามชนิดนี้นิยมใช้เพื่อสอบถามแรงจูงใจ ความคิดเห็น เจตคติต่าง ๆ โดยอาจมีการให้เหตุผลประกอบความรู้สึกดังกล่าว เป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบสบายใจที่จะตอบมากกว่าแบบสอบถามแบบปลายปิด

3. แบบสอบถามแบบผสม (Mixed Form) คือแบบสอบถามที่มีทั้งแบบปลายปิดและแบบปลายเปิดอยู่ในชุดเดียวกัน

4. แบบสอบถามแบบรูปภาพ (Pictorial Form) คือแบบสอบถามที่ใช้รูปภาพซึ่งเป็นภาพวาดหรือภาพถ่าย ซึ่งอาจให้ผู้ตอบตอบสนองเป็นคำพูด หรือข้อความที่รู้สึกกับภาพนั้นก็ได้ แบบสอบถามชนิดนี้เหมาะสำหรับเก็บข้อมูลกับเด็ก ๆ หรือผู้ใหญ่ที่มีการศึกษาจำกัด

7.2 การสร้างแบบสอบถาม

พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 133 -134) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการแนะแนว ควรปฏิบัติดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนว่า ต้องการทราบเรื่องราวของนักเรียนในด้านใดบ้าง

2. สร้างคำถามเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และคำถามแต่ละข้อจะต้องมีความหมายเป็นนัยเดียว โดยการถามเพียงสิ่งเดียว

3. แยกคำถามออกเป็นหมวดหมู่ จัดให้มีความต่อเนื่องของเรื่องและเรียงลำดับความสำคัญ

4. ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ควรจะมีความกระทัดรัด เข้าใจง่าย เหมาะกับระดับชั้นและวัยของผู้ตอบ

5. แบบสอบถามทุกฉบับ ควรจะมีคำสั่งให้ชัดเจนเพื่อเป็นการขอความร่วมมือจากนักเรียนในการตอบแบบสอบถาม โดยให้กรอกข้อความให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

6. ผู้ใช้แบบสอบถามจะต้องแจ้งให้นักเรียนทราบว่า ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามจะเก็บเป็นความลับ และข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของนักเรียนเท่านั้น

7. คำถามที่ไม่จำเป็นควรตัดทิ้งให้หมด และควรหลีกเลี่ยงคำถามที่แนะคำตอบให้เพราะนักเรียนส่วนมากชอบที่จะให้คำตอบที่ถูกแนะว่า เป็นคำตอบที่ถูกต้อง เพราะจะทำให้เข้าใจนักเรียนไม่ถูกต้อง ทั้งยังทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความเชื่อถือ และไม่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง

8. แบบสอบถามที่ได้ทำไว้เรียบร้อยแล้ว ควรจะได้นำไปให้นักเรียนทดสอบตอบดูก่อน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตรวจสอบและแก้ไขให้เหมาะสม จึงนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มที่ต้องการถามจริง ๆ

9. ควรกำหนดขอบข่ายความสั้นยาวของแบบสอบถาม ให้เหมาะสมเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์ แบบสอบถามที่ดีควรจะมีลักษณะสั้น ๆ เท่าที่จะทำได้ ถ้ามีสิ่งที่ต้องการทราบหลายเรื่องให้สร้างแบบสอบถามแยกเป็นตอน ๆ เป็นเรื่อง ๆ ไป

10. แบบสอบถามที่ต้องการให้แสดงความคิดเห็น หรือเจตคติออกมา ไม่ควรให้นักเรียนเขียนชื่อ เพราะอาจทำให้ไม่กล้าตอบตามความเป็นจริง เกรงว่าจะมีผลสะท้อนในภายหลัง แต่แบบสอบถามที่ใช้เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนบอกชื่อของตนในแบบสอบถามด้วย

7.3 ประโยชน์ของแบบสอบถาม

แบบสอบถามนั้น ถ้าสร้างและใช้อย่างเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้ครูหรือผู้แนะแนวได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามช่วยให้ได้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นจำนวนมาก ในระยะเวลาอันสั้น

2. แบบสอบถามช่วยให้ทราบเรื่องราวของนักเรียนหลาย ๆ ด้านพร้อม ๆ กัน และเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

3. แบบสอบถามช่วยให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมจากข้อมูลเดิม ที่ได้รวบรวมเอาไว้ก่อนแล้ว

4. แบบสอบถามช่วยให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของนักเรียน ทำให้ครูและผู้แนะแนวสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7.4 การใช้แบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรปฏิบัติดังนี้

1. จะต้องพยายามกระตุ้นและจูงใจให้นักเรียนกรอกแบบสอบถามด้วยความจริงใจไม่ปิดบัง ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวอย่างแท้จริง

2. ควรให้ความมั่นใจแก่นักเรียนว่า ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่นักเรียนกรอกลงในแบบสอบถาม จะได้รับการรักษาไว้เป็นความลับ ไม่เปิดเผยให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องทราบ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนักเรียนเสียก่อน

3. ควรอธิบายให้นักเรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ของการให้นักเรียนกรอกแบบสอบถาม ตลอดจนวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด เพื่อช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของการตอบแบบสอบถามและให้ความร่วมมืออย่างดี

8. แบบทดสอบ (Testing)

การใช้แบบทดสอบ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่มีระบบ เป็นวิธีการที่ควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรัดกุม มีกฎเกณฑ์แน่นอนและผลที่ได้จากแบบทดสอบมีความหมายชัดเจน ในการแนะแนวจึงมักจะนำแบบทดสอบมาใช้ในกรณีที่ต้องการจะได้ข้อมูลที่เด่นชัด และเฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การใช้แบบทดสอบเมื่อต้องการจะทราบถึงความถนัด ความสามารถ หรือบุคลิกภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัญหาที่เด็กกำลังมีอยู่ เป็นต้น

8.1 ความหมายของการทดสอบ

การทดสอบ หมายถึง การนำเอาชุดของคำถามที่สร้างขึ้นที่เรียกว่า แบบทดสอบนำไปกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง และพฤติกรรมนั้นสามารถวัดได้หรือสังเกตได้ ดังนั้นในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคลจึงจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบ

นอกจากนี้กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 276) ยังได้ให้ความหมายง่าย ๆ ของแบบทดสอบว่า คือเครื่องมือที่มีเกณฑ์ในการวัดลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือหลายๆลักษณะของพฤติกรรม โดยการให้ผู้ถูกทดสอบตอบสนองเป็นภาษาถ้อยคำ (Verbal) หรือภาษาท่าทาง (Non–Verbal)

8.2 จุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบ

จุดมุ่งหมายสำคัญของการนำวิธีทดสอบมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลมี 5 ประการคือ

1. เพื่อพยายามรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนซึ่งจะช่วยให้ครูและผู้แนะแนวได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนของตนได้ดียิ่งขึ้น

2. เพื่อครูและผู้แนะแนวจะได้นำผลจากการทดสอบไปใช้ในการวินิจฉัยนักเรียน

3. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง

4. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองของนักเรียนได้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับขีดความสามารถและความเข้าใจของบุตรหลานของตน

5. เพื่อทางโรงเรียนจะได้นำผลจากการทดสอบที่ได้มาใช้ในการจำแนกตัวนักเรียนโดยเฉพาะในด้านบริการจัดวางตัวบุคคล

8.3 ประโยชน์ของการใช้แบบทดสอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

1. การทดสอบช่วยให้ครูและผู้แนะแนววินิจฉัยนักเรียน ได้ถูกต้องแม่นยำ และเป็นที่เชื่อถือได้มากกว่าการไม่ใช้แบบทดสอบ

2. การทดสอบที่ดีจะช่วยให้ครูและผู้แนะแนวสามารถจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน หรือจัดวางตัวนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมีความหมายชัดเจนกว่าข้อมูลที่ได้จากการใช้เครื่องมือที่ไม่ใช่แบบทดสอบ

4. การเก็บข้อมูลโดยวิธีการทดสอบ ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวได้ข้อมูลในเวลาอันรวดเร็วและสะดวก

8.4 ประเภทของแบบทดสอบที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล

1. แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา (Intelligence Test)
2. แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test)
3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)
4. แบบทดสอบบุคลิกภาพ (Personality Test)
5. แบบทดสอบความสนใจ (Interest Test)

1. <u>แบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญา</u> (Intelligence Test) คือแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถของสมองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความจำ ความคิดอย่างมีเหตุผล ความคิดอย่างนามธรรม ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการปรับตัว โดยให้ผู้ถูกทดสอบตอบโดยการพูด หรือเขียนหรือกระทำกิจกรรมบางอย่างตามที่ผู้ทดสอบกำหนดไว้

แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 แบบทดสอบแบบรายบุคคล (Individual Test)

1.2 แบบทดสอบแบบกลุ่ม (Group Test)

1.1 แบบทดสอบแบบรายบุคคล คือแบบทดสอบที่ผู้ทดสอบหนึ่งคนทำการทดสอบผู้ถูกทดสอบเพียงคนเดียว ในการศึกษาบุคคลเป็นรายกรณีมักนิยมทดสอบแบบรายบุคคล ที่นิยมใช้ในปัจจุบันได้แก่ แบบทดสอบสแตนฟอร์ด – บิเนท์ (Standford – Binet Scale) แบบทดสอบของเวคสเลอร์ (Wechsler Scale) โดยเฉพาะของเวคสเลอร์นิยมใช้ 2 ชนิดคือ WAIS (Wechsler Adult Intelligence

Scale) ซึ่งใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญาของบุคคลที่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และ WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children) ซึ่งใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญาของบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีลงมา หรือตั้งแต่อายุ 5 – 15 ปี 11 เดือน

แบบทดสอบของเวคสเลอร์ ไม่ว่าจะเป็นชนิดใดจะแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 วัดความสามารถทางด้านภาษา ซึ่งได้แก่ วัดความรู้ทั่วไป วัดความสามารถในการแก้ปัญหาหรือการปรับตัว วัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ วัดความสามารถในการคิดแบบนามธรรม วัดความสามารถในการจำ และวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำต่าง ๆ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 วัดความสามารถในการแสดงออก ซึ่งได้แก่ วัดความสามารถในการคิดแบบต่อเนื่อง การรับรู้โดยส่วนรวม การรับรู้โดยส่วนย่อย การวางแผนในการคิดหรือทำงานและการแก้ปัญหา เป็นต้น

1.2 แบบทดสอบแบบกลุ่ม คือแบบทดสอบที่ผู้ทดสอบหนึ่งคนทำการทดสอบผู้ถูกทดสอบมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ที่นิยมใช้กันได้แก่ แบบทดสอบข้ามวัฒนธรรม ซึ่งไม่ใช้ภาษาเข้าเกี่ยวข้องเป็นรูปภาพอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น แบบทดสอบแมทริซิสก้าวหน้า (Progressive Matrices) ของแรเวน (Raven) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษ แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยรูปภาพ 60 รูป แบ่งออกเป็น 5 ชุด ๆ ละ 12 รูป แต่ละรูปมีส่วนที่หายไป ผู้ถูกทดสอบต้องเลือกชิ้นที่จะต้องนำมาเติมให้สมบูรณ์ โดยเลือกจากชิ้นต่าง ๆ ที่มีไว้ให้เลือกเป็นจำนวน 6 หรือ 8 ชิ้น

2. แบบทดสอบความถนัด (Aptitude Test) คือแบบทดสอบที่วัดความสามารถของบุคคลในการทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

แบบทดสอบความถนัดเป็นแบบทดสอบที่ใช้ทำนายหรือพยากรณ์ความสำเร็จในด้านการการเรียนหรือการทำงาน ปัจจุบันนิยมใช้กันมี 2 ชนิดคือ

2.1 แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนหรือเชิงวิชาการ (Scholastic Aptitude Test) หมายถึง แบบทดสอบความถนัดทางด้านวิชาการต่าง ๆ เช่น ความถนัดทางด้านภาษา คณิตศาสตร์ เป็นต้น แบบทดสอบนี้ใช้วัดเพื่อทำนายว่า เด็กแต่ละคนจะสามารถเรียนต่อไปในทางแขนงใดได้ และจะเรียนไปได้มากเพียงใด

2.2 แบบทดสอบความถนัดเฉพาะหรือความถนัดพิเศษ (Specific Aptitude Test) หมายถึง แบบทดสอบความถนัดที่เกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ หรือความสามารถพิเศษ เช่น ความถนัดเชิงจักรกล ความถนัดทางดนตรี ศิลปะ แกะสลัก กีฬา ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งความถนัดประเภทนี้มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียน

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) คือแบบทดสอบที่วัดความสำเร็จทางการเรียนหรือการทำงาน โดยวัดภายหลังจากการเรียน หรือทำงานแล้ว เพื่อต้องการทราบว่าหลังจากเรียนหรือทำงานแล้ว ได้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์หรือแก้ปัญหาได้มากน้อยเพียงใด

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ที่นิยมใช้มี 2 ชนิดคือ

3.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Educational Achievement Test) คือแบบทดสอบที่ใช้วัดความสำเร็จในการเรียนกระบวนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกระดับ เช่น แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ จิตวิทยา การแนะแนว ฯลฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher- Made Test)

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test)

3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางอาชีพ (Vocational Achievement Test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ในการคัดเลือกคนเข้าทำงานของเอกชน รัฐบาล องค์การต่าง ๆ แบบทดสิบนี้เป็นแบบใช้ภาษาทั้งหมด หรือรูปภาพ รูปไดอะแกรม ข้อปัญหา อาจจะใช้ตอบปากเปล่าหรือเขียนตอบ

4. แบบทดสอบบุคลิกภาพ (Personality Test) คือแบบทดสอบที่ใช้วัดลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลเป็นรายบุคคล เช่น อารมณ์ เจตคติ ค่านิยม แรงจูงใจ อุปนิสัย กิริยาท่าทาง ฯลฯ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมภายในอันเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้

แบบทดสอบบุคลิกภาพที่นิยมใช้ในปัจจุบันแบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

4.1 แบบทดสอบชนิดโปรเจคทีฟ (Projective Technique : Personality Test) คือแบบทดสอบที่ผู้ถูกทดสอบมีโอกาสแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งได้อย่างเสรี โดยเชื่อว่าบุคคลนั้นย่อมจะแสดงบุคลิกภาพของเขาออกมาในปฏิกิริยานั้น ๆ สิ่งเร้าดังกล่าวได้แก่ ภาพหยดหมึก ภาพที่มีบุคคลในภาพ ข้อความที่ไม่จบประโยค ฯลฯ

4.2 แบบทดสอบชนิดแบบสอบถาม (Questionnaire : Personality Test) คือแบบทดสอบที่สร้างในลักษณะแบบสอบถาม โดยให้ผู้ถูกทดสอบแสดงให้ทราบว่า ข้อความแต่ละข้อในแบบสอบถามนั้นตรงกับความคิด หรือความรู้สึกของตนหรือไม่

5. แบบทดสอบความสนใจ (Interest Test) คือแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อต้องการทราบความสนใจของบุคคลอย่างมีหลักเกณฑ์

แบบทดสอบความสนใจที่ครูแนะแนวควรรู้จัก ปัจจุบันนิยมใช้ 5 ชนิดได้แก่

1. Kuder Preference Record เป็นแบบสำรวจที่มีข้อให้ตอบแต่ละข้อจะมีตัวเลือก 3 ข้อ โดยให้เลือกตอบที่ชอบมากที่สุด และบอกตัวที่น้อยที่สุด แบบสำรวจนี้มี 3 ชุดคือ

1.1 ความสนใจสาขาอาชีพต่าง ๆ เช่น อาชีพเกี่ยวกับเครื่องกลไกคำนวณ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี เป็นต้น

1.2 ความสนใจอาชีพเฉพาะ เช่น อาชีพครู แพทย์ สถาปนิก วิศวกร นักจิตวิทยา เป็นต้น

1.3 ความสนใจลักษณะงาน เช่น ชอบทำงานกับกลุ่มชน ชอบทำงานที่ใช้ความคิด ชอบทำงานประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. แบบสำรวจความสนใจอาชีพของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แบ่งกลุ่มความสนใจออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ ด้านจักรกล ด้านคำนวณ ด้านวิทยาศาสตร์ งานโฆษณา งานเสมียน งานศิลปะ งานวรรณกรรม งานดนตรี งานบริการสังคม และการทำงานนอกบ้าน

3. แบบทดสอบความสนใจอาชีพกองการจัดหางาน กรมแรงงาน แบ่งความสนใจออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ อาชีพเสมียน การค้า อาชีพบริการ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์กลไก หัตถกรรม ขับรถ ช่างก่อสร้าง และช่างโลหะ

ข้อควรคำนึงในการใช้แบบทดสอบ

การใช้แบบทดสอบให้เกิดคุณประโยชน์ และมีประสิทธิภาพนั้น ผู้ใช้ควรมีความรู้ความเข้าใจวิธีการต่าง ๆ อย่างดี จึงมีการเสนอแนะการใช้แบบทดสอบดังนี้

1. ผู้ใช้แบบทดสอบควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ในแบบทดสอบนั้น ๆ และได้รับการเรียนรู้หรืออบรมมาอย่างดี

2. ไม่ควรใช้แบบทดสอบมาเป็นเครื่องยืนยันความสามารถ แต่เพื่อต้องการข้อมูลจากผลของแบบทดสอบ ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือบุคคลไม่ใช่เป็นการพิสูจน์

3. ใช้แบบทดสอบเมื่อมีกรณีจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถหาข้อมูลได้จากวิธีอื่น ๆ และไม่ใช้พร่ำเพรื่อ

4. ก่อนใช้แบบทดสอบควรแน่ใจเสียก่อนว่า บุคคลที่ถูกทดสอบนั้นเหมาะกับแบบทดสอบนั้นๆ

5. ไม่จำเป็นต้องนำผลที่แปลได้จากแบบทดสอบ มารายงานให้ผู้ถูกทดสอบทราบโดยละเอียด เพราะบางอย่างควรทราบแต่ส่วนรวมเท่านั้นหรือไม่จำเป็นต้องแจ้ง

9. ระเบียนสะสม (Cumulative Record)

9.1 ความหมายของระเบียนสะสม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 327 – 328) ได้ให้ความหมายของระเบียนสะสมดังนี้

ระเบียนสะสมคือ เอกสารที่รวบรวมรายละเอียดของบุคคล (ประวัติ) ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา ประวัติสุขภาพ ประวัติการปรับตัวในสังคม ระเบียนสะสมที่ดีจะแสดงให้เห็นภาพของการพัฒนาการและความเจริญเติบโตของบุคคลได้อย่างชัดเจน เพราะถ้อยคำสำนวนที่ใช้จะเป็นภาษาที่อ่านง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน กะทัดรัดและได้ความชัดเจน

นอกจากนั้น พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 175) ได้กล่าวถึงความหมายของระเบียนสะสมว่า คือเอกสารที่จดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ และเป็นระบบตลอดเวลาที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียน เป็นเอกสารที่จะช่วยครูหรือผู้แนะแนวได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนของตนได้ดีขึ้นและรวดเร็วขึ้น

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า ระเบียนสะสมเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแนะแนวอีกชนิดหนึ่ง ที่มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคล หากครูหรือผู้แนะแนวได้มีการจัดทำระเบียนสะสมอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้สามารถรู้จักเด็กแต่ละคนในเวลารวดเร็ว เนื่องจากข้อมูลเหล่านั้นจะบอกให้ทราบถึงภูมิหลังและพัฒนาการด้านต่าง ๆ

9.2 ชนิดของระเบียนสะสม

ระเบียนสะสมที่ใช้ในปัจจุบัน จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. จำแนกตามลักษณะการเก็บข้อมูล

2. จำแนกตามลักษณะของแบบฟอร์มของระเบียน

ระเบียนสะสมจำแนกตามลักษณะการเก็บข้อมูลมี 2 แบบคือ

1. แบบที่โรงเรียนเป็นผู้เก็บข้อมูลเอง ระเบียนสะสมประเภทนี้โรงเรียนหรือครูเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยทางโรงเรียนอาจได้ข้อมูลจากตัวเด็กบอกเอง หรือจากบุคคลอื่น เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือครูผู้สังเกตเอง วิธีนี้อาจได้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามการสังเกต การเขียนชีวประวัติ การทำสังคมมิติ และอื่น ๆ

2. แบบที่นักเรียนเป็นผู้เก็บข้อมูลเอง ระเบียนสะสมประเภทนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้

นักเรียนรู้จักตัวเองดีขึ้น ข้อมูลต่าง ๆ นักเรียนจะเป็นผู้กรอกเอง แต่เก็บรักษาไว้ในโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นแบบมีคำถาม แล้วเว้นช่องว่างให้นักเรียนตอบ

ระเบียนสะสมจำแนกตามลักษณะแบบฟอร์มของระเบียนมี 3 แบบคือ

1. แบบเป็นซองหรือเป็นแฟ้ม (The Packet or Folder Type) ระเบียนสะสมแบบนี้จะแยกข้อมูลแต่ละด้านไว้ในระเบียนแต่ละแผ่น แล้วจึงนำมารวมใส่ไว้ในซองหรือแฟ้ม เช่นเดียวกับประวัติส่วนตัว ระเบียนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นต้น

2. แบบแผ่นเดียวหรือแบบพับได้ (Single Card or Folder) จะมีข้อมูลต่าง ๆ บันทึกลงในระเบียนแผ่นเดียวกันหมด และพับให้กระทัดรัด เพื่อสะดวกในการเก็บ

3. แบบรวมหรือแบบเย็บเล่ม (Combination Record) ระเบียนแบบนี้เป็นการนำแบบที่1 กับแบบที่ 2 มารวมกันและจักทำเป็นเล่ม ซึ่งช่วยให้ระเบียนสะสมไม่มีขนาดใหญ่จนเกินไป และสามารถจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างละเอียด และกว้างขวางเนื่องจากมีจำนวนหน้าที่จะจดบันทึกมาก

9.3 รายละเอียดในระเบียนสะสม

พนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 177-178) ได้ให้รายละเอียดที่จะจดบันทึกในระเบียนสะสมไว้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ สกุล เพศ วันเดือนปีเกิด เชื้อชาติ สัญชาติ สถานที่เกิด สถานที่อยู่ปัจจุบัน ศาสนา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวและชุมชนที่เด็กอยู่ ประกอบด้วยชื่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง บิดามารดายังมีชีวิตอยู่หรือถึงแก่กรรม สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางบ้าน จำนวนพี่น้อง ชื่อ อายุ การศึกษา

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เช่น ประวัติการเจ็บป่วย การประสบอุบัติเหตุร้ายแรง การเจริญเติบโตของร่างกาย ทางด้านความสูง น้ำหนัก เปรียบเทียบกับอายุ บันทึกการตรวจสุขภาพเกี่ยวกับตา หูคอ จมูก ปาก ตับ ปอด หัวใจ และอื่น ๆ ความบกพร่องของรางกายและการสร้างภูมิคุ้มกัน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เช่น คะแนนผลการเรียนตลอดปีและชื่อวิชาที่เรียน รายงานพิเศษเกี่ยวกับความล้มเหลวในการเรียน เกียรติคุณที่ได้รับในการเรียน

5. ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบกับแบบทดสอบมาตรฐาน ได้แก่ คะแนนทดสอบเกี่ยวกับเชาวน์ปัญญาโดยทั่วไป คะแนนทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน คะแนนทดสอบความถนัด ฯลฯ

6. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเวลาเรียน เช่น จำนวนวันมาเรียนและวันลา ป่วย ขาดในแต่ละปี

7. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ซึ่งได้จากการทำมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งบอกให้ทราบถึงคุณลักษณะของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความมีระเบียบ ฯลฯ

8. ข้อมูลเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น การทำงานในระหว่างศึกษาโครงการเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ บันทึกของผู้ให้คำปรึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ฯลฯ

9.4 การรวบรวมและบันทึกข้อมูลลงในระเบียนสะสม

จะต้องมีการรวบรวมจากหลายแหล่งดังนี้

1. จากตัวเด็กเอง เช่น จากการสัมภาษณ์หรือเด็กเขียนอัตชีวประวัติ เขียนบันทึกประจำวัน เขียนรายงานเกี่ยวกับตนเอง การให้ตอบแบบสอบถามและจากการสังเกตของครู เป็นต้น

2. จากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เช่น จากการไปเยี่ยมบ้าน การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม หรือจากการเชิญมาประชุมร่วมกัน เป็นต้น

3. จากเพื่อน เช่น จากการให้ตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การใช้สังคมมิติ ฯลฯ

4. จากครูซึ่งอาจจะเป็นครูประจำชั้น ครูพิเศษทั่ว ๆ ไปที่รู้จักหรือเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยขอความร่วมมือในการสังเกต การทำระเบียนพฤติการณ์ พฤติกรรมพรรณา และการทำการศึกษารายกรณี

5. จากครูแนะแนว ซึ่งจะได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การให้คำปรึกษา การใช้แบบทดสอบหรือการสัมภาษณ์

6. จากคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง หรือพฤติกรรมของเด็กที่ต้องการจะเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น เช่น จากแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือแม้แต่ทันตแพทย์และพยาบาล

9.5 ประโยชน์ของระเบียนสะสม

1. ช่วยให้เด็กรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง ทั้งในด้านการเรียน ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ซึ่งจะทำให้เด็กยอมรับและคิดปรับปรุงตนเองได้ดีขึ้น

2. เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้แนะแนว และผู้บริหารโรงเรียนรู้จักนักเรียนแต่ละคนได้รวดเร็วขึ้น ทำให้ครูยอมรับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก และร่วมมือกันในการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน

3. ช่วยให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจเด็กของตนดียิ่งขึ้น สามารถให้การสนับสนุนหรือส่งเสริมให้เด็กเลือกเรียน หรือเลือกแนวทางประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม และช่วยให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองยอมรับขีดจำกัดความสามารถของเด็กของตน

4. เป็นการประเมินผลนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนทราบว่า นักเรียนคนใดมีความสามารถพิเศษด้านใดซึ่งควรได้รับการส่งเสริม นักเรียนคนใดมีปัญหาซึ่งต้องการความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบริการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

5. เป็นการทำความเข้าใจพัฒนาการของนักเรียนโดยตลอด ตั้งแต่นักเรียนเข้ามาอยู่ในโรงเรียน จนกระทั่งออกจากโรงเรียนและช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถเขียนคำรับรองให้กับนักเรียนผู้นั้นได้ง่ายขึ้น

ขั้นที่ 3 การวินิจฉัย

การวินิจฉัย เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการวิเคราะห์ หรือตีความหมายของข้อมูลที่รวบรวมได้จากหลาย ๆ วิธีการ มาพิจารณาดูว่าผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกันส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปทางใดมากที่สุด จะวินิจฉัยว่า มีปัญหาหรือมีพฤติกรรมไปในแนวนั้น โดยนำเอาหลักเกณฑ์ในทฤษฎีทางจิตวิทยามาพิจารณาตัดสิน และสรุปเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของบุคคล พร้อมกับระบุสาเหตุของปัญหาไว้ด้วย แต่บางครั้งการวินิจฉัยปัญหาอาจเป็นเพียงการเสนอแนวความคิดเบื้องต้น ที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือเท่านั้น

นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 34–36) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ กระบวนการวินิจฉัยปัญหานั้น สามารถดำเนินการเป็น 2 ระยะดังนี้

1. ขั้นกำหนดปัญหา จะต้องทราบแน่ชัดว่าปัญหาคืออะไร เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเป็นไปอย่างมีระบบ และน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาควรตั้งเกณฑ์กำหนดปัญหาขึ้นตามความรู้ และประสบ

การณ์ของตน เช่น อาจกำหนดปัญหาแยกประเภทตามลักษณะของผู้มีปัญหาประเภทต่าง ๆ เช่น ประเภทต้องพึ่งพิงผู้อื่นจนเอาตัวไม่รอด ประเภทขาดข้อสนเทศ เป็นต้น หรือกำหนดปัญหาตามระดับความทุกข์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมี 3 ระดับคือ

1.1 ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในระดับความคิด ไม่สามารถคิดอย่างมีเหตุผล

1.2 ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในระดับความรู้สึก เป็นผลจากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น แล้วได้รับความกดดันทางอารมณ์สูง

1.3 ความทุกข์ที่เกิดขึ้นในระดับของพฤติกรรม เนื่องจากคนเรามีความต้องการอย่างหนึ่งแต่แสดงออกทางพฤติกรรมอีกอย่างหนึ่ง หรือแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปเป็นที่ยอมรับของสังคม

นอกจากนั้นอาจยึดหลักการตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาคืออะไร

2. ปัญหานั้นเกิดขึ้นเมื่อใด ระยะการเกิดปัญหานานเพียงใด มีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นในขณะนั้นบ้าง

3. ปัญหาเกิดขึ้นที่ใด มีใครเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากสถานที่นี้แล้วเกิดปัญหาในสถานที่อื่นอีกหรือไม่

4. ปัญหานั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร อะไรเป็นสาเหตุของปัญหา เป็นต้น

2. การค้นหาสาเหตุของปัญหา เมื่อกำหนดปัญหาแล้ว ให้นำข้อมูลที่อ้างอิงถึงอดีต และปัจจุบันมาพิจารณาหาความสัมพันธ์ของข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นมีลักษณะอย่างไร หรือปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

การวินิจฉัยนี้ วินิจฉัยโดยพิจารณาสมมติฐานเป็นหลัก เพราะการรวบรวมข้อมูลเป็นการรวบรวมตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อกระทำการวินิจฉัยปัญหาแล้วขั้นต่อไปคือ สรุปพฤติกรรมที่เป็นปัญหา สาเหตุของปัญหาคืออะไร และควรเสนอแนะความคิดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือไว้ด้วย

ขั้นที่ 4 การช่วยเหลือ การป้องกัน และการส่งเสริม

4.1 การช่วยเหลือคือ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม วิธีเหล่านั้นมีดังนี้

4.1.1 การให้คำปรึกษา (Counseling) โดยใช้เทคนิคหรือทฤษฎีการให้คำปรึกษา ซึ่งจะต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้รับการศึกษาในรายที่มีปัญหาไม่ซับซ้อน สามารถเข้าใจตนเองได้หลังจากได้รับคำปรึกษาแล้ว

4.1.2 การส่งต่อให้ผู้มีประสบการณ์ หรือผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น นักจิตวิทยา จิตแพทย์ เป็นต้น ในรายที่มีปัญหาซับซ้อน และรุนแรง

4.2 การป้องกัน เป็นการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา เป็นต้น ซึ่งการป้องกันนี้อาจทำได้ในรายที่ยังไม่เกิดปัญหา หรือเกิดปัญหาแล้ว แต่ป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นมาอีก

4.3 การส่งเสริม คือวิธีการที่จะทำให้บุคคลมีพัฒนาการ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้โดยไม่มีข้อขัดแย้ง ซึ่งอาจทำได้โดยการทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ การร้องเพลง การพูดคุยสนุกสนาน และการเล่นกีฬา เป็นต้น

ขั้นที่ 5 การทำนายผล

การทำนายผล เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า ผู้รับการศึกษาจะมีสภาพการณ์เป็นอย่างไรในอนาคต ดังที่ นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 36) ได้กล่าวว่า การทำนายผลจะต้องกระทำโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล 3 ประการต่อไปนี้

1. บุคคลแต่ละคนย่อมมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งไม่เหมือนกับผู้อื่น
2. บุคคลแต่ละคนย่อมพัฒนาการไปตามลักษณะเฉพาะของตนเองอย่างต่อเนื่องกันไป
3. บุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงเป็นของตนเอง ซึ่งดำเนินไปตามลักษณะประสบการณ์ที่เคยประสบมา และตามแผนการณ์ที่วางไว้สำหรับอนาคตของตน

นอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่สร้างเงื่อนไข และข้อเท็จจริงในชีวิตผู้ประสบปัญหาด้วยฉะนั้นผู้ที่จะทำนายผลได้ถูกต้องแม่นยำ มักจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างเพียงพอ ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 370) ได้เสนอแนวคิดว่า หากผู้กระทำการศึกษารายกรณีไม่มีความเชี่ยวชาญพอ กระบวนการในขั้นนี้อาจไม่ต้องมีก็ได้ เนื่องจากถ้าผลการทำนายผิดพลาด ก็อาจเกิดผลเสียทั้งผู้ทำนายและผู้ถูกทำนายได้

ขั้นที่ 6 การติดตามผล

การติดตามผลเป็นเรื่องที่จำเป็นที่ต้องกระทำในการศึกษารายกรณี หลังจากที่ได้ให้ความช่วยเหลือไปแล้ว ควรมีการติดตามผลเพื่อจะประเมินว่า การช่วยเหลือนั้นได้ผลอย่างไร และเพื่อสำรวจดูว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้นอีกหรือไม่ ถ้าพบว่ามีปัญหาใหม่เกิดขึ้น ก็จะได้ช่วยเหลือได้ทัน นอกจากนี้ยังเป็นการติดตามผลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการให้ความช่วยเหลือว่า ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการติดตามผล

การติดตามผลสามารถกระทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การนัดสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา
2. การสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวผู้รับการศึกษา
3. การสัมภาษณ์ติดตามผลจากผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. ติดต่อซักถามข่าวคราวด้วยการส่งจดหมายหรือแบบสอบถาม
5. ให้ผู้อื่นไปเยี่ยมเยียนแทน โดยบอกจุดมุ่งหมายให้ผู้ไปเยี่ยมทราบ

การติดตามผลมีระยะเวลาไม่แน่นอน ทั้งนี้แล้วแต่สถานการณ์และโอกาสของผู้ทำการศึกษา กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 371) ได้เสนอหลักในการพิจารณาระยะเวลาในการติดตามผลดังนี้

1. รายที่มีปัญหาซับซ้อนให้ติดตามผลในช่วงระยะเวลาที่สั้น
2. การติดตามผลระยะแรกควรติดตามในระยะเวลาที่สั้น เช่น ติดตามทุก 2 สัปดาห์ เมื่อดีขึ้นในระยะที่สองจึงติดตามทุกเดือน เมื่อดีขึ้นเรื่อย ๆ ในระยะที่สามก็ติดตามทุก 2 เดือน จนแน่ใจว่าอาการดีขึ้นจนหายเป็นปกติ จึงปล่อยช่วงเวลาให้ห่างออกไปโดยไม่ต้องกำหนด

การติดตามผลมักติดตามในรายที่มีปัญหา และการติดตามผลไม่จำเป็นจะต้องทำในรายที่ทำการศึกษารายกรณีสิ้นสุดลงแล้ว แต่การติดตามผลจะทำได้ในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีทุกระยะ โดยเฉพาะในแต่ละครั้งที่ไปพบผู้รับการศึกษา หรือแต่ละครั้งที่ให้ความช่วยเหลือป้องกันและส่งเสริม เพื่อประเมินผลว่า สิ่งที่ทำลงไปนั้นถูกต้องให้ผลดีหรือไม่ ถ้าไม่ได้ผลดีแสดงว่า ไม่ถูกต้องจะได้มีการแก้ไขต่อไป และในการติดตามผลทุกครั้ง ควรเขียนสรุปผลการติดตาม ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นประโยชน์ต่อการ

ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาในโอกาสต่อไป และเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาผู้ประสบปัญหาคนต่อไปด้วย

ขั้นที่ 7 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะ อาจทำได้ทั้งในขณะที่ทำการศึกษารายกรณีหรือหลังจากทำการศึกษารายกรณีแล้ว โดยทั่วไปพบว่ามักทำควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพของการศึกษารายกรณี และก่อนปิดการศึกษารายกรณีครั้งสุดท้ายควรสรุปผลของการศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้สำหรับผู้ที่จะมาศึกษาบุคคลรายนี้หรือผู้ที่สนใจต่อไป

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 372) ได้กล่าวว่า การให้ข้อเสนอแนะที่ดีควรให้ไว้หลายทาง อย่างน้อยควรเสนอไว้ 3 ทางดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษาเป็นรายกรณี
2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษาเป็นรายกรณี
3. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจหรือจะศึกษาบุคคลนี้ต่อไป หรือจะศึกษาบุคคลในลักษณะเช่นเดียวกันต่อไป

1.1.5 วิธีการที่ใช้ในการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณีให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ศึกษา และผู้รับการศึกษานั้น จะต้องใช้วิธีควบคู่กันไป 2 วิธีดังนี้

1. การศึกษาประวัติรายกรณี (Case History)
2. การประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference)

1. การศึกษาประวัติรายกรณี (Case History)

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 597) ได้ให้ความหมายของการศึกษาประวัติรายกรณีไว้ว่า เป็นการจดบันทึกหรือรายงานผลจากการใช้วิธีการศึกษา โดยหัวข้อของการจดบันทึกการศึกษาประวัติรายกรณี มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเช่นเดียวกันกับการศึกษารายกรณี เช่น กล่าวถึงลักษณะของผู้รับการศึกษา สาเหตุที่ศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การวินิจฉัย การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ตลอดจนการติดตามผล ซึ่งรายละเอียดดังกล่าวได้กล่าวไว้ในกระบวนการการศึกษารายกรณี

2. การประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference)

2.1 ความหมายของการประชุมปรึกษารายกรณี

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2525 : 176) กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณี คือ การประชุมพิจารณาสาเหตุของพฤติกรรม โดยอาศัยประวัติที่สืบได้เป็นเกณฑ์ ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย ครู พยาบาล ครูแนะแนว และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียน

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 599) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการประชุมปรึกษารายกรณีว่า คือการประชุมกันของบุคคลหลายฝ่าย เพื่อระดมความคิดและร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุม ที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาหรือป้องกัน ส่งเสริมบุคคลที่รับการศึกษานั้น ๆ

พรหมธิดา แสนคำเครือ (2528 : 73) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประชุมปรึกษารายกรณีว่า เป็นการประชุมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อพิจารณา และให้ข้อสรุปในเรื่องการวิเคราะห์ตีความ การป้องกัน และการช่วยเหลือผู้ถูกศึกษา

นอกจากนั้น พูนม ลิ้มอารีย์ (2538 : 31) ยังได้กล่าวว่า การประชุมปรึกษารายกรณี คือการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการศึกษาเด็กที่จะต้องทำร่วมกันเป็นคณะ โดยบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กมาประชุมร่วมกัน เพื่อพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงที่รวบรวมมาได้ โดยร่วมกันวิเคราะห์ แปลความหมายและสังเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และร่วมกันพิจารณาหาทางช่วยเหลือเด็กเป็นราย ๆ ไป

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประชุมปรึกษารายกรณี หมายถึง การประชุมร่วมกันระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกศึกษา เพื่อระดมความคิดเห็นและปรึกษาร่วมกันในการพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลต่างๆที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์และวินิจฉัยหาสาเหตุของพฤติกรรม เพื่อหาทางช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกัน หรือแก้ไขพฤติกรรมต่างๆให้แก่บุคคล

2.2 จุดประสงค์ของการประชุมปรึกษารายกรณี

การประชุมปรึกษารายกรณีมีจุดประสงค์ดังที่ นันทิกา แย้มสรวล (2529 : 83) ได้เสนอไว้มีดังนี้

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
2. เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆที่รวบรวมมา และสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้น
3. เพื่อร่วมมือกันวางแผนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหา

2.3 ประโยชน์ของการประชุมปรึกษารายกรณี

การประชุมปรึกษารายกรณีมีประโยชน์ดังนี้

1. เป็นประโยชน์โดยตรงกับบุคคลที่ถูกศึกษารายกรณี ซึ่งจะได้รับการช่วยเหลือให้มีการปรับตนเอง และแก้ไขปัญหาของตนให้ดียิ่งขึ้น

2. เป็นประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนร่วมในการประชุม โดยเฉพาะครูจะเห็นคุณประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

3. ช่วยให้บุคคลได้รับการพิจารณาปัญหาตามข้อเท็จจริง และเป็นการลดความโน้มเอียงหรือการมองบุคคลในแง่ร้ายต่างๆ โดยไม่ได้พิจารณาอย่างแท้จริง เช่น ครูกล่าวหาว่า เด็กคนหนึ่งชอบขโมย ชอบโกหก เป็นต้น

2.4 รูปแบบของการประชุมปรึกษารายกรณี

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 600–603) ได้เสนอรูปแบบการประชุมปรึกษารายกรณีมี 3 รูปแบบดังนี้

2.4.1 การประชุมเฉพาะผู้เชี่ยวชาญในปัญหาหรือกรณีนั้นๆ และผู้ใกล้ชิดตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นต้น

2.4.2 การประชุมกลุ่มใหญ่ จะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว
2. ผู้ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง
3. ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา
4. ผู้สนใจซึ่งอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือไม่เชี่ยวชาญก็ได้ เช่น นิสิตนักศึกษา นักเรียน ประชาชน ฯลฯ

2.4.3 การประชุมกลุ่มเล็ก จะประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ครูแนะแนว และผู้ใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือกรณีนั้นๆโดยตรง เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้รับการศึกษา

จากรูปแบบการประชุมปรึกษารายกรณีดังกล่าว รูปแบบที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 2 และจะต้องเน้นการรักษาความลับมากที่สุด นอกจากนั้นในการประชุมปรึกษารายกรณีทุกรูปแบบจะต้องมีประธานในการประชุม ซึ่งอาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้อาวุโส และจะต้องมีผู้ศึกษารายกรณีเป็นผู้รายงานผลจากการศึกษา ส่วนเวลาที่ใช้ในการประชุมมักใช้ประมาณ 1 ชั่วโมง โดยใช้ช่วงเวลาที่สมาชิกทุกคนพร้อมหรือส่วนใหญ่พร้อม ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จและประสิทธิภาพในการประชุม (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 603 – 605)

2.5 กระบวนการในการจัดประชุมปรึกษารายกรณี

กระบวนการในการจัดประชุมปรึกษารายกรณีมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นดำเนินการประชุม
3. ขั้นยุติการประชุม

1. <u>ขั้นเตรียมการ</u>

ในขั้นเตรียมการ ปฏิบัติดังนี้

1.1 เตรียมบุคคล โดยการออกจดหมายเชิญประชุมไปยังประธาน และสมาชิก โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และจุดมุ่งหมายในการประชุม

1.2 เตรียมสถานที่ เป็นการจองสถานที่ล่วงหน้าให้มีขนาดพอเหมาะกับสมาชิก รวมทั้งระบบ แสง เสียง ที่จำเป็นต้องใช้ในการประชุม

1.3 เตรียมข้อมูล อาจเตรียมเฉพาะผู้ศึกษารายกรณี สำหรับรายงานในที่ประชุมหรืออาจมีบันทึกย่อแจกแก่สมาชิกที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งแล้วแต่กรณี

2. <u>ขั้นดำเนินการประชุม</u>

ในขั้นดำเนินการประชุม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ประธานกล่าวเปิดการประชุมและแนะนำผู้ทำการศึกษารายกรณี พร้อมทั้งอนุญาตให้ผู้ศึกษารายกรณีรายงานผลการศึกษาแก่สมาชิกในที่ประชุม

2.2 ผู้ศึกษารายกรณีรายงานข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษาไปแล้วแก่ที่ประชุม

2.3 ประธานเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามข้อมูลหรือข้อสงสัยจากผู้ศึกษา

2.4 สมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น

2.5 ประธานสรุปข้อพึงปฏิบัติ ตามความคิดเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุม โดยมีเลขานุการเป็นผู้จดบันทึกการประชุม และให้ผู้ศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อผู้รับการศึกษา

3. <u>ขั้นยุติการประชุม</u>

การยุติการประชุม กระทำเมื่อประธานสรุปข้อพึงปฏิบัติตามความเห็นของสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุม แล้วประธานจะกล่าวขอบคุณสมาชิกและปิดการประชุม

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารายกรณี

วัชราภรณ์ อภิวัชรางกูล (2535 : 166-17) ได้ศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาลจำนวน 3 คน ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิบาตกรรม ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของการกระทำอัตวินิบาตกรรมประกอบด้วยสาเหตุใหญ่ๆ 2 สาเหตุคือ สาเหตุด้านบุคคล และสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม สาเหตุด้านบุคคลได้แก่ สาเหตุด้านร่างกายและจิตใจ ปัญหาที่พบคือ ความผิดปกติทางด้านบุคลิกภาพ มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพไม่ดี ไม่สามารถพัฒนาตนเองได้จึงเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ตัวเองไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่ดี ส่วนสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ลักษณะการเลี้ยงดูบุตรที่ไม่ถูกต้องทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มั่นใจในตนเอง มีความรู้สึกขาดความรัก เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และสาเหตุด้านสิ่งแวดล้อมอีกข้อหนึ่งได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยก บิดามารดาจะมีความขัดแย้ง ไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระในการเลี้ยงดูบุตร ความเครียด ความหงุดหงิดจากบิดามารดาจะถ่ายทอดไปสู่บุตร ทำให้เด็กรู้สึกมีปมด้อย ขาดความมั่นคง หวาดหวั่น ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบๆตัวได้ยาก

ประจิม เมืองแก้ว (2536 : 193-194) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือสาเหตุจากตัวนักเรียนเอง สาเหตุจากภูมิหลังทางครอบครัว และสาเหตุจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สาเหตุจากตัวนักเรียนที่พบได้แก่ บุคลิกภาพไม่เหมาะสม ขาดแรงจูงใจในการเรียน การมีนิสัยในการเรียนไม่ถูกต้อง การมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษา ปัญหาสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงและปัญหาพื้นฐานทางการศึกษาต่ำ สาเหตุทางภูมิหลังครอบครัวได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ปัญหาความสัมพันธ์ทางบ้านไม่ดี และปัญหาสิ่งแวดล้อมทางบ้านไม่ดี ส่วนสาเหตุจากปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสม การมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนไม่สมดุลกับจำนวนนักเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

อังสนา เปศะนันท์ (2536 : 116) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมสูดดมสาระเหย ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมสูดดมสาระเหยของนักเรียน มีสาเหตุจากลักษณะส่วนตัวของเด็ก ที่มีการพัฒนาบุคลิกภาพไม่เหมาะสม มาจากครอบครัวแตกแยก บิดามารดามีการทะเลาะกันบ่อย ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ที่อยู่อาศัยอยู่ในแหล่งชุมชนแออัดที่มีการระบาดของยาเสพติด

รุ่งทิพย์ ยอดประดู่ (2537 : 106-109) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 จำนวน 5 คน ที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียนมีสาเหตุมาจากตัวเด็ก โดยปัญหาที่พบคือเด็กขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา ทำให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง ส่วนสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่พบคือสภาพครอบครัว การอบรมสั่งสอน บรรยากาศของครอบครัว การประพฤติปฏิบัติของบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัวล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน และอีกสาเหตุหนึ่งคือ การเลือกคบเพื่อน

ธัชวรรณ พิมพ์งาม (2538 : 137-143) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการปรับตัวของนักเรียนมีสาเหตุมาจากลักษณะส่วนตัวของเด็ก คือเด็กเกิดความไม่สบายใจ และมีความเครียดเนื่องมาจากการไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนเองได้ อีกสาเหตุหนึ่งคือสิ่งแวดล้อมทางบ้านได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูไม่เหมาะสม

ดวงกมล วงษ์ศรีหัส (2541 : 206) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีปัญหาการปรับตัวในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการปรับตัวในครอบครัวของนักเรียนมีสาเหตุมาจากตัวนักเรียนเอง ที่มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม การอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ระดับการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในระดับต่ำ และปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัยไม่ดี

ธันย์ชนก ศิริสุขชัยวุฒิ (2542 : 117) ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนมีสาเหตุมาจากการขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เมื่อมีปัญหาต่างๆเกิดขึ้นเกิดความไม่กล้าปรึกษา ทำให้มีความรู้สึกโดดเดี่ยว และขาดความมั่นใจในตนเอง รู้สึกผิดและตำหนิตนเองว่า เป็นคนไร้ความสามารถในเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ

จากการศึกษารายกรณีในเรื่องดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การศึกษารายกรณีสามารถใช้แก้ปัญหาได้ผลดี เด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาทางครอบครัวหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อันจะเกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและสังคม โดยการศึกษารายกรณีนั้นได้มีการช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมให้กับผู้รับการศึกษา ทำให้ผู้รับการศึกษามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น มีการพัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษารายกรณีเป็นวิธีที่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กได้ โดยเฉพาะปัญหาทางวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย

2.1.1 ความหมายของวินัย

คิงส์เบอรี่ (Kingsbury. 1957 : 52) อธิบายว่า วินัย หมายถึง การควบคุมพฤติกรรมของบุคคล อาจทำได้ 2 วิธีคือ

1. โดยทางกฎข้อบังคับ คำสั่ง และบังคับโดยใช้การลงโทษเป็นเครื่องหนุนหลัง
2. โดยทางการสั่งสอน การฝึกอบรม และประสบการณ์ด้านความรับผิดชอบ

แมกกินสัน (Megginson. 1977 : 468–470) อธิบายคำว่า Discipline มาจากคำว่า Disciple แปลว่า Follower (ผู้ปฏิบัติตาม) เมื่อพูดถึงวินัย จะมีความหมายตามแต่จะมองในแง่ใด ซึ่งแตกต่างกันเป็น 3 แง่คือ

1. ในลักษณะที่เป็นการควบคุมตนเอง (Self-Control) การมองวินัยในแง่นี้มุ่งไปยังการพัฒนาตนเอง เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการซึ่งอาจเรียกว่า วินัยในตนเอง (Self-Discipline)

2. ในลักษณะที่เป็นเงื่อนไขที่ทำให้มีพฤติกรรมอันเป็นระเบียบ (Condition for Orderly Behavior) การมองวินัยในแง่นี้มุ่งไปที่การควบคุมคนในองค์การให้มีความเป็นระเบียบในพฤติกรรม โดยใช้วิธีการสร้างเงื่อนไขชักนำต่างๆ เช่น สร้างขวัญและความสามัคคี เป็นต้น

3. ในลักษณะที่เป็นกระบวนการทางนิติธรรม (Judicial due Process) การมองวินัย ซึ่งจะมีการออกกฎหรือระเบียบกำหนดการอันพึงปฏิบัติ และห้ามไม่ให้ปฏิบัติ กำหนดโทษของการฝ่าฝืน และการกำหนดการเพื่อลงโทษผู้กระทำผิด

ด็อกกิ้ง (Docking. 1980 : 37) กล่าวว่า วินัยสามารถแปลได้หลายความหมายต่างๆกัน แม้ว่าทุกกรณีเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิด ระเบียบ และกฎเกณฑ์

พ.อ. ปิ่น มุทุกันต์ (2502 : 379 – 395) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัยเป็นแบบของคน คนทุกคนที่ฟอร์มตัวอยู่ในวินัยแล้วเป็นคนดีทั้งนั้นถ้ามาปั้นมาหลอมเบ้าแบบเป็นพระพุทธรูปแล้ว ก็กลายเป็นของดีที่ทุกคนเคารพกราบไหว้ คนเราก็มีแบบ แบบของคนเรียกว่า วินัย วินัยจึงเป็นแบบที่ปั้นหลอมคนให้เป็นคนดี

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 198) ได้กล่าวถึงความหมายของวินัยว่า เป็นมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อให้สมาชิกในสังคมต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ที่สังคมกำหนดไว้ มาตรการเช่นนี้อาจจะเป็นทั้งการส่งเสริมให้กระทำความดี หรือการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ หรืออาจเป็นการลงโทษเพื่อ ห้ามการกระทำที่ถือว่าไม่ดี เช่น ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ เนื่องจากวินัยมักจะเป็นสิ่งที่ควบคู่กันไปกับระเบียบหรือข้อบังคับ ดังนั้น เราจึงมักจะเรียกรวมๆกันว่า ระเบียบวินัย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2532 : 5) ได้ให้ความหมายของคำว่าวินัย คือการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตน และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537 : 433 – 434) ได้สรุปความหมายของวินัยตามความหมายในสังคมไทยได้เป็น 2 ทางคือ

1. ความหมายในทางรูปธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือแบบสำหรับคนในองค์การในหมู่ ในเหล่า ในวงการแต่ละแห่ง ซึ่งเราเรียกข้อปฏิบัติหรือแบบที่กำหนดไว้หรือที่มุ่งหวังสำหรับคนในวงการนั้นว่า วินัย เช่น ในวงการทหารมีวินัยทหารเป็นข้อปฏิบัติหรือแบบของทหาร ในวงการข้าราชการครูก็มีวินัยข้าราชการครู เป็นข้อปฏิบัติหรือแบบของข้าราชการครู เป็นต้น

2. ความหมายในทางนามธรรม หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรม (Behavior) ที่แสดงออกมาเป็นการยอมรับหรือปฏิบัติตามการนำหรือการบังคับบัญชา หรือมีระเบียบหรืออยู่ในแบบแผนควบคุมตนเอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2538 : 756) ให้ความหมายของวินัยว่าเป็นการอยู่ในระเบียบแบบแผน และข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ

มาลี จุฑา (2542 : 281) ได้ให้ความหมายของวินัยว่า หมายถึงการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ธรรมเนียม ประเพณีของสถาบัน ตลอดจนคำสั่งของครู อาจารย์ และผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง

จากความหมายของวินัยดังกล่าว สรุปได้ว่า วินัยเป็นการที่บุคคลในวงการต่างๆปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ ระเบียบ และแบบแผนของวงการนั้นๆ ตลอดจนคำสั่งของผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้บุคคลนั้นเป็นคนดีมีความสงบสุข และทำให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อยด้วย

2.1.2 ลักษณะของความมีวินัย

ลักษณะของความมีวินัยอาจจำแนกได้ 2 ประเภทคือ

1. วินัยภายนอก ผู้มีวินัยภายนอกจะมีการแสดงออกซึ่งมองจากภายนอกว่า เป็นการกระทำที่บังเกิดผลดีต่อตนเอง ส่วนรวม และสังคม เช่น มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เชื่อฟัง และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ คำสั่งหรือข้อตกลง พฤติกรรมที่ปรากฏเป็นผลจากการอบรมสั่งสอน บังคับหรือเสริมแรง แต่ผู้ที่มีวินัยภายนอกยังต้องได้รับการดูแลควบคุมอยู่เสมอ มิฉะนั้นอาจไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดได้

2. วินัยในตนเอง ผู้ที่มีวินัยในตนเอง จะมีการแสดงออกคล้ายกับผู้ที่มีวินัยภายนอก แต่ไม่ต้องถูกควบคุมจากภายนอก เพราะได้รับการแนะนำ หรืออบรมสั่งสอนประกอบด้วยเหตุผล 3 อย่างดี และมีบรรยากาศของความรักความหวังดี ย่อมสามารถควบคุมตนเองได้ทั้งในด้านอารมณ์ และพฤติกรรมของตน. เพื่อให้พฤติกรรมเป็นไปตามที่มุ่งหวัง และไม่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์ที่สังคมวางไว้ (สำรวย วรเดชะคงคา. 2534 : 28)

ลักษณะของวินัยที่ดี ดังที่มาลี จุฑา (2542 : 284) ได้กล่าวไว้มีดังนี้

1. จะต้องไม่มีมากข้อหรือหยุมหยิมเกินไป ควรมีเฉพาะแต่ส่วนที่สำคัญๆเท่านั้น ที่ควรวางไว้เป็นกฎ

2. กฎแต่ละกฎที่วางไว้นั้นจะต้องมีเหตุผลที่ดีพอสมควร เรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะต้องประชุมตกลงกันเอง ระเบียบจะต้องวางไว้โดยพิจารณาถึงลักษณะธรรมชาติของนักเรียนด้วย

3. ระเบียบข้อบังคับจะต้องใช้ภาษาง่ายและชัดเจนเข้าใจได้ทั่วไป ไม่มีลักษณะสองแง่สองมุม

4. จะต้องมีข้อลงโทษผู้ฝ่าฝืนอย่างมีเหตุผล และจะต้องให้ผู้รับโทษได้เข้าใจในการประพฤติของตนเองด้วย

2.1.3 ความสำคัญของวินัย

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2539 : 10) ได้ให้ความสำคัญของวินัยไว้ดังนี้

1. วินัยช่วยจัดระบบระเบียบในชีวิตและสังคม เปิดโอกาสให้บุคคลทำสิ่งต่างๆได้สะดวก มีความคล่องตัว ชีวิตและกิจการต่างๆเป็นไปด้วยดี

2. วินัยก่อให้เกิดผลดีแก่ตน และประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. วินัยสามารถช่วยป้องกันและขจัดปัญหาต่างๆ อันเกิดจากปัญหาของการขาดวินัยในสังคมไทย

4. วินัยมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะวินัยในตนเองนั้น เป็นหัวใจของการแสดงออกซึ่งคุณธรรม เนื่องจากสามารถควบคุมตนเองได้ สามารถทำดีได้ด้วยตนเอง

5. วินัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของประชาธิปไตย ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยต้องมีประชากรที่เคารพกฎเกณฑ์และกติกาของสังคม

2.1.4 สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาทางวินัย

สาเหตุของความประพฤติที่เป็นปัญหาทางวินัย อาจแยกออกเป็น 3 ประการคือ (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 1)

1. สภาพสังคม เช่น ความเปลี่ยนแปลง และความขัดแย้งในด้านค่านิยมต่างๆ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมใหม่ๆที่แพร่เข้ามา รวมทั้งสภาพทางเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบและแข่งขันกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลต่อความประพฤติของเยาวชนเป็นอันมาก

2. สภาพครอบครัวที่มีปัญหา เช่น สภาพที่บิดามารดาต้องแยกกันอยู่เนื่องจากความจำเป็นในด้านอาชีพ. ความแตกร้าวในครอบครัว การดิ้นรนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้บิดามารดาไม่มีเวลาที่จะอบรมบ่มจิตใจบุตร – ธิดา

3. สภาพในโรงเรียน โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอม และพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน แต่เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชา และการจัดครูเข้าสอนก็จัดเป็นรายวิชา ครูแต่ละวิชาจึงต้องสอนนักเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูรู้จัก

นักเรียนแต่ละคนไม่ถ่องแท้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนส่วนใหญ่เป็นไปอย่างผิวเผิน การพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ภิญโญ สาธร (2527 : 300) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่นักเรียนขาดวินัยดังนี้

1. ตัวนักเรียนเอง เช่น มีความผิดปกติทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ลักษณะเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ สุขภาพอ่อนแอ ขาดความอบอุ่น ขาดการเอาใจใส่ ตลอดจนสติปัญญาไม่ดี เป็นต้น

2. กลุ่มเพื่อนนักเรียน เช่น เพื่อนฝูงชักชวนกันก่อการวิวาท หรือสร้างบรรยากาศตึงเครียดเกิดขึ้นในโรงเรียน

3. โรงเรียน เช่น ปัญหาจากครู อาจารย์ ทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนซึ่งอาจเป็นไปในทางไม่ดีตลอดเวลา จนเป็นเหตุให้นักเรียนไม่มีความสุขในโรงเรียน อาคารสถานที่ สภาพทั่วไปในห้องเรียน วิธีการสอนของครู ความเข้าใจในวิชาที่ครูสอน และสิ่งแวดล้อมไม่ดี กฎระเบียบของโรงเรียน เป็นต้น

4. ทางบ้านหรือสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ เช่น ทางบ้านมีภูมิหลังไม่ดี สังคมรอบๆ บ้านไม่ดี เป็นต้น

5. สภาพสังคมโดยส่วนรวมของบ้านเมืองอยู่ในสภาพไม่ดี ก็มีส่วนทำให้นักเรียนพลอยไม่ดีไปด้วย นั่นคือ ตัวอย่างของผู้ใหญ่ที่ขาดวินัย

มาลี จุฑา (2542 : 287 – 288) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ การที่นักเรียนประพฤติผิดวินัยนั้น อาจจะมีสาเหตุจากสิ่งต่อไปนี้คือ

1. สภาพเกี่ยวกับตัวนักเรียน นักเรียนอาจมีปัญหาในด้านต่อไปนี้

1.1 สภาพทางร่างกาย เช่น สุขภาพไม่ดีก็นั่งหลับในห้องเรียน หิวบ่อยจึงชอบทานขนมในห้องเรียน อารมณ์หงุดหงิดบ่อยๆ

1.2 สภาพส่วนตัว อาจจะทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น เตะฟุตบอลไปโดนกระจกแตก ชอบทำอะไรตามใจตนเอง เช่น โวยวายในขณะเรียนหนังสือ ต้องการแสดงพฤติกรรมเด่นและดัง เช่น แต่งการผิดระเบียบ ชอบเลียนแบบความประพฤติที่ไม่ดีของผู้อื่น เช่น พูดจาไม่สุภาพ

1.3 สภาพทางจิตใจ เช่น เป็นนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกันหรือทะเลาะกันเป็นประจำ ทำให้นักเรียนสุขภาพจิตเสีย จึงชอบแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวอยู่เสมอ

2. สภาพสิ่งแวดล้อม นักเรียนอาจมีปัญหาสืบเนื่องมาจากสภาพสิ่งแวดล้อมได้แก่

2.1 สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไม่ดี เช่น โรงเรียนไม่น่าอยู่แออัดเกินไป อากาศไม่ดี มีสิ่งรบกวนต่างๆทั้งเสียงและกลิ่น

2.2 เพื่อนๆไม่ดี เช่น นักเรียนถูกเพื่อนๆรังแก

2.3 สิ่งแวดล้อมนอกโรงเรียน เช่นสภาพการจราจรติดขัดทำให้นักเรียนมาสาย

3. ครู ครูเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาทางวินัย ได้แก่

3.1 ครูมีบุคลิกภาพไม่ดี พูดจา วางตัว และแต่งกายไม่เหมาะสม

3.2 ครูไม่เตรียมการสอน เข้าห้องเรียนแล้วเริ่มต้นด้วยการดุด่านักเรียน

3.3 ครูขาดความชำนาญในการสอน สอนตะกุกตะกัก ทำให้เป็นที่น่าเบื่อหน่ายนักเรียนไม่สนใจ

3.4 ครูไม่ยุติธรรม และมีอคติต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนเสื่อมศรัทธาในตัวครู

3.5 ครูขาดเทคนิควิธีในการสอนที่ดี เช่น สอนไม่รู้เรื่อง

3.6 ครูขาดเทคนิควิธีในการอบรมนักเรียน เช่น ครูอบรมนักเรียนไม่เป็น

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางวินัยคือ จากตัวเด็กเองไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สติปัญญา จากสภาพครอบครัวที่อาจจะเป็นเรื่องการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ ฐานะทางเศรษฐกิจ จากสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ครู กลุ่มเพื่อน และสภาพสังคม

2.1.5 พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

สุชา จันทน์เอม (2521 : 97 –98) ได้สรุปปัญหาทางวินัยของเด็กที่อยู่ในโรงเรียนที่พบมากมีดังนี้

1. เด็กมีความเชื่องช้าและเฉื่อยชาในการทำกิจกรรมต่างๆ
2. การขาดเรียนและการหนีโรงเรียน
3. การอยู่ไม่สุข ชอบคุยหรือเล่นกันในห้องเรียนเป็นการรบกวนผู้อื่น
4. การมาโรงเรียนสาย
5. การฝ่าฝืนกฎบังคับของโรงเรียน
6. การไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู
7. การข่มเหงรังแกเพื่อน
8. การพูดเท็จและพูดคำหยาบ
9. การไม่สนใจเรียน
10. การชอบขโมย
11. ทุจริตในห้องสอบ
12. เอางานอื่นมาทำในขณะเรียน
13. แสดงอารมณ์ฉุนเฉียวโมโหร้าย
14. ไม่รับผิดชอบหน้าที่
15. ชอบทิ้งของบนพื้นและทิ้งไม่เลือกที่
16. ชอบทำลายสิ่งสวยงาม

ปัญหาทางวินัยเป็นปัญหาที่ซับซ้อนด้วยเหตุที่วินัยมิใช่ปัญหาที่มีวิธีแก้เฉพาะเจาะจงลงไป ปัจจุบันพบว่า มีนักเรียนจำนวนมากที่มีปัญหาทางวินัย ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ประสิทธิ์ เทียบพิมพ์ และคณะ (2533 : 32) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือกระทำผิดโดยปกติแยกเป็น 2 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดชั่วคราว ซึ่งพบเห็นได้ทั่วไปทุกสังคม เช่น ขณะนักเรียนกำลังเชียร์ฟุตบอลอยู่ ได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา แต่หลังจากเสร็จสิ้นการแข่งขันฟุตบอลแล้วก็กลับเป็นปกติ

2. พฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดชนิดแท้ ซึ่งพบในนักเรียนที่เคยได้รับความกระทบกระเทือนทางอารมณ์ และปรับตัวไม่ได้ดี มักจะแสดงพฤติกรรมซ้ำแล้วซ้ำอีกจนติดเป็นนิสัย เช่น ประกอบอาชญากรรม หรือโจรกรรม หรือนิสัยพาลเกเร เป็นต้น พฤติกรรมแท้บางอย่างพัฒนามาจากพฤติกรรมชั่วคราว เพราะมิได้รับการป้องกันแก้ไขที่ถูกต้อง

ประหยัด ศรีบำรุง (2537 : 31) กล่าวว่า ปัญหาการประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยของนักเรียน นักศึกษา และเยาวชน ได้แก่ การหลบหลีกการเรียน เที่ยวเตร่เร่ร่อนอยู่ในที่สาธารณะ ทำลายทรัพย์สมบัติของโรงเรียนหรือสาธารณสถาน แสดงกิริยาวาจาที่ไม่สุภาพ มั่วสุมและก่อความเดือดร้อนรำคาญ เล่นการพนัน เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน สูบบุหรี่ สูบกัญชา เสพสุรา ยาเสพติด

เข้าไปในสถานบริการหรือสถานอันใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงโรงรับจำนำ ประพฤติตนในทำนองชู้สาว ก่อการทะเลาะวิวาท ชุมนุมประท้วง มีวัตถุระเบิด หรือมีอาวุธติดตัวซ่อนเร้นไว้เพื่อใช้ในการประทุษร้ายเข้าไปในสถานค้าประเวณี หรือคบค้าสมาคมกับหญิงค้าประเวณี

กรมพลศึกษา (2539 : 10) ได้กล่าวถึงปัญหาความประพฤติที่ไม่เหมาะสมที่ตราไว้ในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 1,2 ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 ดังนี้

1. นักเรียนชายไว้ผมยาวโดยไว้ผมข้างหน้าและกลางศีรษะยาวเกิน 5 เซนติเมตร และชายผมรอบศีรษะไม่ตัดเกรียนชิดผิวหนัง หรือไว้หนวดไว้เครา นักเรียนหญิงตัดผมหรือไว้ผมยาวเลยต้นคอ หากโรงเรียนหรือสถานศึกษาใดอนุญาตให้ไว้ยาวกว่านี้ก็ให้รวบให้เรียบร้อย นักเรียนใช้เครื่องสำอางหรือเครื่องประดับเพื่อความเสริมสวย

2. เที่ยวเร่ร่อนอยู่ในที่สาธารณสถาน หรือทำลายสมบัติของโรงเรียนหรือสถานศึกษาหรือสาธารณสมบัติ

3. แสดงกิริยา วาจา หรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่ไม่สุภาพ

4. มั่วสุมและก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญอย่างหนึ่งอย่างใด

5. เล่นการพนันซึ่งต้องห้ามในกฎหมายการพนัน

6. เที่ยวเตร่เวลากลางคืนระหว่างเวลา 22.00 นาฬิกา ถึง 4.00 นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือได้รับอนุญาตจากโรงเรียนหรือสถานศึกษา

7. สูบบุหรี่ สูบกัญชา หรือเสพสุรา ยาเสพติดหรือของมึนเมาอย่างอื่น

8. เข้าไปในสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือสถานอื่นใด ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับโรงรับจำนำ หรือสถานการพนันในระหว่างที่มีการเล่นการพนัน เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยหรือมีญาติในสถานที่นั้น

9. เข้าไปในงานหรือร่วมงานสังสรรค์และงานนั้นมีการเต้นรำหรือแสดงซึ่งไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน เว้นไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรืองานนั้นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือสถานศึกษาของนักเรียนคนหนึ่งคนใดเป็นผู้จัด

10. เข้าไปในสถานค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นผู้อาศัยอยู่ในที่นั้น หรือเข้าไปเยี่ยมญาติซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น

11. คบค้าสมาคมกับหญิงซึ่งประพฤติตนเพื่อการค้าประเวณี เว้นแต่จะเป็นญาติใกล้ชิดกับหญิงนั้น

12. ประพฤติตนในทำนองชู้สาว

13. มีวัตถุระเบิด หรือมีอาวุธติดตัว ซึ่งซ่อนเร้นไว้เพื่อใช้ในการประทุษร้าย

14. หลบหนีโรงเรียน

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

ระเบียบการปฏิบัติตนของนักเรียนโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

1. <u>หลักปฏิบัติโดยทั่วไปของโรงเรียน</u>

1.1 นักเรียนโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ พึงรู้และสำนึกเสมอว่าตนเป็นนักเรียนต้องปฏิบัติตนให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียนซึ่งกำหนดไว้โดยเคร่งครัด ไม่ฝ่าฝืนระเบียบ แต่งกายถูกต้อง รักษาความสะอาดของร่างกาย ไม่ไว้เล็บยาว ไม่ประดับเครื่องอาภรณ์ หรือใช้เครื่องสำอางใดๆ ระมัดระวัง

เครื่องแบบที่สวมใส่ให้อยู่ในลักษณะที่เรียบร้อย ไม่พับแขนเสื้อหรือปล่อยชายเสื้อนอกกระโปรง ถุงเท้าไม่ดึงขึ้นสูงเกินไป

1.2 นักเรียนทุกคนต้องมาโรงเรียนตามเวลาอย่างสม่ำเสมอ ให้ทันเคารพธงชาติเวลา 8.15 นาฬิกา เมื่อเลิกเรียนแล้วให้ตรงกลับบ้าน ไม่แวะซื้ออาหารที่ขายตามบริเวณทางเท้า ไม่เที่ยวเตร่ตามสถานที่ต่างๆ

1.3 นักเรียนพึงปฏิบัติตนเป็นคนดี มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริต เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ประพฤติตนเป็นคนดีของบิดามารดา ผู้ปกครอง คุณครู เพื่อนนักเรียนและบุคคลทั่วไป ไม่ประพฤติตนในเรื่องไม่ดีงาม เช่น ลักทรัพย์ ประพฤติในทำนองชู้สาว เที่ยวเตร่ในเวลาค่ำคืนหรือในสถานที่ที่ไม่สมควรเป็นต้น โดยเฉพาะเมื่อสวมเครื่องแบบนักเรียน

1.4 นักเรียนพึงกระทำตนเป็นผู้ดี มีกิริยาวาจาสุภาพ กล้าหาญ อดทน มีสัมมาคารวะต่อบิดามารดา คุณครู และมีความสุภาพอ่อนโยนต่อบุคคลทั่วไป มีวัฒนธรรมศีลธรรมอันดีงาม เดินผ่านผู้ใหญ่อย่างเคารพนอบน้อม ไม่เดินตัดหน้าผู้ใหญ่ ถ้าจำเป็นจริงๆให้กล่าวคำขอโทษเสียก่อนจึงเดินผ่านไป

1.5 นักเรียนพึงมีมารยาทในการซื้ออาหารด้วยการเข้าแถว รับประทานอย่างเรียบร้อยไม่ส่งเสียงดัง รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของโต๊ะอาหาร ไม่นำอาหารออกไปรับประทานนอกโรงอาหาร เมื่อรับประทานเสร็จให้นำภาชนะที่ใช้แล้วไปวางในที่ซึ่งจัดไว้ให้

1.6 นักเรียนพึงช่วยกันรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนทุกอย่าง หากทำเสียหาย จะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้กับทางโรงเรียน

1.7 นักเรียนพึงใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง แก่ครอบครัวและหมู่คณะ ช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้เจริญขึ้น

1.8 นักเรียนต้องเป็นผู้มีประชาธิปไตยอยู่ในขอบเขตที่ถูกที่ควร เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนและเคารพในสิทธิของผู้อื่น

1.9 นักเรียนพึงเสียสละ ช่วยเหลืองานต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาโรงเรียนและให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

1.10 นักเรียนพึงรักษาความสามัคคี ในระหว่างหมู่คณะด้วยกัน การแตกแยก การทะเลาะเบาะแว้งในระหว่างนักเรียนด้วยกัน โรงเรียนถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงอย่างหนึ่ง

1.11 นักเรียนต้องช่วยกันรักษาความสะอาดทั่วบริเวณโรงเรียน โดยการเก็บกระดาษหรือขยะทุกครั้งที่พบเห็น และนักเรียนต้องไม่ทิ้งด้วย ในการใช้ห้องน้ำต้องทำความสะอาดทุกครั้งอย่างเคารพตนเองและส่วนรวม ไม่ตะโกนคุยกันในห้องน้ำและปิดประตูทุกครั้งเมื่อออกจากห้องน้ำ

1.12 นักเรียนพึงแสดงตนเป็นผู้มีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ล้อเลียน ก้าวร้าว ข่มขู่ข่มเหงทำร้ายผู้อื่น

1.13 นักเรียนไม่นำของมีค่า เครื่องประดับ เครื่องใช้ หนังสือ รูปภาพ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนมาที่โรงเรียน หากนำมาและเกิดการสูญหายทางโรงเรียนจะไม่รับผิดชอบ ถ้าพบเห็นจะเก็บไว้และผู้ปกครองจะมารับด้วยตนเอง อุปกรณ์การเรียนของใช้ไม่ควรเป็นของที่มีราคาแพงเกินไป

1.14 ห้ามนักเรียนประกวดนางงาม แฟชั่นโชว์ แสดงภาพยนตร์ โทรทัศน์ รวมทั้งการแสดงอื่นๆ ในสถานที่ๆไม่เหมาะสม นอกจากได้รับอนุญาตจาผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่เท่านั้น

1.15 ไม่กระทำสิ่งใดๆที่ผิดกฎหมาย

2. <u>การปฏิบัติตนก่อนเข้าห้องเรียน</u>

2.1 เมื่อได้ยินสัญญาณครั้งที่ 1 ให้นักเรียนทุกคนเตรียมตัวเข้าแถว สัญญาณครั้งที่ 2 นักเรียนทุกคนต้องเข้าแถวเรียบร้อย

2.2 ขณะเคารพธงชาติ ทุกคนต้องร้องเพลงชาติ สวดมนต์ ปฏิญาณตน และฟังการอบรมที่หน้าเสาธงด้วยความสงบเรียบร้อยวันอังคารหลังเคารพธงชาติร้องเพลงประจำโรงเรียน

2.3 การเข้าห้องเรียน หรือเปลี่ยนห้องเรียน นักเรียนต้องเดินเป็นแถวอย่างมีระเบียบโดยมีคุณครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาดูแล

3. <u>การปฏิบัติเมื่ออยู่ในอาคารเรียน</u>

3.1 หลังเลิกเรียนจะต้องทำความสะอาดห้องเรียน แล้วทุกคนจะต้องออกจากห้องเรียน ภายในเวลา 17.30 นาฬิกา และต้องลงจากอาคารเรียนทุกคน หากมีกิจจำเป็นต้องอยู่ทำกิจกรรมต้องมีคุณครูดูแลอยู่ด้วย

3.2 ในการเดินขึ้นลงบันได ตามระเบียง หรือทางแคบให้เดินชิดขวา ถ้าพบผู้ใหญ่ให้หยุดเดินตรง รอให้ท่านเดินผ่านไปก่อน ไม่ส่งเสียงดังตามสถานที่ดังกล่าว

3.3 ไม่ทำเสียงดังอึกทึกรบกวนชั้นเรียนอื่นๆที่กำลังเรียนอยู่

3.4 ช่วยกันรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของอาคารเรียน เพื่อสุขภาพและสภาพแวดล้อมที่ดีของนักเรียน

3.5 ไม่ขีดเขียนข้อความ รูปภาพหรือทำให้เกิดรอยตามอาคารสถานที่โต๊ะเรียน ม้านั่ง ห้องน้ำ ห้องสมุดและเครื่องใช้ของโรงเรียน

3.6 ในวันหยุดเรียน หากนักเรียนประสงค์จะขึ้นอาคารเรียน ต้องได้รับอนุญาตก่อน

4. <u>การปฏิบัติในห้องเรียนขณะที่มีการเรียนการสอน</u>

4.1 นักเรียนพึงรักษาความเป็นระเบียบ ไม่คุย ไม่เล่นในห้องเรียน ตั้งใจเรียนฟังคำอธิบายของคุณครูด้วยความเคารพ ไม่ลุกจากที่นั่ง หรือนำวิชาอื่นขึ้นมาทำ โดยที่คุณครูผู้สอนไม่อนุญาต

4.2 นักเรียนต้องมีอุปกรณ์การเรียนครบทุกวิชา

4.3 ในกรณีที่ไม่มีคุณครูเข้าสอนหลังจาก 5 นาทีผ่านไป ให้หัวหน้าห้องเรียนคุณครูหัวหน้าระดับหรือฝ่ายวิชาการ

4.4 ในขณะที่มีการเรียนการสอน นักเรียนจะต้องอยู่ในห้องเรียนจะไปอยู่ที่อื่นๆไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากครูผู้สอนในชั่งโมงนั้น

4.5 หากมีความจำเป็นจะต้องออกจากห้องเรียน หรือเข้าห้องเรียนช้าให้ขออนุญาตจากคุณครูที่กำลังทำการสอน

4.6 ในกรณีที่คุณครูไม่อยู่ในห้องเรียน ให้ทุกคนอยู่ในห้องด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่ส่งเสียงหรือกระทำการใดๆกันเป็นที่รบกวนห้องเรียนข้างเคียง ถ้ามีความจำเป็นต้องออกจากห้องเรียนในขณะที่ครูไม่อยู่ให้แจ้งหัวหน้าห้องทราบ

4.7 ไม่อนุญาตให้โทรศัพท์ระหว่างเรียน ยกเว้นกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคุณครู

5. <u>การออกนอกบริเวณโรงเรียน</u>

เมื่อนักเรียนเข้ามาในโรงเรียนแล้ว ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของคุณครู จะออกนอกบริเวณโดยพลการไม่ได้โดยเด็ดขาด จนกว่าจะถึงเวลาเลิกเรียน หากมีธุระจำเป็นที่จะออกนอกบริเวณโรงเรียนให้ปฏิบัติดังนี้

ผู้ปกครองมาขออนุญาตด้วยตนเอง หรือผู้ปกครองเขียนหนังสือขออนุญาตให้นักเรียนถือมาก็ตาม

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนขออนุญาตคุณครูประจำชั้น

ขั้นที่ 2 เรียนคุณครูฝ่ายปกครองหรือหัวหน้าระดับ เพื่อรับบัตรอนุญาตออกนอกบริเวณโรงเรียน

ขั้นที่ 3 ยื่นบัตรให้เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ที่ประตูทางออก

6. <u>การมาสาย</u>

นักเรียนมาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ถือว่าสายจะต้องปฏิบัติดังนี้

6.1 ไปพบคุณครูฝ่ายปกครองเพื่อบันทึกการมาสาย และขออนุญาตเข้าเรียน ถ้าสายเกิน 5 ครั้ง ทางโรงเรียนจะเชิญผู้ปกครองไปพบเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

6.2 ให้นักเรียนแสดงบัตรสายต่อคุณครูประจำวิชาเพื่อขออนุญาตเข้าเรียน

6.3 ฝ่ายปกครองจะทำสถิติการมาสายของนักเรียนแต่ละคน เพื่อบันทึกประวัติต่อไป

7. <u>การลากิจ ลาป่วย</u>

7.1 การหยุดเรียนทุกครั้ง นักเรียนจะต้องยื่นใบลาตามแบบของโรงเรียน โดยผู้ปกครองที่มาทำการมอบตัว หรือผู้ปกครองคนที่ 2 ลงชื่อรับรองต่อคุณครูประจำชั้นตามเหตุผลที่เป็นจริงเมื่อมาโรงเรียนในวันแรก

7.2 หากนักเรียนขาดเรียนโดยไม่ส่งใบลา หรือไม่ได้รับการแจ้งจากผู้ปกครองถึง 3 วันติดต่อกัน จะดำเนินการดังนี้

ก. ครูฝ่ายปกครองจะติดต่อไปยังผู้ปกครอง

ข. หากไม่ได้การติดต่อภายใน 7 วัน ให้ฝ่ายปกครองเชิญผู้ปกครองมาพบ

ค. หากผู้ปกครองไม่มาติดต่ออีก ทางโรงเรียนจะส่งจดหมายลงทะเบียนตามที่อยู่ที่แจ้งไว้กับทางโรงเรียน

ง. หากทางโรงเรียนยังไม่ได้รับการติดต่ออีกภายใน 15 วัน โรงเรียนจะดำเนินการคัดชื่อออกจากทะเบียนนักเรียน

7.3 ทุกครั้งที่นักเรียนหยุดเรียน ผู้ปกครองสามารถแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบได้ทางโทรศัพท์

8. <u>การสั่งพักการเรียน</u>

ทางโรงเรียนจะสั่งให้นักเรียนพักการเรียนในกรณีดังนี้

8.1 เป็นโรคผิวหนังในระยะติดต่อ

8.2 เป็นโรคติดต่อ เช่น เหา ตาแดง ไอกรน คางทูม อีสุกอีใส ออกหัด ฯลฯ

8.3 ไม่ชำระค่าธรรมเนียมการเรียนหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ตามเวลาที่กำหนดและไม่มาตกลงกับทางโรงเรียน

8.4 ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนเป็นประจำ

9. <u>การจำหน่ายชื่อออกจากโรงเรียน</u>

9.1 ผู้ปกครองมาขอลาออก

9.2 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6

9.3 เป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง

9.4 ขาดเรียนติดต่อกันเป็นเวลา 15 วัน โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทางโรงเรียนทราบ

9.5 กระทำความผิดตามหัวข้อต่อไปนี้

ก. ความผิดฐานชู้สาว

ข. ฉโมยทรัพย์สินของผู้อื่น

ค. กระด้างกระเดื่อง ไม่เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ฝ่าฝืนระเบียบวินัยเป็นประจำ

ง. มีกิริยา มารยาท หรือความประพฤติไม่เหมาะสมกับการเป็นนักเรียน เป็นตัวอย่างไม่ดีแก่นักเรียนคนอื่นๆ หรือเป็นต้นเหตุให้ทางโรงเรียนต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง

จ. มีความผิดอื่นๆที่ได้รับการภาคทัณฑ์มาแล้ว 2 ครั้ง

10. <u>การแสดงความเคารพ</u>

การแสดงความเคารพ เป็นการแสดงออกของผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรม โรงเรียนได้กำหนดหลักปฏิบัติเพื่อปลูกฝังอุปนิสัยให้นักเรียนรู้จักเคารพผู้ใหญ่ ดังนี้

10.1 การแสดงความเคารพในบริเวณโรงเรียน

ก. นักเรียนต้องให้ความเคารพนับถือ และยกย่อง คุณครูทุกท่านของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

ข. เมื่อผู้ใหญ่เดินผ่าน ในขณะที่นักเรียนกำลังนั่งหรือยืนอยู่ ให้นักเรียนแสดงความเคารพ

ค. เมื่อนักเรียนเดินสวนกับผู้ใหญ่ ให้แสดงความเคารพท่ายืนตรงไหว้เมื่อผ่านไปแล้วจึงเดินต่อไป

ง. เมื่อนักเรียนเดินตามหลังผู้ใหญ่ ไม่ควรแซงขึ้นหน้า นอกจากจำเป็นจริงๆแต่ต้องกล่าวคำขอโทษ หรืออนุญาตเสียก่อน และถ้าซิสเตอร์หรือคุณครูเดินตามหลังนักเรียนในระยะใกล้ ควรหยุดให้ท่านเดินผ่านไปก่อน

จ. เมื่ออยู่ในเครื่องแบบเนตรนารี ให้ทำความเคารพตามแบบเนตรนารี

ฉ. เมื่อคุณครูเข้าห้องเรียน หัวหน้านักเรียนกล่าว " นักเรียนเคารพ" นักเรียนทุกคนยืนขึ้นพนมมือไหว้ และกล่าวพร้อมกันว่า " สวัสดีค่ะ" เมื่อคุณครูออกจากห้องเรียน หัวหน้านักเรียนกล่าว " นักเรียนเคารพ" นักเรียนทุกคนยืนขึ้นพนมมือ และกล่าวพร้อมกันว่า " ขอบพระคุณค่ะ"

ช. นักเรียนที่ยืนพูดกับผู้ใหญ่ ต้องยืนตรงในลักษณะสำรวม เมื่อพูดเสร็จแล้วให้แสดงความเคารพด้วยการไหว้

ซ. เมื่อนักเรียนเข้าพบผู้ใหญ่ เพื่อรับคำแนะนำไต่ถามข้อสงสัย ฯลฯ ให้ทำความเคารพและคุกเข่าห่างจากโต๊ะประมาณ 1 ก้าว หากเข้าไปพร้อมกันหลายๆคน ให้รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ฌ. เมื่อมีผู้มาเยี่ยมห้องเรียน ให้นักเรียนทำความเคารพเช่นเดียวกับทำความเคารพคุณครู เมื่อพบผู้ใหญ่นอกห้องเรียน ก็จะต้องทำความเคารพด้วย

10.2 การแสดงความเคารพภายนอกโรงเรียน

เมื่อนักเรียนพบคุณครูภายนอกโรงเรียน ให้แสดงความเคารพทุกครั้ง โดยกล่าวคำว่า " สวัสดี" และทักทายปราศรัยกับท่านตามควรแก่โอกาส

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย

2.3.1 งานวิจัยต่างประเทศ

มูซเซน (Mussen. 1969 : 513-514) ได้กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูเด็กว่า พ่อแม่ควรจะใช้วินัยที่มีเป้าหมายระยะยาว โดยมุ่งให้เด็กยอมรับค่านิยมต่างๆเข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจของเด็กด้วยการใช้เหตุผล ให้ความรักแก่เด็ก เนื่องจากการฝึกวินัยเป็นการฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี ถ้าพ่อแม่ไม่ควบคุมเลย เด็กก็จะไม่สามารถที่จะเรียนรู้ค่านิยมมาตรฐานของสังคม และพฤติกรรมในทางที่ดีได้ แต่ถ้าพ่อแม่ควบคุมมากเกินไป ย่อมมีผลให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ขาดความสามารถในการปกครองตนเอง และไม่เชื่อถือตนเอง แต่มีโอกาสรับค่านิยมและคุณธรรมจากพ่อแม่ได้มากกว่าลูกที่พ่อแม่ตามใจ

คอนโทส (Kontos. 1985 : 2478) ทำการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ของวัยเด็กตอนต้นที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดู และการรับรู้เอาใจใส่จากผู้ปกครอง พบว่า พฤติกรรมของผู้ปกครองทั้งทางบวกและทางลบ ตลอดจนการได้รับความเอาใจใส่จากพ่อแม่ถือว่า มีความสำคัญยิ่งในมาตรฐานการเป็นผู้ปกครองที่ดี ขณะที่ผู้ปกครองเห็นว่าพฤติกรรมของตนเป็นสิ่งที่คล้ายกับบรรทัดฐานของการเป็นผู้ปกครอง สรุปได้ว่าในวัยเด็กตอนต้นจะมีการตัดสินวิถีแห่งการดำเนินชีวิตทางลบหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในบ้าน

เซทที และคุปตะ (Sethi and Gupta. 1985 : 4471-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับระดับความมีศีลธรรมและเจตคติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู จากบิดามารดาของเด็กชายและเด็กหญิง สรุปได้ว่า จากแบบสำรวจพฤติกรรมที่ได้รับรายงานจากผู้ปกครองและจากรายงานการปรับตัวของเด็ก พบว่า เด็กหญิงที่มาจากครอบครัวที่มีวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบเข้มงวดกวดขัน มีศีลธรรมสูงพอๆกับเด็กหญิงที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดาให้การยอมรับและความรักแก่บุตร

มาร์ตินสัน (Martinson. 1991 : 34) ได้ศึกษาถึงการควบคุมความประพฤติของนักเรียนโดยอาจารย์ใหญ่และครูผู้ทำหน้าที่ดูแลความประพฤติ และระเบียบวินัยของนักเรียน ผลของการวิจัยพบว่าผู้บริหารและอาจารย์ผู้ควบคุมความประพฤติ ต่างก็ต้องการให้นักเรียนลดความประพฤติหรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหา โดยมีวิธีแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน คือการใช้ยุทธวิธีที่สุภาพ ไม่ดุด่าหรือทำโทษ ถ้านักเรียนมีการตอบสนองโดยมีพฤติกรรมความประพฤติดีขึ้นก็จะได้รับรางวัล แต่ถ้านักเรียนไม่ร่วมมือก็จะมีการบังคับมากขึ้น และจากการสังเกตพบว่า การใช้ความสุภาพและแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียนได้ดีกว่าวิธีการอื่นๆ

ไลออนส์ (Lyons. 1993 : 195) ได้ศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูถึงปัญหาและลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่น ที่รวมเป็นแก๊งซึ่งส่งผลกระทบต่อโรงเรียน ในด้านระเบียบวินัยและความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่หรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับความประพฤติและระเบียบวินัยของโรงเรียน มีความเห็นว่า เด็กที่รวมแก๊งวัยรุ่นนั้นส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่แตกแยก อยู่ในชุมชนที่ยากจน อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ เป็นเด็กที่มีผลการเรียนอ่อนกว่าปกติ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กตามมา

2.3.2 งานวิจัยภายในประเทศ

ประเทิน มหาขันธ์ (2521 : 248) ได้ ศึกษาเด็ก และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบลงโทษ มีอัตราการกระทำผิดกฎหมายสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้ทำผิดกฎหมาย

อมรกุล ศรีงามผ่อง (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะปัญหาและแนวทาง

แก้ไขปัญหาทางวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของนักเรียนมีทั้งหมด 32 พฤติกรรม จำแนกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. พฤติกรรมนักเรียนที่เป็นปัญหาร้ายแรง
2. พฤติกรรมนักเรียนที่เป็นปัญหาไม่ร้ายแรง
3. พฤติกรรมนักเรียนที่เป็นปัญหาที่ไม่ระบุในระเบียบของโรงเรียน
4. พฤติกรรมนักเรียนที่เป็นปัญหาในด้านการเรียนการสอน

พรเพ็ญ เพชรสุขสิริ (2527 : 69-70) ได้ศึกษาวิจัยถึงการวิเคราะห์ปัจจัยบางประการของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย พบว่า ในครอบครัวของเยาวชนที่ทำผิดกฎหมาย มีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและเข้มงวดกวดขันจนเกินไป

ประยงค์ โมคภา (2528 : 97) ได้ศึกษาเรื่องความเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อระเบียบการแต่งกาย ระเบียบความประพฤติ และการลงโทษของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2526 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง รวม 1,200 คน ผลการวิจัยพบว่า ระเบียบการแต่งกายของนักเรียนชาย และระเบียบการแต่งกายของนักเรียนหญิง และระเบียบความประพฤติที่ใช้อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมแล้ว ส่วนการลงโทษนักเรียนเห็นว่า ควรลงโทษสถานเบาคือว่ากล่าวตักเตือน เฆี่ยน ทำทัณฑ์บน และสั่งพักการเรียนโดยไม่ประสงค์ให้ลงโทษโดยไล่ออก หรือคัดชื่อออก

รำไพ วานิชสาร (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิธีการที่ครูปกครองและครูแนะแนวใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 92 คน จำแนกเป็นครูปกครอง 46 คน ครูแนะแนว 46 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูปกครองและครูแนะแนวส่วนใหญ่ใช้วิธีชี้แจงให้เห็นผิดถูก ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหา วิธีที่ใช้รองลงมาคือ วิธีการลงโทษ และวิธีค้นหาสาเหตุ

อำนาจ ปราบหนองบัว (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 9 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนทุกขนาดคือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก มีปัญหาด้านต่างๆซึ่งได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในโรงเรียน ด้านการวางแผนงานปกครองนักเรียน ด้านการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน ส่วนปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ปัญหาด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นปัญหาที่ทุกขนาดโรงเรียนจะต้องเร่งแก้ไข

อัญชลี หนักแน่น (2537 : 52-55) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตน การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย มีมโนภาพแห่งตนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย มีมโนภาพแห่งตนอยู่ในระดับสูงกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย

2. นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย มีพฤติกรรมผิดวินัยโดยส่วนรวม ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองมากเกินไป อยู่ในระดับน้อย แต่ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย พฤติกรรมผิดวินัยอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมปกติทั่วไป พฤติกรรมผิดวินัยโดยส่วนรวม และด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับน้อย แต่นักเรียนที่มี

พฤติกรรมปกติทั่วไป มีพฤติกรรมผิดวินัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครองมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมผิดวินัยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีพฤติกรรมผิดวินัยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบคุ้มครองมากเกินไป นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมผิดวินัยไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งโดยส่วนรวม และด้านพฤติกรรมครู นักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยเห็นว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยเห็นว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบโดยส่วนรวมและด้านพฤติกรรมครู พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย เห็นว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมมากกว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ด้านสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย ทั้งต่างประเทศและในประเทศ แสดงให้เห็นว่า ปัญหาทางวินัยเป็นปัญหาทางพฤติกรรมที่กระทำผิดต่อระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ของโรงเรียนและกฎหมายของบ้านเมือง ซึ่งเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิดต่อวินัยนั้นมีสาเหตุส่วนใหญ่จากการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดเกินไป นอกจากนี้ยังมีสาเหตุจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศภายในบ้าน สังคม โรงเรียน เป็นต้น

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัย คอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 ที่มีปัญหาทางวินัย จำนวน 12 คนเป็นนักเรียนชาย 10 คน และ นักเรียนหญิง 2 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัย คอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 ที่มีปัญหาทางวินัย จำนวน 7 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูฝ่ายปกครองและครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัยจำนวน 8 ห้องเรียน รวม 426 คน โดยอธิบายให้ครูฝ่ายปกครองและครูประจำชั้นทราบความหมายของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และอธิบายแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย ซึ่งมีพฤติกรรมที่แสดงออกไม่เหมาะสม ได้แก่ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน คุยเล่นกันในแถว และ ลุกจากที่นั่งขณะทำงานในห้องเรียน ได้จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย 12 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คนและเป็นนักเรียนหญิง 2 คน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอบแบบสอบถาม " ใครเอ่ย" ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจากข้อ 1 นำผลที่ได้มาเรียงคะแนนความถี่ของจำนวนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยโดยเรียงจากสูงไปต่ำ แล้วคัดเลือกนักเรียนที่ได้ความถี่ของจำนวนพฤติกรรมตั้งแต่ 5 ข้อขึ้นไปถึง 9 ข้อของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยมีจำนวน 12 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 2 คนซึ่งผลที่ได้ตรงกับที่ครูประเมินพฤติกรรมในข้อ1

3. ผู้วิจัยถามความสมัครใจจากนักเรียน ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจทุกคน ผู้วิจัยจึงสุ่มมา 7 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารายกรณี โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

3.1 นักเรียนทั้ง 7 คนเป็นนักเรียนชาย

3.2 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน

3.3 ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย
2. เทคนิคการศึกษารายกรณี

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางวินัย และระเบียบวินัยของโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์

1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูฝ่ายปกครองและครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่6 เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

1.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

ในการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ข้อจำกัดที่ 3.1 และ 3.2 ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากระเบียนสะสมของนักเรียน ส่วนข้อจำกัดที่ 3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของ อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : 72-74) มาใช้เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียน 12 คน ผลการสอบถามพบว่า นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจำนวน 7 คน

ลักษณะของแบบประเมิน

แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของความถี่ของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

แบบประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัย

พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ก. <u>ในห้องเรียน</u> ได้แก่					
1. ทิ้งของในห้องเรียน					
2. ทำงานไม่เป็นระเบียบ					
3. ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย					
4. คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน					
5. ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน					
ข. <u>นอกห้องเรียน</u> ได้แก่					
6. มาโรงเรียนสาย					
7. ขาดเรียน					
8. แต่งกายไม่เรียบร้อย					
9. คุยเล่นกันในแถว					
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนน

5 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อยที่สุด

4 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อย

3 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ้าง

2 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย

1 หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

2. เทคนิคการศึกษารายกรณี

ผู้วิจัยจะใช้กระบวนการศึกษา 7 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยกำหนดปัญหาคือ นักเรียนมีปัญหาทางวินัย แล้วตั้งสมมติฐานว่าเกิดจาก

1.1 ลักษณะส่วนตัวของนักเรียน

1.2 สิ่งแวดล้อม

1.2.1 บ้าน

1.2.2 โรงเรียน

1.2.3 ครู

1.2.4 เพื่อน

2. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิค 8 เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน และเมื่อได้ข้อมูลแต่ละเทคนิค นำมาวิเคราะห์ทุกครั้ง เพื่อให้เข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังนี้

2.1 การสังเกตและการบันทึกการสังเกต ผู้วิจัยเก็บข้อมูลไว้ประกอบการพิจารณาวินิจฉัยพฤติกรรม โดยสังเกตนักเรียนทั้งขณะอยู่ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อดูพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนครั้งละ 30-60 นาที และหลังจากการสังเกตแล้วมีการบันทึกและตีความหมายพฤติกรรมทันทีและทุกครั้งที่สังเกต

2.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการสัมภาษณ์แบบไม่มีพิธีรีตรอง (Informal Interview) ซึ่งจะสัมภาษณ์บุคคลต่อไปนี้

ก. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ข. ครูประจำชั้น

ค. ครูประจำวิชาที่สอนวิชาต่าง ๆ ให้กับกลุ่มตัวอย่าง

ง. เพื่อนนักเรียนในห้องเดียวกัน

จ. ผู้ปกครอง

ในการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์คนละ 2 ครั้งใช้เวลาครั้งละ 30 – 60 นาที และบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีหลังจากยุติการสัมภาษณ์

ส่วนบุคคลอื่น ๆ สัมภาษณ์คนละ 1 ครั้ง ใช้เวลา 30 – 60 นาที และบันทึกผลการสัมภาษณ์ทันทีหลังจากยุติการสัมภาษณ์แล้ว

2.3 การเขียนอัตชีวประวัติ ผู้วิจัยให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างในแบบฟอร์มอัตชีวประวัติที่ผู้วิจัยกำหนด เพื่อให้นักเรียนเขียนเรื่องราวของตนเอง ตามความเป็นจริงที่สุด เป็นการเขียนแบบกำหนดหัวข้อให้เขียน (Structured Autobiography) โดยใช้แบบฟอร์มในระดับประถมศึกษา (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 144-146) มีดังต่อไปนี้

นี่คือชีวิตของฉัน

ฉันชื่อ ..... นับจากวันเกิดครั้งสุดท้าย ฉันอายุ .....
ผมของฉัน ..... ตาของฉัน ..... เดี๋ยวนี้ฉันเรียนชั้น .....
ที่โรงเรียน ..... ฉันมีพี่ ..... คน มีน้อง ..... คน
เราชอบ ..... ด้วยกัน พ่อและฉันชอบ ..... ด้วยกัน

ฉันอยู่ในเมือง ..... ฉันมักไม่นอนเวลา ..... ฉันตื่นนอนเวลา.....
ฉันมักนอนหลับ ..... ชั่วโมง ในทุก ๆ คืน

<u>นี่คือเพื่อนของฉัน</u>

ฉันและเพื่อนชอบเล่น ..... กลางแจ้ง เราชอบเล่น ..... ในบ้าน
เพื่อนที่ฉันชอบเล่นด้วยมากที่สุดคือ ..... เพราะเขาเป็น .....
เพื่อนที่ฉันชอบทำงานด้วยที่โรงเรียนคือ ..... เพื่อนที่ฉันชอบนั่งใกล้คือ .....
เมื่อใดที่ฉันเล่นที่บ้าน ฉันมักจะเล่นกับ ..... โดยปกติฉัน (ชอบ, ไม่ชอบ) เล่นคนเดียว
เพื่อนที่ดีที่สุดของฉันคือ ..... เราชอบที่จะ .....

<u>สิ่งที่ฉันเป็นเจ้าของ</u>

ฉัน (มี, ไม่มี) สัตว์เลี้ยงเพราะว่า. .....สัตว์เลี้ยงของฉันคือ
..... ฉันมักเรียกมันว่า ..... ฉัน (ชอบ, ไม่ชอบ) สัตว์เลี้ยง .....
ฉัน (มี, ไม่มี) เงินใช้จ่ายส่วนตัว ..... ทุก ๆ สัปดาห์ ฉันได้เงินจาก .....
ฉันชอบซื้อ ..... และ ..... ด้วยเงินของฉันเอง ฉันเก็บเงินไว้
สำหรับ.....

<u>งานอดิเรกของฉัน</u>

งานอดิเรกของฉันคือ ..... งานอดิเรกอื่น ๆ ที่ฉันอยากมีคือ .....
ฉันสนุกกับการเก็บรวบรวม ..... ทั้งหมดที่ฉันเป็นเจ้าของ ฉันชอบมากที่สุดคือ
.....

<u>สิ่งที่ฉันอ่าน</u>

ฉัน (ชอบ, ไม่ชอบ) อ่าน ฉันอ่านหนังสือนวนิยายชื่อ ..... หนังสือพิมพ์ชื่อ
..... หนังสือรายสัปดาห์ชื่อ ..... หนังสือการ์ตูนชื่อ .....
ฉัน (ขอยืม, ไม่ได้ขอยืม) หนังสือมาจากห้องสมุด ฉันมี ..... ที่บ้านของฉัน ฉัน
ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับ .....

<u>สถานที่ที่ฉันได้เคยไป</u>

ฉันจะเขียนวงกลม O รอบสถานที่ที่ฉันเคยไปเที่ยวมา

สวนสัตว์ ละครสัตว์ ชายทะเล ที่ทำการไปรษณีย์ สนามบิน
ห้องสมุด สถานีวิทยุกระจายเสียง ที่แสดงสินค้า พิพิธภัณฑ์
โรงงาน ท่าเรือ

ฉันเคยอยู่ที่แคมป์ ชายทะเล ภูเขา เมืองใหญ่ ทุ่งนา และ.....

ฉันเคยท่องเที่ยวโดย รถประจำทาง รถยนต์ เครื่องบิน เรือกลไฟ
รถบรรทุก รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน เรือท่องเที่ยว.....

ถ้าฉันมีโอกาสไปเที่ยวเมืองอื่น ๆ ฉันควรไปที่ .....
ฉันสนใจเมืองนั้นเพราะ .....

สิ่งต่าง ๆ ที่ฉันชอบทำนอกโรงเรียน

ฉันฟังโปรแกรมวิทยุเรื่อง ..... แต่ละวัน ฉันดูโปรแกรมทีวี.....
แต่ละวัน โปรแกรมที่ฉันชอบคือ.....
ฉัน (ไป, ไม่ไป) ดูหนังทุก ๆ สัปดาห์ สิ่งที่ฉันชอบมากที่สุดคือ (การเต้นรำ, แตรวง, วงดนตรี, การร้องเพลง) ฉันอยากเล่น ..... ฉันกำลังเรียน ..... ฉันไปที่ .....
กองลูกเสือ ..... โบสถ์ สิ่งอื่น ๆ ที่ฉันชอบทำคือ ..... และ .....
ถ้าฉันสามารถไปงานใหญ่ ๆ แห่งหนึ่ง เช่น สนามกีฬา หรืออื่นๆ ฉันควรไปที่ .....
ถ้าฉันสามารถพบดาราแสดงละครหรือดาราภาพยนตร์ ฉันอยากจะพบ .....

สิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับฉัน

ที่โรงเรียนฉันสนุกสนานมากที่สุดเมื่อ .....
ถ้าฉันสามารถเปลี่ยนบางสิ่งบางอย่างที่โรงเรียนได้ ฉันอยากเปลี่ยน.....
ฉันสนุกน้อยที่สุดที่บ้านเมื่อ .....
บางครั้งฉันนึกกลัว .....
สิ่งหนึ่งที่ทำให้ฉันประหลาดใจคือ .....
พ่อแม่ของฉันต้องการให้ฉันเป็น .....

2.4 บันทึกประจำวัน ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ให้เปิดเผยความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์ และสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยมีการชี้แจงให้นักเรียนทราบก่อนการเขียนบันทึก ให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวันต่อเนื่องกันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ดังมีหัวข้อต่อไปนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 176)

ก. ชื่อ อายุ เพศ ของผู้บันทึก
ข. วัน เดือน ปี ที่บันทึก
ค. กิจกรรมที่ทำในวันนั้น

2.5 ระเบียนสะสม (Cumulative Record) ใช้ระเบียนสะสมเพื่อหาข้อมูลของผู้รับการศึกษา ซึ่งโรงเรียนได้รวบรวมไว้แล้ว โดยเก็บข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว ประวัติสุขภาพ ประวัติการศึกษา และรายงานพัฒนาการ ฯลฯ

2.6 สังคมมิติ ผู้วิจัยให้นักเรียนทำสังคมมิติ เพื่อทราบความสัมพันธ์ของนักเรียนในห้องเดียวกัน บรรยากาศทางสังคมและอารมณ์ภายในกลุ่ม โดยผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำสังคมมิติให้ครูประจำชั้นทราบ และผู้วิจัยขอเวลาในชั่วโมงโฮมรูม เพื่อใช้ในการดำเนินการทำสังคมมิติในห้องเรียน มีการกำหนดสถานการณ์ขึ้นตามความมุ่งหมายในการสำรวจของผู้วิจัย คือต้องการสำรวจว่า นักเรียนที่ถูกศึกษานั้นมีความสัมพันธ์ทางด้านสังคมในการคบเพื่อนอย่างไร

วิธีดำเนินการในชั้นมีดังนี้

ก. แจกกระดาษที่มีขนาด 3 x 5 นิ้ว แล้วให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุลของตนไว้ที่หัวกระดาษ พร้อมทั้งเขียนวันที่ และห้องเรียนกำกับไว้ด้วย

ข. กำหนดสถานการณ์คือ " ในการจัดทัศนศึกษาไปเที่ยวที่ดรีมเวิร์ล ครูให้นักเรียนเลือกนั่งกับเพื่อนในห้องเดียวกัน โดยให้เลือกเพื่อนได้ 2 คนตามลำดับความชอบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด"

ค. ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนลงในแผ่นกระดาษที่แจกให้ โดยให้เรียงลำดับเลือก ใครคนแรกเป็นอันดับ 1 และคนรองลงมาเป็นอันดับ 2

เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาจัดกระทำข้อมูล สร้างตารางสังคมมิติขึ้น เขียนชื่อนักเรียนในช่องผู้เลือก และผู้ได้รับเลือก กรอกคะแนนลงในตารางพร้อมกับสรุปผลของคะแนนที่กรอกลงมาในตารางนั้น นำผลสรุปของคะแนนที่กรอกลงในตารางมาสร้างแผนผังสังคมมิติ โดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้แก่

1.1 นักเรียนชาย

1.2 นักเรียนหญิง

1.3 เลือกเป็นอันดับที่ 1

1.4 เลือกเป็นอับดับที่ 2

2. สร้างแผนผังสังคมมิติโดยใช้หลักทางสถิติดังนี้ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527 : 194 – 195)

2.1 กำหนดวงกลม 4 วงที่มีขนาดต่างกัน สามารถซ้อนกันได้ทั้ง 4 วง โดยใช้หลักของควอไทล์ (Quatile) ซึ่งแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน

2.2 เรียงลำดับคะแนน (X)

2.3 หาความถี่ของคะแนน (F)

2.4 หาคะแนนความถี่สะสมของคะแนน (CF)

2.5 หาตำแหน่งควอไทล์ 1, 2 และ 3

2.5.1 วงกลมในสุด คือคนที่ได้คะแนนมากกว่าควอไทล์ที่ 3 ขึ้นไป

2.5.2 วงกลมถัดออกมาติดวงกลมนอกคือ คนที่ได้คะแนนอยู่ในระหว่าง ควอไทล์ที่ 1 และ 2

2.5.3 วงกลมนอกสุดคือ คนที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนในควอไทล์ที่ 1

3. ตีความหมายจากแผนผังสังคมมิติที่จัดกระทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยพิจารณาว่า นักเรียนในชั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีการแบ่งกลุ่มเป็นกี่กลุ่มแต่ละกลุ่มมีใครบ้าง ลักษณะของกลุ่มเป็นอย่างไร มีใครอยู่โดดเดี่ยวหรือถูกทอดทิ้ง เป็นการตีความหมายความสัมพันธ์ของนักเรียนที่ถูกศึกษากับเพื่อนในกลุ่ม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้กลวิธี "ใครเอ่ย" (Guess Who or Who's Who Technique) โดยใช้แบบสอบถาม "ใครเอ่ย" ควบคู่กับการทำสังคมมิติ

<u>แบบสอบถามใครเอ่ย</u>

ชื่อ ..... ชั้น .....

1. ผู้ที่มาเรียนสายบ่อยครั้งที่สุด คือ.....

2. ผู้ที่คุยกันในแถวบ่อยครั้งที่สุด คือ .....

2.7 การเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยศึกษาสิ่งแวดล้อมทางบ้าน เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบิดามารดา หรือผู้ปกครอง และพี่น้องคนอื่น ๆ โดยรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทางบ้าน โดยไปเยี่ยมบ้านของนักเรียนด้วยตนเอง ตลอดจนร่วมมือกับบิดามารดา หรือผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน โดยปฏิบัติดังนี้

ก. กำหนดจุดมุ่งหมายในการไปเยี่ยมบ้าน

ข. ขออนุญาตผู้ปกครองไปเยี่ยมบ้านและนัดวันเวลา

ค. ไปเยี่ยมบ้านพร้อมทั้งสังเกตและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง รวมทั้งบุคคลภายในบ้าน

ง. บันทึกการเยี่ยมบ้าน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเยี่ยมบ้านอย่างน้อยคนละ 1 ครั้ง

2.8 การทดสอบทางจิตวิทยา ได้แก่

2.8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา ใช้แบบทดสอบ WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children) ซึ่งเป็นแบบทดสอบของเวคสเลอร์ (Wechsler Scale) ที่ใช้ทดสอบเชาวน์ปัญญาของบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 5 - 15 ปี 11 เดือน

ลักษณะของแบบทดสอบ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่1 เป็นการวัดความสามารถด้านภาษา ได้แก่ วัดความรู้ทั่วไป วัดความสามารถในด้านการแก้ปัญหาหรือการปรับตัว วัดความสามารถทางคณิตศาสตร์ วัดความสามารถในการคิดแบบนามธรรม วัดความสามารถในการจำ และวัดความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 เป็นการวัดความสามารถในการแสดงออก ได้แก่ วัดความสามารถของการคิดแบบต่อเนื่อง การรับรู้โดยส่วนรวม การรับรู้โดยส่วนย่อย การวางแผนในการคิดหรือทำงานและการแก้ปัญหา

การแปลความหมาย จากคะแนนระดับสติปัญญาที่คำนวณได้ นำมาแปลความหมายได้ดังนี้คือ

ระดับสติปัญญา	ความหมาย
130 ขึ้นไป	ฉลาดมาก (Very Superior)
120 - 129	ฉลาด (Superior)
110 - 119	ค่อนข้างฉลาด (Bright Normal)
90 - 109	ปานกลาง (Average)
80 - 89	ต่ำกว่าปกติ (Dull Normal)
70 - 79	คาบเส้น (Borderline)
ต่ำกว่า 70 ลงไป	ปัญญาอ่อน (Mental Retarded)

2.8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

2.8.2.1 แบบทดสอบบุคลิกภาพวาดภาพคน (Draw A Person Test เรียกย่อว่า DAP) เป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ใช้เทคนิคการแสดงออก (Expressive Technique) เพื่อให้ผู้รับการทดสอบแสดงออกเกี่ยวกับตนเองอย่างอิสระ เพราะจะทำให้บุคคลเปิดเผยอารมณ์ที่ยุ่งยากของเขาออกมา และช่วยทำให้ผู้รับการทดสอบมีความรู้สึกที่ผ่อนคลายอารมณ์ แบบทดสอบวาดภาพนี้สร้างขึ้นโดยมาโชเวอร์ (Machover) มีวิธีการดังนี้

ลักษณะแบบทดสอบ ผู้รับการทดสอบจะได้รับแจกกระดาษขาวขนาด 8 ½ นิ้ว X 11 นิ้ว พร้อมทั้งดินสอและจะได้รับคำแนะนำจากผู้ทำการทดสอบว่า " ให้วาดภาพคนหนึ่งภาพ" เมื่อวาดภาพเสร็จแล้วจะได้รับคำแนะนำให้วาดภาพคนอีกหนึ่งภาพในกระดาษแผ่นใหม่ ซึ่งเป็นภาพเพศตรงข้ามกับภาพแรก ในขณะที่ผู้รับการทดสอบทำการวาดภาพอยู่นั้น ผู้ทำการทดสอบได้ทำการจดบันทึกพฤติกรรมของผู้รับการทดสอบ และสังเกตดูการวาดตามลำดับก่อนหลัง ตลอดจนรายละเอียดของภาพที่วาดทั้งสองภาพ

การแปลความหมาย การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวาดภาพคน เป็นแบบคุณภาพในเชิงบรรยายบุคลิกภาพหลายด้าน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ลักษณะของภาพที่วาด องค์ประกอบที่ต้องคำนึงคือ ขนาดรูปร่างของภาพผู้หญิงและผู้ชายที่วาด ตำแหน่งที่วางในกระดาษ คุณภาพเกี่ยวกับเส้น ลำดับการวาดส่วนต่าง ๆ ส่วนใดก่อนหลัง การตั้งท่าด้านหน้าหรือด้านข้างของภาพ ตำแหน่งของแขน เสื้อผ้าที่สวมใส่ ฉากหลังของภาพ และผลของฉากซึ่งเป็นส่วนประกอบทั้งหมดของภาพ มีการแปลความหมายเป็นพิเศษเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ขาดหายไป ผิดสัดส่วนของจำนวนและการแจกแจงรายละเอียด รอยลบขีดฆ่า การสมมาตรของภาพที่วาด และลักษณะแบบอื่น ๆ และยังมีรายละเอียดเกี่ยวกับส่วนใหญ่ของร่างกาย เช่น ศีรษะ ลักษณะหน้าตา ผม คอ ไหล่ หน้าอก ลำตัว สะโพก มือและเท้า

2.8.2.2 แบบทดสอบ Kinetic House Tree Person (K.H.T.P) เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง ซึ่งอาจดูความสัมพันธ์ของบุคคลต่อตนเอง ครอบครัว อารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นการวาดภาพโดยใช้ดินสอ HB หรือ 2B และกระดาษขนาด 8 1/2 นิ้ว X 11 นิ้ว โดยวางตามแนวนอน ผู้รับการศึกษาจะได้รับคำแนะนำว่า "ให้วาดรูปบ้าน 1 หลัง ต้นไม้ 1 ต้น และรูปคน 1 คนบนกระดาษแผ่นนี้ พยายามวาดรูปคนทั้งคน ไม่วาดรูปการ์ตูนและคน ๆ นั้นกำลังทำอะไร "

การแปลความหมาย การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวาดภาพนี้ เป็นแบบคุณภาพในเชิงบรรยายบุคลิกภาพ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ลักษณะของภาพที่วาด สิ่งที่ต้องคำนึงคือ น้ำหนักของเส้นที่วาดหนัก เบา การระบายภาพ การวางภาพ เป็นต้น

2.8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์ (Bender Gestalt Test มีชื่อเต็มว่า Bender Visual Mortor Gestalt Test) เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพชนิดหนึ่ง อาจดูลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลหรือดูความผิดปกติต่าง ๆ ของบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรม เช่น การวาดภาพวงกลม สี่เหลี่ยม เพื่อดูความสัมพันธ์ที่มีต่อเพศหญิงและเพศชาย

ลักษณะแบบทดสอบ จะมีแผ่นภาพให้ผู้รับการทดสอบดูก่อนแล้วให้วาดภาพตามตัวอย่างที่ให้ดู มีทั้งหมด 9 ภาพ คือมีภาพ A ภาพ 1 – 8 เรียงตามลำดับ

การแปลความหมาย การตรวจให้คะแนนเป็นแบบคุณภาพเชิงบรรยายบุคลิกภาพ

2.8.3 แบบทดสอบเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test เรียกย่อว่า S. C. T.) เป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาชนิดหนึ่งที่ต้องการให้ผู้ทำการทดสอบเติมข้อความให้สมบูรณ์ ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคทำให้สมบูรณ์ (Completion Technique)

ลักษณะแบบทดสอบ แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยคำถาม 64 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิดหรือมีส่วนสำคัญของประโยคที่สร้างขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตอบสนอง เพื่อทราบถึงสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพซึ่งกำลังศึกษาค้นหาอยู่ ผู้รับการทดสอบจะต้องเขียนให้จบประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบทดสอบ

ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อของฉัน .....

ฉันคงมีความสุขที่สุดถ้า .....

ครอบครัวของฉันคิดว่าฉัน .....

สิ่งที่ฉันต้องการมากที่สุดคือ .....

การแปลความหมาย แบบทดสอบทั้ง 64 ข้อนี้ ช่วยให้ทราบความรู้สึกนึกคิดของผู้ทำแบบทดสอบที่มีต่อตนเองและผู้อื่น ตัวอย่าง เช่น ประโยคที่ว่า ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อของฉัน ..... ทำให้ทราบว่าผู้ทำแบบทดสอบมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรกับพ่อ รู้ถึงความสัมพันธ์กับครอบครัว เป็นต้น

การจัดกระทำข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากหลาย ๆ แหล่งข้อมูล จัดเก็บรวบรวมเป็นรายบุคคล และปรับปรุงข้อมูลที่ได้ให้เหมาะสมกับกระบวนการแปลความหมาย โดยการแยกข้อมูลออกเป็นด้าน ๆ เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ ตลอดจนแปลความหมายข้อมูล

3. การวินิจฉัยสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นที่ 2 มาเป็นพื้นฐานประกอบกับการนำทฤษฎีทางจิตวิทยามาช่วยในการวินิจฉัยหาสาเหตุ พร้อมทั้งหาวิธีการช่วยเหลือแก้ปัญหา ตลอดจนแนะแนวทางแก่นักเรียนในการแก้ไข หรือปรับตัวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. การช่วยเหลือ หมายถึง การที่ผู้วิจัยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแก่นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

5. การทำนายผล ผู้วิจัยบอกให้นักเรียนทราบว่า ปัญหานี้สามารถแก้ไขได้หรือไม่ โดยอาศัยความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์ และการวินิจฉัยต่อเนื่องกันไปสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการปรับตัวในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาดังกล่าว

6. การติดตามผล ผู้วิจัยทำการติดตามผลในขณะที่ทำการศึกษาทุกระยะคือ ติดตามผลทุกครั้งที่ไปพบข้อมูล หรือแต่ละครั้งที่ให้การช่วยเหลือป้องกัน และส่งเสริมไปเพื่อประเมินว่า แนวทางในการช่วยเหลือนั้นถูกต้อง ได้ผลดีหรือไม่ อย่างไร จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงต่อไปอย่างไรบ้าง

7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยปฏิบัติดังนี้

7.1 สรุปผลทุกครั้งหลังทำการช่วยเหลือนักเรียนไปแล้วในแต่ละครั้ง เพื่อให้ทราบว่าทำอะไรไปบ้าง และให้ข้อเสนอแนะว่า จะมีการวางแผนทำอะไรในครั้งต่อ ๆ ไป

7.2 สรุปผลก่อนปิดการทำการศึกษาครั้งสุดท้าย โดยสรุปผลของการทำการศึกษาไว้ทั้งหมด และให้ข้อเสนอแนะไว้ 3 ทางดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย
2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
3. ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลที่สนใจ หรือจะศึกษาบุคคลนั้นต่อไป หรือจะศึกษาบุคคลในลักษณะเช่นเดียวกันต่อไป

หลังจากทำการศึกษารายกรณี ผู้วิจัยจะทำการประชุมปรึกษารายกรณีรายละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบปัญหาและช่วยกันหาทางช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

การประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference)

เป็นกระบวนการประชุมเพื่อปรึกษาร่วมกัน เกี่ยวกับนักเรียนที่เป็นผู้รับการศึกษารายกรณี โดยมีหลักการของการประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี ดังนี้

1. ใช้การประชุมปรึกษาเป็นรายกรณี ในลักษณะของการประชุมกลุ่มใหญ่ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้น 2 คน (ครูประจำชั้นคนที่ 1 และครูประจำชั้นคนที่ 2) ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีผู้ศึกษาเป็นผู้รายงานการศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย

2. ในการประชุมแต่ละครั้ง ผู้วิจัยเป็นผู้กล่าวรายงานประวัติ และวิธีการต่าง ๆ ที่ศึกษา โดยไม่มีการบันทึกย่อแจกผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อมิให้เป็นหลักฐานที่อาจนำไปเปิดเผยต่อไปได้ ผู้วิจัยทำการประชุมรายละ 1 ครั้งตลอดสัปดาห์ตั้งแต่วันที่ 1 - 8 กุมภาพันธ์ ใช้เวลาในการประชุม 1 ชั่วโมง

แบบแผนการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ในลักษณะของการวิจัยเชิงสัมพันธ์ (Interrelationship Studies) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองอย่างละเอียดทุกขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้ในหัวข้อเรื่องเทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล จึงเป็นการนำข้อมูลมาสรุปเพื่อหาข้อเท็จจริง

ดังนั้น การรายงานผลการวิจัยครั้งนี้ จึงเขียนสรุปเป็นรายบุคคลและโดยภาพรวมทั้ง 7 คน ตั้งแต่ลักษณะของปัญหา ประวัติด้านต่าง ๆ โดยย่อ การวินิจฉัย การช่วยเหลือแก้ไข การป้องกัน การส่งเสริมและการติดตามผล ตลอดจนการสรุปผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการใช้เทคนิคทั้ง 8 เทคนิคในการรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปและวิเคราะห์โดยภาพรวมได้ดังนี้

กรณีศึกษารายที่ 1 เด็กชาย ก. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ก. เป็นนักเรียนชายไทยอายุ 14 ปี ผิวขาว รูปร่างสูง ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตากลมโตสีดำน้ำตาล ใบหน้ากลมรี ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกโด่ง แต่งกายไม่สะอาด เสื้อนักเรียนดำ ถุงเท้าดำ เล็บดำ พูดจาไพเราะ น้ำเสียงอ่อนหวานจะลงท้ายด้วยคำว่า " ครับ" ทุกครั้ง

ลักษณะปัญหา เด็กชาย ก.ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียนบ่อย แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. *การสังเกตและบันทึกการสังเกต*

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ก. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ก. ในรายวิชาที่เด็กชาย ก. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เวลาที่ครูถามเขาจะตอบทันทีโดยไม่ได้คิด ส่วนมากจะตอบผิด เขาลุกขึ้นยืน เดินไปมาหน้าห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ก. เขากลับไปนั่งที่ของเขา ครูเรียกเด็กชายก. ให้ช่วยครูถือรูปภาพและช่วยแจกกระดาษให้เพื่อน เขายิ้มและคุยแหย่เพื่อนในขณะที่แจกกระดาษ

ข) วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. ตั้งใจฟังครูอธิบายกฎ กติกา และวิธีเล่นบาสเกตบอล ปฏิบัติตามคำสั่งของครู เด็กชาย ก. ผมยาว เล็บดำ เด็กชาย ก. จะยิ้มร่าเริงในขณะที่เล่นบาสเกตบอล

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย ก. จะนั่งเรียนคนเดียวหน้าห้องเรียน นั่งติดกับโต๊ะครู ขณะที่ครูสอนเด็กชาย ก. จะยืน เดินไปหาเพื่อนที่นั่งแถวหน้าอีกด้านหนึ่งของห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ก. เด็กชาย ก. จะกลับไปนั่งที่เดิม เด็กชาย ก. ยืนขึ้นดื่มน้ำในขวดแล้วเดินออกจากห้อง ครูถามว่าจะไปไหน เด็กชาย ก. ตอบว่า จะไปเติมน้ำ แล้วเด็กชาย ก. ก็เดินออกไป เด็กชาย ก. กลับเข้าห้องเรียนพร้อมกับขวดน้ำ ครูบอกให้เอาหนังสือขึ้นมา เด็กชาย ก.บอกว่า ไม่ได้เอามา เพื่อนๆส่งงานที่ครูให้ทำ เด็กชาย ก. ไม่มีงานส่ง

ข) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. ไม่สนใจฟังครู คุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตน จะลุกขึ้นเดินหน้าห้อง ครูจะเรียกและตักเตือน เด็กชาย ก. จะหยุดนั่งที่ของตัวเอง ครูให้ทำงานส่งในชั่วโมง เด็กชาย ก. ไม่มีสมุดทำงาน ไม่มีอุปกรณ์การเรียน คุยกับเพื่อน เดินไปหาเพื่อนขณะที่เพื่อนกำลังทำงาน

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ก. มาโรงเรียนสาย และไม่มาเรียนเป็นประจำ เด็กชาย ก.แต่งกายไม่เรียบร้อย ชายเสื้อหลุดลุ่ยออกมาอยู่นอกกางเกง เสื้อและถุงเท้าสีมอๆ บางวันใส่รองเท้าแตะมาเรียน และไม่มีกระเป๋าหนังสือ ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย ก.จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน เดินไปหาเพื่อน ครูต้องเดินมาอยู่ใกล้ๆ ตักเตือนและเรียกให้มายืนหลังแถวหน้าครู เด็กชาย ก. จึงหยุดคุย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ก. รีบลงไปเข้าแถวซื้ออาหาร รีบรับประทานและไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนชาย และไม่ขึ้นชั้นเรียน เด็กชาย ก. จะเดินไปมาบริเวณสนาม จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้ไปเรียน เด็กชาย ก. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ก.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือแต่งกายไม่เรียบร้อย เสื้อผ้าไม่สะอาด ขาดเรียนบ่อย มาโรงเรียนสาย ไม่ส่งงาน คุยในเวลาที่ครูสอน และลุกเดินในห้องเรียน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ก. เป็นระยะๆจำนวน 4 ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. เป็นบุตรคนสุดท้าย มีพี่สาว 3 คน และพี่ชาย 2 คน บิดามารดาของเด็กชาย ก.อยู่ด้วยกัน มีอาชีพขายของในตลาดใกล้บ้าน เปิดร้านขายตั้งแต่เวลา 7.00น. ถึงเวลา 20.00 น. ช่วงระหว่างวันป้าของเด็กชายก.จะอยู่ที่บ้านขายของหน้าบ้าน ส่วนพี่ชายและพี่สาวไปทำงานและไปเรียน กลับเข้าตอนกลางคืนประมาณหนึ่งทุ่ม พี่ชายจะไปช่วยมารดาเก็บร้าน ส่วนเด็กชายก.จะไปเล่นเกมที่ร้านใกล้บ้านหลังเลิกเรียนจนถึงประมาณสองทุ่มจึงเข้าบ้าน เด็กชายก.ไม่ได้ช่วยทำอะไรเลย มีแต่ขอเงินไปเล่นเกม บิดามารดาเคยว่ากล่าวตักเตือนบ่อยแต่เด็กชายก.ไม่เชื่อฟัง เคยถูกบิดาตีเด็กชายก.ต่อสู้ไม่ยอมแพ้ เด็กชายก.จะรักมารดาเพราะมารดาให้เงินและขออะไรก็ได้รับตอบสนองเป็นส่วนใหญ่ เด็กชายก.ไม่ชอบเรียนหนังสือแต่ไม่ชอบทำงาน ชอบนอน ดูทีวีและเล่นเกมเท่านั้น เด็กชายก. จะไม่ไปเรียนในวันจันทร์และวันศุกร์เป็นประจำ เด็กชายก.ตื่นสายจะอ้างว่ามารดาไม่ปลุก ผู้วิจัยได้ถามเด็กชาย ก.เกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่ไปเรียน พบว่าเด็กชาย ก.เรียนไม่รู้เรื่องตั้งแต่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 เขียนหนังสือไม่ได้ เขียนไม่ทันเพื่อน จึงไม่ยอมเขียนและไม่อยากไปโรงเรียน ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอที่จะสอนเสริมให้หลังเลิกเรียน เด็กชาย ก. ปฏิเสธเพราะจะไปเล่นเกม เด็กชาย ก.ไม่มีความกังวลใจในเรื่องการเรียน การสอบ และการศึกษาต่อ อนาคตเด็กชาย ก. อยากเป็นเจ้าของร้านเกมคอมพิวเตอร์ เด็กชาย ก. รู้สึกไม่มีเพื่อน บิดามารดาและทุกคนในบ้านบ่นว่าเด็กชาย ก.เสมอ ทุกคนในบ้านต่างก็ทำงานและเรียน ไม่ได้สนใจเด็กชาย ก.

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ก. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าไม่สะอาด บางวันมาโรงเรียนไม่มีถุงเท้า ใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน เล็บยาวดำ ไม่มีหนังสือเรียน คุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่มีงานส่งเลย ลุกเดินในห้องเรียนบ่อย ขาดเรียนประจำ บางครั้งมาเรียนครึ่งวันบ่าย พูดจาสุภาพลงท้ายด้วยครับทุกคำ ช่างคุยและประจบด้วย

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย ก. มีสมาธิสั้น ไม่สนใจเรียน แต่งกายไม่สะอาด เล็บยาวดำ ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่ส่งงาน เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง อ่านหนังสือไม่ได้ ชอบคุยเวลาครูสอน ลุกเดินในห้องเรียน บางครั้งออกไปนอกห้อง ขาดเรียนบ่อย มาโรงเรียนสาย บางครั้งไม่เข้าเรียน ไม่มีการบังคับตนเอง อยากทำอะไรก็จะทำ พูดจาสุภาพ ชอบพูดตีไม่ชอบดุว่ากล่าว

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ก. ขาดเรียนประจำทุกวันจันทร์และวันศุกร์ มาเรียนสายบ่อย แต่งกายไม่สะอาด ไม่มีรองเท้ามาเรียน มาเรียนตัวเปล่าโดยไม่มีกระเป๋าหนังสือ เล็บยาวดำ บางครั้งครูต้องให้ตัดเล็บที่โรงเรียน พูดจาไพเราะนอบน้อม ชอบเล่นเกมที่ร้านใกล้บ้าน ไม่สนใจเรียนและสอบไม่ผ่านต้องสอบซ่อมเกือบทุกวิชา

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ก. ขาดเรียนบ่อย มาเรียนสาย ไม่มีงานส่งครู ชอบเล่นสกปรก เช่น เล่นน้ำลาย แต่งกายสกปรก ไม่ยอมอ่านหนังสือ เขียนหนังสือไม่ได้ ถูกครูดุเป็นประจำ ชอบลุกเดินในห้องเรียน ชอบเล่นเกมแต่ไม่ชอบเรียน สอบไม่ผ่านต้องสอบซ่อมเกือบทุกวิชา

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่มารดา จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ก. เป็นเด็กที่ไม่ชอบเรียน ไม่ยอมไปโรงเรียน ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ ชอบนอน และชอบขี่มอเตอร์ไซค์กับเพื่อนบ้าน เด็กชาย ก. มิใช่ลูกจริง มีคนขอให้เลี้ยงไว้ เขารักเด็กชาย ก. เหมือนลูกของตนเอง เพราะลูกของเขาทำงานและเรียนระดับมหาวิทยาลัย เขาให้เด็กชาย ก.ใช้นามสกุลของเขา อยากเรียนดนตรีเขาก็ให้เงินไปเรียน อยากได้ของสิ่งใดเขาให้เงินไปซื้อ เขาให้ทุกอย่างแต่เขาไม่มีเวลาดูแลเด็กชาย ก. เพราะต้องขายของทั้งวัน

2.2.2.2 พี่เลี้ยง ในที่นี้คือผู้ที่เลี้ยงเด็กชาย ก.ตั้งแต่เล็กๆ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์จำนวน 1 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ก. เป็นเด็กดื้อ จะต่อสู้เมื่อถูกตี ไม่ยอมเรียนหนังสือ ขาดเรียนบ่อย นอนอยู่ที่บ้าน ไปเล่นเกมที่ร้านใกล้บ้าน ไม่เคยช่วยทำงานเลย

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย ก. เป็นเด็กที่ขาดวินัย ควบคุมตนเองไม่ได้ ทำตามใจตนเอง ไม่เกรงกลัวผู้ใด ขาดเรียนบ่อย ไปโรงเรียนสาย ไม่ส่งงานเพราะไม่ได้ทำ ไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนได้ แต่งกายด้วยเสื้อที่ไม่สะอาด คุยในขณะที่ครูสอน

3. การเขียนอัตชีวประวัติ

จากการเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" จะเห็นได้ว่า เด็กชาย ก.เขียนหนังสือตกเกือบทุกข้อความ และส่วนมากเขียนผิดด้วย แสดงว่าขาดความรอบคอบและความระมัดระวัง รวมทั้งขาดทักษะในการเขียน ซึ่งปกตินักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น่าจะเขียนหนังสือได้เรียบร้อยและถูกต้องมากกว่านี้

ลักษณะการเขียนไม่สม่ำเสมอ และตัวอักษรไม่เท่ากัน แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนไม่มั่นคงและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

การเติมข้อความหรือตอบคำถามก็ตอบแบบไม่ได้คิด ซึ่งบางข้อความก็ไม่สัมพันธ์กัน ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ก. มีกิจวัตรประจำวันที่คล้ายคลึงกัน ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คือ เด็กชาย ก. จะตื่นนอนทำกิจธุระส่วนตัว ไปเล่นเกม เล่นกับเพื่อน ขี่รถจักรยานยนต์เล่น เล่นฟุตบอล รับประทานอาหารกลางวัน เล่นเกม ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์หลังจากตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวแล้ว ดูโทรทัศน์ เล่นเกม เล่นฟุตบอล เล่นกับเพื่อน ๆ ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน เด็กชาย ก. มักจะขาดเรียนเสมอ ๆ ดุณครูจะต้องไปรับที่บ้านอยู่บ่อย ๆ

การวิเคราะห์บันทึกประจำวันของเด็กชาย ก. พบว่า เด็กชาย ก. เป็นคนที่ไม่ชอบเรื่องมาก ไม่ชอบความยุ่งยาก ไม่มีระเบียบในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในเรื่องการเรียน ขาดความรับผิดชอบ ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ขาดความสัมพันธ์กับบิดามารดาเนื่องจากบิดามารดาออกไปขายของตลอดวัน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนที่อยู่ใกล้บ้านเพราะไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ด้วยกัน

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย ก. มีพี่น้อง 6 คน เด็กชาย ก. เป็นบุตรคนสุดท้อง บิดาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มารดาจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บิดามารดาอยู่ด้วยกันและมีอาชีพค้าขาย รายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง เด็กชาย ก. มีสุขภาพแข็งแรงดี ครูได้บันทึกการตรวจสุขภาพสิ่งที่เด็กชาย ก. ต้องแก้ไขคือ ความสะอาดของร่างกาย กิจกรรมที่ทำนอกโรงเรียนได้แก่ เล่นเกม อาชีพที่สนใจคืออาชีพแพทย์ ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาด้านการเรียนคือ อ่านหนังสือไม่ออก การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เด็กชาย ก.มีคุณลักษณะที่ดีคือ มีความเสียสละเอื้อเฟื้อ ซื่อสัตย์สุจริต คุณลักษณะที่อยู่ในระดับพอใช้ได้แก่ มีความอดทน มีมารยาทดี ประหยัดอดออม ช่วยตนเอง ความร่วมมือกับหมู่คณะ มีความเชื่อมั่นในตนอง และการควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงคือ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือผู้ที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุดได้แก่ พ.

2. เด็กชาย ก. มีบทบาทเป็น Rejectee หมายถึงผู้ที่ถูกทอดทิ้งหรือถูกรังเกียจจากเพื่อนในกลุ่ม เพราะเด็กชาย ก. ไม่ได้รับเลือกจากเพื่อนเลย แต่เด็กชาย ก. ได้เลือก ต. เป็นอันดับ 1 และเลือก ธ. เป็นอันดับ 2

3. กลุ่มของเด็กชาย ก. ไม่มี

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุปพบว่า เด็กชาย ก.มีบทบาทเป็น Rejectee คือไม่มีเพื่อนเลือกเด็กชาย ก.เลย แสดงว่า เด็กชาย ก.ไม่มีเพื่อนสนิท

จากแบบสอบถาม " ใครเอ่ย" พบว่า เด็กชาย ก.ประเมินตนเองในด้านบวกว่า เป็นคนที่ทำความเคารพครูทุกครั้งเมื่อเดินผ่าน ส่วนในด้านลบเด็กชาย ก.ประเมินตนเองว่า เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา มาโรงเรียนสาย ขาดเรียนบ่อย ชอบลุกจากที่นั่งในห้องเรียนขณะทำงาน และเป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นได้ประเมินเด็กชาย ก.โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย ก.ไม่ได้รับการประเมินจากเพื่อนเลย ส่วนในด้านลบเด็กชาย ก.ได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่ขาดเรียนบ่อยจากเพื่อน 49 คน เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

ตามกำหนดเวลาจากเพื่อน 43 คน เป็นคนที่ชอบขีดเขียนโต๊ะเรียนจากเพื่อน 36 คน เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบจากเพื่อน 32 คน เป็นคนที่ชอบลุกจากที่นั่งในขณะทำงานจากเพื่อน 30 คน เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยจากเพื่อน 26 คน เป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียนจากเพื่อน 20 คน เป็นคนที่มาโรงเรียนสายจากเพื่อน 13 คน เป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอนจากเพื่อน 13 คน และเป็นคนที่ชอบคุยเล่นในแถวจากเพื่อน 8 คน

สรุปได้ว่า เด็กชาย ก.และเพื่อนมีความเห็นตรงกันในด้านลบได้แก่ เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา เป็นคนมาโรงเรียนสาย ขาดเรียนบ่อย ชอบลุกจากที่นั่งในห้องเรียนขณะทำงาน และคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

7.1 จากการสังเกตพบว่า สถานที่พักอยู่ในตลาดเป็นห้องแถว 3 ชั้น มีประตูเข้าบ้าน 1 ประตู ชั้น 3 เป็นที่พักของพี่ที่ทำงานแล้ว เด็กชาย ก. นอนห้องเดียวกับมารดา ชั้นล่างเป็นห้องรับแขก โต๊ะทำงาน มีของวางตามชั้นวางซึ่งไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีทีวี ตู้เย็นและพัดลมอยู่ที่โต๊ะทำงาน เครื่องซักผ้าอยู่ห้องเล็กซึ่งเป็นบันไดทางขึ้นชั้น 2 มีครัวเล็กๆซึ่งมีจานอาหารวางตามโต๊ะ ช่วงกลางวันมีป้าอยู่ขายของหน้าบ้าน บิดามารดาและพี่เลี้ยงไปขายของที่ตลาด ขณะเยี่ยมบ้านได้พบป้าของเด็กชาย ก. ไม่ได้พบบิดามารดาเพราะยังไม่กลับจากขายของ คุณป้าของเด็กชาย ก.ไม่สนใจเด็กชาย ก. เดินจัดของในบ้าน ตะโกนเรียกเด็กชาย ก. ให้มานั่งคุยกับผู้วิจัย เด็กชาย ก.มานั่งคุยได้ประมาณ 2 นาทีจึงเดินไปขอเงินคุณป้า คุณป้าบอกไม่มี เด็กชาย ก.จึงเดินออกจากบ้าน

7.2 จากการสัมภาษณ์พบว่า ขณะที่คุยกับคุณป้าที่บ้านพร้อมทั้งเด็กชาย ก.ด้วย เด็กชายก. นั่งฟังบ้าง ลุกเดินไปมาบ้าง กึ่งนั่งกึ่งนอน จนคุณป้าบอกว่าให้นั่งดีๆให้เรียบร้อยต่อหน้าผู้ใหญ่ เด็กชาย ก. จะนั่งเรียบร้อยไม่เกิน 1 นาทีจะเป็นเหมือนเดิม คุณป้ากล่าวไว้ว่า เด็กชาย ก.ดื้อ ไม่ยอมไปเรียน เล่นเกมต้องให้ครูมารับไปโรงเรียน ไม่รู้จะทำอย่างไร บิดามารดาและทุกคนในบ้านก็ไม่มีเวลาที่จะติดตาม เด็กชาย ก. มาขอเงินเพื่อไปเล่นเกมและไม่ได้ไปเรียน

สรุปการเยี่ยมบ้าน จากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ก. อยู่ในบ้านที่ค่อนข้างคับแคบและไม่เรียบร้อย เพราะในบ้านจะเก็บของที่จะเอาไปขายที่ตลาด เด็กชาย ก.ค่อนข้างโดดเดี่ยว นอนตื่นสาย ขาดเรียนบ่อย บิดามารดาออกไปขายของตั้งแต่เช้ากลับค่ำ ไม่มีใครใส่ใจเพราะบอกเตือนให้ไปเรียนแล้วเด็กชาย ก. ก็ไม่ไป ทุกคนในบ้านจึงปล่อยไม่สนใจ

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC-R(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย ก.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	87
Performance Scale IQ	72
Full Scale IQ	78

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย ก. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา เด็กชาย ก. ต้องพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม คิดเป็นเหตุเป็นผล ความสามารถทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการจำ

ด้านความสามารถในการกระทำ เด็กชาย ก. ต้องพัฒนาในด้านการรับรู้ การประสานระหว่างสายตากับการใช้กล้ามเนื้อ การรู้จักวางแผน การสังเกต ความตั้งใจ สมาธิ และด้านมนุษยสัมพันธ์

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย ก. เป็นคนที่เพ้อฝัน ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความมั่นใจในตนเอง มีความสับสนในการแยกความเป็นหญิงเป็นชาย มีแนวโน้มรักร่วมเพศ

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่า เด็กชาย ก. มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดแม่มากกว่าพ่อ มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับพ่อ เป็นคนไม่ยอมคน มีความบึกบึน ดื้อ อารมณ์ฉุนเฉียว มีแนวโน้มก้าวร้าว

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่า เด็กชาย ก. ไม่มีการวางแผน การจัดลำดับความคิดไม่ดี เป็นคนหุนหันพลันแล่น ใจเร็ว ติดแม่ สัมพันธภาพทางเพศไม่ดี มีความยุ่งยากทางจิตใจ ชอบแสดงออก อยากทำอะไรก็ทำทันที ก้าวร้าว มีปัญหาในด้านสัมพันธภาพ อารมณ์แปรปรวน มีแนวโน้มมีปัญหาทางด้านสมอง มีความตึงเครียด วิตกกังวล มีความยุ่งยากใจในการติดต่อสัมพันธ์กับบิดา ต้องการพึ่งพาผู้อื่น เป็นคนเหลวไหล มีอุปสรรคเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล พยายามควบคุมอารมณ์ตนเองแต่ไม่สำเร็จ มีแนวโน้มที่จะกังวลเกี่ยวกับความเป็นชาย และมีแนวโน้มรักร่วมเพศ

8.3 แบบทดสอบเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับบิดา มารดา ครอบครัว เพื่อนต่างเพศ เรื่องเพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า เพื่อนร่วมกลุ่ม เรื่องความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคตและเป้าหมาย พบว่า เด็กชาย ก. มีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับบิดา ด้านความกลัว ด้านความรู้สึกผิด และด้านเป้าหมาย อีกทั้งมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อนทั่วไป ด้านความสามารถ อดีต และอนาคต นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับมารดา สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับผู้ที่เหนือกว่า และผู้ที่ด้อยกว่า ดังนี้

ปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับบิดา เด็กชาย ก.รู้สึกว่าบิดาไม่ค่อยทำงาน ขอเพียงให้บิดาทำงานเด็กชาย ก.ก็จะพอใจ เด็กชาย ก.และบิดาอยู่ด้วยกันได้ไม่ดีในชีวิต

ปัญหาด้านความกลัว เด็กชายก. กลัวผีทั้งๆที่เห็นว่าไร้สาระ เพื่อนไม่ทราบว่าเด็กชาย ก. กลัวผี เด็กชาย ก.อยากขจัดความกลัวในเรื่องผี และบางครั้งความกลัวบังคับให้เด็กชาย ก.ต้องเผ่น

ปัญหาด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย ก.จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมคนที่ไม่ดีกับเด็กชาย ก. เด็กชาย ก.ทำผิดอย่างมากที่ไม่เชื่อฟังมารดา บางครั้งก็รู้สึกละอายใจ เด็กชาย ก.รู้สึกเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ได้ทำกับมารดา

ปัญหาด้านเป้าหมาย เด็กชาย ก.ต้องการมากที่สุดคือความรัก เด็กชาย ก.จะมีความสุขมากที่สุดถ้าบิดามารดาอยู่ด้วยกัน และสิ่งที่เด็กชาย ก.ต้องการมากที่สุดในชีวิตคือความรัก

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหาทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อนทั่วไป ความสามารถ อดีต และอนาคต ดังนี้คือ ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวนั้นเด็กชาย ก.เปรียบเทียบครอบครัวอื่นแล้ว ครอบครัวของเด็กชาย ก.ไม่ค่อยสมบูรณ์ เมื่อเด็กชาย ก.ยังเป็นเด็กอยู่บิดาไม่ทำอะไรเลย เกี่ยวกับเพื่อนทั่วไปเด็กชาย ก.ไม่ชอบคนที่ตีเด็ก เมื่อเด็กชาย ก.ไม่อยู่เพื่อนจะเหงา ในด้านความสามารถเด็กชาย ก.มีจุดอ่อนคือไม่มีเพื่อนเล่น และเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเด็กชาย ก.ไม่มีอะไรดีเลย ในด้านอดีตเด็กชาย ก. จำได้ครูจับให้อาบน้ำ เด็กชาย ก.ไม่เคยมีความสุขเท่าพี่ และในด้านอนาคตเด็กชาย ก. กำลังตั้งหน้าตั้งตาคอยเล่นเกมคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้เด็กชาย ก.ยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับมารดาคือ มารดาของเด็กชาย ก.ไม่ค่อยจะไปงานต่างๆ ด้านเพศสัมพันธ์คือเด็กชาย ก.มีความรู้สึกต้องการทางเพศ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เหนือกว่าคือครูที่โรงเรียนตีเด็กทุกวัน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่ด้อยกว่าคือถ้าเด็กชาย ก.ต้องรับผิดชอบเขาจะไม่รับผิดชอบ

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ก.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่าเด็กชาย ก. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ หุนหันพลันแล่น ไม่ชอบบังคับ อยากทำอะไรก็จะทำ ไม่มีระเบียบในชีวิตเลย ไม่ชอบและไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายไม่สะอาด ไม่สนใจอะไรเลยชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์และนอน ไม่มีเพื่อน พูดจาอ่อนหวานกับผู้ใหญ่ มีแนวโน้มก้าวร้าวและรักร่วมเพศ

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ก. ดังต่อไปนี้

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เด็กชาย ก.ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและมีสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ก.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก บิดามารดาที่เด็กชาย ก.อยู่ด้วยไม่ใช่บิดามารดาที่แท้จริง เด็กชาย ก.ถูกปล่อยปละละเลยให้อยู่กับพี่เลี้ยงมาตั้งแต่เล็ก เพราะบิดามารดาที่เลี้ยงดูต้องออกไปขายของทั้งวัน ขาดการดูแลเอาใจใส่ พี่ต่างก็แยกกันไปทำงานหรือออกไปเรียน เด็กชาย ก. ไปโรงเรียนบ้างไม่ไปบ้างไม่มีใครบังคับได้ บิดามารดาไปขายของที่ตลาด ป้าขายของหน้าบ้านไม่ได้สนใจ เด็กชาย ก.ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวในแต่ละวันเด็กชายไปโรงเรียนหรือไม่ไปโรงเรียนก็จะไปเล่นคอมที่ตลาด กลับเข้าบ้านเวลาอาหารแล้วออกไปเล่นเกมอีก กลับบ้านประมาณหลังจากที่บิดามารดากลับจากขายของแล้ว ทุกคนในบ้านจะว่ากล่าวเด็กชาย ก.ว่า เป็นเด็กดื้อ ไม่สนใจเรียน ไม่รักอนาคตตนเอง ดูทีวีและเล่นเกม ทุกคนลำบากใจได้ขอร้องให้ครูไปรับที่บ้านเพื่อรับเด็กชาย ก.ไปโรงเรียนด้วย แต่ละคนในบ้านไม่มีเวลาจนเลิกสนใจเด็กชาย ก. และปล่อยปละละเลยตลอดมา ทำให้เด็กชาย ก.ทำตามใจตนเอง ไม่มีใครบังคับเด็กชาย ก.ได้

2.1.2 อาชีพของบิดามารดา เป็นอาชีพค้าขายคือขายของในตลาดซึ่งจะไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่โดยเฉพาะในเรื่องการเรียน ความสะอาด การแต่งกาย แม้แต่การไปโรงเรียน มารดาได้กล่าวว่า

เขารักเด็กชาย ก. เหมือนลูกจริงๆ ให้ใช้นามสกุลของตน อยากได้อะไร อยากเรียนอะไรก็ให้ จ่ายให้ทั้งหมด แต่เขาไม่มีเวลา เพราะต้องขายของและเฝ้าร้านในตลาด ซึ่งทำให้เด็กชาย ก.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.1.3 การศึกษาของบิดามารดา เนื่องจากบิดามารดาจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้ไม่มีความรู้ในเรื่องการศึกษา อีกทั้งไม่สามารถแนะนำ และเป็นที่ปรึกษาในเรื่องการเรียนแก่เด็กชาย ก.ได้

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ และจากแบบประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัยที่ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น และครูประจำวิชาได้ประเมินว่า เด็กชาย ก. ไม่สนใจเรียน ไม่มีระเบียบในตนเอง ไม่มีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะแต่งกายไม่สะอาด ขาดเรียนบ่อย ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยรบกวนคนอื่น แต่เด็กชาย ก.พูดจาสุภาพ ประจบเก่งและต้องการความสนใจและการเอาใจใส่

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู และแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยพบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษเด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย ก.ไม่ชอบเรียนหนังสือ เพราะเรียนไม่ทันและไม่รู้เรื่อง เนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี และมีพฤติกรรมที่มีปัญหาทางวินัยมาตลอดแต่ไม่มีการแก้ไขและติดตามอย่างใกล้ชิด ครูประจำชั้นมีการเปลี่ยนทุกปีจึงขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูประจำชั้นจะมองเด็กชาย ก. เป็นเด็กที่ดื้อ ไม่สนใจเรียน เรียนไม่ได้แล้ว บางครั้งใช้วิธีการตี ทำให้เด็กชาย ก.ไม่ชอบมาเรียน

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย ก.4 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย ก. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้บ้าง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้บ้างและเพียงชั่วคราวเท่านั้น ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว

1.2 ให้ความรักความสนใจเด็กชาย ก. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย ก.รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อนและอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย ก. มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเองบ้าง แต่ไม่แน่นอน เพราะเด็กชาย ก.ไม่สามารถที่จะควบคุมตนเองได้เลย อยากนอนก็นอน อยากเล่นก็จะเล่น ทำให้ขาดเรียนบ่อย

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 15.30 ถึง 16.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย ก. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย ก. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวของเด็กชาย ก. ยอมรับเด็กชาย ก.มากขึ้น และขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ก.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ก. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย ก. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชาย ก. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย ก. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ก. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้บางคือ พฤติกรรมขาดเรียน มาเรียนสาย และแต่งกายไม่เรียบร้อย

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่าน พบว่า ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ก. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียน ได้แก่พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหานอกห้องเรียน ได้แก่ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่าพฤติกรรมลดลงทุกพฤติกรรม กล่าวคือ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องเรียนลดลงเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และทำงานไม่เป็นระเบียบ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ มาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่เรียบร้อย ขาดเรียน และคุยเล่นกันในแถว

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย ก. มีดังนี้

เด็กชาย ก. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย ก. จะแสดงความคิดเห็นบ้าง ให้เวลาที่จะอยู่ด้วยกันและพูดคุยกัน ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย ก. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย ก.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย ก.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย ก.อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย ก. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย ก. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย ก. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย ก. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 2 เด็กชาย ข. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ข. เป็นนักเรียนชายไทย เชื้อสายจีนอายุ 12 ปี ผิวขาว รูปร่างเล็ก ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตากลมสีดำน้ำตาล ใบหน้าเล็กกลมรี ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกเล็กแบน แต่งกายสะอาด พูดจาไพเราะ ยิ้มและเขินอายแบบผู้หญิง

ลักษณะปัญหา เด็กชาย ก.ไม่สนใจเรียนหนังสือ เข้าเรียนช่วงบ่ายช้า คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ทิ้งของในห้องเรียน และคุยเล่นกันในแถว

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ข. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ข. ในรายวิชาที่เด็กชาย ข. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เป็นระยะเวลาสั้นๆ เวลาครูถามเขาจะตอบช้า ค่อนข้างคิดช้า และส่วนมากจะตอบผิด เขาลุกขึ้นยืน คุยกับเพื่อนที่อยู่คนละฝั่งของห้องเรียน ครูเรียกชื่อ

เด็กชาย ข. เขานั่งลงที่ของเขา ครูเรียกเด็กชาย ข. ให้ช่วยครูเก็บสมุดงานของเพื่อนในห้องเรียน เด็กชาย ข. ดีใจรีบเดินออกไปทำหน้าที่

ข) วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. ตั้งใจฟังครูอธิบายกฎ กติกา และวิธีเล่นบาสเกตบอล ปฏิบัติตามคำสั่งของครู เด็กชาย ข. เล่นบาสเกตบอลด้วยความสนุกแต่มักจะถูกเพื่อนแย่งบอลเพราะเด็กชาย ข.ตัวเล็ก

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย ข. จะนั่งเรียนแถวหน้าห้องเรียน ขณะที่ครูสอนเด็กชาย ข. จะยืน และตะโกนคุยกับเพื่อนที่นั่งแถวหน้าอีกด้านหนึ่งของห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ข. เด็กชาย ข. จะนั่งลง เด็กชาย ข. ครูเรียกเด็กชาย ข. ให้ออกมาทำแบบฝึกหัดบนกระดาน เด็กชาย ข. ทำไม่ได้เพราะไม่ได้ฟังครูสอน เด็กชาย ข. เขินอาย ครูจึงว่ากล่าวเด็กชาย ข.ที่ไม่ตั้งใจเรียน เพื่อนๆส่งงานที่ครูให้ทำ เด็กชาย ข. ไม่มีงานส่งเพราะทำไม่ทัน

ข) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. ไม่สนใจฟังครู คุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตน จะลุกขึ้นเดินหน้าห้อง ครูจะเรียกและตักเตือน เด็กชาย ข. เด็กชาย ข.ก็จะหยุดคุย ครูให้ทำงานส่งในชั่วโมง เด็กชาย ข. รีบทำ

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ข. เด็กชาย ข.แต่งกายสะอาดแต่ชายเสื้อหลุดลุ่ยออกมาอยู่นอกกางเกง ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย ข. จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน แหย่เพื่อนในแถว แล้วหัวเราะ ครูต้องเดินมาอยู่ใกล้ๆ ตักเตือนและเรียกให้มายืนหลังแถวหน้าครู เด็กชาย ข. จึงหยุดคุย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ข. รีบลงไปรับประทานอาหารที่บ้าน เพราะบ้านอยู่ในบริเวณโรงเรียน และไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อนชายอย่างสนุกสนานและขึ้นชั้นเรียนช้า จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้รีบขึ้นไปเรียน เด็กชาย ข. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ข.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือแต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าเรียนช้า ไม่ส่งงาน คุยในเวลาที่ครูสอน และลุกเดินในห้องเรียน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ข. เป็นระยะๆจำนวน 4 ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. เป็นบุตรคนโต มีน้องชาย 2 คน บิดามารดาของเด็กชาย ข.อยู่ด้วยกัน แต่เป็นมารดาคนใหม่ที่เลี้ยงเด็กชาย ข.มาตั้งแต่เล็ก น้องชายเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ส่วนน้องชายคนเล็กเป็นน้องคนละแม่อายุ 2 ขวบ บิดามีอาชีพขับรถของโรงเรียน ส่วนมารดามีหน้าที่ซักเสื้อผ้าเด็กประจำของโรงเรียน บิดามารดาต้องออกทำงานแต่เช้า เด็กชาย ข.จึงต้องดูแลน้องก่อนไปโรงเรียน กลับจากโรงเรียนเด็กชาย ข.ก็ต้องดูแลน้อง มักจะพาน้องไปเล่นบริเวณสนามของโรงเรียน บิดาจะเข้าบ้านก่อนหากไม่มีงานพิเศษ มารดาจะเข้าบ้านประมาณ 19.30 น เด็กชาย ข.ไม่สนใจในการเรียนหนังสือมีความรับผิดชอบพอสมควร ชอบเล่นเลยหนีออกไปเล่นเกมกับเพื่อน กลับบ้านถูกบิดาตี เด็กชาย ข มีผลการเรียนต่ำเพราะไม่ได้สนใจเรียน ชอบคุยเวลาครูสอน ไม่ค่อยส่งงาน เป็นคนเชื่องช้า

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ข. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าสะอาด บางครั้งไม่เรียบร้อย คุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่ค่อยมีงานส่ง ลุกเดินในห้องเรียนขณะทำงาน ขึ้นเรียนช้า

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย ข. มีสมาธิสั้น ไม่สนใจเรียน แต่งกายสะอาด ไม่ส่งงาน เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง ชอบคุยเวลาครูสอน ลุกเดินในห้องเรียน ขึ้นเรียนช้า ส่งเสียงดัง ชอบแกล้งเพื่อน

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ข. แต่งกายสะอาด บางครั้งชายเสื้อหลุดออกนอกกางเกง ไม่สนใจเรียน คุยเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงาน

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ข.ชอบเล่นโดยใช้กำลัง เช่น กระโดดแล้วตบหัว ขึ้นเรียนช้า ไม่มีงานส่งครู ใจร้อน ไม่ตั้งใจฟังครู ไม่ฟังคนอื่น เห็นแก่ตัว ชอบคุย ชอบล้อเลียนครู

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่บิดามารดา จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ข. เป็นเด็กที่ไม่สนใจเรียน ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์กับเพื่อนบ้าน ไม่อ่านหนังสือทำการบ้านในชั่วโมงเรียนพิเศษ บิดามารดาไม่มีเวลาสอนและติดตามเรื่องเรียน ชอบเล่น เรียนไม่เก่ง มีความรับผิดชอบในการดูแลน้อง เด็กชาย ข. เป็นลูกติดพ่อ มารดารักเด็กชาย ข. เหมือนลูกของตนเอง เพราะเลี้ยงมาตั้งแต่เล็ก ปัจจุบันมารดามีบุตรของตนเองอายุ 2 ขวบ อนาคตอยากเข้าบวช บิดามารดาเป็นคนอารมณ์ร้อน ถ้ารู้ว่าเด็กชาย ข. ทำผิดเช่น หนีออกไปเล่นเกมบิดาจะตี

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย ข. เป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบพอสมควรสำหรับงานที่บ้าน ไม่สนใจเรียน ขึ้นเรียนช้า ไม่ส่งงานเพราะไม่ได้ทำ แต่งกายด้วยเสื้อที่สะอาด คุยในขณะที่ครูสอน

3. การเขียนอัตชีวประวัติ

จากการวิเคราะห์การเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" พบว่า เด็กชาย ข. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และเพื่อน รู้จักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ เป็นคนที่รักสัตว์ อยากรู้อยากเห็น

ลักษณะการเขียน เด็กชาย ข.เขียนหนังสือตกข้อความบ้าง และเขียนผิดบ้าง แสดงว่าขาดความรอบคอบและความระมัดระวัง รวมทั้งขาดทักษะในการเขียน

ลักษณะการเขียนไม่สม่ำเสมอ มีการขีดฆ่าข้อความ แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนไม่มั่นคงและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

การเติมข้อความหรือตอบคำถาม ภาษาที่ใช้ตอบส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวัน 1 สัปดาห์ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ข. มีกิจวัตรประจำวันคล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์คือ ในตอนเช้าเมื่อตื่นนอนและทำกิจวัตรส่วนตัวแล้ว รับประทานอาหารเช้าแล้วไปโรงเรียน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียนหนังสือจนถึง

ช่วงพักกลางวันจึงรับประทานอาหารเที่ยง เข้าเรียนช่วงบ่ายจนถึงเลิกเรียน เล่น เรียนพิเศษ กลับบ้าน ดูน้อง รับประทานอาหารเย็น อาบน้ำและเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์นั้นหลังจากตื่นนอนและทำกิจวัตรส่วนตัวแล้ว เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนจนถึงเที่ยง รับประทานอาหารเที่ยง เล่น ดูแลน้อง กรอกน้ำ อาบน้ำ รับประทานอาหารเย็น เข้านอน

จากการวิเคราะห์บันทึกประจำวันพบว่า เด็กชาย ข.เป็นคนที่ละเอียด มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว มีความรับผิดชอบเพราะต้องดูแลน้องเล็กๆเนื่องจากมารดาต้องทำงาน

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย ข. เป็นบุตรคนโต มีน้องชาย 2 คน บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดาจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มารดาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บิดามีอาชีพขับรถ ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน กิจกรรมที่ทำนอกโรงเรียนคือ เล่นเกม อาชีพที่สนใจคือครู จากการบันทึกการตรวจสุขภาพพบว่าเด็กชาย ข.มีสุขภาพแข็งแรงดี ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาด้านการเรียนคือ ทำงานช้าและขาดความสนใจ การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เด็กชาย ข.มีคุณลักษณะที่ดีคือ ความสะอาด คุณลักษณะระดับพอใช้ ได้แก่ ความมีมารยาทดี การประหยัดและออม ความขยันหมั่นเพียร การช่วยตนเอง ความเสียสละเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา การร่วมมือกับหมู่คณะ ซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงคือ ความมีระเบียบวินัย และความอดทน

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือบุคคลที่ได้รับการเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ พ
2. เด็กชาย ข. มีบทบาทเป็นNeglectee คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากเพื่อนน้อยมากเพียง1 คน
3. กลุ่มของเด็กชาย ข. ประกอบด้วย เด็กชาย ข. ธ อ และ ก

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุปพบว่า เด็กชาย ข. มีบทบาทเป็น Neglectee คือการที่เด็กชาย ข. ได้รับเลือกจากเพื่อนน้อยมากเพียง 1 คน แสดงว่า เด็กชาย ข. มีเพื่อนสนิทเพียง 1 คน

จากแบบสอบถาม " ใครเอ่ย" พบว่าเด็กชาย ข.ไม่ได้ประเมินตนเองทั้งด้านบวกและลบ แต่เพื่อนร่วมชั้นได้ประเมินเด็กชาย ข.โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย ข.ไม่ได้รับการประเมินจากเพื่อนเลย ส่วนในด้านลบเด็กชาย ข.ได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอนจากเพื่อน 9 คน เป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียนจากเพื่อน8 คน เป็นคนที่ชอบคุยเล่นในแถวจากเพื่อน 5 คน เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบจากเพื่อน 2 คน เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อน 1 คน เป็นคนที่ชอบขีดเขียนโต๊ะเรียน จากเพื่อน 1 คน และเป็นคนที่มาโรงเรียนสายจากเพื่อน 1 คน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

7.1 จากการสังเกตพบว่า สถานที่พักเป็นห้องแถวชั้นเดียว เป็นเรือนซีเมนต์มีประตูเข้าบ้าน 1 ประตู เป็นห้องเดียวแต่กั้นเป็นห้องนอน 2 ห้อง มีห้องน้ำ 1 ห้อง เด็กชาย ข. นอนห้องเดียวกับน้องชายคนโต มีของวางตามชั้นวางซึ่งไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย มีทีวี เครื่องเล่น ซีดี วีดีโอ ตู้เย็น พัดลม และเครื่องซักผ้า มีครัวเล็กๆอยู่ด้านหลังบ้าน กลางวันจะปิดบ้านเพราะไม่มีคนอยู่ บิดามารดาออกไปทำงาน แต่ทุกคนกลับมารับประทานอาหารเที่ยงที่บ้าน ขณะที่ไปเยี่ยมเด็กชายข.และทุกคนในบ้านรับประทานอาหารเย็นเสร็จ แต่ละคนกำลังจะไปอาบน้ำ เด็กชาย ข.อาบน้ำให้น้องคนเล็ก

7.2 จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กชาย ข.พร้อมทั้งบิดามารดา น้องชาย 2 คน มีความสัมพันธ์ที่ดี เด็กชาย ข.นั่งฟัง สักครู่ลุกเดินไปอาบน้ำให้น้องเล็ก เด็กชาย ข.เป็นเด็กที่รับผิดชอบได้บ้าง ไม่สนใจเรียน ชอบเล่น ไม่ส่งงาน ถ้าทำผิดหรือไม่เชื่อฟัง บิดามารดาจะตีให้หลาบจำ บิดามารดากล่าวว่าอยากให้เด็กชาย ข.เรียนหนังสือเก่งๆเพราะตนเองไม่ได้เรียน อยากให้ลูกเข้าบวชจะได้รับการอบรมและการศึกษา แต่ไม่แน่ใจว่าจะไปได้ตลอดหรือไม่

จากการเยี่ยมบ้านสรุปได้ว่า เด็กชาย ข.มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา และน้อง บิดามารดาให้ความร่วมมือกับผู้วิจัยในการให้ข้อมูล บิดามารดาไม่มีเวลาติดตามเด็กชาย ข.ในด้านการเรียน จึงทำให้เด็กชาย ข.แสดงพฤติกรรมไม่สนใจเรียน คุยกับเพื่อนขณะครูสอน คุยเล่นกันในแถว ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC-R(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย ข.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	86
Performance Scale IQ	96
Full Scale IQ	90

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย ข. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ดังมีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย ข. มีความสามารถทางสติปัญญาที่เด่นคือ ความตั้งใจ

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา เด็กชาย ข. มีสิ่งที่ดีคือมีความตั้งใจและสมาธิดี สิ่งที่ต้องพัฒนาได้แก่ ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมเป็นเหตุเป็นผล ความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความสามารถเกี่ยวกับความรู้รอบตัวทั่วไปเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านความสามารถในการกระทำ เด็กชาย ข.ต้องพัฒนาในด้านการรับรู้ การใช้กล้ามเนื้อและสายตา การรู้จักวางแผน การสังเกตและมนุษยสัมพันธ์

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย ข.เป็นคนที่ย้ำคิดย้ำทำ รับรู้และใส่ใจกับสังคม เป็นพวกที่คล้อยตาม ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความต้องการทางเพศ กล้าเรื่องเพศ และมีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศ

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่าเด็กชาย ข.เป็นผู้มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม รู้สึกไม่มั่นคง มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดบิดามากกว่ามารดา ชอบสัมพันธ์กับบุคคลที่มีกำลังเหนือกว่า มีความเป็นหญิง เป็นคนค่อนข้างเก็บตัวและหลีกหนี มีแนวโน้มของรักร่วมเพศ

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่าเด็กชาย ข.รู้จักวางแผน แต่ไม่ค่อยดีเพราะการจัดลำดับความคิดไม่ดี เป็นคนที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม ขาดความมั่นใจในตนเอง ติดพ่อ จิตใจสงบ แจ่มใส เยือกเย็น และละเอียดอ่อน อารมณ์แปรปรวน ต้องการความรักเพราะขาดความรัก มีความ

เป็นชาย ติดพ่อ อารมณ์ไม่มั่นคง กระบวนการคิดกระจัดกระจาย เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ มีความยุ่งยากเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล มีแนวโน้มที่จะกังวลเกี่ยวกับความเป็นชายของตนเอง

8.3 แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับ บิดา มารดา ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ เพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า เพื่อนร่วมกลุ่ม ความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคตและเป้าหมาย พบว่า เด็กชาย ข. มีปัญหาด้านความกลัวและความรู้สึกผิด และมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับบิดา สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ และเป้าหมายดังนี้

ปัญหาด้านความกลัว เด็กชาย ข. กลัวพ่อแม่ทั้งๆ ที่รู้ว่ามันไร้สาระ และอยากขจัดความกลัวต่างๆ ให้ออกไป เพื่อนของเด็กชาย ข.ส่วนมากไม่ทราบว่าเด็กชาย ข. กลัวผี และบางครั้งความกลัวก็บังคับให้เด็กชาย ข.ต้องทำผิด

ปัญหาทางด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย ข. จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมสิ่งที่ทำผิด เด็กชาย ข.ได้ทำผิดอย่างมากที่ได้หนีออกจากโรงเรียน บางครั้งรู้สึกละอายใจ และรู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ตนเองถูกตี

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับบิดา เด็กชาย ข. รู้สึกว่าบิดาไม่ค่อยจะได้เงิน เด็กชาย ข. ขอเพียงแต่บิดาได้ทำงาน ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ คือผู้ชายในอุดมคติของเด็กชาย ข.คือผู้ชายที่ชอบเล่นแรงๆ เด็กชาย ข. คิดว่าผู้ชายส่วนมากชอบเล่นพิเลน แต่สิ่งที่เด็กชาย ข. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศคือความใจร้าย และสิ่งที่เด็กชาย ข. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศคือความรัก และด้านเป้าหมายนั้น เด็กชาย ข. คงมีความสุขถ้าบิดามารดาอยู่ร่วมกัน และสิ่งที่เด็กชาย ข. ต้องการมากที่สุดในชีวิตคือ ความรักจากบิดามารดา

นอกจากนี้ เด็กชาย ข. ยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว คือเด็กชาย ข.รู้สึกว่าพวกที่บ้านทำกับเขาอย่างกับว่าเขาเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ด้านเพศสัมพันธ์นั้นเด็กชาย ข. รู้สึกว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ดี ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไปคือ เมื่อเด็กชาย ข.ไม่อยู่เพื่อนๆจะไม่คิดถึงเขา ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่ด้อยกว่าคือ ถ้าใครทำงานให้เด็กชาย ข. เขาจะไม่ภูมิใจ ด้านความสามารถคือจุดอ่อนของเด็กชาย ข. คือ การตี และด้านอดีตคือเด็กชาย ข. ไม่เคยมีความสุขเท่าปัจจุบันเลย

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ข.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้ .

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่าเด็กชาย ข. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมตนเองไม่ได้ ต่อต้านสังคม มีความคับข้องใจ ไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายสะอาดแต่บางครั้งไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ พูดจาอ่อนหวานกับผู้ใหญ่ มีแนวโน้มรักร่วมเพศ

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ข. ดังต่อไปนี้

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ข.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดู มารดาที่เด็กชาย ข.อยู่ด้วยไม่ใช่มารดาที่แท้จริง มารดาของเด็กชาย ข.ได้ทิ้งเด็กชาย ข.และน้องตั้งแต่ยังเล็กๆ เนื่องจากบิดามารดาที่เลี้ยงดูต้องออกไปทำงานตั้งแต่ตอนเช้า ขาดการดูแลเอาใจใส่ เด็กชาย ข. ต้องดูแลตัวเองและดูแลน้องด้วย เด็กชาย ข.ไม่ค่อยมีอิสระอยากไปเล่นกับเพื่อนหลังเลิกเรียน แต่ตนเองต้องดูแลน้อง เด็กชาย ข. รักน้องแต่ก็รู้สึกเป็นภาระ บางครั้งปล่อยน้องแล้วไปเล่น เด็กชาย ข.ก็จะถูกมารดาตี ทำให้เด็กชาย ข. เกิดความคับข้องใจ และค่อนข้างเก็บกด ในแต่ละวันเด็กชาย ข.ไปโรงเรียนกลับเข้าบ้านเวลาอาหารเย็นกลับบ้านประมาณหลังจากที่บิดามารดากลับจากทำงานแล้ว รู้สึกกลัวบิดามารดา มักจะถูกบิดามารดาตำหนิว่าเป็นเด็กดื้อ ไม่สนใจเรียน เอาแต่เล่น เด็กชาย ข.มีความต้องการให้บิดามารดาอยู่ด้วยกัน แต่ก็เป็นไปไม่ได้ สาเหตุของความคับข้องใจและเก็บกดทำให้เด็กชาย ข. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ต่อต้านสังคม ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ เด็กชาย ข. ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะเอาแต่ใจตนเอง เข้าเรียนช้า ไม่ส่งงาน ชอบคุยรบกวนคนอื่น

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู พบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษเด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย ข.ไม่สนใจเรียนหนังสือ ชอบคุยในเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงานที่ครูให้ทำ เนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี และมีพฤติกรรมที่มีปัญหาทางวินัยมาตลอดแต่ไม่มีการแก้ไขและติดตามอย่างใกล้ชิด ครูประจำชั้นมีการเปลี่ยนทุกปีจึงขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย ข. 4 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย ข. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตาม

สภาพที่เป็นจริงได้ สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้บ้างคือ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อยไม่เปลี่ยนแปลง

1.2 ให้ความรักความสนใจเด็กชาย ข. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย ข. รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อน และอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย ข. มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถที่จะควบคุมตนเองได้บ้าง

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 15.30 ถึง 16.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย ข. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย ข. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวของเด็กชาย ข. ยอมรับเด็กชาย ข.มากขึ้น และขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ข.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ข. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย ข. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไข้ได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชาย ข. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย ข. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ข. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบ้างคือ พฤติกรรมทำงานไม่เป็นระเบียบ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน และแต่งกายไม่เรียบร้อย

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่าน พบว่า ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ข. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียน ได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็น

ปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมขาดเรียน มาโรงเรียนสาย และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อยไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย ข. มีดังนี้

เด็กชาย ข. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย ข. จะแสดงออก และไม่ใช้อารมณ์ในการลงโทษเด็กชาย ข. ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย ข. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย ข.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย ข.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย ข.อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย ข. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย ข. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย ข. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย ข. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 3 เด็กชาย ค. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ค. เป็นนักเรียนชายไทย เชื้อสายจีนอายุ 11 ปี ผิวขาว สูง 141 เซนติเมตร น้ำหนัก 30 กิโลกรัม รูปร่างผอมเล็ก ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กชั้นเดียวสีดำน้ำตาล ใบหน้าเล็กกลมรี ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกเล็ก แต่งกายสะอาด พูดไม่มองตา เป็นคนวางเฉยมาก ยิ้มยาก พูดเก่งถ้าเป็นคนที่คุ้นเคย ไม่อยู่นิ่ง

ลักษณะปัญหา เด็กชาย ค. ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานไม่เป็นระเบียบ ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน และคุยเล่นกันในแถว

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ค. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ค. ในรายวิชาที่เด็กชาย ค. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เป็นระยะเวลาสั้นๆ เวลาครูถามเขาจะตอบแต่จะคิดก่อนพูด ค่อนข้างคิดช้า และส่วนมากจะตอบได้ เขาลุกขึ้นยืน เดินมาหาเพื่อนที่อยู่คนละฝั่งของห้องเรียนซึ่งนั่งด้านหลังห้อง ครูเรียกเด็กชาย ค.ให้ออกมาหน้าห้อง เพื่อนๆหัวเราะ เขาเดินออกไปหน้าห้อง ครูจึงถามสิ่งที่ครูสอนให้อธิบาย เด็กชาย ค.อธิบายได้ถูกต้อง เพื่อนๆปรบมือให้และหัวเราะ

ข) วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. ตั้งใจฟังครูอธิบายกฎ กติกา และวิธีเล่นบาสเกตบอล ปฏิบัติตามคำสั่งของครู เด็กชาย ค. เล่นบาสเกตบอลด้วยความสนุกและมีความสุข แต่มักจะถูกเพื่อนแย่งบอลเพราะเด็กชาย ค.ตัวเล็ก เด็กชาย ค.จึงวิ่งเล่นบริเวณสนามบาสเกตบอล

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย ค. จะนั่งเรียนแถวหลังห้องเรียน ขณะที่ครูสอนเด็กชาย ค.จะยืนแล้วก็นั่งลงคุกเข่ากับพื้นที่โต๊ะของเพื่อนข้างๆ เด็กชาย ค.ลุกเดินไปหาเพื่อนที่นั่งแถวหลังอีกด้านหนึ่งของห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ค. เด็กชาย ค. จะนั่งลง ครูเรียกเด็กชาย ค. ให้ออกมาเขียนคำศัพท์บนกระดาน เด็กชาย ค. เขียนไม่ได้เพราะไม่ได้ตั้งใจฟังครูสอน เด็กชาย ค.จึงถูกทำโทษให้ยืนหน้าห้องเรียน

ข) วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค.ไม่สนใจฟังครู คุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตน จะลุกขึ้นเดินไปหลังห้อง คุยกับเพื่อน ครูเรียกชื่อเด็กชาย ค. ว่ามีอะไรไม่เข้าใจหรือเปล่า เด็กชาย ค. ตอบว่าเปล่าครับ ครูจึงบอกให้เด็กชาย ค.เตรียมออกมาหน้าชั้น เพื่ออธิบายความหมายของคำและประโยคพร้อมทั้งยกตัวอย่าง พอถึงเวลาเด็กชาย ค.ออกไปหน้าห้อง เพื่อนๆหัวเราะกัน เด็กชาย ค.ได้อธิบายและยกตัวอย่างได้ถูกต้อง ครูได้ชมเชยด้วย เพื่อนๆปรบมือให้

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ค. แต่งกายสะอาดแต่ชายเสื้อหลุดลุ่ยออกมาอยู่นอกกางเกง ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย ค.จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน แหย่ตีเพื่อนในแถว แล้วหัวเราะ ครูต้องเดินมาอยู่ใกล้ๆ ตักเตือนและเรียกให้มายืนหลังแถวหน้าครู เด็กชาย ค. จึงหยุดคุย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ค. เดินช้าลงไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร และไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อนชายอย่างสนุกสนาน และขึ้นชั้นเรียนช้า จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้รีบขึ้นไปเรียน เด็กชาย ค. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ค.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือแต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าเรียนช้า ไม่ส่งงาน คุยในเวลาที่ครูสอน และลุกเดินในห้องเรียน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ค. เป็นระยะๆจำนวน 4ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. เป็นบุตรคนที่ 3 มีพี่ชาย 2 คน น้องสาว 1 คนและน้องชาย 1 คน บิดามารดาของเด็กชาย ค.อยู่ด้วยกัน บิดามารดามีอาชีพทำรองเท้า เป็นโรงงานเล็กๆในบ้าน อยู่ใกล้โรงเรียน เด็กชาย ค.เดินไปโรงเรียนใช้เวลา 20 นาที น้องชายคนเล็กยังไม่เข้าเรียน พี่ชาย 2 คนเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนน้องสาวเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เด็กชาย

ค.ได้มีโอกาสเรียนโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์คนเดียว เด็กชาย ค.กลับจากโรงเรียนได้ช่วยทำรองเท้าบ้าง ส่วนมากจะเล่น ดูแลน้องบ้าง บางครั้งแกล้งน้องจนน้องร้องไห้ มารดาก็จะดุว่าเด็กชาย ค. คุณย่าจะทำอาหารในบ้าน มีพนักงานไปกลับ 3 คนทำงาน บ้านของเด็กชาย ค.คับแคบมาก เก็บหนังที่ทำรองเท้า มีกลิ่นน้ำยาทารองเท้า เด็กชาย ค.มักจะกลับบ้านช้า บางครั้งประมาณ 18.00 น. เพราะที่บ้านไม่มีที่เล่น บางครั้งแวะเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่ตลาด กลับบ้านช้ามารดาจะบ่นว่า ไม่ช่วยงานและดูน้อง บิดาจะทำงานจนถึงเช้ามืด มารดาจะทำงานจนถึงประมาณ 22.00 น. เด็กชาย ค.ยังไม่คิดถึงอนาคตว่าจะเป็นอะไร เด็กชาย ค. มีผลการเรียนต่ำเพราะไม่ได้สนใจเรียน ชอบคุยเวลาครูสอน ไม่ค่อยส่งงาน เป็นคนช้า

2.2 *สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง* ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ค. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าสะอาด บางครั้งไม่เรียบร้อย คุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ลุกเดินในห้องเรียนขณะทำงาน พูดมาก เสียงดัง

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย ค. มีสมาธิสั้น ไม่สนใจเรียน แต่งกายสะอาด ไม่ทำงาน ทำงานไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง ชอบคุยเวลาครูสอน ลุกเดินในห้องเรียน ขึ้นเรียนช้า เสียงดัง ชอบแสดงออก

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ค. แต่งกายสะอาด บางครั้งชายเสื้อหลุดออกนอกกางเกง ไม่สนใจเรียน คุยเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงาน มาโรงเรียนสาย

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ค.เป็นคนเงียบ ไม่มีน้ำใจ ชอบจุกจิกจู้จี้ ชอบมาใกล้ๆเพื่อนแบบนัวเนีย ใจร้อน ชอบทิ้งของในห้องเรียน ขึ้นเรียนช้า ไม่มีงานส่งครู ไม่ตั้งใจฟังครู ไม่ฟังคนอื่น เห็นแก่ตัว ชอบคุย ชอบล้อเลียนครู

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่มารดา จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ค. เป็นเด็กที่ไม่สนใจเรียน ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์กับเพื่อนบ้าน ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้านในชั่วโมงเรียนพิเศษ บิดามารดาไม่มีเวลาสอนและติดตามเรื่องเรียน เพราะต้องทำงานจนดึก ทำรองเท้าขาย กำไรน้อย เพราะขายส่ง ต้องหาเงินให้ลูกเรียนหนังสือ พี่ชายอายุห่างจากเด็กชาย ค. จึงไม่ได้สนใจกัน อยากให้เด็กชาย ค.เรียนเก่งๆให้โอกาสเรียนโรงเรียนดีๆ แต่ก็ไม่เอาใจใส่ ชอบเล่น เรียนไม่เก่ง ไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ให้ทำ เช่น ให้ช่วยยกรองเท้า จะทำได้คู่ หรือสองคู่ แล้วหนีไปเล่น ให้ดูแลน้องก็ไม่เอามักจะแกล้งน้อง

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย ค. เป็นเด็กที่ไม่มีความรับผิดชอบสำหรับงานที่บ้าน ไม่สนใจเรียน ชอบเล่น แต่งกายสะอาดแต่บางครั้งไม่เรียบร้อย ไม่ทำงานและไม่มีงานส่ง คุยเก่งเสียงดัง ชอบลุกเดินในห้องเรียน ชอบนัวเนียห้อยโหน ชอบเล่นในแถว และชอบแสดงออก

3. *การเขียนอัตชีวประวัติ*

จากการวิเคราะห์การเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" พบว่า เด็กชาย ค. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และเพื่อนที่บ้าน รู้จักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือการ์ตูน ออกกำลังกาย และเป็นคนที่รักสัตว์

ลักษณะการเขียน เด็กชาย ค. เขียนหนังสือตกข้อความบ้าง และเขียนผิดบ้าง แสดงว่าขาดความรอบคอบและความระมัดระวัง รวมทั้งขาดทักษะในการเขียน

ลักษณะการเขียนไม่สม่ำเสมอ มีการขีดฆ่าข้อความ แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนไม่มั่นคงและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

การเติมข้อความหรือตอบคำถาม ภาษาที่ใช้ตอบส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ค.มีกิจวัตรประจำวันที่คล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คือ ในตอนเช้าเมื่อตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวเสร็จแล้ว ทานข้าวเช้า เดินทางไปโรงเรียน เล่นกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียนหนังสือจนถึงช่วงเวลาพักกลางวันจึงรับประทานอาหาร และเล่นกับเพื่อนจนกระทั่งถึงเวลาเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย กลับบ้าน ทานข้าวเย็น ดูโทรทัศน์ เล่นคอมพิวเตอร์ ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์หลังจากตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวแล้ว ดื่มไวตามิน น้ำส้ม ช่วยขายของที่ตลาดสำโรง ทานข้าว ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน

การวิเคราะห์บันทึกประจำวันของเด็กชาย ค. พบว่า เด็กชาย ค. ไม่ค่อยมีระเบียบในชีวิต ขาดการบังคับตัวเอง ไปเรื่อยๆไม่ค่อยมีจุดมุ่งหมาย มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัวดี

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย ค.มีพี่น้อง 5 คน พี่ชาย 2 คน มีน้องสาว 1 คนและน้องชายอีก 1 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพทำรองเท้าหนังในบ้าน มารดาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีอาชีพเป็นแม่บ้านและทำรองเท้าหนัง จากการบันทึกการตรวจสุขภาพพบว่า เด็กชาย ค.มีสุขภาพแข็งแรงดี งานอดิเรกคือสะสมเหรียญที่ระลึก อาชีพที่เด็กชาย ค.สนใจคือ แพทย์ ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาด้านการเรียนคือ ไม่ตั้งใจเรียน การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เด็กชาย ค.มีคุณลักษณะที่ดีคือ ความเสียสละเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา การร่วมมือกับหมู่คณะ ซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะพอใช้ ได้แก่ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความมีมารยาทดี การประหยัดและออม ความขยันหมั่นเพียร และการช่วยตนเอง

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์ คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ ย

2. เด็กชาย ค. มีบทบาทเป็น Mutual Choice หมายถึงบุคคล 2 คนเลือกซึ่งกันและกันในอันดับเดียวกันหรือต่างอันดับก็ได้ เด็กชาย ค.และเพื่อนเลือกซึ่งกันและกันอันดับ 2 คือเด็กชาย ค. เลือก ธ อันดับ 2 และ ธ เลือก เด็กชาย ค.อันดับ 2

3. กลุ่มของเด็กชาย ค. ประกอบด้วย เด็กชาย ค. ห และ ธ

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุปพบว่า เด็กชาย ค.มีบทบาทเป็น Mutual Choice อันดับ 2 แสดงว่า เด็กชาย ค. มีเพื่อนสนิทในกลุ่มเพียง 1 คน

จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" พบว่า เด็กชาย ค. ประเมินตนเองในทางบวกว่า เป็นผู้ที่เข้าแถวซื้ออาหารที่โรงอาหารของโรงเรียนเป็นประจำ และประเมินตนเองในด้านลบว่า เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบ และเป็นคนที่ชอบลุกจากที่นั่งขณะทำงาน นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทำการประเมินเด็กชาย ค. โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย ค. ไม่ได้รับการประเมินเลย ส่วนในด้านลบได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย จากเพื่อน 32 คน เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบ จากเพื่อน 32 คน เป็นคนที่ชอบลุกจากที่นั่งขณะทำงาน จากเพื่อน 29 คน เป็นคนที่ชีดเขียนโต๊ะเรียน จากเพื่อน 20 คน เป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียน จากเพื่อน 6 คน เป็นคนที่ชอบคุยเล่นในแถวจากเพื่อน 2 คน และเป็นคนที่มาโรงเรียนสายจากเพื่อน 1 คน

สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. และเพื่อนมีความคิดเห็นตรงกันในด้านลบได้แก่ เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบ และเป็นคนที่ชอบลุกจากที่นั่งขณะทำงาน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

7.1 จากการสังเกตพบว่า สถานที่พักเป็นเรือนไม้ 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นโรงงานทำรองเท้าเล็กๆ ซึ่งค่อนข้างคับแคบ มีทางเดินเข้าบ้านแคบๆ มีบันไดขึ้นชั้นบนเล็กมากเดินได้คนเดียว ชั้นบนเป็นห้องตัดหนังรองเท้าซึ่งมารดาเป็นคนทำ มีแบบพื้นรองเท้าแขวนอยู่ข้างฝาผนังจำนวนมาก มารดาของเด็กชาย ค. นั่งตัดหนังรองเท้าตลอดวัน ต้องทำให้ทันบิดาและคนที่ประกอบรองเท้าข้างล่าง มารดาของเด็กชาย ค. ยิ้มต้อนรับดี บอกว่าบ้านคับแคบ ชั้นบนมีห้องนอน 2 ห้อง ระเบียงซักและตากผ้าเล็กๆ มีคอมพิวเตอร์บนโต๊ะใกล้โต๊ะตัดหนังรองเท้า เด็กชาย ค. ได้พาผู้วิจัยไปที่บ้านและพาขึ้นไปข้างบน น้องชายคนเล็กเล่นอยู่ข้างบนร้องไห้มารดาบอกให้เด็กชาย ค. ดูน้องด้วย น้องชายของเด็กชาย ค. ไม่ยอมมารดาจึงให้นำน้องชายไปเล่นข้างล่าง ขณะนั่งคุยกับมารดา พี่ชายเด็กชาย ค.กลับจากโรงเรียน ทักทายแล้วเข้าห้อง เด็กชาย ค. มาร่วมสนทนาด้วย

7.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า เด็กชาย ค. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับพี่ชายอาจเป็นเพราะอายุห่างกัน เพราะเด็กชาย ค. ไม่ทราบว่าพี่ชายเรียนที่ไหน เด็กชาย ค. เป็นเด็กที่ไม่รับผิดชอบ ไม่สนใจเรียน ชอบเล่น มารดาอยากให้เด็กชาย ค.เรียนหนังสือเก่งๆเพราะจะได้ทำงานที่ไม่ลำบากเหมือนบิดามารดา

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย ค. มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	115
Performance Scale IQ	109
Full Scale IQ	114

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย ค. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างฉลาด ดังมีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย ค. มีความสามารถทางสติปัญญาที่เด่นคือ ความตั้งใจ

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา เด็กชาย ค.มีสิ่งที่ดีได้แก่ มีความตั้งใจ ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมเป็นเหตุเป็นผล ความสามารถทางคณิตศาสตร์ สิ่งที่ต้องพัฒนาได้แก่ ความสามารถในการจำเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการให้ความหมายของคำ

ด้านความสามารถในการทำ เด็กชาย ค. มีสิ่งที่ดีได้แก่ การรู้จักวางแผน การรับรู้ การประสานสัมพันธ์ระหว่างสายตาและกล้ามเนื้อมือ การสังเกต สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ การมีมนุษยสัมพันธ์

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย ค. มีความวิตกกังวล ไม่มั่นคง ไม่พอใจในตัวเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เป็นคนที่เน้นตัวเองเป็นใหญ่ สนใจตัวเองมาก ไม่มีวุฒิภาวะ มีความขัดแย้งในใจ มีความรู้สึกผิด เป็นคนย้ำคิด เป็นคนเพ้อฝัน มีพลังต้องการต่อสู้

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่าเด็กชาย ค. รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่ต้องการต้อนรับแขก รู้สึกมีปมด้อย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อและแม่ พยายามคิดแก้ปัญหา แต่จะคิดวนไปวนมาหาทางออกไม่ได้ มีความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีพลังสูง มีแนวโน้มต้องการพึ่งพา

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่าเด็กชาย ค. รู้จักวางแผน แต่ไม่รอบคอบ ขี้อาย ขี้กลัว ถดถอย มีความเป็นหญิง จิตใจอ่อนโยน มีความเยือกเย็น สงบ แจ่มใส ละเอียดอ่อน เงียบ ๆ อารมณ์ค่อนข้างแปรปรวน ขาดความมั่นใจในตนเอง มีความเป็นชายมากกว่าหญิง ต้องการพึ่งพาผู้อื่น ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ มีความรู้สึกยุ่งยากเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ขาดความมั่นใจ คับข้องใจ

8.3 แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับ บิดามารดา ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ ด้านเพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า เพื่อนร่วมกลุ่ม ด้านความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคตและเป้าหมาย พบว่า เด็กชาย ค. มีปัญหาทางด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ ด้านความกลัว ความรู้สึกผิด และด้านเพศสัมพันธ์ ดังนี้

ปัญหาด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เด็กชาย ค. คิดว่าผู้ชายส่วนมากชอบใช้กำลังเมื่อเด็กชาย ค. คิดถึงผู้ชายจะรู้สึกอิจฉา สิ่งที่เด็กชาย ค. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศคือการใช้กำลัง เด็กชาย ค.คิดว่าผู้หญิงส่วนมากเป็นคนอิจฉาริษยา และเมื่อคิดถึงผู้หญิงเด็กชาย ค. จะพยายามลืมมันไป และสิ่งที่เด็กชาย ค. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศคือการแต่งงาน

ปัญหาด้านความกลัว ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นเรื่องไร้สาระเด็กชาย ค. ก็ยังมีความกลัวอยู่เพื่อนๆ ของเด็กชาย ค. ส่วนมากไม่ทราบว่าเด็กชาย ค. กลัวเพื่อนๆ เด็กชาย ค. อยากขจัดความกลัวในเรื่องการเจ็บตัว และบางครั้งความกลัวก็บังคับให้เด็กชาย ค. ต้องทำในสิ่งที่ผิด

ปัญหาด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย ค. อยากจะทำทุกอย่างเพื่อลืมสิ่งที่เลวร้าย เด็กชาย ค. ได้ทำผิดอย่างมากที่พูดโกหก บางครั้งเด็กชาย ค. รู้สึกละอายเพราะต้องขึ้นเวที และรู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ตนได้ทำความผิด

ปัญหาด้านเพศสัมพันธ์ เมื่อเด็กชาย ค. เห็นผู้ชายและผู้หญิงอยู่ด้วยกันก็ถอนหายใจและเดินผ่านไป เด็กชาย ค. มีความรู้สึกไม่ชอบชีวิตการแต่งงาน และเด็กชาย ค. รู้สึกว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าสนใจ

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหาทั้งหมด 6 ด้านได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับมารดา บิดา เพื่อนทั่วไป ความสามารถ อนาคต และเป้าหมาย ดังมีรายละเอียดดังนี้ ด้านความสัมพันธ์กับมารดา เด็กชาย ค. จะดีใจขอเพียงแต่ให้มารดารักเขา มารดาของเด็กชาย ค. ไม่ค่อยจะมีเวลาว่าง ด้านความสัมพันธ์กับบิดา เด็กชาย ค. รู้สึกว่าบิดาไม่ค่อยจะได้พักผ่อน เด็กชาย ค. จะดีใจถ้าบิดาเพียงแต่รักเขา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไปนั้น เด็กชาย ค. รู้สึกว่าเพื่อนที่แท้จริงมีเพียงคนเดียว เด็กชาย ค. ไม่ชอบคนที่รังแกคนที่อ่อนแอกว่า ด้านความสามารถนั้น เด็กชาย ค.ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรเมื่อเคราะห์ร้ายประดังกันเข้ามา เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเด็กชาย ค. รู้สึกว่าต้องพัฒนาตนเอง ด้านอนาคตนั้นสำหรับเด็กชาย ค. เป็นสิ่งที่ไม่รู้ เด็กชาย ค. กำลังตั้งตาคอยคนที่รักเขา และด้านเป้าหมาย เด็กชาย ค.คงจะมีความสุข ถ้าได้รับความรักจากพ่อและแม่ สิ่งที่เด็กชาย ค. ต้องการมากที่สุดในชีวิตคือความรักจากพ่อและแม่

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ค.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่าเด็กชาย ค. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ วิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง เน้นตัวเองเป็นใหญ่ มีความขัดแย้งในใจ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกผิด เป็นคนย้ำคิดย้ำทำ เป็นคนเพ้อฝัน ไม่สนใจเรียน หนังสือ แต่งกายสะอาดแต่บางครั้งไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ค. ดังต่อไปนี้

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ค.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาของเด็กชาย ค. ต้องทำงานหนัก ขาดการดูแลเอาใจใส่ เด็กชาย ค. ต้องดูแลตัวเองและดูแลน้องบ้าง เด็กชาย ค.ไม่ค่อยมีอิสระ อยากไปเล่นกับเพื่อนหลังเลิกเรียน แต่ตนเองต้องดูแลน้อง เด็กชาย ค. ชอบแกล้งน้อง บางครั้งปล่อยน้องแล้วไปเล่น เด็กชาย ค.จะถูกมารดาบ่นว่า บางครั้งถูกตี ทำให้เด็กชาย ค. เกิดความคับข้องใจ และค่อนข้างเก็บกด ในแต่ละวันเด็กชาย ค.ไปโรงเรียนกลับเข้าบ้านประมาณ 18.00 น. เพราะที่บ้านไม่มีที่เล่นและต้องทำงาน เด็กชาย ค. ขาดการควบคุมดูแลจึงค่อนข้างเอาแต่ใจตนเอง ขาดการบังคับตนเอง จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ เด็กชาย ค. ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะเอาแต่ใจตนเอง ไม่ส่งงาน ชอบคุยเสียงดัง ทิ้งของในห้องเรียน ชอบลุกเดินในห้องเรียน

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู พบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษเด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย ค.ไม่สนใจเรียนหนังสือ ชอบคุยในเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงานที่ครูให้ทำ เนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี และมีพฤติกรรมที่มีปัญหาทางวินัยมาตลอดแต่ไม่มีการแก้ไขและติดตามอย่างใกล้ชิด ครูประจำชั้นมีการเปลี่ยนทุกปีจึงขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครู ช อบตีเด็ก

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย ค. 4 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย ข. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้บ้าง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้ ได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว

1.2 ให้ความรักความสนใจเด็กชาย ค. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย ค. รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อนและอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย ค. กล้าพูดคุยด้วย เกิดมีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถที่จะควบคุมตนเองได้บ้าง

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 15.30 ถึง 16.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย ค. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย ค. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวของเด็กชาย ค. ยอมรับเด็กชาย ค.มากขึ้น ดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาเด็กชาย ค.มากขึ้น และขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ค.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ค. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย ค. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชาย ค. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย ค. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ค. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบ้าง ได้แก่ พฤติกรรมทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่าน พบว่า ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ค.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอน ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยเล่นกันในแถว มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน และแต่งกายไม่เรียบร้อย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย ค. มีดังนี้

เด็กชาย ค. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย ค. จะแสดงความคิดเห็นบ้าง ให้อิสระ และไม่ใช้อารมณ์ในการลงโทษเด็กชาย ค. ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย ค. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย ค.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย ค.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย ค.อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย ค. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย ค. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย ค. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย ค. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 4 เด็กชาย ง. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ง. เป็นนักเรียนชายไทย เชื้อสายไทย อายุ 12 ปี ผิวดำแดง สูง 152 เซนติเมตร น้ำหนัก 62 กิโลกรัม รูปร่างอ้วนใหญ่ ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กสีดำน้ำตาล ใบหน้าใหญ่กลม ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกใหญ่ แต่งกายไม่สะอาด เล็บยาวดำ กระเป๋าเสื้อนักเรียนขาด ช่างพูด ยิ้มง่าย เวลายิ้มจะหัวเราะด้วย

ลักษณะปัญหา เด็กชาย ง.ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานไม่เป็นระเบียบ คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และแต่งกายไม่เรียบร้อย

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ง. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ง. ในรายวิชาที่เด็กชาย ง. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เป็นระยะเวลาสั้นๆ เวลาครูถามเขาจะตอบแต่จะคิดก่อนพูด ค่อนข้างคิดช้า และส่วนมากจะตอบไม่ได้ เด็กชาย ง.นั่งแถวหน้า มักจะหันหลังคุยกับเพื่อนที่นั่งข้างหลัง บางครั้งจะหันไปคุยกับเพื่อนที่นั่งข้างๆ ครูสอนและอธิบายเสร็จแล้ว ครูให้งานทำในห้องเรียน ขณะทำงานเด็กชาย ง. จะเดินไปหาเพื่อนที่นั่งหลังห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ง. เด็กชาย ง.กลับไปนั่งที่ของตน ใกล้หมดเวลาครูให้ส่งงานที่ทำ เด็กชาย ง.ทำไม่เสร็จจึงไม่มีงานส่งครู

ข) วิชาศิลปะศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. ตั้งใจฟังครูอธิบายวิธีวาดรูปด้วยดินน้ำมัน ให้ประดิษฐ์เป็นภาพที่มีความหมาย เด็กชาย ง. ตั้งใจทำ แต่ก็ลุกเดินไปหาเพื่อน แหย่เพื่อนเล่น ชอบให้ครูดู เด็กชาย ง.ชอบเรียนเพราะไม่ต้องคิดและท่องจำ

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย ง. จะนั่งเรียนแถวหน้าห้องเรียน ขณะที่ครูสอนเด็กชาย ง. จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน ครูให้ทำกิจกรรมโดยการช่วยกันทำใบงานเป็นคู่ เด็กชาย ง.รีบลุกเดินไปหาเพื่อนที่นั่งแถวหลังอีกด้านหนึ่งของห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ง.ให้ออกมารายงานคู่แรก โดยให้เวลา 3 นาที เด็ก ง. รีบนั่งลงทำใบงานกับเพื่อน ครูเรียกเด็กชาย ง. ให้ออกมารายงาน เด็กชาย ง. ออกมาอ่านซึ่งอ่านผิดเพื่อนๆหัวเราะ เด็กชาย ง.ก็หัวเราะด้วย

ข) วิชาสังคม ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. ไม่สนใจฟังครูคุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตน จะลุกขึ้นเดินไปหลังห้อง คุยกับเพื่อน ครูเรียกชื่อเด็กชาย ง. เด็กชาย ง.เดินกลับมาที่นั่งของตน ครูจึงบอกเด็กชาย ง.ให้ส่งงานด้วย

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ง. แต่งกายไม่สะอาด เสื้อดำและไม่เรียบร้อย ชายเสื้อหลุดลุ่ยออกมาอยู่นอกกางเกง ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย ง.จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน แหย่ตีเพื่อนในแถว ครูต้องเดินมาอยู่ใกล้ๆตักเตือน เด็กชายง. จึงหยุดคุย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ง. เดินช้าลงไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร และไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อนชายอย่างสนุกสนาน และขึ้นชั้นเรียนช้า จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้รีบขึ้นไปเรียน เด็กชาย ง. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ง.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือแต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าเรียนช้า ไม่ส่งงาน คุยในเวลาที่ครูสอน และลุกเดินในห้องเรียน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ง. เป็นระยะๆจำนวน 4 ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. เป็นบุตรคนโต มีน้องสาว 1 คนอยู่กับย่าที่ต่างจังหวัด บิดามารดาและเด็กชาย ง.จะไปเยี่ยมน้องสาวทุกวันศุกร์ และกลับเข้ามาเรียนเช้าวันจันทร์ น้องสาวอายุ 2 ขวบ บิดามีอาชีพเป็นทหารเรือ มารดาเป็นครูที่โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กชาย ง. อยากเป็นทหารเรือเหมือนบิดา แต่ไม่ทราบจะเรียนได้หรือเปล่า เพราะเด็กชาย ง. กล่าวว่า ตนเองเป็นคนเรียนไม่เก่ง ไม่ชอบเรียน มีผลการเรียนต่ำเพราะไม่ได้สนใจเรียน มารดาก็ไม่มีเวลาที่จะสอน เพราะกลับบ้านประมาณ 18.30 น. ซึ่งเป็นที่พักของทหารเรือ เขตพระโขนง เด็กชาย ง.ซักเสื้อผ้าเองไม่ค่อยรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน ชอบคุยเวลาครูสอน เป็นคนช้า

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าไม่สะอาด ถุงเท้าสกปรก ผมยาว เล็บดำ กระเป๋าเสื้อนักเรียนชาด ชอบคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ลุกเดินในห้องเรียนขณะทำงาน พูดมาก และเสียงดัง

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย ง. มีสมาธิสั้น ไม่สนใจเรียน แต่งกายไม่สะอาด ไม่ทำงาน ทำงานไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาครูสอน ลุกเดินในห้องเรียน อยากให้ครูเห็นความสำคัญของเขา ถุงเท้าขาดทุกวัน ไม่ชอบคิด ไม่มีความคิดสร้างสรรค์

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง. แต่งกายไม่สะอาด เสื้อและถุงเท้าดำ บางครั้งชายเสื้อหลุดออกนอก

กางเกง ไม่สนใจเรียน ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงาน ขึ้นห้องเรียนช้าเพราะเล่นเพลิน ไม่มีความรับผิดชอบตนองเลย

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ง.เป็นคนนิสัยดี มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือ ให้เพื่อนยืมของ ชอบคุยไม่ค่อยทำงานส่งครู ถูกครูดุบ่อย ไม่ตั้งใจเรียน ชอบทำผิดระเบียบ ผมยาว เล็บยาวดำ

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่มารดา จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ง. มิใช่บุตรที่แท้จริงของตน เป็นบุตรของน้องสาวที่ขอให้ตนเองเลี้ยงรับเป็นบุตร ปัจจุบันตนมีบุตรสาวอายุ 2 ขวบอยู่กับย่าที่ต่างจังหวัด เด็กชาย ง.ไม่ทราบ แต่ตนเองเคยพูดเล่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ เด็กชาย ง.เป็นเด็กที่ไม่สนใจเรียน ไม่ตั้งใจฟังครู ชอบชวนเพื่อนคุยในห้องเรียน ไม่ทำงาน เพื่อนครูรายงานให้ฟังบ่อย รับรู้ช้า ยึดความคิดของตนเองถ้าคิดว่าตนเองทำถูกจะเถียงและไม่ยอม ไม่อ่านหนังสือ ทำการบ้านในชั่วโมงเรียนพิเศษ ไม่มีความรับผิดชอบ เพราะตนไม่เคยฝึกให้ทำงานเลย และได้ปล่อยปละละเลยเป็นต้นเรื่องการเรียนและการทำงานเพราะตนเองและบิดาไม่มีเวลาสอนและติดตามเรื่องเรียน กลับจากการทำงานก็เหนื่อย ต้องเตรียมสอนวันต่อไป

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย ง. เป็นเด็กที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่การเรียน ชอบเล่น ชอบคุย แต่งกายไม่สะอาด ไม่ทำงานและไม่ส่งงาน ชอบลุกเดินในห้องเรียน ชอบเล่นในแถวและชอบแสดงออก

3. การเขียนอัตชีวประวัติ

จากการวิเคราะห์การเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" พบว่า เด็กชาย ง. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว และเพื่อน รู้จักใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือบ้าง ชอบเล่นออกกำลังกาย และเป็นคนที่รักสัตว์

ลักษณะการเขียน เด็กชาย ง. เขียนหนังสือตกเกือบทุกข้อความ และเขียนผิดด้วย แสดงว่าขาดความรอบคอบและความระมัดระวัง รวมทั้งขาดทักษะในการเขียน ซึ่งปกตินักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น่าจะเขียนหนังสือได้เรียบร้อยและถูกต้องมากกว่านี้

ลักษณะการเขียนไม่สม่ำเสมอ ตัวอักษรไม่เท่ากัน มีการขีดฆ่าข้อความ แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนไม่มั่นคง และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

การเติมข้อความหรือตอบคำถาม ภาษาที่ใช้เขียนตอบส่วนใหญ่เป็นภาษาพูด

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ง. มีกิจวัตรประจำวันที่คล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คือ ในตอนเช้าเมื่อตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวเสร็จแล้ว เดินทางไปโรงเรียน ทานอาหารเช้าที่โรงเรียน เล่นกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียนหนังสือจนถึงช่วงเวลาพักกลางวันจึงรับประทานอาหารและเล่นกับเพื่อนจนกระทั่งถึงเวลาเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย กลับบ้าน ทานข้าวเย็น ดูโทรทัศน์ จนถึงเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์หลังจากตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวแล้ว เก็บมะพร้าว ดูโทรทัศน์ จะทานข้าวเช้า จากนั้นไปเล่นกับเพื่อน ตกปลา ยิงนก กลับมาดูโทรทัศน์ ทานข้าวเที่ยง ไปตลาดกับพ่อ แม่ ย่า ทานข้าวเย็น ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือ ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน

จากบันทึกประจำวันพบว่า เด็กชาย ง. เป็นคนที่ไม่ชอบเรื่องยุ่งยาก มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บิดา มารดา และย่า รู้จักใช้เวลาว่างในการเข้าห้องศูนย์เพื่อนเด็ก ศูนย์สื่อ เป็นคนที่รักธรรมชาติ เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง แสดงว่าขาดทักษะในการเขียน

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย ง.มีพี่น้อง 2 คน เด็กชาย ง.เป็นบุตรคนโต บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาจบการศึกษา ป.ก.ศ. มีอาชีพรับราชการทหารเรือฝ่ายอีเลคโทรนิค มารดาจบการศึกษาปริญญาตรีมีอาชีพเป็นครู กิจกรรมที่ทำนอกโรงเรียนคือ อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ อาชีพที่สนใจคือทหารเรือ จากบันทึกการตรวจสุขภาพพบว่าเด็กชาย ง.มีสุขภาพแข็งแรง ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ปัญหาด้านการเรียนคือ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีสมาธิในการเรียน การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เด็กชาย ง.มีคุณลักษณะที่ดีคือ การประหยัดอดออม ความเสียสละเอื้อเฟื้อ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา การร่วมมือกับหมู่คณะ ความคิดสร้างสรรค์ และการควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะพอใช้ ได้แก่ การช่วยตนเอง ความมีระเบียบวินัย คุณลักษณะที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ ความสะอาด ความอดทน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และความเชื่อมั่นในตนเอง

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์ คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ ส

2. เด็กชาย ง. มีบทบาทเป็น Mutual Choice คือบุคคล 2 บุคคลต่างเลือกซึ่งกันและกันในอันดับเดียวกันหรือต่างอันดับ เด็กชาย ง. เลือก ว เป็นอันดับ 2 และ ว เลือกเด็กชาย ง. เป็นอันดับ 2

3. กลุ่มของเด็กชาย ง. ประกอบด้วย เด็กชาย ง. ว ศ และ ท

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุปพบว่า เด็กชาย ง. มีบทบาทเป็น Mutual Choice อันดับ 2 แสดงว่า เด็กชาย ง. มีเพื่อนสนิทในกลุ่มเพียง 1 คน

จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" พบว่า เด็กชาย ง. ประเมินตนเองในด้านบวกว่า เป็นคนที่ทำความเคารพครูทุกครั้งเมื่อเดินผ่าน และประเมินตนเองในด้านลบว่า เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา และเป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทำการประเมินเด็กชาย ง. โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย ง. ไม่ได้รับการประเมินจากเพื่อนเลย ส่วนในด้านลบเด็กชาย ง. ได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา จากเพื่อน 34 คน เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อย จากเพื่อน 3 คน เป็นคนที่ทำงานไม่เรียบร้อย จากเพื่อน 2 คน เป็นคนที่ชอบลุกจากที่นั่งในห้องเรียนขณะทำงาน จากเพื่อน 1 คน เป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน จากเพื่อน 1 คน และเป็นคนที่ขีดเขียนโต๊ะเรียน จากเพื่อน 1 คน

สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. และเพื่อนมีความเห็นตรงกันในด้านลบได้แก่ เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา และคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

7.1 จากการสังเกตพบว่า สถานที่พักเป็นแฟล็ตทหารเรือ 7 ชั้น ห้องพักอยู่ชั้น 3 ในบ้านมีห้องนอน 2 ห้อง ห้องน้ำ 1 ห้อง มีครัวเล็กๆอยู่ในบ้าน บริเวณแฟล็ตทหารนี้มีหลายตึก จำนวนครอบครัวทั้งหมดประมาณ 3000 ครอบครัว ซึ่งเด็กชาย ง.ไม่มีอนุญาตให้ลงไปเล่นข้างล่าง เพราะกลัวการคบเพื่อนและการเสพยาบ้า ปัจจุบันสภาพบริเวณแฟล็ตทหารดีขึ้นมากเพราะถ้าครอบครัวใดมีปัญหาเรื่องยาบ้า จะ

ต้องออกไปพักที่อื่น จะไม่ได้สวัสดิการนี้ ภายในบ้านสะอาด เรียบร้อย มีเครื่องอำนวยความสะดวกทุกอย่าง เด็กชาย ง.มีห้องนอนส่วนตัว เด็กชาย ง.อ่านหนังสือ ทำงานในห้องของตนเอง

7.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า บิดามารดาของเด็กชาย ง. หนักใจที่ไม่รู้จะให้เด็กชาย ง. เรียนอะไร เพราะเรียนไม่เก่ง แต่จะให้เรียนเป็นทหารเรือ เด็กชาย ง. ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ มารดายอมรับว่า เมื่อเด็กๆไม่ได้ฝึกเด็กชาย ง. ให้ทำงาน จะได้รับผิดชอบบ้าง ปัจจุบันให้เขารับผิดชอบตัวเอง โดยให้ซักเสื้อผ้าเอง บิดามารดายอมรับว่า ไม่มีเวลาดูแลเด็กชาย ง. เป็นต้นเรื่องเรียน เพราะทุกคนกลับถึงบ้านก็เหนื่อยแล้ว ทุกวันศุกร์ตอนเย็นบิดามารดาและเด็กชาย ง. จะไปเยี่ยมน้องที่บ้านยาย มารดากล่าวว่า เด็กชาย ง. เป็นลูกของน้องสาวที่ให้ตนเลี้ยงเป็นลูก เคยพูดเล่นกับเด็กชาย ง. ว่าถ้า เด็กชาย ง.ไม่ใช่ลูก เด็กชาย ง.จะทำอย่างไร เด็กชาย ง.เงียบไม่พูดอะไร มารดายอมรับว่าความรักที่มีต่อลูกสาวของตนไม่เหมือนกับความรักที่ให้กับเด็กชาย ง. มารดารู้สึกกังวลใจหากเด็กชาย ง.ทราบความจริงจะเป็นอย่างไร เด็กชาย ง.เป็นคนที่มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือเพื่อน ให้ยืมของให้ของใช้ แต่บางครั้งก็ดื้อ เอาแต่ใจตัวเอง ถ้าทำสิ่งใดแล้วคิดว่าตนเองถูกจะดึงดันทำให้ได้ ไม่เอาใจใส่เรียน ไม่ทำงานส่งครู ยังไม่มีความคิดเป็นเด็กๆอยู่มาก ไม่ห่วงอนาคตว่าจะเรียนอะไร

จากการไปเยี่ยมบ้านเด็กชาย ง. เด็กชาย ง.มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา บิดามารดาให้ความร่วมมืออย่างดีในการให้ข้อมูลกับผู้วิจัย มารดามีความกังวลใจมากเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ง.

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC-R(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย ง.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	97
Performance Scale IQ	102
Full Scale IQ	100

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย ง. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ดังมีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย ง.มีความสามารถทางสติปัญญาที่เด่นคือ ความตั้งใจ และการรู้จักวางแผน

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา เด็กชาย ง.มีสิ่งที่ดีคือ ความตั้งใจ สิ่งที่ต้องพัฒนาได้แก่ ความสามารถในการจำเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมเป็นเหตุเป็นผล ความสามารถทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการให้ความหมายของคำ

ด้านความสามารถในการทำ สิ่งที่ดีคือ การรู้จักวางแผน สิ่งที่ต้องพัฒนาได้แก่ การรับรู้การใช้มโนภาพ การประสานระหว่างสายตาและกล้ามเนื้อมือ และการสังเกต

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย ง. มีความวิตกกังวล ความไม่มั่นคง ความไม่พอใจในตนเอง ดื้อ ต่อต้าน ลักษณะการพึ่งพาผู้อื่น พึ่งพาแม่ ถดถอยสู่วัยทารก และเน้นตัวเอง

เป็นใหญ่ สนใจตัวเองมาก การย้ำคิด ก้าวร้าว ไม่มีความเชื่อมั่น มีความต้องการทางเพศ รู้สึกมีความบกพร่อง มีปมด้อย ไม่กล้าเผชิญโลกภายนอก มีความวิตกกังวล

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่าเด็กชาย ง. เป็นคนต่อต้านสังคม มีความรู้สึกไม่อบอุ่น มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดแม่มากกว่าพ่อ เป็นคนเก็บตัว ต้องการแยกตัว ต้องการกลับไปสู่การดูแลเอาใจใส่ในอดีต มีอารมณ์เศร้า มีแนวโน้มรักร่วมเพศ มีความต้องการทางเพศ

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่าเด็กชาย ง. รู้จักวางแผน แต่ไม่ค่อยดี เพราะการจัดลำดับความคิดไม่ดี รับรู้ช้า เป็นคนขี้อาย ขี้กลัว ขาดความมั่นใจ ติดแม่ ค่อนข้างเก็บตัว ย้ำคิดย้ำทำ อารมณ์ค่อนข้างแปรปรวน แยกตัว ถดถอย มีความยุ่งยากภายใต้ข้อขัดแย้งทางจิตใจ และความรู้สึกไม่อบอุ่นใจ มีความวิตกกังวล จิตใจไม่สงบ อารมณ์ไม่คงที่ ไม่มั่นคง กระบวนการคิดกระจัดกระจาย เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ มีความบกพร่องทางการประสานกล้ามเนื้อมือและตา เป็นคนดื้อเงียบ

8.3 แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้าน บิดา มารดา ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ เพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า เพื่อนร่วมกลุ่ม ความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคตและเป้าหมาย พบว่า เด็กชาย ง. มีปัญหาด้านความรู้สึกผิด ความสัมพันธ์กับมารดา เพื่อนทั่วไป และความกลัว ดังนี้

ปัญหาด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย ง.จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมสิ่งที่เขาทำผิดกับคุณครูหรือพ่อแม่ เด็กชาย ง. ได้ทำผิดอย่างมากที่ไม่ได้ส่งงานของครูตามที่ครูสั่ง บางครั้งเด็กชาย ง. รู้สึกละอายที่เขาทำผิดลงไปอย่างมาก เด็กชาย ง. รู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ตนได้ทำสิ่งที่ไม่ดีกับพ่อและแม่

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับมารดา เด็กชาย ง. รู้สึกว่ามารดาเป็นคนนิสัยดีบางครั้งโกรธเมื่อเขาทำผิด เด็กชาย ง. และมารดาเป็นลูกที่ดีครึ่งหนึ่งไม่ดีครึ่งหนึ่ง และมารดาของเด็กชาย ง.ไม่ค่อยจะรู้ว่าเขาเป็นคนอย่างไร

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไป เด็กชาย ง. รู้สึกว่าเพื่อนที่แท้จริงต้องมีนิสัยดีไม่เกเรคนอื่น เด็กชาย ง. ไม่ชอบคนที่มีนิสัยเกเรเพื่อนฝูงเพราะว่าเป็นคนที่คนไม่อยากคบหา และเมื่อเด็กชาย ง.ไม่อยู่เพื่อนจะดีใจมาก

ปัญหาด้านความกลัว ทั้งๆที่เห็นว่ามันไร้สาระเด็กชาย ง. ก็ยังกลัวที่จะปรับตัวและพยายามไม่กลัว เพื่อนของเด็กชาย ง. ส่วนมากไม่ทราบว่าเด็กชาย ง. กลัวคนที่จะมาดุว่าและไม่อยากให้ใครมาดุว่าด้วย เด็กชาย ง. อยากขจัดความกลัวในเรื่องที่เขาทำไม่ดี

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหามี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับบิดา ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ กับผู้ที่ด้อยกว่า และด้านความสามารถ โดยมีรายละเอียดดังนี้คือด้านความสัมพันธ์กับบิดานั้น เด็กชาย ง. รู้สึกว่าบิดาไม่ค่อยจะเอาใจใส่เขา เด็กชาย ง. ขอเพียงให้บิดานั่งเฝ้าดูและคอยสอนให้เข้าใจเพื่อจะได้เรียนเก่ง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศนั้น เด็กชาย ง.ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศคือกลัวติดเอดส์กับผู้หญิง เด็กชาย ง. คิดว่าผู้หญิงส่วนมากจะเป็นคนไม่ค่อยดีนัก เมื่อเด็กชาย ง. คิดถึงผู้หญิงเขาจะลืมเสีย และสิ่งที่เด็กชาย ง. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศคือกลัวติดเอดส์กับผู้ที่อยู่ตัวคนเดียวไม่ค่อยมีใครเอาใจใส่ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่ด้อยกว่านั้น ถ้าใครทำงานให้เด็กชาย ง. เขาจะไม่ให้ทำเพราะว่าต่างคนก็มีสมองของตนเอง และเมื่อเด็กชาย ง. เป็นคนออกคำสั่ง เขาจะอยู่เฉยไม่สั่งใครทำเองดีกว่า และด้านความ

สามารถนั้นเด็กชาย ง. มีจุดอ่อนคือจิตใจที่มีดีครึ่งไม่ดีครึ่งหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเด็กชาย ง.ไม่ค่อยจะเอาใจใส่การเรียน

นอกจากนั้นเด็กชาย ง. ยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีในด้านครอบครัวคือ พวกที่บ้านทำกับเด็กชาย ง. อย่างกับว่าเขาเป็นลูกของยาย ด้านเพศสัมพันธ์นั้นเด็กชาย ง. รู้สึกว่าเรื่องเพศไม่สำคัญไปกว่าการเรียน ด้านอดีตคือ เมื่อยังเป็นเด็กอยู่เด็กชาย ง. ได้อยู่บ้านยายและได้ตกที่เขาก่อสร้าง และด้านเป้าหมายนั้นเด็กชาย ง. ต้องการมากที่สุดคือบิดามารดา

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ง.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่าเด็กชาย ง. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ วิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง ดื้อ ต่อต้าน เน้นตัวเองเป็นใหญ่ สนใจตัวเองมาก เป็นคนย้ำคิดย้ำทำ พึ่งพา เป็นคนเพ้อฝัน มีความต้องการทางเพศ ไม่สนใจเรียน หนังสือ แต่งกายไม่สะอาด ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ง. ดังต่อไปนี้

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ง.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาของเด็กชาย ง. ต้องทำงานหนัก ขาดการดูแลเอาใจใส่ เด็กชาย ง. ต้องดูแลตัวเอง เด็กชาย ง.ค่อนข้างเก็บกด ในแต่ละวันเด็กชาย ง.ไปโรงเรียนพร้อมกับบิดามารดา กลับบ้านตอนเย็นบิดาจะมารับที่โรงเรียน ทุกคนกลับถึงบ้านจะทำหน้าที่ของตน เหนื่อยและเตรียมงานของวันรุ่งขึ้น เด็กชาย ง. ขาดการควบคุมดูแลจึงค่อนข้างเอาแต่ใจตนเอง ขาดการบังคับตนเอง และมีลักษณะต่อต้านสังคม เด็กชาย ง.ต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากมารดา จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ เด็กชาย ง. ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะเอาแต่ใจตนเอง ไม่ส่งงาน ชอบชวนคุยขณะที่ครูสอน ทิ้งของในห้องเรียน ชอบลุกเดินในห้องเรียน

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู พบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษ

เด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย ง.ไม่สนใจเรียนหนังสือ ชอบคุยในเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงานที่ครูให้ทำ เนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี และมีพฤติกรรมที่มีปัญหาทางวินัยมาตลอดแต่ไม่มีการแก้ไขและติดตามอย่างใกล้ชิด ครูประจำชั้นมีการเปลี่ยนทุกปีจึงขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูดุ และชอบตีเด็ก

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย ค. 4 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย ง. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้บ้าง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้

1.2 ให้ความรักความสนใจเด็กชาย ง. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย ง. รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อนและอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย ง. กล้าพูดคุยด้วย เกิดมีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถที่จะควบคุมตนเองได้บ้าง

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 15.30 ถึง 16.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย ง. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย จากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย ง. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวของเด็กชาย ง. ยอมรับเด็กชาย ง.มากขึ้น ดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาเด็กชาย ง.มากขึ้น และขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ง.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ง. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย ง. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไข้ได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชาย ง. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย ง. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ง. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบ้าง ได้แก่ ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่าน พบว่า ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ง.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทิ้งของในห้องเรียน และทำงานไม่เป็นระเบียบ ส่วนพฤติกรรมลุกจากที่นั่งขณะทำงานเพิ่มขึ้น พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยได้แก่ พฤติกรรมคุยเล่นกันในแถว มาโรงเรียนสาย และขาดเรียน ส่วนพฤติกรรมการแต่งกายไม่เรียบร้อยไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย ง. มีดังนี้

เด็กชาย ง. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย ง. จะแสดงความคิดเห็นบ้าง ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย ง. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย ง.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย ง.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย ง. อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลเรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย ง. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย ง. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย ง. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย ง. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 5 เด็กชาย จ. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย จ. เป็นนักเรียนชายไทย เชื้อสายไทย อายุ 11 ปี ผิวขาว สูง 150 เซนติเมตร น้ำหนัก 34 กิโลกรัม รูปร่างผอมสูง ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาโตสีดำน้ำตาล ใบหน้าเล็ก กลมรี ปากแห้ง ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกเล็ก ช่างพูด ยิ้มง่าย เสียงดัง ขณะเดินมักจะกระโดดเป็นระยะๆ พูดจาไพเราะ มีน้ำใจกับคุณครูในการช่วยเหลือ

ลักษณะปัญหา เด็กชาย จ.แต่งกายไม่เรียบร้อย ชอบเอาชายเสื้อออกนอกกางเกง ไม่เอาใจใส่ในการเรียน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และคุยเล่นกันในแถว

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย จ. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย จ. ในรายวิชาที่เด็กชาย จ. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) **วิชาวิทยาศาสตร์** ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เป็นระยะเวลาสั้นๆ เวลาครูถามเขาจะตอบทันที และส่วนมากจะตอบได้ เด็กชาย จ.นั่งคนเดียวติดกระดานใกล้โต๊ะครู เด็กชาย จ.มักจะหันมาคุยกับเพื่อนที่นั่งแถวหน้า บางครั้งจะหันไปคุยกับเพื่อนที่นั่งข้างๆด้านหน้าห้อง ขณะที่ครูสอนและอธิบายจะเรียกชื่อเด็กชาย จ. เด็กชาย จ.จะหยุดคุย จากนั้นครูให้งานทำในห้องเรียน ขณะทำงานเด็กชาย จ. จะลุกขึ้นยืนคุยกับเพื่อน สักครู่จะเดินไปหาเพื่อนที่นั่งหลังห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย จ.อีก เด็กชาย จ. จึงกลับไปนั่งที่ของตน ครูเดินดูนักเรียนทำงาน เด็กชาย จ. ไม่ได้ทำงานที่ให้ทำ ครูดุว่ากล่าว และให้ทำให้เสร็จก่อนไปพัก

ข) **วิชาพลศึกษา** ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. ตั้งใจฟังครูอธิบายกฎ กติกา วิธีการเล่นบาสเกตบอล ขณะที่นั่งฟังเด็กชาย จ.จะแหย่เล่นและคุยกับเพื่อน พอครูให้ฝึกเด็กชาย จ. รีบเอาลูกบาสเกตบอลไปเล่น เด็กชาย จ. เล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) **วิชาภาษาอังกฤษ** ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย จ. จะนั่งเรียนหน้าห้องเรียนติดกับกระดานใกล้โต๊ะครู ขณะที่ครูสอนอธิบายกิจกรรมเกมคำศัพท์ เด็กชาย จ. ยืนขึ้นจะแย่งตอบ เสียงดัง แล้วเด็กชาย จ. หันหน้าคุยกับเพื่อน ครูให้ทำกิจกรรมโดยการช่วยกันทำใบงานเป็นคู่ เด็กชาย จ.รีบลุกเดินไปหาเพื่อนที่นั่งแถวหลังอีกด้านหนึ่งของห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย จ. เด็กชาย จ. จึงกลับไปนั่งที่ตนเอง ครูจึงให้เด็กชาย จ. ทำงานคู่กับเพื่อนที่นั่งข้างหน้าห้อง แล้วรีบนั่งลงทำใบงานกับเพื่อน

ข) **วิชาศิลปศึกษา** ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. ไม่สนใจฟังครู คุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตน ลุกขึ้นเดินไปหลังห้องไปทิ้งกระดาษ คุยกับเพื่อน ครูเรียกชื่อเด็กชาย จ. เด็กชาย จ.เดินกลับมาที่นั่งของตน ครูจึงบอกเด็กชาย จ.ให้ส่งงานด้วย

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย จ. แต่งกายสะอาด แต่ชายเสื้อหลุดลุ่ยออกมาอยู่นอกกางเกง ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย จ.จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน ครูต้องเดินมาอยู่ใกล้ๆตักเตือน เด็กชาย จ. จึงหยุดคุย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย จ. รีบเดินลงไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารของโรงเรียน เพื่อจะได้ไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อน เด็กชาย จ.เล่นอย่างสนุกสนาน และขึ้นชั้นเรียนช้า จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้รีบขึ้นไปเรียน เด็กชาย จ. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย จ.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือแต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าเรียนช้า ไม่ส่งงาน คุยในเวลาที่ครูสอน และลุกเดินในห้องเรียน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย จ. เป็นระยะๆจำนวน 4 ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. เป็นบุตรคนโต มีน้องสาว 1 คนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 บิดาไปรับ ส่งเด็กชาย จ.และน้องสาวที่โรงเรียนทุกวัน โดยขี่มอเตอร์ไซค์เพราะบ้านอยู่สุขุมวิท 12 เขตคลองเตย บิดาทำงานรับราชการการท่าเรือฝ่ายช่าง ส่วนมารดาทำงานประกันภัย เด็กชาย จ. ถูกบิดาตีบ่อยเพราะ ไม่ตั้งใจเรียน หากได้รับรายงานจากครูบิดาจะตีจนเป็นรอยที่ขา เด็กชาย จ. มักจะถูกเปรียบเทียบกับน้องสาวเพราะน้องสาวเรียนเก่ง ไม่มีปัญหา เรียบร้อย เด็กชาย จ.เคยคิดน้อยใจบิดาที่ตีต่อหน้าเพื่อน บางครั้งใช้รำมีด เด็กชาย จ.รู้สึกอึดอัดใจที่ถูกกำหนดทุกอย่าง ทุกอย่างจะต้องเรียบร้อยก่อนออกจากบ้านเพราะยายเป็นหม่อมราชวงศ์ เด็กชาย จ.จึงรู้สึกเก็บกด ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนเด็กชาย จ. จึงแสดงพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน ไม่ค่อยรับผิดชอบ ไม่ส่งงาน ชอบคุยเวลาครูสอน เสียงดัง ชอบแสดงออก ชอบปล่อยชายเสื้อหลุดออกนอกกางเกง ชกต่อยกับเพื่อนเพราะเด็กชาย จ.ไม่ยอมแพ้เมื่อมีปัญหากัน อารมณ์ร้อนรุนแรง บิดาจะดูแลเด็กชาย จ.และน้องสาวหลังกลับจากโรงเรียน ทำอาหารให้รับประทาน มารดาไม่มีเวลาที่จะดูแล เพราะกลับจากทำงานประมาณ 20.00 น.

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย จ. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าไม่เรียบร้อย บางครั้งเล็บยาว ผมยาว ชอบคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ลุกเดินในห้องเรียนขณะทำงาน พูดมาก และเสียงดัง ทะเลาะชกต่อยกับเพื่อนบ่อย หากรายงานผู้ปกครอง บิดาของเด็กชาย จ.จะตีเด็กชาย จ.อีกจนขาเป็นรอย เด็กชาย จ.อารมณ์หงุดหงิดง่าย ไม่ยอมใครต้องเอาชนะให้ได้ พูดจาไพเราะ ชอบรับใช้ครู มีน้ำใจ

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย จ. มีสมาธิสั้น ไม่สนใจเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ชอบทำงาน ชอบคุยเล่น ไม่ส่งงาน ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาครูสอน ลุกเดินในห้องเรียน อยากให้ครูและเพื่อนๆ สนใจเขา มีความคิดสร้างสรรค์

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย จ. แต่งกายไม่เรียบร้อย มักจะดึงชายเสื้อออกนอกกางเกง ไม่ตั้งใจเรียน

ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงาน ต้องตามงานไม่รับผิดชอบ ขึ้นห้องเรียนช้าเพราะเล่นเพลิน บางครั้งมาโรงเรียนสาย ชกต่อยเพื่อนเพราะอารมณ์ร้อน และไม่ยอมคนอื่น ไม่ชอบเรียนแต่ชอบทำกิจกรรม ชอบช่วยครูทำงาน

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย จ.เป็นคนนิสัยอารมณ์ร้อน ขี้รำคาญ ไม่ยอมคน ชอบเดินในห้องเรียน ชอบชวนเพื่อนคุย ชอบลุกจากที่นั่ง ไม่ค่อยส่งงาน เข้าห้องเรียนช้า แต่งกายไม่เรียบร้อย

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่บิดา จำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย จ. เป็นบุตรชายคนโตที่บิดาต้องการและคาดหวังอย่างที่บิดาต้องการ ต้องเป็นเด็กดี เรียนเก่ง ไม่มีปัญหาที่โรงเรียน ตั้งใจเรียน บิดาจะควบคุมและตีเด็กชาย จ.บ่อยถ้าทำไม่ถูกต้อง บิดาไม่เห็นความน่ารักของเด็กชาย จ.เลย บิดาจะชมน้องสาวต่อหน้าเด็กชาย จ. เด็กชาย จ.มีโอกาสเล่นที่โรงเรียนก่อนกลับบ้าน เด็กชาย จ.มีสมาธิเพราะสามารถเล่นเกมคอมพิวเตอร์ได้ ชอบวาดรูป แต่ไม่ตั้งใจเรียน ชอบคุยเวลาครูสอน บิดาได้บอกครูให้ตีถ้าเด็กชาย จ.ดื้อและให้นั่งหน้าห้องเรียน ไม่ทำงาน ไม่อ่านหนังสือ ไม่มีความรับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย จ. เป็นเด็กที่ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่การเรียน ชอบเล่น ชอบคุย แต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ทำงานและไม่ส่งงาน ชอบลุกเดินในห้องเรียน ชอบเล่นในแถว ชอบแสดงออก เป็นคนไม่ยอมคน อารมณ์ร้อน เสียงดัง ชอบแสดงออก

3. การเขียนอัตชีวประวัติ

จากการเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" พบว่า เด็กชาย จ. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว เพื่อน ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ รักสัตว์

ลักษณะการเขียนหนังสือถูกต้องและเรียบร้อย แสดงว่าเขามีความรอบคอบและมีทักษะในการเขียน

ลักษณะการเขียนสม่ำเสมอ แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนค่อนข้างมั่นคง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนภาษาที่ใช้เขียนเป็นภาษาพูดบ้าง

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย จ. มีกิจวัตรประจำวันที่คล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์คือ ตื่นนอนทำธุรกิจส่วนตัว ทานอาหารเช้า เดินทางไปโรงเรียน เล่นฟุตบอลกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เริ่มเรียน พักน้อยเรียนต่อจนถึงพักกลางวัน ทานอาหารเที่ยงแล้วเล่นกับเพื่อน เริ่มเรียนช่วงบ่าย กลับบ้าน ทานอาหารเย็น ทำธุรกิจส่วนตัวและเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์หลังจากตื่นนอนและทำธุรกิจส่วนตัวแล้ว ทานอาหารเช้า ไปเรียนพิเศษ ทานอาหารกลางวัน นอน ไปเที่ยวห้าง ทานไอศครีม ไปเล่นนอกบ้าน อาบน้ำ ทานอาหารเย็น ทำธุรกิจส่วนตัวและเข้านอน

ผลจากการวิเคราะห์บันทึกประจำวันพบว่า เด็กชาย จ. เป็นคนที่มีการวางแผน ไม่ชอบเรื่องมาก ไม่ชอบจุกจิกหรือบังคับ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว สนใจเรื่องการอ่าน การแสวงหาความรู้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนที่โรงเรียน เป็นคนรักสัตว์ และมีการออกกำลังกาย

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย จ.มีพี่น้อง 2 คน เด็กชาย จ.เป็นบุตรคนโต น้องสาวเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บิดาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี รับราชการฝ่ายช่างของกรมท่าเรือ มารดาจบการ

ศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำงานบริษัทประกันภัย งานอดิเรกคือวาดรูป ขี่จักรยาน เล่นสเกตบอร์ด อาชีพที่สนใจได้แก่ ครู นักวิทยาศาสตร์ เต้นรำ จากการบันทึกการตรวจสุขภาพพบว่า เด็กชาย จ.มีสุขภาพแข็งแรงดี ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีปัญหาด้านการเรียน การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพเด็กชาย จ.มีคุณลักษณะที่ดีคือ การประหยัดอดออม ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต และความเชื่อมั่นในตนเอง คุณลักษณะพอใช้ได้แก่ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความมีมารยาทดี การช่วยตนเอง ความเสียสละเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา การร่วมมือกับหมู่คณะ และความคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะที่ต้องปรับปรุงคือ การควบคุมอารมณ์

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์ คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือบุคคลที่ได้รับการเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ พ อันดับ 1 และ ว อันดับ 2

2. เด็กชาย จ. มีบาทบาทเป็น Mutual Choice หมายถึงบุคคล 2 คนต่างเลือกซึ่งกันและกัน อันดับเดียวกันหรือต่างอันดับก็ได้ เด็กชาย จ. เลือก วิท อันดับ 1 และวิทเลือกเด็กชาย จ. อันดับ 2

3. กลุ่มของเด็กชาย จ. ประกอบด้วย เด็กชาย จ. ป และวิท

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุปพบว่า เด็กชาย จ. มีบทบาทเป็น Mutual Choice ต่างอันดับคือเด็กชาย จ.เลือกเพื่อนในกลุ่มอันดับ 1 และเพื่อนในกลุ่มก็เลือกเด็กชาย จ.อันดับ 2 เด็กชาย จ. ยังได้รับเลือกเป็นอันดับ 2 จากเพื่อนในกลุ่มอีก 2 คน แสดงว่า เด็กชาย จ. มีเพื่อนสนิทในกลุ่มเพียง 3 คน

จากแบบสอบถาม " ใครเอ่ย" พบว่า เด็กชาย จ. ประเมินตนเองในด้านบวกว่า เป็นผู้ที่เข้าแถวซื้ออาหารที่โรงอาหารของโรงเรียนเป็นประจำ และประเมินตนเองในด้านลบว่า เป็นคนที่ชอบคุยเล่นในแถวบ่อยที่สุด เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบของโรงเรียนบ่อยที่สุด นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทำการประเมินเด็กชาย จ.โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย จ. ไม่ได้รับการประเมินเลย ส่วนในด้านลบได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบของโรงเรียน จากเพื่อน 34 คน เป็นคนที่ชอบลุกจากที่นั่งในห้องเรียนขณะทำงาน จากเพื่อน 9 คน เป็นคนที่ชอบคุยเล่นกันในแถว จากเพื่อน 5 คน เป็นคนที่คุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน จากเพื่อน 5 คน เป็นคนที่ขีดเขียนโต๊ะเรียน จากเพื่อน 4 คน เป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียน จากเพื่อน 3 คน

สรุปได้ว่าเด็กชาย จ. และเพื่อนมีความคิดเห็นตรงกันในด้านลบได้แก่ เป็นคนที่ชอบคุยเล่นในแถวและแต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบของโรงเรียน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

7.1 จากการสังเกตพบว่า สถานที่พักเป็นบ้านพัก 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องรับแขกแคบๆ มีห้องอาหารและห้องครัวเล็กๆ ยายอยู่ชั้นล่าง ส่วนห้องพักอยู่ชั้นบน เด็กชาย จ. มีห้องนอนส่วนตัว มีสุนัขอยู่ในบ้านด้วย บริเวณบ้านมีลานจอดรถ มีบ้านอีก 2 หลังลักษณะเดียวกัน อยู่ในบริเวณรั้วเดียวกัน ภายในบ้านสะอาด เรียบร้อย แต่ค่อนข้างคับแคบ มีตู้ใส่เครื่องตกแต่งลายครามมากมาย ผู้วิจัยไม่ได้พบยายของเด็กชาย จ. ได้พบทั้งบิดามารดา มารดากลับจากทำงานเร็วกว่าทุกวันจึงได้พบมารดา มารดาของเด็กชาย จ. ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ บิดาจะเป็นผู้ให้ข้อมูลมากกว่า

7.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า บิดามารดาของเด็กชาย จ. หนักใจที่เด็กชาย จ. ไม่สนใจการเรียน ชอบเล่น การเรียนแย่ลงน่าจะเรียนได้ดีกว่านี้ เด็กชาย จ. ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ มารดาได้ฝึกให้

เด็กชาย จ.รับผิดชอบตัวเองโดยให้นอนห้องส่วนตัว แต่ไม่รู้ว่าเด็กชาย จ. ทำอะไรในห้อง เด็กชาย จ. ถูกบิดาตีบ่อย ถูกตำหนิบ่อยว่า ไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบ ไม่เชื่อฟัง ดื้อ หลังจากที่บิดาพบผู้วิจัยแล้วบิดาไม่ได้ตีเด็กชาย จ.แล้ว บิดากล่าวว่า บ่นว่า ตีเด็กชาย จ.ก็ไม่เกิดประโยชน์ บิดาจึงปล่อยแล้ว บิดาและมารดาสั่นศีรษะกล่าวว่า ไม่ทราบว่าอีกนานหรือไม่ที่เด็กชาย จ.จะคิดได้และรับผิดชอบได้

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC-R(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย จ.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	114
Performance Scale IQ	120
Full Scale IQ	119

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย จ. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างฉลาด ดังมีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย จ.มีความสามารถทางสติปัญญาที่เด่นคือ ความตั้งใจ

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา สิ่งที่ดีได้แก่ ความตั้งใจ การคิดในเชิงนามธรรมเป็นเหตุเป็นผล ความสามารถทางคณิตศาสตร์ และความสามารถในการจำเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป สิ่งที่ต้องพัฒนาคือ **การให้ความหมายของคำ**

ด้านความสามารถในการทำ สิ่งที่ดีได้แก่ ความสามารถในการใช้มโนภาพ รู้จักวางแผน ความสามารถในการรับรู้ การสังเกต การใช้กล้ามเนื้อมือประสานกับสายตา และการมีมนุษยสัมพันธ์

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย จ. เป็นคนมั่นใจในตนเอง แต่ยังต้องพึ่งพาแม่ มีมโนธรรมสูง กลัวเรื่องเพศ เก็บกด มีความเป็นหญิง เป็นคนที่ตระหนักต่อสังคม มีความอ่อนไหว มีความรู้สึกผิด **มีการตัดสินใจด้วยอารมณ์ และคำนึงถึงแต่ตัวเอง**

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่าเด็กชาย จ. มีความใกล้ชิดแม่มากกว่าพ่อ มีแนวโน้มขี้อาย **รู้สึกว่าทำสิ่งใดก็ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ หลีกหนี ขลาดกลัว เป็นคนไม่ยอมคน มองโลกในแง่ดี มีความระมัดระวังก่อนที่คนอื่นจะเข้ามาหา มีความเศร้า ขาดพลัง และวิตกกังวล**

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่าเด็กชาย จ. **รู้จักวางแผน มีการลำดับความคิดดี แต่ไม่รอบคอบ ค่อนข้างเก็บกด ย้ำคิดย้ำทำ เด็กชาย จ.มีความเป็นหญิง จิตใจอ่อนโยน ติดแม่** ละเอียดอ่อน สงบ ร่าเริง อารมณ์แปรปรวน มีความยุ่งยากทางด้านจิตใจ ไม่สามารถควบคุมจิตใจได้ มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น พร้อมที่จะเปิดรับความคิดความรู้สึกของผู้อื่น คล่องแคล่ว สนใจตนเอง อารมณ์หุนหันพลันแล่น **เป็นคนที่ทำสิ่งใดต้องทำให้ดีที่สุด**

8.3 แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับบิดา มารดา ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อต่างเพศ เพศสัมพันธ์ เพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า เพื่อนร่วมกลุ่ม ความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคต และเป้าหมาย พบว่าเด็กชาย จ. มีปัญหาด้านความกลัว ความรู้สึกผิด สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ ความสัมพันธ์กับบิดา และด้านเป้าหมาย เด็กชาย จ. ยังมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้เด็กชาย จ. ยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับมารดา ครอบครัว เพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า ความสามารถ อดีต และอนาคต ดังนี้

ปัญหาทางด้านความกลัว เด็กชาย จ. กลัวผีทั้งๆที่มันไร้สาระ และอยากขจัดความกลัวในเรื่องนี้ออกไป เพื่อนๆของเด็กชาย จ. ส่วนมากไม่ทราบว่าเด็กชาย จ. กลัวแมงมุม และบางครั้งความกลัวก็บังคับให้เด็กชาย จ. ทำร้ายผู้อื่น

ปัญหาด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย จ. จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมผี เด็กชาย จ. ทำผิดอย่างมากที่ชอบขึ้นเสียงกับพ่อแม่ บางครั้งเด็กชาย จ. รู้สึกละอายเมื่อร้องไห้ต่อหน้าเพื่อนๆ เด็กชาย จ. รู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ได้ตะโกนใส่พ่อแม่

ปัญหาด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ ผู้ชายในอุดมคติของเด็กชาย จ. คือดารา เด็กชาย จ. คิดว่าผู้ชายส่วนมากมีลักษณะกวน เมื่อเด็กชาย จ. คิดถึงผู้ชายจะคิดว่าเขาเป็นคนดีก่อน สิ่งที่เด็กชาย จ. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศคือการจีบสาว เมื่อเด็กชาย จ. คิดถึงผู้หญิงเด็กชาย จ. จะพยายามลืม สิ่งที่เด็กชาย จ. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศคือการเชิด

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบิดา เด็กชาย จ. รู้สึกว่าบิดาไม่ค่อยจะช่วยเขาทำการบ้าน ถ้าคุณพ่อของเด็กชาย จ. เพียงแต่ไม่ตีเด็กชาย จ.ไม่แรงนักคงจะดี คุณพ่อของเด็กชาย จ.มีทั้งเข้มงวดและตลกมาก

ปัญหาด้านเป้าหมาย เด็กชาย จ. คงมีความสุขถ้าตนไม่ดื้อ ความทะเยอทะยานในชีวิตคืออยากเป็นรัฐมนตรี สิ่งที่เด็กชาย จ. ต้องการมากที่สุดในชีวิตคือต้องการเอาชนะใจตนเองให้ได้

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหาคือด้านเพศสัมพันธ์ เมื่อเด็กชาย จ. เห็นผู้ชายและผู้หญิงอยู่ด้วยกันเด็กชาย จ. รู้สึกเฉยๆ

นอกจากนั้นเด็กชาย จ. มีความรู้สึกไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับมารดาคือ ถ้ามารดาของเด็กชาย จ. เพียงแต่ไม่พูดสิ่งที่แทงใจดำของเขา เด็กชาย จ. จะรักมารดามากกว่านี้ ในด้านครอบครัวเด็กชาย จ.รู้สึกว่าพวกที่บ้านทำกับเขาอย่างกับว่าเขาดื้อมาก ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไปคือเด็กชาย จ. ไม่ชอบคนที่ยโสโอหัง ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เหนือกว่าคือ ครูที่โรงเรียนค่อนข้างเข้มงวด ด้านผู้ที่ด้อยกว่าคือถ้าใครทำงานให้เด็กชาย จ. เขาจะไม่ภูมิใจในชิ้นงานนั้น ด้านความสามารถนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเด็กชาย จ. ผอมมาก ด้านอดีตนั้นเด็กชาย จ. จำได้แม่นยำที่สุดในวัยเด็กคือขี่จักรยานตกเขา และด้านอนาคตนั้นสำหรับเด็กชาย จ. อนาคตเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่าเด็กชาย จ. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เก็บกด วิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง ต้องการพึ่งพาแม่มี

มโนธรรมสูง ตัดสินใจด้วยอารมณ์ รู้สึกผิด ไม่ตั้งใจเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน คุยกับเพื่อนขณะครูสอน เสียงดัง ไม่ยอมคน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย จ. ดังต่อไปนี้

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยเข้มงวด สาเหตุที่ทำให้เด็กชาย จ. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาของเด็กชาย จ. ควบคุมและเข้มงวดมาก เด็กชาย จ.ค่อนข้างเก็บกด ไม่มีอิสระในการเป็นตัวของตัวเอง ต้องทำตามที่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะบิดา และคุณยายต้องการ เด็กชาย จ. ต้องการความรัก ความเข้าใจจากบิดา แต่ไม่ได้รับเพราะไม่มีโอกาส จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน แต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าห้องเรียนช้า ขาดการควบคุมตนเอง

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ เด็กชาย จ. ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะเอาแต่ใจตนเอง ไม่ส่งงาน ชอบชวนคุยขณะที่ครูสอน ชอบลุกเดินในห้องเรียน อารมณ์ร้อน ไม่ยอมคน

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู พบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษเด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย จ.ไม่สนใจเรียนหนังสือ ชอบคุยในเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงานที่ครูให้ทำ เนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี และมีพฤติกรรมที่มีปัญหาทางวินัยมาตลอดแต่ไม่มีการแก้ไขและติดตามอย่างใกล้ชิด ครูประจำชั้นมีการเปลี่ยนทุกปีจึงขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูดุ และชอบตีเด็ก

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย จ. 4 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย จ. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้บ้าง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้

1.2 ให้ความรักความเข้าใจเด็กชาย จ. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย จ. รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อน มีผู้ที่เข้าใจและอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย จ. กล้าพูดคุยด้วย เกิดมีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถที่จะควบคุมตนเองได้บ้าง

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 15.30 ถึง 16.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยรายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย จ. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย จ. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเด็กชายจ. ยอมรับเด็กชาย จ.มากขึ้น ดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสเด็กชาย จ.มากขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่น และความต้องการของเด็กชาย จ. และ ขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย จ.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย จ. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย จ. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชายจ. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย จ. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย จ. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบ้างได้แก่ พฤติกรรมการแต่งกายไม่เรียบร้อย และไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่าน พบว่า ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย จ.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน และคุยกับเพื่อนขณะครูสอน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมมาโรงเรียนสายเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย จ. มีดังนี้

เด็กชาย จ. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเข้าใจ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย จ. จะแสดงความคิดเห็นบ้าง ให้อิสระ ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย จ. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย จ.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย จ.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย จ. อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เข้าใจ และเอาใจใส่เรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย จ. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย จ. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย จ. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย จ. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 6 เด็กชาย ฉ. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ฉ. เป็นนักเรียนชายไทย เชื้อสายไทย อายุ 12 ปี ผิวขาว สูง 136 เซนติเมตร น้ำหนัก 40 กิโลกรัม รูปร่างท้วมเตี้ย ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กมาก เวลายิ้มจะไม่เห็นตา นัยน์ตาสีดำน้ำตาล ใบหน้ากลมรี ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกเล็ก ผมยาว แต่งกายสะอาดเรียบร้อย บางครั้งชอบเอาชายเสื้อออกนอกกางเกง ช่างพูด ยิ้มง่าย ค่อนข้างขี้อาย เงียบๆ

ลักษณะปัญหา เด็กชาย ฉ.ไม่เอาใจใส่ในการเรียน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และคุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ฉ. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ฉ. ในรายวิชาที่เด็กชาย ฉ. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ฉ. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เป็นระยะเวลาสั้นๆ เวลาครูถามเขาจะตอบทันที

และส่วนมากจะตอบได้ เด็กชาย ฉ. นั่งแถวหน้าของห้องเรียน เด็กชาย ฉ. มักจะหันข้างคุยกับเพื่อนที่นั่งด้านข้าง หลังจากที่ครูสอนและอธิบายจะเรียกชื่อเด็กชาย ฉ. เด็กชาย ฉ.จะหยุดคุย จากนั้นครูให้งานทำในห้องเรียน ขณะทำงานเด็กชาย ฉ. จะเดินไปหาเพื่อนที่นั่งหลังห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ฉ. อีก เด็กชาย ฉ. จึงกลับไปนั่งที่ของตน ครูเดินดูนักเรียนทำงาน เด็กชาย ฉ. ไม่ได้ทำงานที่ให้ทำ ครูดุว่ากล่าว และให้ทำให้เสร็จก่อนกลับบ้าน

ข) วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ฉ. ตั้งใจฟังครูอธิบายกฎ กติกา วิธีการเล่นบาสเกตบอล ขณะที่นั่งฟังเด็กชาย ฉ. จะแหย่เล่นและคุยกับเพื่อน พอครูให้ฝึกเด็กชาย ฉ. รีบเอาลูกบาสเกตบอลไปเล่น เด็กชาย ฉ. เล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ฉ. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย ฉ. จะนั่งเรียนแถวหน้าห้องเรียน ขณะที่ครูสอน อธิบายกิจกรรมเกมการใช้คำศัพท์ เด็กชาย ฉ. ก้มหน้า แล้วเด็กชาย ฉ. หันหน้าคุยกับเพื่อนที่นั่งด้านข้าง ครูให้ทำกิจกรรมโดยการช่วยกันทำใบงานเป็นคู่ เด็กชาย ฉ.ทำงานคู่กับเพื่อนที่นั่งข้างๆ มองดูเพื่อนเขียน ถามเพื่อน จากนั้นครูให้ออกมารายงานหน้าชั้น เด็กชาย ฉ. ถือใบงานออกมาอ่านหน้าชั้น เพื่อนๆหัวเราะเพราะเด็กชาย ฉ. อ่านผิด ครูให้เพื่อนช่วยแก้ให้ถูกแล้วจึงให้เด็กชาย ฉ. กลับนั่งที่ของตน

ข) วิชาศิลปศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ฉ. ไม่สนใจฟังครู คุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตน ไม่ทำงาน ไม่มีงานส่งครู ครูจึงบอกเด็กชาย ฉ.ให้ส่งงานก่อนกลับบ้านด้วย

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ฉ. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย ฉ. จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน ครูต้องเดินมาอยู่ใกล้ๆตักเตือน เด็กชาย ฉ. จึงหยุดคุย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ฉ. รีบเดินลงไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารของโรงเรียน เพื่อจะได้ไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อน เด็กชาย ฉ. เล่นอย่างสนุกสนาน และขึ้นชั้นเรียนช้า จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้รีบขึ้นไปเรียน เด็กชาย ฉ. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ฉ. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือ ไม่ตั้งใจเรียน เข้าเรียนช้า ไม่ทำงาน ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน และลุกเดินในห้องเรียน

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ฉ. เป็นระยะๆจำนวน 4 ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย ฉ. เป็นบุตรคนโต มีน้องชาย 1 คนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บิดาไปรับ ส่งเด็กชาย ฉ. อาทิตย์ละ 3 วันคือวันจันทร์ พุธ และวันศุกร์โดยขึ้นรถประจำทาง บ้านอยู่สามเสนใน บิดาทำงานบริษัทคอมพิวเตอร์ มารดาเป็นแม่บ้าน เด็กชาย ฉ. ต้องรับผิดชอบน้องชาย เวลากลับบ้านกันเองเด็กชาย ฉ. ต้องนำน้องชาย ต้องต่อรถประจำทาง 3 ช่วงจึงถึงบ้าน เด็กชาย ฉ. ไม่ค่อยตั้งใจเรียน บิดาเคร่งครัดในเรื่องเรียน เพราะต้องการให้เด็กชาย ฉ. เรียนเก่ง เด็กชาย ฉ. ทำงานไม่เรียบร้อย ขาดทักษะในการเขียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยเวลาครูสอน บางครั้งชอบปล่อยชายเสื้อหลุดออกนอกกางเกง

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ฉ. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าสะอาดเรียบร้อย บางครั้งเล็บยาว ผมยาว ชอบคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ลุกเดินในห้องเรียนขณะทำงาน บางครั้งถูกเพื่อนแกล้ง ทำงานช้าเพราะเขียนไม่ทัน

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย ฉ. ไม่ค่อยสนใจเรียน แต่งกายเรียบร้อย ไม่ชอบทำงาน ชอบคุยเล่น ไม่ส่งงาน ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาครูสอน ลุกเดินในห้องเรียน

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ฉ. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย บางครั้งจะดึงชายเสื้อออกนอกกางเกง ไม่ตั้งใจเรียน ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงาน ขึ้นห้องเรียนช้าเพราะเล่นเพลิน บางครั้งมาโรงเรียนสาย

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ฉ. เป็นคนนิสัยดี บางครั้งอารมณ์ร้อน มักถูกเพื่อนแกล้ง เป็นคนเฉยๆ ชอบชวนเพื่อนคุย ไม่ค่อยส่งงาน เข้าห้องเรียนช้า

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่มารดาจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้คือ เด็กชาย ฉ.. เป็นบุตรชายคนโต ต้องดูแลน้องที่เรียนโรงเรียนเดียวกัน แม้ต้องเดินทางไกลบิดามารดาต้องการให้เรียนโรงเรียนคริสต์ เพราะบิดามารดานับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรแตสแตนต์ เด็กชาย ฉ. เรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในด้านการเขียนเพราะเรียนเขียนเมื่อกล้ามเนื้อมือยังไม่พร้อม ทำให้เขียนไม่ค่อยได้ เป็นคนที่ค่อนข้างช้า ยิ้มเก่ง ค่อนข้างติดแม่ บิดามารดาอยากให้เป็นแพทย์ เพราะคุณตาเป็นแพทย์ที่สุราษฎร์ธานี

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย ฉ. เป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ ไม่ค่อยเอาใจใส่การเรียน ชอบเล่น ชอบคุย แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ไม่ทำงานและไม่ส่งงาน ชอบลุกเดินในห้องเรียน ชอบเล่นในแถว

3. การเขียนอัตชีวประวัติ

จากการเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" พบว่า เด็กชาย ฉ. มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว เพื่อน ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ รักสัตว์ ชอบดนตรี

ลักษณะการเขียนหนังสือถูกต้อง การเขียนไม่สม่ำเสมอ ตัวอักษรไม่เท่ากัน และมีการขีดฆ่าข้อความ แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนไม่มั่นคง และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ฉ. มีกิจวัตรประจำวันที่คล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คือ ในตอนเช้าเมื่อตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวเสร็จแล้ว ทานข้าวเช้า เดินทางไปโรงเรียน เด็กชาย ฉ. มักจะมาโรงเรียนไม่ทัน เรียนหนังสือจนถึงช่วงเวลาพักกลางวันจึงรับประทานอาหารและเล่นกับเพื่อนจนกระทั่งถึง

เวลาเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย เตะฟุตบอลกับเพื่อน กลับบ้าน ทานข้าวเย็น ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์หลังจากตื่นนอน ทานอาหารเช้า ทำกิจธุระส่วนตัว ไปเรียนพิเศษ ทำการบ้าน ทานอาหารเที่ยง ไปเที่ยวกับครอบครัว ไปว่ายน้ำด้วยกัน เล่นบาสเกตบอล เตะฟุตบอล ทานอาหารเย็น ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน

จากการวิเคราะห์บันทึกประจำวัน พบว่า เด็กชาย ฉ. เป็นคนที่ไม่ชอบความเป็นระเบียบ ทำอะไรง่ายๆให้เสร็จๆไป ขาดทักษะในการเขียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัว

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย ฉ.มีพี่น้อง 2 คน เด็กชาย ฉ.เป็นบุตรคนโต น้องชายเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาจบการศึกษาปริญญาโท ทำงานบริษัทคอมพิวเตอร์ มารดาจบการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นแม่บ้าน มีรายได้ของครอบครัวปานกลาง งานอดิเรกคือว่ายน้ำ อาชีพที่สนใจคือ ทหาร และแพทย์ จากการบันทึกการตรวจสุขภาพพบว่า เด็กชาย ฉ.มีสุขภาพแข็งแรงดี ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีปัญหาด้านการเรียน การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เด็กชาย ฉ.มีคุณลักษณะที่ดีคือ ความมีมารยาทดี และคุณลักษณะพอใช้ได้แก่ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอดทน การประหยัดอดออม ความขยันหมั่นเพียร การช่วยตนเอง ความเสียสละเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา ความร่วมมือกับหมู่คณะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์ และการควบคุมอารมณ์

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด ได้แก่ ก อันดับ1 และ ป อันดับ 2
2. เด็กชาย ฉ. มีบทบาทเป็น Rejectee คือบุคคลที่ถูกทอดทิ้งหรือถูกรังเกียจจากสมาชิกในกลุ่ม เด็กชาย ฉ. ไม่ได้รับเลือกจากเพื่อนเลย แต่เด็กชาย ฉ. ได้เลือก ว อันดับ 1 และเลือก ธ อันดับ 2
3. กลุ่มของเด็กชาย ฉ. ไม่มี

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุปพบว่า เด็กชาย ฉ. มีบทบาทเป็น Rejectee คือไม่มีเพื่อนเลือกเด็กชาย ฉ. เลย แสดงว่าเด็กชาย ฉ. ไม่มีเพื่อนสนิทเลย

จากแบบสอบถาม " ใครเอ่ย" พบว่า เด็กชาย ฉ. ไม่ได้ประเมินตนเองในด้านบวก แต่ประเมินตนเองในด้านลบว่า เป็นคนชอบคุยเล่นกันในแถว เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบของโรงเรียน เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทำการประเมินเด็กชาย ฉ. โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย ฉ. ได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่เก็บขยะทุกครั้งที่พบเห็นจากเพื่อน 1 คน ส่วนในด้านลบเด็กชาย ฉ. ได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบจากเพื่อน 14 คน เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อย จากเพื่อน 2 คน เป็นคนที่ชอบคุยในแถว จากเพื่อน 1 คน และเป็นคนที่คุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอนจากเพื่อน 1 คน

สรุปได้ว่า เด็กชาย ฉ. และเพื่อนมีความคิดเห็นตรงกันในด้านลบได้แก่ เป็นคนที่ชอบคุยเล่นในแถว เป็นคนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบของโรงเรียน เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นคนที่ชอบคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยได้ไปเยี่ยมบ้าน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้รับการศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

7.1 จากการสังเกตพบว่า สถานที่พักเป็นบ้านใหญ่ 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องรับแขกกว้างใหญ่ มีเปียโนอยู่ด้วย ห้องถัดไปเป็นห้องอาหารและห้องครัว ส่วนห้องพักอยู่ชั้นบน เด็กชาย ฉ. นอนกับน้องชาย มีสุนัขอยู่นอกบ้าน 3 ตัว บริเวณบ้านมีลานจอดรถ ภายในบ้านสะอาด เรียบร้อย ผู้วิจัยไม่ได้พบบิดาของเด็กชาย ฉ. เพราะบิดากลับจากทำงานประมาณ 20.00 น. ได้พบมารดา มารดาเป็นแม่บ้าน ต้อนรับแขกดี ให้ความร่วมมือดี เด็กชาย ฉ.มาร่วมสนทนาด้วย แต่น้องชายออกไปเล่นข้างนอกบ้าน

7.2 จากการสัมภาษณ์ พบว่า มารดาของเด็กชาย ฉ. กังวลใจที่เด็กชาย ฉ. ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียน ชอบเล่น เด็กชาย ฉ. ทำงานไม่เรียบร้อย เขียนไม่ค่อยดี เพราะเริ่มเขียนเมื่อกล้ามเนื้อมือไม่พร้อม มีความรับผิดชอบ มารดาได้ฝึกให้เด็กชาย ฉ. รับผิดชอบ โดยให้เดินทางไป กลับจากโรงเรียนกับน้องชาย เด็กชาย ฉ. ทำได้ดีกลับตรงเวลา เด็กชาย ฉ. ถูกบิดาดุบ้างเรื่องเรียน ถูกตำหนิว่า ไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบที่โรงเรียน ไม่ส่งงาน

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC-R(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย ฉ.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	109
Performance Scale IQ	117
Full Scale IQ	114

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย ฉ. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างฉลาด ดังมีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย ฉ. มีความสามารถทางสติปัญญาที่เด่นคือ ความตั้งใจ

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา เด็กชาย ฉ.มีสิ่งที่ดีได้แก่ ความสามารถในการจำเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป ความสามารถทางคณิตศาสตร์ การคิดเชิงนามธรรมเป็นเหตุเป็นผล สิ่งที่ต้องพัฒนาคือ ความสามารถในการให้ความหมายของคำ

ด้านความสามารถในการทำ เด็กชาย ฉ.มีสิ่งที่ดีได้แก่ ความสามารถในการใช้มโนภาพ การรู้จักวางแผน การสังเกต การรับรู้ และการประสานระหว่างสายตาและการใช้กล้ามเนื้อมือ สิ่งที่ต้องพัฒนาคือ การมีมนุษยสัมพันธ์

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย ฉ. ต้องการพึ่งพาผู้อื่น ไม่กล้า ขาดความมั่นใจ การตัดสินใจด้วยอารมณ์ และคำนึงถึงแต่ตนเอง วิตกกังวล พึ่งพาแม่ตลอดเวลา เน้นตัวเองเป็นใหญ่ สนใจตัวเองมาก รู้สึกไม่มั่นคง มีความบกพร่อง มีปมด้อย มีแนวโน้มก้าวร้าว

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่าเด็กชาย ฉ. พบเสมอในบ้านที่ว่างเปล่า ไม่มีคนอยู่ มีความสัมพันธ์กับพ่อมากกว่าแม่ ต้องการเปิดเผย มีความวิตกกังวล

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่าเด็กชาย ฉ. ขาดการวางแผน การจัดลำดับความคิดไม่ดี เด็กชาย ฉ. สนใจตนเอง ขาดความมั่นใจ คับข้องใจ ก้าวร้าว อารมณ์แปรปรวน

ต้องการแยกตัวเอง ถอยหนี รู้สึกยุ่งยากลำบากในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่มีอำนาจ ต้องการเน้นความเป็นชาย ชื่นชมกับความเป็นชาย มีกระบวนการคิดกระจัดกระจาย และไม่มั่นคง มีความรู้สึกยุ่งยาก มีอุปสรรคที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น มีความบกพร่องทางการประสานกล้ามเนื้อมือ และตา

8.3 แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับบิดามารดา ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ เพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่าเพื่อนร่วมกลุ่ม ความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคตและเป้าหมาย พบว่า เด็กชาย ฉ. มีปัญหาด้านความกลัว ความรู้สึกผิด และด้านความสัมพันธ์กับบิดา นอกจากนี้แนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ด้านความสามารถ และด้านเป้าหมาย ดังนี้

ปัญหาด้านความกลัว เด็กชาย ฉ. กลัวผีทั้งๆ ที่รู้ว่าเป็นเรื่องไร้สาระและอยากขจัดความกลัวในเรื่องนี้ออกไป เพื่อนๆของเด็กชาย ฉ. ส่วนมากไม่ทราบว่าเด็กชาย ฉ. กลัวผี และบางครั้งความกลัวก็บังคับให้เด็กชาย ฉ. ต้องทำผิด

ปัญหาด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย ฉ. จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมเรื่องผี รู้สึกว่าตนเองได้ทำผิดอย่างมากที่แกล้งน้องและเกิดความละอายที่แกล้งคนอื่น และรู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ตนเองได้แกล้งคนอายุน้อยกว่า

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบิดา เด็กชาย ฉ. รู้สึกว่าบิดาไม่ค่อยจะเข้าใจเขา เด็กชาย ฉ. ขอให้บิดาเพียงแต่ไม่เคร่งเรื่องเรียนเกินไป บิดาของเด็กชาย ฉ. เป็นคนใจร้อน

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว เด็กชาย ฉ. รู้สึกว่าพวกที่บ้านทำกับเขาอย่างกับว่าไม่ใช่ญาติ เมื่อเด็กชาย ฉ. ยังเป็นเด็กอยู่บิดาตีเด็กชาย ฉ. ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศนั้นคือสิ่งที่เด็กชาย ฉ. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศคือความอ่อนแอ เด็กชาย ฉ. คิดว่าผู้หญิงส่วนมากนิสัยไม่ดี สิ่งที่เด็กชาย ฉ.ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศคือ ผู้หญิงแกล้งผู้ชาย ด้านเพศสัมพันธ์นั้น เมื่อเด็กชาย ฉ. มีความรู้สึกทางเพศเด็กชาย ฉ. ก็จะเลิกคิด เด็กชาย ฉ. รู้สึกว่าเพศไม่ควรใช้แบ่งกลุ่มคน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั่วไปคือ เด็กชาย ฉ. ไม่ชอบคนที่แกล้งน้องของเขา เมื่อเด็กชาย ฉ. ไม่อยู่เพื่อนจะพอใจ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เหนือกว่านั้น เด็กชาย ฉ. รู้สึกว่าครูที่โรงเรียนไม่ชอบเขา และเมื่อเด็กชาย ฉ. เห็นครูเดินมาเด็กชาย ฉ. ไม่ชอบ ด้านความสามารถนั้นคือ จุดอ่อนของเด็กชาย ฉ.คือมารดา เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเด็กชาย ฉ. แย่กว่า และด้านเป้าหมายนั้น เด็กชาย ฉ.คงมีความสุขถ้าชนะความกลัวได้ ความทะเยอทะยานในชีวิตคือแกล้งผู้หญิง

นอกจากนั้นเด็กชาย ฉ. ยังมีความรู้สึกไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับมารดาคือ เด็กชาย ฉ. ขอมารดาเพียงแต่ไม่ใจร้อน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่ด้อยกว่าคือ เมื่อเด็กชาย ฉ. เป็นคนออกคำสั่งเขาจะไม่กล้า และด้านอดีตคือสิ่งที่เด็กชาย ฉ. จำได้แม่นยำที่สุดในวัยเด็กคือพบผี

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ฉ. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่าเด็กชาย ฉ. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนที่มีความวิตกกังวล ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่

กล้า ตัดสินใจด้วยอารมณ์ ขาดการควบคุมตนเอง ไม่ส่งงาน ไม่เอาใจใส่การเรียนเท่าที่ควร ทำงานไม่เรียบร้อย ชอบคุยในแถวและเวลาที่ครูสอน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ฉ. ดังต่อไปนี้

2.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน สาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ฉ. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาของเด็กชาย ฉ. ควบคุมและเข้มงวดมาก เด็กชาย ฉ.ค่อนข้างเก็บกด ไม่มีอิสระในการเป็นตัวของตัวเอง ต้องทำตามที่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะบิดา ยายต้องการ เด็กชาย ฉ. ต้องการความรัก ความเข้าใจจากบิดา แต่ไม่ได้รับเพราะไม่มีโอกาส จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน แต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าห้องเรียนช้า ขาดการควบคุมตนเอง

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ เด็กชาย ฉ. ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะเอาแต่ใจตนเอง ไม่ส่งงาน ชอบชวนคุยขณะที่ครูสอน ชอบลุกเดินในห้องเรียน อารมณ์ร้อน

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู พบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษเด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย จ.ไม่สนใจเรียนหนังสือ ชอบคุยในเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงานที่ครูให้ทำ เนื่องจากพื้นฐานความรู้เดิมไม่ดี และมีพฤติกรรมที่มีปัญหาทางวินัยมาตลอดแต่ไม่มีการแก้ไขและติดตามอย่างใกล้ชิด ครูประจำชั้นมีการเปลี่ยนทุกปีจึงขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครูดุ และชอบตีเด็ก

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย ฉ. 4 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย จ. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้บ้าง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้

1.2 ให้ความรักความเข้าใจเด็กชาย ฉ. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย ฉ. รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อนมีผู้ที่เข้าใจและอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย ฉ. กล้าพูดคุยด้วย เกิดมีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถที่จะควบคุมตนเองได้บ้าง

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 15.30 ถึง 16.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย ฉ. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย ฉ. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเด็กชาย ฉ. ยอมรับเด็กชาย ฉ.มากขึ้น ดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสเด็กชาย ฉ.มากขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่น และความต้องการของเด็กชาย ฉ. และขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ฉ.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ฉ. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย ฉ. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไขได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชาย ฉ. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย ฉ. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ฉ. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ฉ. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบ้างได้แก่ ทำงานไม่เป็นระเบียบ มาโรงเรียนสาย และแต่งกายไม่เรียบร้อย

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่าน พบว่า ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ฉ.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอน ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน ส่วนพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อย คุยเล่นกันในแถว และมาโรงเรียนสาย ส่วนพฤติกรรมขาดเรียนไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย ฉ. มีดังนี้

เด็กชาย ฉ. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเข้าใจ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย ฉ. จะแสดงความคิดเห็นบ้าง ให้อิสระ ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย ฉ. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย ฉ.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย ฉ.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย ฉ. อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เข้าใจ และเอาใจใส่เรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย ฉ. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย ฉ. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย ฉ. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย ฉ. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 7 เด็กชาย ช. (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2544 ถึงวันที่ 27 มกราคม 2545)

ลักษณะทั่วไป เด็กชาย ช. เป็นนักเรียนชายไทย เชื้อสายไทย อายุ 12 ปี ผิวขาว สูง 155 เซนติเมตร น้ำหนัก 60 กิโลกรัม รูปร่างท้วมใหญ่ ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็ก นัยน์ตาสีดำน้ำตาล ใบหน้ากลมใหญ่รี ผิวหน้ามีสิว จมูกใหญ่ ผมยาว ยิ้มง่าย ค่อนข้างขี้อาย เงียบขรึม

ลักษณะปัญหา เด็กชาย ช.แต่งกายสะอาดเรียบร้อย บางครั้งชอบเอาชายเสื้อออกนอกกางเกง ไม่เอาใจใส่ในการเรียน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานช้า คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน

จากการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิค 8 เทคนิค สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การสังเกตและบันทึกการสังเกต

ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ช. ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 15 นาที โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ในห้องเรียน ผู้วิจัยสังเกตเด็กชาย ช. ในรายวิชาที่เด็กชาย ช. ชอบและไม่ชอบเรียนดังนี้

1.1.1 วิชาที่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ช. มีความสนใจและมีสมาธิดีพอสมควรในเวลาที่ครูสอน ตั้งใจฟังครู เวลาครูถามเขาจะตอบช้า และส่วนมากจะตอบไม่ค่อยได้ เด็กชาย ช. นั่งแถวหลังห้องเรียน เด็กชาย ช. มักจะหันข้างคุยกับเพื่อนที่นั่งด้านข้าง หลังจากที่

ครูสอนและอธิบายครูให้ฝึกทำ ขณะทำงานเด็กชาย ช. จะลุกเดินไปหาเพื่อนที่นั่งหน้าห้อง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ช. เด็กชาย ช.จึงกลับไปนั่งที่ของตน ครูเดินดูนักเรียนทำงาน เด็กชาย ช. ไม่ได้ทำงานที่ให้ทำ ครูจึงว่ากล่าว และให้ทำให้เสร็จ

ข) วิชาพลศึกษา ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ช. ตั้งใจฟังครูอธิบายกฎ กติกา วิธีการเล่นบาสเกตบอล ขณะที่นั่งฟัง เด็กชาย ช. จะคุยกับเพื่อน พอครูให้ฝึกเด็กชาย ช. รีบเอาลูกบาสเกตบอลไปเล่น เด็กชาย ช. เล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน

1.1.2 วิชาที่ไม่ชอบเรียน ได้แก่

ก) วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ช. ขาดความสนใจ ขาดสมาธิ เด็กชาย ช. จะนั่งเรียนแถวหลังห้องเรียน ขณะที่ครูสอนเกี่ยวกับวลี เด็กชาย ช. ก้มหน้าแล้วเด็กชาย ช. หันหน้าคุยกับเพื่อนที่นั่งด้านข้าง ครูเรียกชื่อเด็กชาย ช. เด็กชาย ช.จึงหยุดคุย จากนั้นครูให้ทำงานโดยการช่วยกันทำใบงานเป็นคู่ เด็กชาย ช.ทำงานคู่กับเพื่อนที่นั่งข้างๆ มองดูเพื่อนเขียน ถามเพื่อน จากนั้นครูให้ออกมารายงานหน้าชั้น เด็กชาย ช. ถือใบงานออกมาอ่านหน้าชั้น เพื่อนๆหัวเราะเพราะเด็กชาย ช. อ่านผิด ครูให้เพื่อนช่วยแก้ให้ถูกแล้วจึงให้เด็กชาย ช. กลับนั่งที่ของตน

ข) วิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 1 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ช. ไม่สนใจฟังครู คุยกับเพื่อนที่นั่งใกล้ตนบ้าง ก้มหน้าบ้าง บางครั้งก็เหม่อมองไปนอกห้อง ไม่ทำงาน ไม่ส่งงาน ครูจึงให้ทำแบบฝึกหัด ผู้วิจัยได้ดูสมุดงานของเด็กชาย ช. เห็นว่างานที่ทำส่วนใหญ่ผิด เขียนหนังสืออ่านไม่ได้ ทำงานไม่เรียบร้อย

1.2 นอกห้องเรียน ได้แก่

1.2.1 เข้าแถวก่อนเข้าเรียนช่วงเวลาเช้า ผู้วิจัยสังเกต 2 ครั้ง พบว่า เด็กชาย ช. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ขณะทำกิจกรรมหน้าเสาธง เด็กชาย ช. จะหันหน้าหันหลังคุยกับเพื่อน บางครั้งจะยืนอยู่ในกลุ่มเด็กที่มาสาย

1.2.2 ช่วงพักกลางวัน ผู้วิจัยสังเกตจำนวน 2 ครั้ง พบว่าเด็กชาย ช. รีบเดินลงไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารของโรงเรียน เพื่อจะได้ไปเล่นบาสเกตบอลกับเพื่อน เด็กชาย ช. เล่นอย่างสนุกสนาน และขึ้นชั้นเรียนช้า จนกระทั่งครูฝ่ายปกครองต้องเรียกให้รีบขึ้นไปเรียน เด็กชาย ช. จึงขึ้นชั้นเรียน

จากการสังเกตสรุปได้ว่า เด็กชาย ช. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยคือ ไม่ตั้งใจเรียน เข้าเรียนช้า ไม่ทำงาน ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน เหม่อออกนอกห้องเรียน ลุกเดินในห้องเรียน และมาสาย

2. การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ทั้งผู้รับการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 สัมภาษณ์ผู้รับการศึกษา ผู้วิจัยสัมภาษณ์เด็กชาย ช. เป็นระยะๆจำนวน 4 ครั้งตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า เด็กชาย ช. เป็นบุตรคนโต มีน้องสาว 1 คนอายุ บิดาไปรับ ส่งเด็กชาย ช. ทุกวัน บิดามีอาชีพเป็นพ่อค้า ขายของชำในตลาดวงเวียนใหญ่ ทำงานหนักเพราะขายส่ง นอนดึก บิดาเป็นคนดุ อารมณ์ร้อน บางครั้งเด็กชาย ช. ถูกบิดาตี มารดาเป็นแม่บ้าน เด็กชาย ช. ต้องรับผิดชอบน้องสาว เวลาไปโรงเรียนบิดาจะขี่มอเตอร์ไซค์ไปส่งและรับที่โรงเรียนทุกวัน บางครั้งไปเรียนไม่ทัน เด็กชาย ช.เรียนไม่เก่ง เป็นคนช้า ขาดความมั่นใจในตนเอง ทำงานไม่เรียบร้อย ขาดทักษะในการเขียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยเวลาครูสอน แต่งกายสะอาดบางครั้งชอบปล่อยชายเสื้อหลุดออกนอกกางเกง มาเรียนสาย

2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่โรงเรียน ได้แก่

2.2.1.1 อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ช. มีความประพฤติและลักษณะนิสัยโดยทั่วไปเมื่ออยู่ที่โรงเรียนคือ เสื้อผ้าสะอาดบางครั้งเล็บยาวดำ ผมยาว ชอบคุยกับเพื่อนเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน เขียนหนังสืออ่านไม่ได้ ขาดทักษะในการเขียน ทำงานช้าเพราะเขียนไม่ทัน อารมณ์ร้อน มาเรียนสาย

2.2.1.2 อาจารย์ประจำวิชา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ศิลปะ พลศึกษา สังคม และวิทยาศาสตร์ คนละ 1 ครั้งรวมทั้งสิ้น 7 ครั้ง มีความคิดเห็นตรงกันสรุปได้ดังนี้ เด็กชาย ช. ไม่ค่อยสนใจเรียน แต่งกายสะอาดบางครั้งปล่อยชายเสื้อออกนอกกางเกง เล็บยาวดำ ผมยาว เข้าเรียนช้า มาเรียนสาย ไม่ชอบทำงาน ชอบคุยเล่น ไม่ส่งงาน เขียนหนังสืออ่านไม่ได้

2.2.1.3 อาจารย์ฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์อาจารย์ฝ่ายปกครองจำนวน 2 ครั้ง ได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ช. แต่งกายสะอาด บางครั้งไม่เรียบร้อย บางครั้งจะดึงชายเสื้อออกนอกกางเกง ผมยาว เล็บยาวดำ ไม่ตั้งใจเรียน ชอบชวนเพื่อนคุยเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงาน ขึ้นห้องเรียนช้าเพราะเล่นเพลิน บางครั้งมาโรงเรียนสาย

2.2.1.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน 3 คนจำนวน 3 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลดังนี้ เด็กชาย ช. เป็นคนนิสัยชอบเล่น ไม่ส่งงาน ไม่อ่านหนังสือ เพื่อนไม่ชอบเพราะเรียนไม่เก่ง ใจร้อน โกรธนาน เข้าเรียนช้า

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องที่บ้าน ได้แก่

2.2.2.1 ผู้ปกครอง ในที่นี้ได้แก่บิดาจำนวน 1 ครั้ง ผู้วิจัยได้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้ คือ เด็กชาย ช.. เป็นบุตรชายคนโต ต้องดูแลน้องสาวเวลาอยู่ที่บ้าน ช่วยขายของบ้าง เด็กชาย ช. เรียนอยู่ในระดับพอใช้ มีปัญหาในด้านการเขียนเพราะ ขาดทักษะในการเขียน ทำให้เขียนไม่ค่อยได้ อ่านลายมือไม่ออก เป็นคนที่ค่อนข้างช้า เฉยๆ พูดไม่คล่อง พูดช้า

จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า เด็กชาย ช. เป็นเด็กที่ไม่ค่อยเอาใจใส่การเรียน ชอบเล่น ชอบคุย แต่งกายสะอาด บางครั้งไม่เรียบร้อย ไม่ทำงานและไม่ส่งงาน ชอบลุกเดินในห้องเรียน ชอบเล่นในแถวมาสาย

3. การเขียนอัตชีวประวัติ

จากการเขียนอัตชีวประวัติ " นี่คือชีวิตของฉัน" พบว่า เด็กชาย ช. มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ รักสัตว์

ลักษณะการเขียนหนังสือตกข้อความ แสดงว่าเด็กชาย ช. ยังขาดความรอบคอบ และทักษะในการเขียน การเขียนไม่สม่ำเสมอ ตัวอักษรไม่เท่ากัน ไม่เรียบร้อย แสดงถึงอารมณ์ของผู้เขียนไม่มั่นคงและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 ถึงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2544 ทำให้ทราบว่า เด็กชาย ช. มีกิจวัตรประจำวันที่คล้ายคลึงกันในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ คือ ในตอนเช้าเมื่อตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวเสร็จแล้ว เดินทางไปโรงเรียน เล่นกับเพื่อน เข้าแถวเคารพธงชาติ เรียนหนังสือจนถึงช่วงเวลาพักน้อย ทานอาหาร เล่นฟุตบอล เรียนหนังสือจนถึงช่วงเวลากลางวัน จึง

รับประทานอาหารและเล่นฟุตบอลกับเพื่อนจนกระทั่งถึงเวลาเข้าห้องเรียนช่วงบ่าย เรียนพิเศษ กลับบ้าน ทานข้าวเย็น ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน ส่วนวันเสาร์อาทิตย์หลังจากตื่นนอนและทำกิจธุระส่วนตัวแล้ว ดูโทรทัศน์ ทำการบ้าน เล่นเกม เล่นบาสเกตบอล เล่นฟุตบอล ทานอาหารกลางวัน เล่นรถบังคับ ทำกิจธุระส่วนตัวและเข้านอน บางวันก็ไม่ทานข้าวเที่ยงเพราะห่วงแต่เล่นเกม

จากการวิเคราะห์บันทึกประจำวันพบว่า เด็กชาย ช. เป็นคนที่ค่อนข้างละเอียด มีระเบียบในการดำเนินชีวิต มีการเรียนหนังสือ ชอบเล่น การออกกำลังกาย และการพักผ่อน แต่เด็กชาย ช. เขียนหนังสือผิดบ่อยซึ่งแสดงว่า ขาดทักษะในการเขียน

5. ระเบียนสะสม

จากระเบียนสะสมพบว่า เด็กชาย ช. มีพี่น้อง 2 คน เด็กชาย ช.เป็นบุตรคนโต น้องสาวอายุ 2 ปี บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีอาชีพขายของชำ มารดาจบการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีอาชีพเป็นแม่บ้าน มีรายได้ของครอบครัวปานกลาง งานอดิเรกของเด็กชาย ช.คือว่ายน้ำ อาชีพที่สนใจคือ พ่อค้าและทหาร จากการบันทึกการตรวจสุขภาพพบว่า เด็กชาย ช. มีสุขภาพแข็งแรงดี ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ มีปัญหาด้านการเรียนคือ อ่านหนังสือไม่คล่อง ทำงานช้า ขาดเรียนบ่อย มาสาย การประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เด็กชาย ช.มีคุณลักษณะที่ดีคือ การควบคุมอารมณ์ คุณลักษณะพอใช้ได้แก่ ความสะอาด ความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความมีมารยาทดี การประหยัดอดออม ความเสียสละและเอื้อเฟื้อ ความร่วมมือกับหมู่คณะ และความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนคุณลักษณะที่ต้องปรับปรุงคือ ความขยันหมั่นเพียร การช่วยตนเอง ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้ตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติ ได้กำหนดสถานการณ์ คือ การไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ล พบว่า

1. Star คือบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่มมากที่สุดได้แก่ พ อันดับ 1 และ ว อันดับ 2

2. เด็กชาย ช. มีบทบาทเป็น Mutual Choice คือบุคคล 2 คนในกลุ่มต่างเลือกซึ่งกันและกันอันดับเดียวกันหรือต่างอันดับก็ได้ เด็กชาย ช. ได้รับเลือกจาก ป อันดับ 1 และ ป ได้รับเลือกจากเด็กชาย ช. อันดับ 1

3. กลุ่มของเด็กชาย ช. ประกอบด้วย เด็กชาย ช. และ ป

จากผลการวิเคราะห์สังคมมิติโดยสรุป พบว่า เด็กชาย ช. มีบทบาทเป็น Mutual Choice อันดับ 1 แสดงว่า เด็กชาย ช. มีเพื่อนสนิทในกลุ่มเพียง 1 คน

จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" พบว่า เด็กชาย ช. ประเมินตนเองในด้านบวกว่า เป็นผู้ที่เข้าแถวซื้ออาหารที่โรงอาหารของโรงเรียนเป็นประจำ และประเมินตนเองในด้านลบว่า เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียน นอกจากนี้เพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทำการประเมินเด็กชาย ช. โดยเรียงลำดับผลการประเมินจากมากไปน้อยดังนี้ ในด้านบวกเด็กชาย ช. ไม่ได้รับการประเมินเลย ส่วนในด้านลบได้รับการประเมินว่า เป็นคนที่มาโรงเรียนสายจากเพื่อน 30 คน เป็นคนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลา จากเพื่อน 24 คน เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย จากเพื่อน 17 คน เป็นคนที่ขีดเขียนโต๊ะเรียน จากเพื่อน 6 คน เป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียน จากเพื่อน 4 คน เป็นคนที่ขาดเรียนบ่อย จากเพื่อน 3 คน และเป็นคนที่คุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน จากเพื่อน 3 คน

สรุปได้ว่า เด็กชาย ช. และเพื่อนมีความคิดเห็นตรงกันในด้านลบได้แก่ เป็นคนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นคนที่ทิ้งของในห้องเรียน

7. การเยี่ยมบ้าน

ผู้วิจัยไม่ได้รับอนุญาตให้ไปเยี่ยมบ้านของเด็กชาย ช. บิดาของเด็กชาย ช. ไม่อนุญาตให้ไปเยี่ยมบ้านเพราะไม่สะดวกเนื่องจากที่บ้านขายของชำในตลาด วางของเต็มบ้าน บิดาจึงมาพบผู้วิจัยที่โรงเรียนเวลาที่มารับเด็กชาย ช. กลับบ้าน

จากการสัมภาษณ์บิดาของเด็กชาย ช. พบว่า บิดาของเด็กชาย ช. กังวลใจที่เด็กชาย ช. ไม่ค่อยเอาใจใส่ในการเรียน ชอบเล่น เด็กชาย ช. ทำงานไม่เรียบร้อย เขียนไม่ค่อยดี อ่านหนังสือไม่คล่อง ทำงานช้า มาสายเพราะบิดาตื่นสาย บางครั้งให้หยุดเรียนเพราะไม่มีใครไปส่ง เด็กชาย ช. ช่วยงานที่บ้านบ้าง ช่วยขายของ ส่วนมากให้ดูแลน้อง ที่บ้านมีพนักงาน 3 คน บิดาทำงานหนัก ป้าของเด็กชาย ช. ช่วยขายของ

8. การทดสอบ

8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา

จากแบบทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC-(Wechsler Intelligence Scale for Children) พบว่าเด็กชาย ช.มีผลการทดสอบดังนี้

Verbal Scale IQ	96
Performance Scale IQ	101
Full Scale IQ	98

จากผลการทดสอบพบว่าเด็กชาย ช. มีเชาวน์ปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ดังมีรายละเอียดดังนี้

เด็กชาย ช. มีความสามารถทางสติปัญญาที่เด่นคือ การรับรู้ และความตั้งใจ

ด้านความสามารถในการใช้ภาษา สิ่งที่ดีได้แก่ ความตั้งใจ การใช้มโนภาพ ความสามารถในการจำเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป สิ่งที่ต้องพัฒนาได้แก่ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ การคิดเชิงนามธรรม เป็นเหตุเป็นผล และความสามารถในการให้ความหมายของคำ

ด้านความสามารถในการทำ สิ่งที่ดีได้แก่ การรับรู้ และการรู้จักวางแผน สิ่งที่ต้องพัฒนาได้แก่ การใช้มโนภาพ การสังเกต และการมีมนุษยสัมพันธ์

8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ

8.2.1 แบบทดสอบวาดภาพคน (Draw A Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพคน พบว่าเด็กชาย ช. เป็นผู้ที่ไม่กล้าเผชิญโลกภายนอก พวกถดถอยสู่ความเป็นเด็ก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าเรื่องเพศ พึ่งพาแม่ตลอดเวลา และเน้นตัวเองเป็นใหญ่ ตลอดทั้งสนใจตัวเองมาก เป็นคนโผงผาง มีความก้าวร้าว

8.2.2 แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน (Kinetic House Tree Person Test)

แบบทดสอบวาดภาพบ้าน ต้นไม้ คน พบว่าเด็กชาย ช. เป็นคนแน่วแน่ บึกบึน มีแนวโน้ม สมาธิสั้น เป็นคนที่รู้สึกไม่ปลอดภัย ต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น มีแนวโน้มก้าวร้าว เขาพยายามจะหาคำตอบให้ได้ว่าที่เขาเป็นเช่นนี้ เป็นอย่างนี้ ในปัจจุบันนั้นเป็นเพราะอดีตของเขาเป็นอย่างไร

8.2.3 แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ (Bender Gestalt Test)

แบบทดสอบเบนเดอร์เกสตอลท์ พบว่าเด็กชาย ช. เป็นคนไม่มีการวางแผน สนใจแต่ตนเอง มีความเป็นหญิง จิตใจอ่อนโยน ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง อารมณ์สับสน แปรปรวน มีความยุ่งยากทางด้านจิตใจ ไม่สามารถควบคุมจิตใจได้ สงสัย ลังเลใจ อารมณ์ไม่มั่นคง กระบวนการคิดกระจัดกระจาย มีอุปสรรคที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น มีแนวโน้มดื้อเงียบ และมีความบกพร่องทางการประสานกล้ามเนื้อมือและตา

8.3 แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Test)

แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ทั้ง 15 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับ บิดา มารดา ครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ เพื่อนทั่วไป ผู้ที่เหนือกว่า ผู้ที่ด้อยกว่า เพื่อนร่วมกลุ่ม ความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ อดีต อนาคตและเป้าหมาย พบว่าเด็กชาย ช. มีปัญหาด้านความกลัว ความรู้สึกผิด ความสามารถ ความสัมพันธ์กับครอบครัว และด้านเป้าหมาย มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านความสัมพันธ์กับมารดา บิดา สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ และด้านอดีตดังนี้

ปัญหาทางด้านความกลัว เด็กชาย ช. กลัวผีทั้งๆ ที่เห็นว่ามันไร้สาระ และอยากขจัดความกลัวในเรื่องนี้ออกไป เพื่อนๆของเด็กชาย ช. ส่วนมากไม่ทราบว่าเด็กชาย ช. กลัวแมลงสาบ และบางครั้งความกลัวก็บังคับให้เด็กชาย ช. ทำสิ่งที่ไม่ชอบ

ปัญหาด้านความรู้สึกผิด เด็กชาย ช. จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลืมความคิดที่ไม่ดี เด็กชาย ช. ได้ทำผิดอย่างมากที่กลับบ้านช้ามาก บางครั้งเด็กชาย ช. รู้สึกละอายเมื่อตนได้ทำผิด เด็กชาย ช. รู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ตนได้ซื้อเกมบอยเอง

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ถ้าเปรียบเทียบกับครอบครัวอื่นแล้ว ครอบครัวเด็กชาย ช. ไม่ค่อยมีความสุข พวกที่บ้านทำกับเด็กชาย ช. อย่างกับว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น เมื่อเด็กชาย ช. เป็นเด็กอยู่บิดาของเด็กชาย ช.ได้ขับรถแรงมากทำให้เข้าโรงพยาบาล

ปัญหาด้านความสามารถ เมื่อเคราะห์ร้ายประดังกันเข้ามาเด็กชาย ช. ไม่ชอบ จุดอ่อนของเด็กชาย ช. ก็คือโกรธง่าย เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วเด็กชาย ช. ยังรู้สึกด้อยกว่าเพื่อนคนอื่น

ปัญหาด้านเป้าหมาย สิ่งที่เด็กชาย ช. ต้องการมากที่สุดคือความสุขของครอบครัว เด็กชาย ช. คงมีความสุขถ้าเพื่อนที่ดีคบด้วย เพราะในห้องเรียนมีเพื่อนที่ไม่ค่อยดี สิ่งที่เด็กชาย ช. ต้องการมากที่สุดในชีวิตคือเครื่องคอมพิวเตอร์

ส่วนแนวโน้มที่จะมีปัญหา มีทั้งหมด 5 ด้านได้แก่ความสัมพันธ์กับมารดา บิดา สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ เพศสัมพันธ์ และด้านอดีต โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ ในด้านความสัมพันธ์กับมารดา ถ้ามารดาของเด็กชาย ช. เพียงแต่เขียนหนังสือไม่เก่ง มารดาของเด็กชาย ช. ไม่ค่อยจะดีเพราะมีโรคประจำตัว ด้านความสัมพันธ์กับบิดา เด็กชาย ช. รู้สึกว่าบิดาอารมณ์ไม่ดี ถ้าบิดาของเด็กชาย ช. เพียงแต่มีความดุมากกว่าบิดาของคนอื่น ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศนั้น เด็กชาย ช. คิดว่าผู้ชายส่วนมากมีนิสัยก้าวร้าว สิ่งที่เด็กชาย ช. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศคือความก้าวร้าว ผู้หญิงในอุดมคติของเด็กชาย ช. คือไม่เห็นแก่เงินมีความรับผิดชอบ สิ่งที่เด็กชาย ช. ชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศคือ ชอบพูดมาก ด้านเพศสัมพันธ์นั้น เมื่อเด็กชาย ช. มีความรู้สึกทางเพศเขาจะพยายามไม่ติดกับความคิดนั้นๆ เด็กชาย ช. รู้สึกว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องเล็ก และด้านอดีตนั้น เมื่อเด็กชาย ช.ยังเป็นเด็กอยู่ เขาได้ตกลงในร่องไม้ทำให้เจ็บปวดมาก เด็กชาย ช. ไม่เคยมีความสุขเท่ากับการที่เพื่อนทุกคนมีความเสียสละ

นอกจากนั้นเด็กชาย ช. ยังมีความรู้สึกที่ไม่ดีในด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่ด้อยกว่า เมื่อเด็กชาย ช. ออกคำสั่งเด็กชาย ช. จะไม่ให้เอาเหล้าเข้ามาในร้าน และด้านอนาคตนั้น เด็กชาย ช. กำลังตั้งตาคอยให้เพื่อนมาช่วยทำงานกับเขา

การวินิจฉัย

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 เทคนิคดังกล่าว วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ช. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

1. เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ช. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนที่มีความวิตกกังวล ขาดความมั่นใจในตนเอง ขาดการควบคุมตนเอง ไม่ส่งงาน ไม่เอาใจใส่การเรียนเท่าที่ควร อารมณ์ร้อน ค่อนข้างก้าวร้าว ทำงานไม่เรียบร้อย ชอบคุยในแถวและเวลาที่ครูสอน

2. เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 ด้านครอบครัว

จากการสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ บันทึกประจำวันและอัตชีวประวัติ ทำให้สรุปได้ว่า ครอบครัวเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ช.คือ

การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน สาเหตุที่ทำให้เด็กชาย ช. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยเนื่องจาก การอบรมเลี้ยงดู บิดามารดาของเด็กชาย ช. ไม่มีเวลาที่จะดูแลเอาใจใส่เด็กชาย ช. เป็นต้นในด้านการเรียน แต่เข้มงวดในเรื่องความประพฤติ การติดต่อกับเพื่อน เด็กชาย ช.ค่อนข้างเก็บกด ต้องการความรัก ความเข้าใจจากบิดา แต่ไม่ได้รับเพราะไม่มีโอกาส จึงแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ไม่อยากปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน แต่งกายไม่เรียบร้อย เข้าห้องเรียนช้า ขาดการควบคุมตนเอง

2.2 ด้านโรงเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ทำให้สรุปได้ว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนเป็นสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย และบรรยากาศในชั้นเรียนมีผลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ดังต่อไปนี้

2.2.1 สัมพันธภาพกับเพื่อนในชั้นเรียนไม่ดี จากแบบสอบถาม "ใครเอ่ย" แบบทดสอบการเติมประโยคให้สมบูรณ์ เด็กชาย ช. ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีเพื่อน เพื่อนไม่ยอมรับเพราะเรียนไม่เก่ง เป็นคนพูดไม่คล่อง ทำงานช้า เอาแต่ใจตนเอง ไม่ส่งงาน ชอบชวนคุยขณะที่ครูสอน อารมณ์ร้อน

2.2.2 บรรยากาศในห้องเรียนไม่ดี จากการสังเกต การสัมภาษณ์ครู พบว่า จำนวนนักเรียนมากเกินไป ห้องเรียนคับแคบ แม้จะเป็นห้องแอร์ไม่มีเสียงภายนอกรบกวน แต่การจัดกิจกรรมในห้องเรียนไม่สะดวก อีกทั้งคุณครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง มีการว่ากล่าวตักเตือนบ้าง มีการลงโทษเด็กที่รบกวนคนอื่นบ้างแต่ไม่สามารถใส่ใจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดการปล่อยปละละเลยเด็กที่ไม่สนใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

2.2.3 สัมพันธภาพกับครูไม่ดี จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถามตลอดจนแบบประเมินพฤติกรรมพบว่า เด็กชาย ช.ไม่สนใจเรียนหนังสือ ชอบคุยในเวลาที่ครูสอน ไม่ส่งงาน ไม่ทำงานที่ครูให้

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือโดยตรง ปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้คำปรึกษาแก่เด็กชาย ช. 3 ครั้ง โดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษา ได้แก่ การฟัง (Listening) การใช้คำถามปลายเปิด (Opened-End Question) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling) การเผชิญหน้า (Confrontation) การใช้ความเงียบ (Silience Technique) การให้กำลังใจ (Encouragement) และการสรุป (Summarization) จากการใช้เทคนิคดังกล่าวปรากฏว่า เด็กชาย ช. มีความเข้าใจและสามารถยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้บ้าง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยได้

1.2 ให้ความรักความเข้าใจเด็กชาย ช. อย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยให้เด็กชาย ช. รู้สึกคุ้นเคย มีเพื่อนมีผู้ที่เข้าใจและอบอุ่นใจ ซึ่งทำให้เด็กชาย ช. กล้าพูดคุยด้วย เกิดมีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงตนเอง สามารถที่จะควบคุมตนเองได้บ้าง

2. การช่วยเหลือโดยทางอ้อม ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) 1 ครั้ง ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 เวลา 13.30 ถึง 14.30 น. ซึ่งประกอบด้วย ครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงานเพื่อปรึกษาถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาของเด็กชาย ช. ในเรื่องพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาเอาใจใส่ให้มากขึ้น เข้าใจพฤติกรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมมือกันในการแก้ไขและส่งเสริมให้เด็กชาย ช. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะกับผู้ปกครองที่บ้านของผู้รับการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเด็กชาย ช. ยอมรับเด็กชาย ช.มากขึ้น ดูแลเอาใจใส่ ให้เวลาและโอกาสเด็กชาย ช.มากขึ้น ให้ความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมวัยรุ่น และความต้องการของเด็กชาย ช. และขอความร่วมมือในการแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ช.

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กชาย ช. มีสาเหตุมาจากหลายองค์ประกอบ กล่าวคือ เกิดจากตัวผู้รับการศึกษาเอง จากครอบครัว จากโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากเด็กชาย ช. ผู้ปกครอง ครู และเพื่อนๆให้ความร่วมมือและตั้งใจจริงจังที่จะแก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ก็จะสามารถแก้ไข้ได้อย่างแน่นอน ผู้วิจัยทำนายผลว่าถ้าเด็กชาย ช. ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความเข้าใจ ความรัก ความอบอุ่น และการชี้แนะในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ย่อมจะช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้ความช่วยเหลือแล้ว ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะๆ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการเยี่ยมบ้าน สรุปได้ว่าเด็กชาย ช. มีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง และยอมรับตนเองได้ว่าสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนั้นมีสาเหตุจากอะไร มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเองแม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ก็ตาม

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กชาย ช. และบุคคลในครอบครัว สรุปได้ว่า เด็กชาย ช. ได้ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบ้าง ได้แก่ ทำงานไม่เป็นระเบียบ มาโรงเรียนสาย และขาดเรียน

3. จากการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งได้จากการประเมินของครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง และครูประจำวิชาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวม 7 ท่านพบว่า

ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ช.แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ผลปรากฏว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน และทำงานไม่เป็นระเบียบ ส่วนพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงานไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย และขาดเรียน ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถวไม่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับเด็กชาย ช. มีดังนี้

เด็กชาย ช. ควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมที่ตนกระทำ มองเห็นคุณค่าในชีวิตของตน ตระหนักถึงอนาคตและเป้าหมายในชีวิต รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน รักเรียน มีความเพียรอดทนในชีวิต โดยเฉพาะด้านการเรียน ยอมรับบุคคลในครอบครัว เพื่อการอยู่ร่วมกันจะได้มีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

2.1 บิดามารดา ควรให้ความรัก ความเข้าใจ ให้เวลาและโอกาสที่เด็กชาย ช. จะแสดงความคิดเห็นบ้าง ให้อิสระ ให้กำลังใจและให้อภัย มีทัศนคติที่ดีต่อเด็กชาย ช. พยายามสนับสนุนส่งเสริมด้วยการมีท่าทีที่อบอุ่นต่อเด็กชาย ช.

2.2 อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์แนะแนวและอาจารย์ประจำวิชา ควรเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กชาย ช.ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ยอมรับเด็กชาย ช. อย่างที่เป็นจริง ให้ความสนใจ เข้าใจ และเอาใจใส่เรื่องเรียนด้วยความพากเพียร และควรรีบแก้ปัญหาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อจะได้มีเวลาช่วยเหลือได้

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน ควรเข้าใจ ยอมรับและให้โอกาสเด็กชาย ช. ที่จะแก้ไขตนเอง ควรช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเด็กชาย ช. และมีความเป็นเพื่อนที่จะช่วยตักเตือน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อไป มีดังนี้

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรฝึกการใช้เทคนิคต่างๆในการเก็บข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้รับการศึกษา นอกจากนี้ควรฝึกเทคนิคการให้คำปรึกษาจนชำนาญ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความคุ้นเคย ความเอาใจใส่ สนใจและความรักต่อเด็กชาย ช. อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของเด็กชาย ช. อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์

จากผลการประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัย ก่อนและหลังทำการศึกษารายกรณี พบว่า ผู้รับการศึกษาทั้ง 7 รายมีพฤติกรรมปัญหาทางวินัยลดลง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยก่อนและหลังได้รับการศึกษารายกรณี

พฤติกรรมปัญหาทางวินัย	เด็กชาย ก.			เด็กชาย ข.			เด็กชาย ค.			เด็กชาย ง.			เด็กชาย จ.			เด็กชาย ฉ.			เด็กชาย ช.		
	Pre	Post	D	Pre	Post	D	Pre	Post	D	Pre	Post	D	Pre	Post	D	Pre	Post	D	Pre	Post	D
<u>ในห้องเรียน</u>																					
1. ทิ้งของในห้องเรียน	35	28	7	25	22	3	26	23	3	27	26	1	26	20	6	20	19	1	23	19	4
2. ทำงานไม่เป็นระเบียบ	35	34	1	30	27	3	30	27	3	30	29	1	31	27	4	27	26	1	31	30	1
3. ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย	35	33	2	28	27	1	29	26	3	30	26	4	30	23	7	22	22	0	30	30	0
4. คุยกับเพื่อนขณะครูสอน	31	29	2	30	27	3	28	23	5	33	24	9	33	32	1	26	15	11	23	23	0
5. ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน	32	25	7	22	21	1	25	22	3	23	28	-5	30	27	3	15	14	1	19	19	0
<u>นอกห้องเรียน</u>																					
6. มาโรงเรียนสาย	35	26	9	13	10	3	16	14	2	11	9	2	12	18	-6	16	14	2	20	19	1
7. ขาดเรียน	35	31	4	13	8	5	15	13	2	12	10	2	15	12	3	12	12	0	14	13	1
8. แต่งกายไม่เรียบร้อย	35	29	6	15	15	0	17	16	1	21	21	0	33	30	3	17	14	3	16	16	0
9. คุยเล่นกันในแถว	32	28	4	23	22	1	27	21	6	24	32	-8	30	27	3	22	19	3	20	20	0
รวม	305	263	42	199	179	20	213	185	28	211	205	22	240	216	24	216	155	22	196	189	7

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชายทั้ง 7 คนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยบางพฤติกรรมลดลงดังนี้

1. เด็กชาย ก. พฤติกรรมลดลงทุกพฤติกรรม ได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว

2. เด็กชาย ข. พฤติกรรมที่ลดลงได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อยไม่เปลี่ยนแปลง

3. เด็กชาย ค. มีพฤติกรรมทั้งหมดลดลงได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว

4. เด็กชาย ง. พฤติกรรมที่ลดลงได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน มาโรงเรียนสาย และขาดเรียน พฤติกรรมที่ไม่เปลี่ยนแปลงคือ แต่งกายไม่เรียบร้อย ส่วนพฤติกรรมที่เพิ่มขึ้นได้แก่ ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน คุยเล่นกันในแถว

5. เด็กชาย จ. พฤติกรรมที่ลดลงได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นในแถว พฤติกรรมที่เพิ่มคือ มาโรงเรียนสาย

6. เด็กชาย ฉ. พฤติกรรมที่ลดลงได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน มาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และพฤติกรรมขาดเรียนไม่เปลี่ยนแปลง

7. เด็กชาย ช. พฤติกรรมที่ลดลงได้แก่ ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย ส่วนพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน คุยเล่นกันในแถวไม่เปลี่ยนแปลง

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาทางวินัย จำนวน 7 คน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัยโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 12 คน เป็นนักเรียนชาย 10 คน และนักเรียนหญิง 2 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 7 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ข้อจำกัดดังนี้

1. เพศชายทั้ง 7 คน
2. บิดามารดาอยู่ด้วยกัน
3. ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเดียวกันคือ แบบปล่อยปละละเลย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบประเมินพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย
2. เทคนิคต่างๆที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้รับการศึกษารายกรณี ได้แก่
   - 2.1 การสังเกตและการบันทึกการสังเกต
   - 2.2 การสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์
   - 2.3 การเขียนอัตชีวประวัติ
   - 2.4 บันทึกประจำวัน
   - 2.5 ระเบียนสะสม
   - 2.6 สังคมมิติ
   - 2.7 การเยี่ยมบ้าน
   - 2.8 การทดสอบทางจิตวิทยา ได้แก่
     - 2.8.1 การทดสอบเชาวน์ปัญญา
     - 2.8.2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ
     - 2.8.3 แบบทดสอบเติมประโยคให้สมบูรณ์

วิธีดำเนินการ

ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 คนเป็นรายกรณีโดยใช้กระบวนการศึกษารายกรณี 7 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน
2. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
3. การวินิจฉัย
4. การช่วยเหลือ
5. การทำนายผล
6. การติดตามผล
7. การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

1. กรณีศึกษาของเด็กชาย ก.

1.1 ประวัติ

เด็กชาย ก. เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวน 6 คน ซึ่งเด็กชาย ก. เป็นบุตรเลี้ยงที่มีคนขอให้เลี้ยง ครอบครัวมีฐานะปานกลาง บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามารดามีอาชีพขายของในตลาดใกล้บ้าน บิดามารดาต้องออกไปขายของตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำ เด็กชาย ก. เป็นคนผิวขาว รูปร่างสูง ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตากลมโตสีดำน้ำตาล ใบหน้ากลมรี ผิวหน้าเรียบไม่มีสิว จมูกโด่ง แต่งกายไม่สะอาด เล็บยาวดำ พูดจาไพเราะ น้ำเสียงอ่อนหวานจะลงท้ายด้วยคำว่า " ครับ" ทุกครั้ง ไม่ชอบเรียนหนังสือ ขาดเรียนบ่อย มาโรงเรียนสายและไม่มีอุปกรณ์การเรียน เป็นคนที่เพ้อฝัน ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ขาดความมั่นใจในตนเอง มีแนวโน้มรักร่วมเพศ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมารดามากกว่าบิดา มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อบิดา ต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ ดื้อ อารมณ์ฉุนเฉียว มีแนวโน้มก้าวร้าว ต้องการพึ่งพาผู้อื่น เป็นคนเหลวไหล ไม่ชอบบังคับ ไม่มีเพื่อน ไม่มีระเบียบในชีวิต

1.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ก. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

1.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

1.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

1.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่า เด็กชาย ก. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

1.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ก. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนหุนหันพลันแล่น ไม่ชอบบังคับ อยากทำอะไรก็จะทำ ไม่มีระเบียบในชีวิตเลย ไม่ชอบและไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายไม่สะอาด ไม่สนใจอะไรเลย ไม่มีเป้าหมายในชีวิต เล่นแต่เกมคอมพิวเตอร์และนอน ไม่มีเพื่อน พูดจาอ่อนหวานกับผู้ใหญ่ มีแนวโน้มรักร่วมเพศและก้าวร้าว

1.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย ก. ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาเพราะต้องขายของในตลาดตลอดทั้งวัน ทำให้เด็กชาย ก. ไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับบิดามารดา อีกทั้งเด็กชาย ก. มิใช่บุตรที่แท้จริง มารดาและบุคคลในบ้านจะให้ทุกอย่างที่เป็นสิ่งของ เงิน แต่ไม่ได้ให้ความรัก ความเข้าใจ ซึ่งเด็กชาย ก.ต้องการความรักที่ให้เวลา แต่เป็นไปไม่ได้เพราะทุกคนต่างไม่มีเวลา ทำให้เด็กชาย ก. ไม่มีเพื่อนในบ้านจึงต้องอาศัยเกมคอมพิวเตอร์เป็นเพื่อน จากการขาดความรักทำให้เด็กชาย ก. แสดงพฤติกรรมที่เหลวไหล ไม่มีเป้าหมาย ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

1.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย ก. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย ก. และให้ข้อเสนอแนะตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ก. ต่อไป

1.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย ก. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน และเป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ก. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน และทำงานไม่เป็นระเบียบ พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่เรียบร้อย ขาดเรียน และคุยเล่นกันในแถว

2. กรณีศึกษาของเด็กชาย ข.

2.1 ประวัติ

เด็กชาย ข. เป็นบุตรคนโต มีพี่น้อง 3 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน แต่มารดามิใช่มารดาที่แท้จริง บิดาทำงานขับรถและมารดาเป็นพนักงานซักเสื้อผ้านักเรียนหอพัก ต้องออกทำงานแต่เช้าทุกวัน เด็กชาย ข.ต้องรับผิดชอบดูแลน้องก่อนและหลังเลิกเรียน เด็กชาย ข.ผิวขาว รูปร่างเล็ก ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาสีดำน้ำตาล ใบหน้าเล็ก แต่งกายสะอาด ยิ้มเขินอายแบบผู้หญิง พูดจาไพเราะ เป็นคนที่ย้ำคิดย้ำทำ เป็นคนที่คล้อยตาม ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มรักร่วมเพศ มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม มีความใกล้ชิดบิดามากกว่ามารดา ค่อนข้างเก็บตัวและหลีกหนีอารมณ์ไม่มั่นคง ต้องการความรักจากบิดามารดา เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ เด็กชาย ข. ไม่สนใจในการเรียน ชอบเล่น ชอบคุย ไม่ส่งงาน มีความยุ่งยากเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล

2.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ข. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

1.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

1.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

1.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่า เด็ก ข. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

2.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ข. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ควบคุมตนเองไม่ได้ ต่อต้านสังคม มีความคับข้องใจ ไม่ชอบและไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายสะอาดแต่บางครั้งไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน ชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์ และมีแนวโน้มรักร่วมเพศ

2.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย ข. ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาเพราะต้องทำงานตั้งแต่เช้า เด็กชาย ข.ต้องดูแลน้อง อีกทั้งเด็กชาย ข. มิใช่บุตรที่แท้จริง เด็กชาย ข.ต้องการความรักที่ให้เวลา แต่เป็นไปไม่ได้เพราะต่างคนต่างไม่มีเวลา ทำให้เด็กชาย ข. ขาดความรัก ความเอาใจใส่ จึงแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

2.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กชาย ข. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย ข. และให้ข้อเสนอแนะตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ข. ต่อไป

2.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย ข. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน และเป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ข. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของ

ในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ คุยกับเพื่อนขณะครูสอน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมขาดเรียนมาโรงเรียนสาย และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อยไม่เปลี่ยนแปลง

3. กรณีศึกษาของเด็กชาย ค.

3.1 ประวัติ

เด็กชาย ค. เป็นบุตรคนที่ 3 มีพี่น้อง 5 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามารดามีอาชีพทำรองเท้าขายส่ง เป็นโรงงานเล็กๆ มีพนักงาน 3 คน เด็กชาย ค. รูปร่างเล็ก ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กชั้นเดียวสีดำน้ำตาล ใบหน้าเล็กกลมรี จมูกเล็ก แต่งกายสะอาด พูดไม่มองตา เป็นคนวางเฉยมาก ยิ้มยาก พูดเก่งถ้าเป็นคนคุ้นเคย ไม่อยู่นิ่ง มีความวิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น เป็นคนที่เน้นตัวเองเป็นใหญ่ สนใจตัวเองมาก ไม่มีวุฒิภาวะ เป็นคนย้ำคิดเพ้อฝัน มีความใกล้ชิดบิดามารดา พยายามคิดแก้ปัญหา แต่จะคิดวกไปวนมาหาทางออกไม่ได้ ไม่รอบคอบขี้อาย ขี้กลัว ถดถอย ติดแม่ อารมณ์ค่อนข้างแปรปรวน เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ

3.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ค. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

3.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

3.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

3.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆทั้ง 8 เทคนิควินิจฉัยได้ว่า เด็ก ค.มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

3.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ค. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนวิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง เน้นตัวเองเป็นใหญ่ มีความขัดแย้งในใจ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกผิด เป็นคนย้ำคิดย้ำทำ เป็นคนเพ้อฝัน ไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายสะอาดแต่บางครั้งไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน

3.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย ค. ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาเพราะต้องทำงานตั้งแต่เช้าจนดึก เด็กชาย ค. ดูแลน้องบ้าง ช่วยทำงานบ้าง เด็กชาย ค. ต้องการความรักที่ให้เวลา แต่เป็นไปไม่ได้เพราะต่างคนต่างไม่มีเวลา ทำให้เด็กชาย ค. ขาดความรัก ความเอาใจใส่ จึงแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

3.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ค. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย ค. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอด

จนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ค. ต่อไป

3.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย ค. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน และเป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ค. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอน ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน ส่วนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยเล่นกันในแถว มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน และแต่งกายไม่เรียบร้อย

4. กรณีศึกษาของเด็กชาย ง.

4.1 ประวัติ

เด็กชาย ง. เป็นบุตรคนโต ในจำนวนพี่น้อง 2 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน แต่มิใช่มารดาจริง เพราะเป็นบุตรของน้องสาวที่ขอให้เลี้ยงไว้ บิดามีอาชีพเป็นทหารเรือ มารดาเป็นครูที่โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์ บิดามารดาและเด็กชาย ง.จะไปเยี่ยมน้องสาวอายุ 2 ขวบซึ่งอยู่กับย่าที่ต่างจังหวัดทุกวันศุกร์ และกลับเช้าวันจันทร์ เด็กชาย ง.เป็นคนรูปร่างอ้วนใหญ่ ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กสีดำน้ำตาล ใบหน้าใหญ่กลม จมูกใหญ่ แต่งกายไม่สะอาด เล็บยาวดำ ช่างพูด ยิ้มง่าย เวลายิ้มจะหัวเราะด้วย เป็นคนวิตกกังวล ดื้อ ต่อต้านสังคม ลักษณะพึ่งพาผู้อื่น มีความไม่พอใจในตนเอง ถดถอย เน้นตัวเองเป็นใหญ่ ย้ำคิด ก้าวร้าว ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความต้องการทางเพศ รู้สึกมีความบกพร่อง มีปมด้อย มีความรู้สึกไม่อบอุ่น มีความใกล้ชิดแม่มากกว่า เป็นคนเก็บตัว ต้องการแยกตัว ต้องการกลับไปสู่การดูแลเอาใจใส่ในอดีต มีอารมณ์เศร้า มีแนวโน้มรักร่วมเพศ ไม่สนใจเรียนหนังสือ ไม่ส่งงาน ทำงานไม่เรียบร้อย ชอบคุยขณะที่ครูสอน เป็นคนมีน้ำใจ

4.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ง. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

3.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

3.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

3.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

4.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่า เด็ก ง. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

4.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ง. เป็นคนเข้าคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนวิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง ดื้อต่อต้าน เน้นตัวเองเป็นใหญ่ สนใจตัวเองมาก เป็นคนย้ำคิดย้ำทำ พึ่งพา เพ้อฝัน มีความต้องการทางเพศ ไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายไม่สะอาด ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน

4.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย ง. ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ เนื่องจากบิดามารดาไม่มีเวลาเพราะต้องทำงานเหนื่อย เด็กชาย ง. ดูแลตัวเอง ช่วยทำงานบ้าง เด็กชาย ง. ต้องการความรักที่ให้เวลา แต่เป็นไปไม่ได้เพราะต่างคนต่างไม่มีเวลา ทำให้เด็กชาย ง. ขาดความรัก ความเอาใจใส่ จึงแสดงพฤติกรรมที่ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

4.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ง. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย ง. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ง. ต่อไป

4.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย ง. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน และเป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ง. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอน ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทิ้งของในห้องเรียน และทำงานไม่เป็นระเบียบ ส่วนพฤติกรรมลุกจากที่นั่งขณะทำงานเพิ่มขึ้น พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยเล่นกันในแถว มาโรงเรียนสาย และขาดเรียน ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อยไม่เปลี่ยนแปลง

5. กรณีศึกษาของเด็กชาย จ.

5.1 ประวัติ

เด็กชาย จ. เป็นบุตรคนโต ในจำนวนพี่น้อง 2 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดามีอาชีพรับราชการท่าเรือฝ่ายช่าง มารดาทำงานบริษัทประกันภัย ยายของเด็กชาย จ.เป็นหม่อมราชวงศ์ เด็กชาย จ. รูปร่างสูงผอม ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาโตสีดำน้ำตาล ใบหน้าเล็กกลมรี ปากแห้ง ผิวหน้าเรียบจมูกเล็ก แต่งกายสะอาดแต่ไม่เรียบร้อย ชอบเอาชายเสื้อออกนอกกางเกง ช่างพูด ยิ้มง่าย เสียงดัง ขณะเดินมักจะกระโดดเป็นระยะๆ เป็นคนมั่นใจในตนเอง ยังต้องการพึ่งพามารดา มีมโนธรรมสูง กลัวเรื่องเพศ

เก็บกด มีความเป็นหญิง เป็นคนที่ตระหนักต่อสังคม มีความอ่อนไหว มีความรู้สึกผิด มีการตัดสินใจด้วยอารมณ์ คำนึงถึงแต่ตัวเอง มีความใกล้ชิดมารดามากกว่าบิดา มีแนวโน้มขี้อาย ทำสิ่งใดไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ หลีกหนี ขลาด มีความพยายาม ต่อสู้เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ มองโลกในแง่ดี วิตกกังวล รู้จักวางแผน มีการลำดับความคิดดีแต่ไม่รอบคอบ ย้ำคิดย้ำทำ อารมณ์แปรปรวน มีความยุ่งยากทางด้านจิตใจ ไม่สามารถควบคุมจิตใจได้ เด็กชาย จ. มักจะถูกบิดาตีจนเป็นรอยเพราะ ไม่สนใจในการเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อยหลังจากที่ได้รับรายงานจากครูประจำชั้น เด็กชาย จ. เป็นคนไม่ยอมคน บิดาจะเปรียบเด็กชาย จ. กับน้องสาวที่ไม่มีปัญหาและเรียนดีกว่า เด็กชาย จ.พูดจาไพเราะ ชอบช่วยเหลือครู ชอบคุยขณะที่ครูสอน ไม่ส่งงาน

5.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย จ. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

5.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

5.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

5.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

5.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่า เด็ก จ. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

5.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย จ. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนเก็บกด วิตกกังวล ไม่พอใจในตนเอง ต้องการพึ่งพามารดา มีมโนธรรมสูง ตัดสินใจด้วยอารมณ์ รู้สึกผิด ไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายสะอาดแต่ไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน เสียงดัง ไม่ยอมคน

5.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย จ. ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง เพราะบิดามารดา และยายควบคุมเข้มงวดมาก เด็กชาย จ.จึงค่อนข้างเก็บกด ไม่มีอิสระต้องทำตามที่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะบิดา ซึ่งค่อนข้างดุ มีความคาดหวังในตัวเด็กชาย จ.อย่างที่ตนเองต้องการ จากแรงกดดันนี้ทำให้เด็กชาย จ. แสดงพฤติกรรมที่ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

5.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก จ. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ ให้อิสระ ให้ความเข้าใจ ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย จ. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย จ. ต่อไป

5.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย จ. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียนและ

เป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย จ. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน และคุยกับเพื่อนขณะครูสอน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว ส่วนพฤติกรรมมาโรงเรียนสายเพิ่มขึ้น

6. กรณีศึกษาของเด็กชาย ฉ.

6.1 ประวัติ

เด็กชาย ฉ. เป็นบุตรคนโต ในจำนวนพี่น้อง 2 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาทำงานบริษัทคอมพิวเตอร์ มารดาทำงานบ้าน เด็กชาย ฉ. รูปร่างท้วมเตี้ย ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กมาก เวลายิ้มจะไม่เห็นตา นัยน์ตาสีดำน้ำตาล ใบหน้ากลมรี ผิวหน้าเรียบ แต่งกายสะอาดเรียบร้อย บางครั้งเอาชายเสื้อออกนอกกางเกง ช่างพูด ยิ้มง่าย ค่อนข้างขี้อาย ต้องการพึ่งพาผู้อื่น ไม่กล้า ขาดความมั่นใจ ตัดสินใจด้วยอารมณ์ ตำหนิถึงตัวเอง วิตกกังวล พึ่งพามารดาตลอด เน้นตัวเองเป็นใหญ่ มีปมด้อย มีแนวโน้มก้าวร้าว สนใจตนเอง ขาดความมั่นใจ คับข้องใจ อารมณ์แปรปรวน ต้องการแยกตัวเอง เด็กชาย ฉ. ทำงานไม่เรียบร้อย มารดาให้ข้อมูลว่าเด็กชาย ฉ.เขียนหนังสือไม่ค่อยดี เพราะเริ่มเขียนเมื่อกล้ามเนื้อมือไม่พร้อม มักจะถูกบิดาตำหนิที่ไม่ตั้งใจเรียน ไม่รับผิดชอบที่โรงเรียน ไม่ส่งงาน

6.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ฉ. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

6.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

6.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

6.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

6.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่า เด็ก ฉ. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

6.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จาการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ฉ. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนวิตกกังวล ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้า ตัดสินใจด้วยอารมณ์ ขาดการควบคุมตนเอง รู้สึกผิด ไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายสะอาดแต่ไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน

6.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย ฉ. ไม่มีความ

เป็นตัวของตัวเอง เพราะบิดามารดาควบคุมเข้มงวดมาก เด็กชาย ฉ.จึงค่อนข้างเก็บกด ไม่มีอิสระต้องทำตามที่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะบิดา ซึ่งค่อนข้างดุ มีความคาดหวังในตัวเด็กชาย ฉ.อย่างที่ตนเองต้องการ จากแรงกดดันนี้ทำให้เด็กชาย ฉ. พฤติกรรมที่ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

6.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ฉ. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ ให้อิสระ ให้ความเข้าใจ ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย ฉ. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ฉ. ต่อไป

6.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย ฉ. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน และเป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ฉ. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอน ทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน ส่วนพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อย คุยเล่นกันในแถว และมาโรงเรียนสาย ส่วนพฤติกรรมขาดเรียนไม่เปลี่ยนแปลง

7. กรณีศึกษาของเด็กชาย ช.

7.1 ประวัติ

เด็กชาย ช. เป็นบุตรคนโตจากจำนวนพี่น้อง 2 คน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีอาชีพค้าขายของชำที่ตลาด เด็กชาย ช. มีรูปร่างท้วมใหญ่ ผมสั้นตรงทรงนักเรียน นัยน์ตาเล็กสีดำน้ำตาล ใบหน้ากลมใหญ่รี ผิวหน้ามีสิว จมูกใหญ่ ผมยาว แต่งกายสะอาดเรียบร้อย แต่บางครั้งชอบเอาชายเสื้อออกนอกกางเกง ยิ้มง่าย ค่อนข้างขี้อาย เงียบๆ ทำงานช้า เป็นคนที่ถดถอยสู่ความเป็นเด็ก ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง ไม่มีเอกลักษณ์ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง เป็นคนโผงผาง มีแนวโน้มก้าวร้าว เป็นคนที่รู้สึกไม่ปลอดภัย ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น โดยเฉพาะมารดา เป็นคนไม่มีการวางแผน สนใจแต่ตนเอง มีความเป็นหญิง จิตใจอ่อนโยน ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง อารมณ์แปรปรวน สงสัย ลังเล มีแนวโน้มดื้อเงียบ กระบวนการคิดกระจัดกระจาย และมีความบกพร่องทางการประสานกล้ามเนื้อมือและตา

7.2 ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยของเด็กชาย ช. เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้คือ

7.2.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

7.2.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

7.2.2.1 ด้านครอบครัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

7.3 การวินิจฉัย

จากการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ทั้ง 8 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่า เด็ก ช. มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้

7.3.1 เกิดจากตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ มีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบต่างๆ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กชาย ช. เป็นคนมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม คือ เป็นคนมีความวิตกกังวล ขาดความมั่นใจในตนเอง ขาดการควบคุมตนเอง อารมณ์ร้อน ค่อนข้างก้าวร้าว ไม่สนใจเรียนหนังสือ แต่งกายสะอาดแต่ไม่เรียบร้อย ไม่ส่งงาน ทำงานไม่เรียบร้อย และชอบคุยกับเพื่อนเวลาครูสอน

7.3.2 เกิดจากตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ด้านครอบครัว คือการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แบบสอบถาม แบบทดสอบ และอัตชีวประวัติ สรุปได้ว่า เด็กชาย ช. ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง เพราะบิดามารดา ควบคุมเข้มงวดมาก เด็กชาย ช .จึงค่อนข้างเก็บกด ไม่มีอิสระ ต้องทำตามที่ผู้ใหญ่โดยเฉพาะบิดา ซึ่งค่อนข้างดุ มีความคาดหวังในตัวเด็กชาย ช.อย่างที่ตนเองต้องการ จากแรงกดดันนี้ทำให้เด็กชาย ช. พฤติกรรมที่ไม่มีการควบคุมตนเอง และเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย

7.4 การช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก ช. คือ ผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา 4 ครั้ง ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ปกครอง ขอความร่วมมือในการดูแลเอาใจใส่ ให้อิสระ ให้ความเข้าใจ ให้กำลังใจ ให้เวลาแก่เด็กชาย ช. และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนขอความร่วมมือจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และครูแนะแนวในการดูแลและเอาใจใส่ให้กำลังใจแก่เด็กชาย ช. ต่อไป

7.5 สรุปและการติดตามผล

หลังการให้คำปรึกษา เด็กชาย ช. มีความเข้าใจและยอมรับตนเองในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยว่าเกิดขึ้นเพราะเหตุใด ตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง หน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน และเป้าหมายในชีวิต มีความตั้งใจและอยากจะแก้ไขตนเอง แม้ว่าจะแก้ไขได้บ้าง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยลดลง คือ ก่อนการศึกษารายกรณีเด็กชาย ช. แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว แต่หลังจากศึกษารายกรณีผ่านไปเป็นเวลา 4 เดือนแล้ว ปรากฏผลว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนลดลงจากมากไปน้อยดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน และทำงานไม่เป็นระเบียบ ส่วนพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงานไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนลดลงได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย และขาดเรียน ส่วนพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถวไม่เปลี่ยนแปลง

การวินิจฉัย

จากการวินิจฉัยว่าผู้รับการศึกษาทั้ง 7 ราย มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย ซึ่งผลจากการศึกษารายกรณีพอจะสรุปสาเหตุได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย เกิดจากตัวนักเรียนเอง บุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม อารมณ์แปรปรวน ขาดความรักความอบอุ่น ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ไม่พยายามควบคุมตนเอง ทำให้ไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น โดยแสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้องเรียนดังนี้ พฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบ ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย คุยกับเพื่อนขณะครูสอน และลุกจากที่นั่งขณะทำงาน พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนได้แก่ พฤติกรรมมาโรงเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย และคุยเล่นกันในแถว จึงมีความจำเป็นที่เด็กจะต้องฝึกวินัยอย่างจริงจังโดยเริ่มที่การเห็นความสำคัญ การฝึกวินัยมิใช่มุ่งแต่เพียงให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบต่างๆเท่านั้น แต่มุ่งให้เด็กมีการพัฒนาการควบคุมตนเองด้วย เพราะการฝึกวินัยจะเป็นการช่วยให้เด็กได้กระทำสิ่งต่างๆโดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่น ซึ่งก่อประโยชน์แก่เด็กดังที่ โครและโคร (Crow and Crow. 1956 : 106) กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยให้เด็กมีความประพฤติเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
3. ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองกันให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
4. ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของตนเอง
5. ช่วยให้ครูและเด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียนการสอน
6. ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย

จะเห็นว่า การฝึกความมีระเบียบวินัย จะช่วยให้เด็กหรือเยาวชนได้มีระเบียบ ตลอดจนรู้จักใช้ชีวิตให้ดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองและครู ควรจะได้มีหลักเกณฑ์ในการสร้างความมีวินัยให้กับเด็ก โดยครูและผู้ปกครองจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก ไม่เคร่งครัดต่อระเบียบเกินไปหรือปล่อยปละละเลยตามใจเด็กเกินไป นอกจากนั้น ผู้รับการศึกษาอยู่ในวัยที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น โดยธรรมชาติของวัยนี้ต้องการความเป็นอิสระ อยากเป็นตัวของตัวเอง เป็นวัยที่ยังต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ที่จะให้คำแนะนำ และดูแลเอาใจใส่ โดยไม่บังคับจนเกินไปหรือปล่อยให้เขาเป็นตัวเองโดยทำทุกอย่างที่เขาต้องการ ซึ่งเกิดผลเสียสำหรับตนเองและผู้อื่นได้

พฤติกรรมทุกพฤติกรรมย่อมมีที่มาหรือสาเหตุ จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผู้รับการศึกษาทั้ง 7 รายมีพฤติกรรมปัญหาทางวินัย ไม่สามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนได้นั้น มีสาเหตุจากการอบรมเลี้ยงดู เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาปล่อยปละละเลย ไม่ได้เอาใจใส่เนื่องจากไม่มีเวลาต้องทำงานตลอดวัน วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระ อยากทำสิ่งที่ตามใจตนเอง ลองผิดลองถูก ดังที่สุชา จันทน์เอม (2521 : 97-98) ได้รวบรวมปัญหาทางวินัยที่พบมากในขณะที่เด็กอยู่ในโรงเรียนได้แก่ เด็กมีความเชื่องช้าและเฉื่อยชาในการทำกิจกรรมต่างๆ การขาดเรียนหรือหนีโรงเรียน การอยู่ไม่สุข ชอบคุยหรือเล่นกันในห้องเรียนเป็นการรบกวนผู้อื่น การมาโรงเรียนสาย การฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน การไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู การข่มเหงรังแกเพื่อน การสูบบุหรี่หรือยาเสพติด การไม่สนใจเรียน การชอบทิ้งของสกปรกลงบนพื้น และทิ้งไม่เลือกที่

พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นแน่นอน หากไม่มีการดูแลใส่ใจที่จะติดตาม และให้ความอบอุ่นเท่าที่ควร ดังที่เพค (Peck. 1963 : 347-350) ได้กล่าวไว้ว่า การที่เด็กจะมีความรับผิดชอบสูงขึ้นอยู่กับการฝึกวินัย จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ พบว่า ความใส่ใจซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่ลูก การให้ความรักของพ่อแม่ การฝึกวินัยที่ได้ผล จะทำให้เด็กพัฒนาการด้านความรับผิดชอบสูง นอกจากนั้นการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่สร้างความกดดันให้แก่เด็ก ทำให้เด็กแสดงออกที่โรงเรียนที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบ

ของโรงเรียน เป็นทางออกที่เด็กแสดงเพื่อทำให้ตนเองสบายใจ ซึ่งเป็นการแสดงออกของความเก็บกดที่ไม่ถูกต้อง ยังผลกระทบต่อการเรียนและรบกวนผู้อื่นด้วย

การช่วยเหลือ

ผู้วิจัยได้ให้การช่วยเหลือผู้รับการศึกษาทั้ง 7 ราย โดยปฏิบัติดังนี้

1. การช่วยเหลือทางตรง

1.1 ให้คำปรึกษาโดยใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง ซึ่งมีหลักการช่วยเหลือให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ โดยพิจารณาสิ่งต่างๆตามความเป็นจริง และตระหนักถึงสิ่งที่เป็นบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ต้องกระทำ รู้จักแยกแยะและเลือกกระทำสิ่งที่ถูกต้อง สามารถลดพฤติกรรมปัญหาทางวินัยได้

1.2 ให้ความรักความสนใจเด็กชายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้ผู้รับการศึกษารู้สึกคุ้นเคย เกิดความรู้สึกอบอุ่น เป็นที่ยอมรับ เห็นคุณค่าของตนเอง อันเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้รับการศึกษาสามารถพัฒนาและปรับปรุงตนเองจนลดพฤติกรรมปัญหาทางวินัยได้บ้าง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมจะได้ก่อให้เกิดความสุข และประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น

2. การช่วยเหลือทางอ้อม

2.1 ผู้วิจัยทำการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) รายละ 1 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 1 – 8 กุมภาพันธ์ ซึ่งประกอบด้วยครูฝ่ายปกครองเป็นประธาน ครูประจำชั้นคนที่ 1 ครูประจำชั้นคนที่ 2 ครูแนะแนว ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้รายงาน เพื่อปรึกษาถึงปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางวินัยของผู้รับการศึกษา โดยจากการประชุมศึกษารายกรณีที่ประชุมมีมติให้ครูประจำวิชาแต่ละวิชาดูแลเอาใจใส่มากขึ้น ติดตามโดยให้กำลังใจ ความเข้าใจและมีความเพียรทนที่จะช่วยกันแก้ไข และส่งเสริมให้ผู้รับการศึกษาลดพฤติกรรมปัญหาทางวินัย

2.2 ผู้วิจัยให้ข้อแนะนำกับผู้ปกครองของผู้รับการศึกษาทั้ง 7 ราย เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมปัญหาทางวินัยและยอมรับ เกิดความเข้าใจในตัวผู้รับการศึกษามากขึ้น พร้อมทั้งขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาของผู้รับการศึกษา

การทำนายผล

จากการศึกษารายกรณีทั้ง 7 ราย พบว่าการทำนายผลอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากผู้รับการศึกษาอยู่ในวัยที่ยังสามารถแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือและแก้ไขเป็นอย่างดี นอกจากนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ครูฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น ครูแนะแนวและครูผู้สอนรายวิชาได้ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือเป็นอย่างดีในการแก้ไขพฤติกรรมของผู้รับการศึกษา

สรุปและติดตามผล

จากการติดตามผลเป็นระยะๆตลอดช่วงเวลาของการศึกษาพบว่า ผู้รับการศึกษาทั้ง 7 รายมีความเข้าใจในพฤติกรรมของตนเอง ทราบถึงสาเหตุของพฤติกรรมปัญหาทางวินัย พร้อมทั้งมีความตั้งใจที่จะพยายามแก้ไขตนเองที่จะควบคุมตนเองในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน ซึ่งเห็นได้จากผลการประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัยก่อนและหลังทำการศึกษารายกรณี พฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยในห้อง

เรียน โดยพฤติกรรมทิ้งของในห้องเรียน ทำงานไม่เป็นระเบียบลดลงทุกคน คนที่มีพฤติกรรมไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เด็กชาย ค. เด็กชาย ง. และเด็กชาย จ. ผู้ที่มีพฤติกรรมคุยกับเพื่อนขณะครูสอนลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เด็กชาย ค. เด็กชาย ง. เด็กชาย จ. และเด็กชาย ฉ. ผู้ที่มีพฤติกรรมลุกจากที่นั่งขณะทำงานลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เด็กชาย ค. เด็กชาย จ. และเด็กชาย ฉ. ส่วนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัยนอกห้องเรียนนั้น ผู้ที่มีพฤติกรรมมาโรงเรียนสายลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เด็กชาย ค. เด็กชาย ง. เด็กชาย ฉ. และเด็กชาย ช. ผู้ที่มีพฤติกรรมขาดเรียนลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เด็กชาย ค. เด็กชาย ง. เด็กชาย จ. และเด็กชาย ช. ผู้ที่มีพฤติกรรมแต่งกายไม่เรียบร้อยลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ค. เด็กชาย จ. และเด็กชาย ฉ. ผู้ที่มีพฤติกรรมคุยเล่นกันในแถวลดลงได้แก่ เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เด็กชาย ค. เด็กชาย จ. และเด็กชาย ฉ.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

ผู้รับการศึกษาควรเข้าใจและยอมรับพฤติกรรมของตนเอง ตระหนักถึงคุณค่าของตน บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและเป้าหมายในชีวิต เพื่อจะได้สามารถพัฒนาชีวิตของตนเอง แก้ไขและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ อันจะนำมาซึ่งการแสดงออกของพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา

2.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครอง

บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรให้ความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น และดูแลเอาใจใส่บุตรของท่านอย่างใกล้ชิด ให้เวลาในการอบรม ติดตามโดยเฉพาะในเรื่องการเรียน เปิดโอกาสให้บุตรได้แสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยการฟังเขาอย่างเข้าใจ และยอมรับเพื่อเกิดการแก้ไข บิดามารดาและทุกคนในครอบครัวมีส่วนเสริมสร้างบุคลิกภาพของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องจะนำมาซึ่งบุคลิกภาพที่ดีและพฤติกรรมที่เหมาะสม จากกรณีศึกษาทั้ง 7 รายนี้ ทำให้มองเห็นอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวดกวดขัน ซึ่งทำให้ผู้รับการศึกษาแสดงพฤติกรรมปัญหาทางวินัย ฉะนั้นบิดามารดาหรือผู้ปกครองควรคำนึงถึงผลกระทบต่อเด็ก และให้ความสำคัญในการดูแลเอาใจใส่ที่ถูกต้องและเหมาะสม

2.2 ครูประจำชั้น ครูแนะแนว และครูประจำวิชา

ครูทุกท่านดังกล่าวควรให้ความดูแลเอาใจใส่มากขึ้น เป็นต้นในด้านการเรียน ทักษะการเขียน การเรียนซ่อมเสริม การควบคุมตนเอง การเคารพสิทธิของผู้อื่น ตลอดจนรีบแก้ไขปัญหา หากพบเด็กที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรมปัญหาทางวินัย นอกจากนั้นครูควรมีท่าทีของความเป็นมารดาที่ให้ความรัก ความอบอุ่นและความเข้าใจแก่เด็ก มีความเพียรทนที่จะอบรมสั่งสอน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เขา เพื่อเขาจะได้มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิตที่ดี

2.3 เพื่อนร่วมชั้นเรียน

เพื่อนควรสนับสนุนให้ผู้รับการศึกษาได้แก้ไขและปรับปรุงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทางวินัย โดยการตักเตือนเป็นแบบอย่างที่ดี ยอมรับ ให้กำลังใจและช่วยเหลือในด้านการเรียน เพราะเพื่อนสามารถช่วยเพื่อนได้

3. **ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่สนใจหรือบุคคลที่จะศึกษาในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ต่อไป**

ผู้ที่จะศึกษาต่อไปควรมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เพื่อความคุ้นเคย การยอมรับ ความเข้าใจในตัวผู้รับการศึกษา โดยการแสดงความรัก ความเอาใจใส่สม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง เพื่อผู้รับการศึกษาจะได้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้ศึกษา สามารถแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น และปัญหาต่างๆได้อย่างที่เป็นจริง อันจะเป็นประโยชน์ในการให้คำปรึกษา และหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อผู้รับการศึกษาจะได้แสดงพฤติกรรมที่ดี เป็นที่ยอมรับในสังคม และดำเนินชีวิตที่ดีต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). *การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กรมสามัญศึกษา. (2530). *ทิศทางการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา.* กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

กรมพลศึกษา. (2539). *รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2538.* เชียงใหม่ : ศูนย์พัฒนาคาม ประพฤตินักเรียนนักศึกษา.

ฉันทนา ภาคบงกชและคณะ. (2539). *โครงการวิจัยเรื่อง" การปลูกฝังวินัยคนในชาติ".* รายงานการวิจัย ฉบับที่ 56. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงกมล วงษ์ศรีหัส. (2541). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาการปรับตัวในครอบครัว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย.* รายงานวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ธัชวรรณ พิมพ์งาม. (2539). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัว โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ธันย์ชนก ศิริสุขชัยวุฒิ. (2542). *การศึกษารายกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ธีระวุฒิ ประทุมนพรัตน์. (2520). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล.* สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์และคณะ. (2520). *จิตวิทยาพัฒนาการ.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นันทิกา แย้มสรวล. (2529). *การศึกษาเฉพาะกรณี.* นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปกร.

บุญยงค์ นิลภาวาณิชย์. (2525). *กกรมารทดลองสอนความมีระเบียบแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ประจิม เมืองแก้ว. (2536). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา กิ่งอำเภอทุ่งทราย จังหวัดกำแพงเพชร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ประเทิน มหาขันธ์. (2521). *การศึกษาการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ประยงค์ โมคภา. (2528). *ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาต่อระเบียบการแต่งกาย ระเบียบความประพฤติและการลงโทษของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ประสิทธิ์ เทียบพิมพ์และคณะ. (2533). *ความต้องการงานสารวัตรนักเรียนของประชาชนในส่วนภูมิภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539).* กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

ประหยัด ศรีบำรุง. (2537, กุมภาพันธ์-พฤษภาคม). "ปัญหาเด็กไทย," *สารวัตรนักเรียน.* 3(2) : 31-33.

ปพาณี ฐิติวัฒนา. (2523). *สังคมวิทยา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปิ่น มุทุกันต์. (2502). *มงคลชีวิต ภาคที่ 1.* อนุสรณ์ นายปรัชญา เอดรพานิช กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

เปรม ติณสูลานนท์. (2527). " วัฒนธรรมเป็นรากฐานของความเป็นชาติ, " ใน *มาฆบูชา.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2538). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

พนม ลิ้มอารีย์. (2538). *การเก็บข้อมูลเป็นรายบุคคล.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

พนัส หันนาคินทร์. (2529). *หลักการบริหารโรงเรียน.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พรจันทร์ เจียรอดิศักดิ์. (2536). *การศึกษารายกรณี.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรเพ็ญ เพชรสุขสิริ. (2527). *การวิเคราะห์ปัจจัยบางประการของเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

พรหมธิดา แสนคำเครือ. (2528). *การแนะแนวเบื้องต้น.* พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภิญโญ สาธร. (2527). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ศักดิ์สยามการพิมพ์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, (2537). *การบริหารงานบุคคล.* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

มาลี จุฑา. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.

รำไพ วานิชสาร. (2535). *วิธีการที่ครูปกครองและครูแนะแนวใช้ในการแก้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

รุ่งทิพย์ ยอดประคู่. (2537). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมก่อกวนในชั้นเรียน โรงเรียนนาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์. (2537). *คู่มือนักเรียนโรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์.* กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

วัชราภรณ์ อภิวัชรางกูล. (2535). *การศึกษารายกรณีของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ ที่มีแนวโน้มกระทำอัตวินิตบาตกรรม.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2538). *การศึกษากับการสร้างวินัย: ความคาดหวังกับความเป็นจริง.* กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2540). *สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำรวย วรเดชะคงคา. (2534). *ผลของการศึกษาอบรมทางศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิตลักษณ์ของนักเรียนที่เข้าโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดม่วง หนองแขม.* ปริญญานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สุชา จันทร์เอม. (2521). *จิตวิทยาในห้องเรียน.* กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2528). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.* กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อมรกุล ศรีงามผ่อง. (2525). *ลักษณะปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาทางวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อังศนา เปศะนันท์. (2536). *การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดบางโพโอมาวาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีพฤติกรรมสูดดมสารระเหย.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

อัญชลี หนักแน่น. (2537). *การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตน การอบรมเลี้ยงดู ระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในระเบียบวินัย กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดระเบียบวินัย.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

อารีย์ ตัณฑ์เจริญรัตน์. (2526). *การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล.* พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อำนาจ ปราบหนองบัว. (2535). *ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมต้านความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

Ausubel, David P. (1968). *Educational Psychology a Cognitive View.* New York : Holt Rinehart.

Crow, L.D. and Crow, A. (1961). *Reading in Child and Adolesscent Psychology.* New York : Longman, Green & Co.

Docking, J.W. (1980). *Control and Discipline in Schools : Perspectives and Approaches.* London : Harper & Row.

Edwards, Clifford H. (1997). *Classroom Discipline & Management.* Second Edition. New Jersey: Prentice-Hall.

Evan, K. M. (1962). *Sociometry and Education.* London : Routledge and Kegan Paul Ltd.

Kingsbury, J. B. (1957). *Personnel Administration for Thai Students.* Bangkok : Institute of Public Administration Thammasat University.

Kontos, S. (1985). "Congruence of Parent and Early Childhood Step Perception of Parenting," *Psychological Abstracts International.* 72 (9) : 2478 : September.

Lyons, Elby B. B. (1993). *The Perceptions of Secondary School Administrators Regarding Gang Problems in Alabama Public School : Implications for Educational Decision Makers.* Alabama : The University of Alabama.

Martinson, T. (1991). *High School Principals and Studens : Negotiating Deviant Behavior Through Politeness : in Paper Presented at the Annual Meeting of the Speech Communication Association.* 7 th Atlanta : Harper Brothers.

Megginson, Leon C. (1972). *Personnel : A Behavioral Approach to Administration.* Homewood Illinois : Richard D. Irwin Inc.

Mussen, P. (1969). *The Psychological Development of the child.* New Jersey : Prentice-Hall.

Peck, R.F. and Havighurst, R.J. (1963). *Child Development and Personality.* New York : John Willey & Sone Inc.

Sethi, A. S. and Deepti Gupta. (1985, December). " Moral Judgement Level and Percieved Metersnai Child Rearing Attitude of Boys and Girls Psychology," *Dissertation Abstracts International.* 72 (12) : *4471 – A.*

*Warters. J. (*1954). Techniques of Counseling. New York : McGraw - hill Book Company Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัย
แบบสอบถามและแบบทดสอบที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบประเมินพฤติกรรมปัญหาทางวินัย

(สำหรับครูประจำวิชา.....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้ประเมิน)

คำชี้แจง โปรดให้น้ำหนักพฤติกรรมปัญหาทางวินัยของนักเรียนแต่ละคนตามสภาพความเป็นจริง

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อยที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ่อย
3	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมบ้าง
2	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

นักเรียนชื่อ..... ชั้น.....

พฤติกรรมปัญหาทางวินัย	ความถี่ของพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ก. ในห้องเรียน ได้แก่					
1. ทิ้งของในห้องเรียน					
2. ทำงานไม่เป็นระเบียบ					
3. ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมาย					
4. คุยกับเพื่อนขณะที่ครูสอน					
5. ลุกจากที่นั่งขณะทำงาน					
ข. นอกห้องเรียน ได้แก่					
6. มาโรงเรียนสาย					
7. ขาดเรียน					
8. แต่งกายไม่เรียบร้อย					
9. คุยเล่นกันในแถว					
รวม					

ผู้ประเมิน.....

แบบสอบถามใครเอ่ย

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ข้อความในแบบสอบถามที่แจกให้นั้น เป็นข้อความที่บรรยายลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ให้นักเรียนคิดถึงเพื่อน ๆ ในห้องรวมทั้งตัวนักเรียนเอง ที่มีลักษณะตรงกับข้อความแต่ละข้อและให้ใส่ชื่อเพื่อน หรือเขียนคำว่า "ตัวเอง" ลงในข้อความต่าง ๆ ที่ตรงกับลักษณะของเพื่อนหรือลักษณะของนักเรียน ให้นักเรียนใส่เพียงชื่อเดียว

1. คนที่เอาใจใส่กับงานที่ครูสั่งดีที่สุด คือ.....
2. คนที่ไม่ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดเวลาบ่อยที่สุด คือ.....
3. คนที่รีบแก้ไขการบ้านที่บกพร่องส่งครูทันทีเป็นประจำ คือ .....
4. คนที่มาโรงเรียนสายบ่อยที่สุด คือ.....
5. คนที่ชอบคุยเล่นกันในแถวบ่อยที่สุด คือ.....
6. คนที่แต่งกายไม่เรียบร้อยผิดระเบียบของโรงเรียนบ่อยที่สุด คือ.....
7. คนที่ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายดีที่สุด คือ.....
8. คนที่ขาดเรียนบ่อยที่สุด คือ.....
9. คนที่เข้าแถวซื้ออาหารที่โรงอาหารของโรงเรียนเป็นประจำ คือ.....
10. คนที่ทำความเคารพครูทุกครั้งเมื่อเดินผ่าน คือ.....
11. คนที่เก็บขยะทุกครั้งที่พบเห็น คือ.....
12. คนที่ทำงานไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยมากที่สุด คือ.....
13. คนที่ทิ้งของในห้องเรียนบ่อยที่สุด คือ.....
14. คนที่ชอบลุกจากที่นั่งในห้องเรียนขณะทำงานบ่อยที่สุด คือ.....
15. คนที่คุยกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอนบ่อยที่สุดคือ.....
16. คนที่เสียสละช่วยเหลืองานต่างๆของกลุ่มจนงานเสร็จเป็นประจำคือ.....
17. คนที่มักได้รับคำชมจากครูว่าทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อยดี คือ.....
18. คนที่ขีดเขียนโต๊ะเรียนทำให้โต๊ะเรียนสกปรกบ่อยที่สุด คือ.....
19. คนที่ส่งการบ้านตรงเวลาเป็นประจำ คือ.....
20. คนที่เป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อนในการปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน คือ.....

สังคมมิติ

ใช้บัตรขนาด 3 X 5 นิ้ว

ชื่อ ..... นามสกุล ..... ชั้น .....

ผู้เลือก

สถานการณ์ : ไปทัศนศึกษาที่ดรีมเวิร์ด

ผู้ที่ข้าพเจ้าจะเลือกอยู่ในกลุ่ม

อันดับ 1 คือ .....

อันดับ 2 คือ .....

แบบระเบียนพฤติการณ์ (Anecdotal Record)

การบันทึกการสังเกตครั้งที่ .....

ชื่อผู้ถูกสังเกต ..... อายุ ..... ปี เพศ .....
วันเวลาที่สังเกต.....
สถานที่ .....
พฤติกรรม.....
.....
.....
.....
ความคิดเห็น.....
.....
.....
.....
ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ลงชื่อ .....
ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ ครั้งที่ .....

ชื่อ ..... นามสกุล ..... อายุ ..... ปี
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เวลา ..... น.
สถานที่ .....

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์

.....

.....

.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์

.....

.....

.....

ความคิดเห็น

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ .....

.....

.....

นัดวันสัมภาษณ์ครั้งต่อไปวันที่ ..... เวลา ..... น.
สถานที่ .....

ลงชื่อ ..... ผู้สัมภาษณ์
ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ชื่อครูที่ไปเยี่ยม .....
ชื่อนักเรียน ..... อายุ ..... ปี ชั้น .....
ชื่อครูประจำชั้น .....
ชื่อบิดา ..... ชื่อมารดา ..... ชื่อผู้ปกครอง .....
ที่อยู่ .....
วันที่ไปเยี่ยม ..... เวลา ..... น. ถึงเวลา ..... น.

1. บรรยายรูปร่างลักษณะภายนอกตัวบ้านและบริเวณสนามหญ้า .....
.....

2. บรรยายลักษณะภายในบ้าน .....
.....

3. บรรยายลักษณะบิดามารดาหรือผู้ปกครอง .....
.....

4. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน .....
.....

5. บรรยายเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อสถาบันการศึกษา .....
.....

6. บรรยายสถานการณ์การทำงานและโอกาสที่นักเรียนได้ทำการบ้านที่บ้าน .....
.....

7. บรรยายถ้อยคำของผู้ปกครองที่ท่านคิดว่าสำคัญ ที่จะช่วยให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น .....
.....

8. บันทึกข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือนักเรียน และปรับปรุงสถาบันการศึกษาให้ดีขึ้น .....
.....

แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามโดยตอบทุกตัวเลือกในแต่ละข้อ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง " ประจำ" " บางครั้ง" หรือ "ไม่เคย" ช่องใดช่องหนึ่งหลังข้อความที่เป็นจริงของตนเอง

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
1. ถ้านักเรียนมีความคิดเห็นไม่ตรงกับพ่อแม่ของนักเรียน พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไรกับนักเรียน ก. ตำหนิและว่ากล่าว ข. รับฟังอย่างมีเหตุผล ค. เฉยๆ			
2. เมื่อนักเรียนทำผิด พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไรก่อนลงโทษ ก. เรียกมาดุและว่ากล่าว ข. ฟังคำอธิบาย ค. เฉย			
3. ทุกครั้งที่นักเรียนทะเลาะกับพี่น้อง พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุและสั่งให้เลิกทะเลาะ ข. ถามสาเหตุและตักเตือน ค. ปล่อยให้ทะเลาะกัน			
4. ถ้านักเรียนได้รับมอบหมายงานอย่างหนึ่งจากพ่อแม่ แล้วลืมทำ พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุทันที ข. ถามเหตุผล ค. วางเฉยไม่ซักถาม			
5. เมื่อใกล้สอบนักเรียนต้องดูหนังสือเตรียมตัวสอบ พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร ก. บังคับให้อ่านหนังสือทุกวัน ข. แนะนำการอ่านหนังสือ ค. ไม่เคยสนใจ			
6. เวลาทำการบ้าน พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร ก. บังคับให้ทำจนเสร็จ ข. อธิบายให้ฟัง ค. ไม่สนใจ			
7. ขณะที่นักเรียนต้องแต่งตัวออกนอกบ้านไปเที่ยว พ่อแม่จะทำอย่างไร ก. บังคับให้ใส่ชุดตามที่จัดให้ ข. ดูว่าแต่งตัวเหมาะสมหรือไม่ ค. ไม่สนใจนักเรียนว่าจะใส่ชุดอะไร			

ข้อความ	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย
8. เวลาที่ฝนตกนักเรียนได้ออกไปเดินตากฝนทำให้ไม่สบาย เมื่อพ่อแม่ทราบจะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุและตำหนิทันที ข. พาไปหาหมอ ค. ให้ไปหยิบยารับประทานเอง			
9. เวลาเลิกเรียนนักเรียนไปเที่ยวเล่นจนเย็น เมื่อกลับถึงบ้าน ผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างไร ก. ทำโทษทันที ข. เรียกมาสอบถาม ค. เฉยและไม่สนใจ			
10. ถ้ามีญาติผู้ใหญ่หรือเพื่อนสนิทของพ่อแม่มาเยี่ยมเยียนที่บ้าน พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. สั่งให้นักเรียนยกน้ำมาให้ ข. แนะนำให้รู้จัก ค. ให้ออกไปเล่น			
11. เพื่อนของนักเรียนมีปัญหาเดือดร้อน และนักเรียนได้นำมาเล่าให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่จะทำอะไร ก. ห้ามคบกับเพื่อนคนนี้ ข. ช่วยให้คำปรึกษา ค. ไม่สนใจที่จะแก้ปัญหา			
12. เมื่อนักเรียนช่วยทำงานบ้าน พ่อแม่ของนักเรียนจะทำเช่นไร ก. เข้มงวดเรื่องงาน ข. ชมเชย ค. ไม่สนใจ			
13. วันหนึ่งนักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในโรงเรียน ทำให้กลับบ้านช้าผิดเวลา พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ทำโทษทันที ข. ตักเตือน ค. ไม่สนใจ			
14. นักเรียนนอนตื่นสายไปโรงเรียนไม่ทัน พ่อแม่จะทำอย่างไร ก. ดุว่าทันที ข. ตักเตือน ค. ไม่สนใจ			
15. เมื่อนักเรียนกล่าวคำหยาบคาย พ่อแม่จะปฏิบัติอย่างไร ก. ดุว่ากล่าวทันที ข. เตือนและแนะนำ ค. เฉยๆไม่ว่ากล่าว			

ระเบียนสะสม

(Cumulative Record)

ป.06

เอกสารสำคัญของทางราชการ
ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสม

โรงเรียน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์

ประทับตราโรงเรียน

( )

ผู้บริหาร

ชื่อนักเรียน

เลขประจำตัว

พ.ศ.	เลขที่	ชั้น ป.1/	พ.ศ.	เลขที่	ชั้น ป.2/	พ.ศ.	เลขที่	ชั้น ป.3/	พ.ศ.	เลขที่	ชั้น ป.4/	พ.ศ.	เลขที่	ชั้น ป.5/	พ.ศ.	เลขที่	ชั้น ป.6/

ค่าใช้จ่ายของนักเรียน (บาท)	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6	
	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2
ได้รับค่าใช้จ่ายรวม												
- แบ่งเป็นค่าพาหนะไป-กลับ												
- แบ่งเป็นค่าอาหาร												
-												
-												
-												

บุคคลในครอบครัวที่นักเรียนขอคำปรึกษา

ชื่อ	เกี่ยวข้องเป็น

การย้ายสถานที่

ประวัติการย้ายที่อยู่

1. บ้านเลขที่ ย้ายเมื่อ เพราะ
2. บ้านเลขที่ ย้ายเมื่อ เพราะ

ประวัติการย้ายที่เรียน

ปีการศึกษา	โรงเรียนที่ย้ายออก	จังหวัด	โรงเรียนที่ย้ายเข้า	จังหวัด	ระดับชั้นที่เข้าเรียน	สาเหตุของการย้าย

ก่อนเข้าโรงเรียนนี้เรียนจบจากชั้น โรงเรียน

จังหวัด ผลการเรียนครั้งสุดท้าย

เพื่อนสนิท					
ชั้น ป.1	ชื่อ	โทรศัพท์	ชื่อ	โทรศัพท์	
ชั้น ป.2	ชื่อ	โทรศัพท์	ชื่อ	โทรศัพท์	
ชั้น ป.3	ชื่อ	โทรศัพท์	ชื่อ	โทรศัพท์	
ชั้น ป.4	ชื่อ	โทรศัพท์	ชื่อ	โทรศัพท์	
ชั้น ป.5	ชื่อ	โทรศัพท์	ชื่อ	โทรศัพท์	
ชั้น ป.6	ชื่อ	โทรศัพท์	ชื่อ	โทรศัพท์	

ประวัติส่วนตัวนักเรียน

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ ชื่อสกุล เข้าโรงเรียนนี้เมื่อ ในชั้น

วัน เดือน ปี เกิด สถานที่เกิดอำเภอ จังหวัด เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา

ที่พักอาศัยตามทะเบียนบ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

ลักษณะของที่อยู่ ☐ บ้าน ☐ หอพัก ☐ วัด ☐ บ้านเช่า ชื่อเจ้าของที่อยู่

ที่พักอาศัยจริงบ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

ลักษณะของที่อยู่ ☐ บ้าน ☐ หอพัก ☐ วัด ☐ บ้านเช่า ชื่อเจ้าของที่อยู่

ข้อมูลทางครอบครัว

บิดามารดา	ที่อยู่	เกิด		สัญชาติ	ศาสนา	การศึกษา	อาชีพ	สถานที่ทำงาน	โทรศัพท์
		วัน เดือน ปี	จังหวัด						
ชื่อบิดา									
เลขประจำตัวบัตรประชาชน									
ชื่อมารดา									
เลขประจำตัวบัตรประชาชน									
ชื่อผู้ปกครอง									
เลขประจำตัวบัตรประชาชน									

สภาพบิดามารดา ☐ อยู่ด้วยกัน ☐ แยกกันอยู่ชั่วคราว ☐ เลิกร้างกัน ☐ บิดาถึงแก่กรรม ☐ มารดาถึงแก่กรรม ☐ บิดาหรือมารดาแต่งงานใหม่

รายได้ต่อปี..... ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ ค่อนข้างดี ☐ ขัดสน ผู้ออกค่าใช้จ่ายในการเรียนให้ ชื่อ นามสกุล เกี่ยวข้องเป็น

พี่น้องร่วมสายโลหิตที่มีชีวิตอยู่เรียงตามลำดับรวมตัวนักเรียนด้วย

ชื่อ	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	อาชีพ	ที่ทำงาน
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

บุคคลอื่นในครอบครัวที่อยู่ในความอุปการะของผู้ปกครองนักเรียน

ชื่อ	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

บันทึกการตรวจสุขภาพ

วัน เดือน ปี ที่ตรวจ												
ชั้น		ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6	
		ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2
อายุ													
สำหรับครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตรวจและบันทึก	* ความสะอาดของร่างกาย												
	* ความสมบูรณ์ของร่างกาย												
	* ผมและศีรษะ												
	* ตา												
	* หู												
	* จมูก												
	* ปาก ลิ้น												
	* ฟัน												
	* เหงือก												
	* คอ												
	* อื่น ๆ												
	* ชื่ออาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจ												
สำหรับแพทย์ตรวจและบันทึก	* ปอด												
	* หัวใจ												
	* ตับ												
	* ม้าม												
	* กระเพาะอาหารลำไส้												
	* ประสาท												
	* อื่น ๆ												
	* ชื่อแพทย์ผู้ตรวจ												

ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6	
ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2	ภาค 1	ภาค 2
การวัดสายตา		การวัดสายตา		การวัดสายตา		การวัดสายตา		การวัดสายตา		การวัดสายตา	
ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้
ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา
ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ	
การได้ยิน		การได้ยิน		การได้ยิน		การได้ยิน		การได้ยิน		การได้ยิน	
ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้	ค่าที่วัดได้
ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา	ซ้าย ขวา
ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ		ผลการตรวจ	

บันทึกการวินิจฉัย

ได้รับการรักษาแล้ว ✔ ✔ ไม่ได้ตรวจ -

กำลังรักษาอยู่ ✔ ปกติ o

ความสะอาด ความสมบูรณ์ของร่างกายดี 1 ผิดปกติเล็กน้อยซึ่งควรสังเกตไว้ +

พอใช้ 2 ผิดปกติปานกลางควรได้รับการดูแลรักษา + +

ไม่พอใช้ 3 ผิดปกติมากต้องรักษาด่วน + + +

ประวัติสุขภาพ

ข้อมูลทางสุขภาพ

บุคคลที่ติดต่อได้ ชื่อ ..... สกุล ..... ที่อยู่ ..... โทรศัพท์ ..... เกี่ยวข้องเป็น .....
ในกรณีฉุกเฉิน ชื่อ ..... สกุล ..... ที่อยู่ ..... โทรศัพท์ ..... เกี่ยวข้องเป็น .....

ประวัติการคลอด ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ คือ .....

กลุ่มเลือด ☐ โอ ☐ เอ ☐ บี ☐ เอบี

การแพ้พิษ แพ้ยา (บอกชนิด) ☐ แพ้พิษ คือ ..... ☐ แพ้ยา คือ .....

การผ่าตัด ☐ ไม่รุนแรง คือ ..... ☐ รุนแรง คือ .....

อุบัติเหตุร้ายแรง .....

บุคคลในครอบครัวเคยป่วยเป็น
- ☐ วัณโรค
- ☐ ลมบ้าหมู
- ☐ โรคจิต
- ☐ อื่น ๆ ระบุ .....

โรคประจำตัว
- ☐ โรคหัวใจ
- ☐ ลมบ้าหมู
- ☐ หลอดลมอักเสบ
- ☐ วัณโรค
- ☐ โรคโปลิโอ
- ☐ ไข้รากสาดน้อย
- ☐ หัด
- ☐ อื่น ๆ ระบุ .....

โรคที่เคยเป็น
- ☐ หัด
- ☐ โรคคอตีบ
- ☐ โรคไอกรน
- ☐ คางทูม
- ☐ โรคอีสุกอีใส
- ☐ อื่น ๆ ระบุ .....
- ☐ ไข้จับสั่น

การได้รับภูมิคุ้มกันโรค	ว.ด.ป.	ว.ด.ป.		ว.ด.ป.	ว.ด.ป.
☐ คอตีบ+บาดทะยัก+ไอกรน			☐ บาดทะยัก		
☐ บีซีจี			☐ ไทฟอยด์		
☐ คอตีบ+บาดทะยัก			☐ อหิวาตกโรค		
☐ โปลิโอ (ชนิดรับประทาน)			☐ อื่น ๆ ระบุ		

น้ำหนัก

อายุ (ปี)	น้ำหนักมาตรฐาน (กิโลกรัม) ชาย	น้ำหนักมาตรฐาน (กิโลกรัม) หญิง	น้ำหนักที่ชั่งได้ (กิโลกรัม)	วัน เดือน ปี ที่ชั่ง
5	16.2	16.3		
6	17.9	17.8		
7	19.8	19.8		
8	21.7	21.7		
9	24.0	24.0		
10	26.4	27.0		
11	29.1	30.0		
12	32.5	34.1		
13	36.5	38.7		
14	41.3	42.7		
15	46.5	44.9		

หมายเหตุ : กรณีน้ำหนักหรือส่วนสูงต่ำกว่ามาตรฐานให้ใช้หมึกแดง

ส่วนสูง

อายุ (ปี)	ส่วนสูงมาตรฐาน (เซนติเมตร) ชาย	ส่วนสูงมาตรฐาน (เซนติเมตร) หญิง	ส่วนสูงที่วัดได้ (เซนติเมตร)	วัน เดือน ปี ที่วัด
5	105.7	105.1		
6	111.6	110.8		
7	116.6	115.9		
8	121.6	121.0		
9	126.6	126.2		
10	130.8	132.0		
11	135.5	137.9		
12	141.3	145.0		
13	148.6	149.8		
14	155.2	152.3		
15	160.6	153.8		

ข้อมูล : กองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

	เวลาเรียนรอบปี เต็ม.....วัน มาเรียน.....วัน คิดเป็นร้อยละ..... การตัดสินใจ ☐ เลื่อนชั้น ☐ ซ้ำชั้น	เวลาเรียนรอบปี เต็ม.....วัน มาเรียน.....วัน คิดเป็นร้อยละ..... การตัดสินใจ ☐ เลื่อนชั้น ☐ ซ้ำชั้น	เวลาเรียนรอบปี เต็ม.....วัน มาเรียน.....วัน คิดเป็นร้อยละ..... การตัดสินใจ ☐ เลื่อนชั้น ☐ ซ้ำชั้น

คำชี้แจง

1. จ.ป.ป. = จำนวนจุดประสงค์ทั้งปี จ.ป.ผ. = จำนวนจุดประสงค์ที่ผ่าน ร.ป. = ระดับผลการเรียนปลายปี
2. ร้อยละ = จำนวนร้อยละของจุดประสงค์ที่ผ่านทั้งปี
3. ร.ผ.1 = ระดับผลการเรียนภาคที่ 1 ร.ผ.2 = ระดับผลการเรียนภาคที่ 2
4. ให้บันทึกจำนวนพฤติกรรมหรือคะแนนแล้วแต่กรณี

ข้อมูลทั่วไป

รายการ	ชั้น ป.1	ชั้น ป.2	ชั้น ป.3	ชั้น ป.4	ชั้น ป.5	ชั้น ป.6
1. ชื่อครูประจำชั้น						
2. ชื่อครูผู้ช่วยประจำชั้น						
3. วิชาที่ชอบ และทำคะแนนได้ดี						
4. หน้าที่พิเศษในโรงเรียน						
5. ความสามารถพิเศษ						
6. เป็นตัวแทนร่วมกิจกรรม						
7. ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรม						
8. ได้รับทุนการศึกษา						
9. ผลการเรียนเฉลี่ยที่ได้						
10. ปัญหาด้านการเรียน						
11. สรุปผลการเรียนอยู่ในระดับ						

หมายเหตุ : ผลการเรียนมี 4 ระดับ คือ 4 = ดีมาก 3 = ดี 2 = ปานกลาง 1 = พอใช้

แฟ้มสะสมผลการเรียน (Portfolio)

ผลการศึกษา บันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Record Of Achievement : ROA)

กลุ่ม/วิชาเลือก	ปีการศึกษา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/.....					ปีการศึกษา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/.....					ปีการศึกษา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/.....				
	ผลการเรียนตลอดปี					ผลการเรียนตลอดปี					ผลการเรียนตลอดปี				
	จ.ป.ป.	จ.ป.ผ.	ร้อยละ	ร.ผ.1	ร.ผ.2/ร.ป.	จ.ป.ป.	จ.ป.ผ.	ร้อยละ	ร.ผ.1	ร.ผ.2/ร.ป.	จ.ป.ป.	จ.ป.ผ.	ร้อยละ	ร.ผ.1	ร.ผ.2/ร.ป.
	เวลาเรียนรอบปี เต็ม.....วัน มาเรียน.....วัน คิดเป็นร้อยละ..... การตัดสินใจ ☐ เลื่อนชั้น ☐ ซ้ำชั้น					เวลาเรียนรอบปี เต็ม.....วัน มาเรียน.....วัน คิดเป็นร้อยละ..... การตัดสินใจ ☐ เลื่อนชั้น ☐ ซ้ำชั้น					เวลาเรียนรอบปี เต็ม.....วัน มาเรียน.....วัน คิดเป็นร้อยละ..... การตัดสินใจ ☐ เลื่อนชั้น ☐ ซ้ำชั้น				

กลุ่ม/วิชาเลือก	ปีการศึกษา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/.....					ปีการศึกษา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/.....					ปีการศึกษา..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/.....				
	ผลการเรียนตลอดปี					ผลการเรียนตลอดปี					ผลการเรียนตลอดปี				
	จ.ป.ป.	จ.ป.ผ.	ร้อยละ	ร.ผ.1	ร.ผ.2/ร.ป.	จ.ป.ป.	จ.ป.ผ.	ร้อยละ	ร.ผ.1	ร.ผ.2/ร.ป.	จ.ป.ป.	จ.ป.ผ.	ร้อยละ	ร.ผ.1	ร.ผ.2/ร.ป.

ป.5	ภาคเรียนที่ 1	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	ภาคเรียนที่ 2	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	เป้าหมายคุณลักษณะ								
ป.6	ภาคเรียนที่ 1	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	ภาคเรียนที่ 2	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	เป้าหมายคุณลักษณะ								

คำชี้แจง : วิชา ใส่ตามวิชาที่เรียน ผล ใส่ระดับเกรดที่ได้จริง
เป้าหมาย ใส่ระดับเกรดที่คาดหวัง เช่น 4, 3, 2 ฯลฯ เป้าหมายคุณลักษณะ ใส่คุณลักษณะที่คาดหวังเมื่อเรียนจบวิชานั้นแล้ว

กิจกรรมและความสนใจ

ชั้น / พ.ศ.	ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	หน้าที่ที่รับมอบหมายประจำ	อาชีพที่นักเรียนสนใจและอยากศึกษาต่อ	ผลงานดีเด่น รางวัล หรือทุนการศึกษาที่ได้รับ

แผนการศึกษาส่วนบุคคล

(Personalized Education Plan : PEP)

ป.1	ภาคเรียนที่ 1	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	ภาคเรียนที่ 2	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	เป้าหมายคุณลักษณะ								
ป.2	ภาคเรียนที่ 1	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	ภาคเรียนที่ 2	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	เป้าหมายคุณลักษณะ								
ป.3	ภาคเรียนที่ 1	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	ภาคเรียนที่ 2	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	เป้าหมายคุณลักษณะ								
ป.4	ภาคเรียนที่ 1	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	ภาคเรียนที่ 2	วิชา							
		เป้าหมาย							
		ผล							
	เป้าหมายคุณลักษณะ								

ตารางสะสมงาน/กิจกรรมการเรียนที่มีคุณค่า

(Portfolio Of Evidence : POE)

	ภาคเรียนที่ 1	
	งาน/กิจกรรม	ผล
ป.1		
ป.2		
ป.3		
ป.4		
ป.5		
ป.6		

	ภาคเรียนที่ 2	
	งาน/กิจกรรม	ผล
ป.1		
ป.2		
ป.3		
ป.4		
ป.5		
ป.6		

คำชี้แจง : อาจารย์และนักเรียนประเมินแล้วเลือกงานและกิจกรรมที่มีคุณค่าหรือดีมากจาก WP มาบันทึกสะสมไว้
(ปรับปรุงจากข้อมูลภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มศว. ประสานมิตร)

รายงานการปฏิบัติงาน/กิจกรรมการเรียน

(Working Portfolio : WP)

	ภาคเรียนที่ 1	
	งาน/กิจกรรม	ผล
ป.1		
ป.2		
ป.3		
ป.4		
ป.5		
ป.6		

	ภาคเรียนที่ 2	
	งาน/กิจกรรม	ผล
ป.1		
ป.2		
ป.3		
ป.4		
ป.5		
ป.6		

คำชี้แจง : อาจารย์เป็นผู้บันทึกงานและกิจกรรมที่ปฏิบัติ ผล บันทึกว่า ดีมาก ดี พอใช้

คำชี้แจงในการกรอก

1. อาจารย์แนะแนวหรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้กรอก โดยทำเครื่องหมาย ✔ ตรงกับลักษณะที่ประเมิน
2. เพื่อให้ข้อมูลในการประเมินถูกต้อง ควรใช้เครื่องมืออื่น ๆ ประกอบ และควรได้ข้อมูลจากบุคคลอื่นด้วย เช่น อาจารย์ประจำวิชา เพื่อน ฯลฯ

ข้อมูลจากแบบสำรวจ

ชั้น	วัน/เดือน/ปี	ชื่อแบบสำรวจ	ผลที่ได้	การช่วยเหลือของครู
ป.1				
ป.2				
ป.3				
ป.4				
ป.5				
ป.6				

ข้อมูลจากแบบทดสอบ

วัน เดือน ปี ที่สอบ	ชั้น	ชื่อแบบทดสอบ ประเภทหรือด้านที่วัด	ผลการทดสอบ	ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ผู้ทดสอบ ครูแนะแนว
			หน่วยร้อยละ (Percentile)		
			10 20 30 40 50 60 70 80 90		
			37 42 45 48 50 52 55 58 63 T-Score		

ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ข้อมูลจากแบบสำรวจ และแบบทดสอบ

แบบประเมินคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

คุณลักษณะ		ป.1			ป.2			ป.3			ป.4			ป.5			ป.6		
		พ.ศ.			พ.ศ.			พ.ศ.			พ.ศ.			พ.ศ.			พ.ศ.		
		ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1. สุขนิสัย	1.1 การรักษาความสะอาด																		
	1.2 การรักษาสุขภาพอนามัย																		
	1.3 ความคล่องแคล่ว ว่องไว																		
	1.4 ความแจ่มใสร่าเริง																		
2. ลักษณะนิสัย	2.1 พึ่งตนเอง																		
	2.2 ความละเอียดรอบคอบ																		
	2.3 รักการทำงาน																		
	2.4 ตรงต่อเวลา																		
	2.5 รับผิดชอบ																		
	2.6 มีวินัย																		
	2.7 กล้าคิด กล้าทำ กล้าเสี่ยง																		
3. คุณธรรม จริยธรรม	3.1 กตัญญู																		
	3.2 ขยัน																		
	3.3 ซื่อสัตย์																		
	3.4 ประหยัด																		
	3.5 อดทน																		
	3.6 มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์เพื่อสังคม																		
4. การรู้จักตนเองและการปรับตัว	4.1 การรู้จักจุดดีจุดด้อยของตน																		
	4.2 การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน																		
	4.3 การรู้จักพัฒนาตนเอง																		
	4.4 ความพอใจและมั่นใจในตนเอง																		
	4.5 การมีสติ สามารถควบคุมตนเองได้																		
	4.6 การปรับตัวให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลง																		
5. ทักษะทางสังคม	5.1 มีมนุษยสัมพันธ์																		
	5.2 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้																		
	5.3 มีมารยาทและปฏิบัติตนเหมาะกับกาลเทศะ																		
	5.4 มีความเป็นผู้นำ																		
	5.5 มีทักษะในการสื่อสาร																		
6. ทักษะในการแสวงหาความรู้	6.1 ความใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ใฝ่หาข้อมูล																		
	6.2 การนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์																		
7. ทักษะการคิด	7.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์																		
	7.2 คิดอย่างมีเหตุผล																		
	7.3 คิดวิเคราะห์ วิจารณ์ จำแนกได้																		
	7.4 คิดสังเคราะห์ คิดรวบยอด สรุปเป็นประเด็นสำคัญได้																		
	7.5 คิดแก้ปัญหาได้รอบคอบ																		
	7.6 คิดไกล มีวิสัยทัศน์																		
8. ทักษะในการวางแผนและการจัดการ	8.1 รู้จักวางเป้าหมายชีวิตและการทำงาน																		
	8.2 รู้จักจัดลำดับขั้นตอนการทำงาน																		
	8.3 มีความยืดหยุ่นรู้จักปรับแผนและวิธีทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์																		
	8.4 รู้จักใช้เวลาและทรัพยากรให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า																		

เป้าหมายชีวิต การศึกษาต่อและอาชีพ

ระดับชั้น	เป้าหมายชีวิต การศึกษาต่อและอาชีพ (อยากเป็นอะไร อยากเรียนอะไร ระดับใด)	เหตุผล	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	สิ่งที่สนับสนุนให้บรรลุเป้าหมาย					สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อเป้าหมาย
				สติ-ปัญญา	ความถนัด	บุคลิก-ภาพ	สุข-ภาพ	ทุนทรัพย์	

หมายเหตุ : ให้ระบุสั้น ๆ หรือใส่เครื่องหมาย + ถ้าหากมีสิ่งนั้นเพียงพอหรือเหมาะสม o ถ้าไม่แน่ใจ - ถ้าหากมีสิ่งนั้นไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม

บันทึกการรับ-ส่งระเบียนสะสมของสถานศึกษา

ชื่อโรงเรียนผู้ส่ง	ว/ด/ป ที่ส่ง	ชื่อ-สกุล และ ตำแหน่งของผู้ส่ง	ชื่อโรงเรียนผู้รับ	ว/ด/ป ที่รับ	ชื่อ-สกุล และ ตำแหน่งของผู้รับ

การเดินทางมาโรงเรียน

นักเรียนใช้เวลาในการเดินทางจากบ้านถึงโรงเรียน

☐ น้อยกว่า 15 นาที ☐ 15 นาที - 30 นาที ☐ 30 นาที - 1 ชั่วโมง

☐ มากกว่า 1 ชั่วโมง โปรดระบุ .....

ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน

☐ น้อยกว่า 1 กิโลเมตร ☐ 1-5 กิโลเมตร ☐ 6-10 กิโลเมตร ☐ มากกว่า 10 กิโลเมตร

วิธีการเดินทางมาโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เดิน ☐ รถโรงเรียน ☐ รถจักรยาน ☐ รถรับจ้างสองแถว

☐ เรือ ☐ รถประจำทาง ☐ รถจักรยานยนต์ส่วนตัว ☐ รถรับจ้าง แท็กซี่

☐ รถไฟ ☐ รถยนต์ส่วนตัว ☐ รถจักรยานยนต์รับจ้าง

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

แผนที่ไปบ้านนักเรียน

หมายเหตุ : ข้อมูลในแฟ้มนี้เป็นความลับของนักเรียนไม่ควรนำไปเปิดเผย

คำแนะนำในการใช้

ได้รับอนุญาตจาก
กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

เรื่อง แฟ้มสะสมผลการเรียน
(Portfolio)

แฟ้มสะสมผลการเรียน (Portfolio) มีหลายแบบ ฉบับนี้เป็นการบันทึกผลงานและกิจกรรมการเรียนที่สะสมในแต่ละระดับชั้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแฟ้มซึ่งประกอบด้วยส่วนการบันทึกที่สำคัญ ดังนี้

1. บันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Record Of Achievement : ROA) เป็นการบันทึกผลจากการประเมินรวมรายภาคเรียนตามระเบียบการวัดและการประเมินผล
2. แผนการศึกษาส่วนบุคคล (Personalized Education Plan : PEP) เป็นการบันทึกเป้าหมายผลการเรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะตามวิชา โดยอาจารย์และนักเรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ตามด้วยศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าควรได้ระดับผลการเรียนเท่าไร เช่น 4, 3, 2, 1 และเมื่อเรียนจบวิชานี้แล้วควรมีคุณลักษณะอย่างไร
3. รายงานการปฏิบัติงาน/กิจกรรมการเรียน (Working Portfolio : WP) เป็นการบันทึกงาน/กิจกรรมที่ปฏิบัติในขณะศึกษาโดยทั่วไป
4. ตารางสะสมงาน/กิจกรรมการเรียนที่มีคุณค่า (Portfolio Of Evidence : POE) เป็นการบันทึกผลการประเมินในข้อ 3 และคัดเลือกงาน/กิจกรรมที่มีคุณค่าต่อตนเองมาบันทึกสะสมผลไว้

อาจารย์ผู้เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับนักเรียนในการทำ เพื่อให้เกิดการตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนร่วมกัน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น

ข้อมูลที่ควรมีในแฟ้มนี้

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ (Interviewing Record) และแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน (Home Visiting Record)
2. ระเบียนพฤติการณ์ (Anecdotal Record)
3. อัตชีวประวัติ (Autobiography)
4. แบบสอบถาม (Questionnaire)
5. สังคมมิติ (Sociometry)

ฯลฯ

วิธีใช้

1. ระเบียนสะสมนี้เป็นเอกสารลับทางราชการที่สูญหายไม่ได้ ดังนั้นโรงเรียนควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษา
2. นักเรียนเป็นผู้กรอกระเบียนสะสมของนักเรียนเองในช่วงต้นปีการศึกษาภายใต้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดของอาจารย์แนะแนวหรืออาจารย์ที่ปรึกษา
3. อาจารย์แนะแนวจัดเก็บระเบียนสะสมของนักเรียนทุกคนไว้อย่างมิดชิด เป็นระบบ สะดวกในการสืบค้น และใช้ประโยชน์
4. อาจารย์แนะแนวจะดำเนินการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในแฟ้มสะสมข้อมูล (ช่องท้ายสุดของระเบียน) ตามความเหมาะสมโดยใช้เวลาในคาบแนะแนว
5. อาจารย์แนะแนวจะให้เด็กนักเรียนปรับข้อมูลของตนเองให้เป็นปัจจุบันทุกต้นปีการศึกษา ก่อนจบการศึกษาอาจารย์แนะแนวจะให้นักเรียนเขียนระเบียนสะสมฉบับย่อเก็บไว้ที่โรงเรียนและมอบระเบียนสะสมตัวจริงให้นักเรียนนำติดตัวไปมอบให้สถานศึกษาที่เข้าเรียนใหม่
6. อาจารย์แนะแนวจะเก็บระเบียนสะสมฉบับย่อไว้อย่างมิดชิดและเป็นระบบเพื่อสะดวกในการสืบค้น เป็นเวลา 5 ปี เมื่อครบกำหนดแล้วให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นหนึ่งคณะเพื่อรับผิดชอบในการเผาทำลายให้ครบถ้วนทุกชิ้น ควรระวังไม่ให้หลงเหลืออยู่ เพราะอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ภายหลัง

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

701 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 6694112-20, 2430933, 2438993-5, 2431805
Fax : ทุกหมายเลข, Fax อัตโนมัติ : 2414131

สำนักพิมพ์ บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด

สงวนลิขสิทธิ์

ISBN : 974-7639-51-3

ระเบียนสะสม ป.06
ISBN 974-7639-51-3
9 789747 639513

พร้อมระเบียนย่อ 20 บาท

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์
วันเดือนปีเกิด	14 มิถุนายน 2501
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	53 หมู่ 2 ถ.ประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อธิการวัดแม่พระประจักษ์เมืองลูร์ด หัวตะเข้ 53 หมู่ 2 ถ. ประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมาเรียลัย 53 หมู่ 2 ถ. ประชาพัฒนา แขวงทับยาว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2515	ม.ศ. 3 จากโรงเรียนอรุโณทัย ลำปาง
พ.ศ. 2517	ม.ศ. 5 จากโรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย ลำปาง
พ.ศ. 2524	ประกาศนียบัตรพิเศษวิชาการศึกษา (พกศ.)
พ.ศ. 2526	ประกาศนียบัตรประโยคครูมัธยม (พม.)
พ.ศ. 2531	กศบ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ